BIHANG

TILL

SAMTLIGE RIKS-STÅNDENS

PROTOCOLL

VID

Urtima Riksdagen i Stockholm

År 1834.

FJERDE SAMLINGEN.

1sta Afdelningen:

Stats-Utskottets Memorial, Utlåtanden och Betänkanden.

3dje BANDET.

N:o 290.

Ankom till Exp. Utsk. den 8 Oct.

Utlåtande öfver anmärkningar vid Betänkandet N:o 194, i anledning af Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition till Rikets Ständer, angående fortfarande anslag till Ull-Discontens förstärkning samt ull-culturens och ull-productionens befrämjande.

(RGS. A.)

Ofvanberörde Betänkande, som är vordet bifallet af Borgare-Ståndet den 23 och af Bonde-Ståndet den 30 sistl. Julii, har ifrån Ridd. och Adeln samt Preste-Ståndet blifvit återremitteradt, i anledning af anmärkningar vid det af Utskottet föreslagne Creditiv-belopp af 200,000 R:dr, och hvilket belopp förmenas skola, vid en stigande ull-production, blifva mindre tillräckligt för ändamålet, att nemligen belåna all den ull, som kan komma att uppläggas å magasinet i Norrköping (någon annan ull, än den som der upplägges, är icke lånbar); och hvadan uti anmärkningarne blifvit yrkadt, dels att en obegränsad summa måtte, på sätt uti den Kongl. Propositionen är föreslaget, ställas till Ull-Discontens disposition, och dels att åtminstone en tillökning af 100,000 R:dr i förra Creditivet måtte beviljas.

Utskottet har tagit i öfvervägande hvad desse anmärkningar innehålla, men finner ej skäl att frånträda sitt förra Betänkande, hvilket, enligt hvad ofvan omförmäldt är, blifvit af 2:ne Riks-Stånd bifallet.

Stockholm den 7 October 1834.

N:o 291.

Ankom till Exp.-Utsk. den 14 Oct.

Utlåtande, i anledning af erhållen återremiss å Betänkandet N:o 203, i fråga om beviljandet af extra anslag till Försvarsverkets iståndsättande, allmänna arbeten m. m.

(U. A.)

Vid besvarandet af den från samtlige Riks-Stånden i detta ämne erhållne återremiss, anser Utskottet sig böra lemna obesvarade de yttranden,

som blifvit fällde, rörande motiven för Utskottets handlingssätt, samt öfvergår således genast till hufvudsaken, hvarvid först förekommer frågan om sättet för anskaffning af de medel, som under benämning af extra Statsanslag af Rikets Ständer beviljas.

Vid Utskottets tillstyrkande, att tillgången måtte beredas genom anvisning af årligen 1/5 utaf hela summan till utgående af bevillnings-medel, hafva åtskillige anmärkningar blifvit framställde, dock hufvudsakligen innehållande enahanda grunder, som, rörande detta ämne, i Kongl. Majts afgifne och i Betänkandet N:o 205 införda Proposition, äro omnämnde, nemligen, att ett väl ordnadt fond-system ej allenast grundlägger möjligheten att, i behofvets stund, utan allt för stora uppoffringar bereda utvägar till Rikets försvar, utan ock innehär garantie mot tillfälliga missbruk af Bankens Credit, och följaktli en säkrast betryggar myntbestämningen; att, då kommande generationer finge njuta fördelarne af de arbeten, för hvilka extra anslag nu beviljas, billigt äfven vore, att de i sin mon vidkändes de med desse företag förenade kostnader, samt att Capital, som nu kunna anses ofruktbara, skulle genom fond-systemets införande göras rörliga och, använda i productiva yrken, blifva fruktbärande och nyttige, ej mindre för den enskilde, än det allmänna, m. m.

Om här vore fråga att, endast och allenast för productiva företags tillvägabringande och uppmuntran, anskaffa erforderliga tillgångar, skulle Utskottet äfven anse för en pligt, att ingå i en detailerad granskning af fondsystemets förmodade fördelar å ena sidan och de menliga följder man å den andra af detsammas antagande befarar; men då i förevarande fall hufvudsaken är, att sätta Rikets Försvarsverk i godt skick, hvaraf den närvarande generationen i första hand njuter fördelarne, och då en del anskaffningar för Försvarsverket äro af natur, att i en kommande tid åter behöfva förnyas, och att således denna tid för samma ändamål äfven får vidkännas nya uppoffringar, anser Utskottet fond-systemets tillämpning för nu uppgifne behof icke vara hvarken billigt eller nyttigt; och då i öfrigt de framställda anmärkningarne icke innefatta andra skäl, än som vid frågans behandling förra gången inom Utskottet varit tagne under pröfning, anser Utskottet fortfarande, att hvad som nu erfordras bör sammanbringas af dem, som närmast njuta frukterna af de extra anslagen, och att således, för hvad under sådan benämning beviljas, full tillgång med 1/5 årligen bör anvisas, att af bevillningsmedel utgå.

1:o *Reserv-Batterier.* Utskottets afstyrkande af allt anslag härtill har hos Ridderskapet och Adeln föranledt åtskilliga anmärkningar af Hans Ex-

cellence Herr Grefve *Brahe* och Friherre *Franc Sparre*, hufvudsakligen innehållande: att då det icke ligger inom möjlighetens gräns att bestämma när ett krig skall inträffa, och erfarenheten visat, att en längre tid erfordras för att, synnerligast med hushållning och i öfverensstämmelse med en uppgjord plan, kunna erhålla en ändamålsenlig god materiel, så måste, då reserv ej kan undvaras, den samma i tid småningom anskaffas; att då alla Stater, äfven de svagaste, icke underlåta att följa denna regel, det för Sverige vore vådligt att åsidosätta densamma, eller att genom brist på förutseende ställa Landet i ett mindre behagligt beroende; att den förmodan, det de gamla batterien skulle kunna anses såsom en pålitlig reserv, vore af erfarenheten vederlagd, som visat, att dessa batterier, hvilka redan gjort flera activa campagner och dessutom tillkommit just på det sätt man nu sätter i fråga, eller att anskaffningen uppskjutes till dess behofvet inträffar, och till följd deraf blifvit sammansatte utaf dåliga materialier, numera befinnas i ett högst bristfälligt skick.

Enär, enligt hvad berättelsen öfver verkställd granskning af förvaltningen utaf de vid sista Riksdag beviljade extra Statsanslag innehåller, (Betänkandet N:o 251) de 16 batterier, för hvilka medel då anvisades, till en del ännu äro under arbete och då fördröjandet åtminstone till nästa Riksdag med Reserv-batteriers förfärdigande icke torde kunna medföra någon våda för Rikets försvar, anser Utskottet, med hänsigt till nödvändigheten att under närvarande förhållanden i möjligaste mon inskränka utgifterne, sig icke kunna frångå dess förut gifne afstyrkande af det för Reservbatterier äskade anslag.

2:o. *Tjugufyra Kustpiecer.* Utskottet har i det nu återremitterade Betänkandet yttrat sig anse utgiften till ifrågavarande piecer vara en ibland dem, som till en annan lämpligare tid kunde uppskjutas, och såsom skäl härtill uppgifvit dels nödvändigheten att i möjligaste mon inskränka utgifterna och dels att dessa piecer vid hvarje tillfälle torde inom en kortare tidrymd kunna anskaffas. I anledning häraf har Friherre *Franc Sparre* yttrat, att dessa kustpiecer äro egentligen tillkomne i planen för Artilleriets Materiel, sedan Bombkanoner uppfunnits, hvilka redan kunna antagas såsom det verksammaste vapen till kusters försvarande och i följd deraf måste för Sverige med dess vidsträckta kuststräcka blifva af väsendtlig nytta. Och har Hr *Breitholtz, Cl. J.*, jemte anförande af åskilliga exempel på de förvånande verkningar, som med bombkanoner kunna åstadkommas, tillika upplyst, att Utskottet misstagit sig i sin förmodan om möjligheten af dessa piecers anskaffande inom kortare tid, emedan, om äfven behofvet af

de samma skulle uppstå vid en tidpunkt, då Masugnarne vid Styckebruken äro i gång, hvilket likväl under 1-3:del af året icke är händelsen, samt med förutsättning, att dessa Styckebruk vid sådant tillfälle icke äro upptagne af andra beställningar, så erfordras i allt fall så mycken tid för piecernas gjutning och öfriga tillverkning, att någon större product på flera månader icke är att påräkna. Hvarförutan Hr *Breitholtz*, såsom bevis på bombkanonernas allmännare användande i försvarsväg, omnämnt, det Kgl. Danska Regeringen nyligen hos Svenska Styckebruksegare gjort beställning på icke mindre än 66 dylika piecer.

Äfven i detta fall får Utskottet, under åberopande af de i föregående punkt anförde skäl och med fästadt synnerligt afseende å StatsVerkets inskränkta tillgångar, fortfarande afstyrka anslags beviljande.

3:o. Emot Utskottets i 3:dje punkten gifne afstyrkande af det för *Gevärs-fabricationen* äskade extra anslag, hafva anmärkningar blifvit gjorda inom *Ridderskapet och Adeln* samt *Preste-Ståndet*, hufvudsakligen sammanstämmande deri, att, då Stats-Utskottets pluralitet vid mer än ett tillfälle yttrat den opinion, att det bästa försvaret funnes i Nationens belåtenhet med sin ställning och att man då kunde påräkna, det *man ginge ur huset* för Fäderneslandets försvar, en motsägelse häremot uppenbarade sig i Utskottets afstyrkande af allt anslag för Gevärs-fabricationens fortsättande, enär möjligheten af ett försvar derigenom tillintetgöres; att nu varande gevärsförråd knappast äro tillräckliga för att, i händelse af ett krig, med dugliga gevär förse den reguliera Arméen, men deremot icke lemna tillgångens för Beväringens beväpnande; att det af Utskottet förebragta skäl, att anslags beviljande möjligen skulle utgöra ett hinder för en påkallad förbättring i Gevärsfabricationen, vore nära obegripligt, efter man med säkerhet kan antaga, det all förbättring skall uteblifva, om gevärsfabricationen måste i brist af medel nedläggas; att följden af ett sådant hushållssystem skulle ej allenast förorsaka Gevärs-förrådens successiva förminskning utan äfven, för framtiden, då man åter funne sig nödsakad organisera denna tillverkning, medföra de största olägenheter, sedan den nu tillvanda arbetspersonalen blifvit skingrad; att den af Utskottet, såsom ett skäl för afslaget, yttrade förmodan, det gevärsanskaffningen kunde bestridas af det ordinarie Statsanslaget för Kongl. Krigs-Collegii Departementer, saknade all grund, enär, efter hvad de till Utskottet aflemnade fullständiga handlingar och förslag ådagalägga, detta anslag icke är tillräckligt för de med detsamma afsedda ändamål, samt att då, med undantag af Carl Custafs stads Gevärs-factori, de öfriga Factorien äro grundade på Contract emellan Kronan och enskilde, des-

se senare i allt fall vore berättigade att tillgodonjuta de dem försäkrade betydliga förmoner. Och har i öfrigt hos Ridderskapet och Adeln Herr *Breitholtz* upplyst, att, ehuru Gevärsfabricationen måste blifva dyrare i förhållande till tillverkningens inskränktare belopp, Svenska geväret, af en vida bättre qvalité, likväl erhålles för ett medelpris, som i de fleste fall understiger det i andra länder gällande, och att Kongl. Maj:t redan före detta förordnat en Comité af sakkunnige personer, för att undersöka vapentillverkningens tillstånd i Riket och föreslå de förändringar, som dervid skulle befinnas vara lämplige.

Beträffande serskildt Carl Gustaf stads Gevärs-Factori, har Hr *Breitholtz* vidare anfört, att orsaken till den stora cassation, som derstädes egt rum och de till följd deraf öfver måttan uppjagade prisen å gevären, bör sökas ej mindre i den inskränkta tillverkningen, hvarigenom förvaltningskostnaderne blifva jemförelsevis för höga, än ock i den omständighet, att för åtskilliga delar af fabricationen finnes blott en enda arbetare, genom hvars sjukdom eller afgång tillverkningen ofta fördröjes och fördyras.

Utskottet medgifver att, för beredande af möjligheten af ett Nationalförsvar, är tillgången på vapen och i första rummet på Gevär ett oeftergifligt vilkor, samt tror, att vid denna frågas behandling jemväl bör tagas i betraktande, att, om Gevärsfabricationen i brist på medel afstannar, Kronan utan all slags nytta skall få vidkännas betydliga utgifter till de enskilde Factori-egarne, genom de fördelar, som medelst contract äro dem försäkrade. Och som, efter hvad upplyst blifvit, det närvarande Gevärsförrådet, i händelse af krig, är otillräckligt, tror Utskottet sig, med frångående af dess förut yttrade åsigt, böra tillstyrka, att anslag för Gevärstillverkningen må ega rum. Dock som det vid sista Riksdag beviljade anslaget är uppgifvet vara tillräckligt till och med för år 1836, anser Utskottet nu tillfyllestgörande att anvisa medel för 3:ne års tillverkning; och om denna, genom på förhand vidtagande åtgärder, förminskas från 5000 st. till 3000 årligen, och hvilket Utskottet har anledning förmoda skall utan Factori-egarnes missbelåtenhet låta sig göra, blifver ett anslag för 9000 gevär erforderligt, hvilket Utskottet

tillstyrker må utföras efter 20 R:dr för hvarje Gevär med R:dr 180,000.

Riksdags-fullmägtigen *Anders Danielsson* har väl begärt upplysning om: 1:o huru många Gevär, som i förråden funnos vid början af år 1815; 2:o huru många, som då voro till Armeén utdelade; 3:o huru många sedermera till följd af Contracten med Factori-egarne blifvit till Förråden aflemnade; 4:o huru många som äro casserade, samt 5:o huru stor Gevärsbe-

hållningen i Förråden nu är. — Och får Utskottet i anledning af dessa förfrågningar yttra, att, om äfven lämpligt skulle anses att allmängöra dessa förhållanden, Utskottets tid icke medgifvit de efterforskningar, som blefve nödvändiga för att med säkerhet kunna besvara alla de framställda frågorna.

4:o. Med anledning af Utskottets afstyrkande utaf de i Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition för *Utrednings-Förråden* äskade 139,000 R:dr, har hos Ridderskapet och Adeln Hans Excellence Herr Grefvé *Brahe* samt Friherre *Franc Sparre* upplyst, att denna summa är beräknad hufvudsakligen till anskaffande af persedlar för det Beväringsmanskap, som öfverstiger antalet för hvilket munderingar redan finnas; att 36,792 R:dr deraf erfordras för anskaffning af Tält åt Beväringsmanskapet, hvarigenom ej mindre gamla stammens Tält, som af Beväringen nu begagnas, komme att slitas mindre, än ock möjlighet bereddes för Beväringens vapenöfvande tillsammans eller på samma gång med gamla stammen, samt att en Trossbod för norra Skånska Infanterie-Regementet vid dess mötesplats Ljungby Hed vore i flera hänseenden af behofvet påkallad och skulle medföra den icke obetydliga fördel, att transporten af Regementets effecter emellan Christianstad och mötesplatsen samt åter, utgörande en väglängd af omkring 15 mil, och hvilken förorsakar både kostnad och besvär för orten samt persedlarnes slitning, derigenom undvekes.

Utskottet hade i det återremitterade Betänkandet yttrat, att de behof, som föranledt framställningen om anvisandet af ett extra anslag till Utrednings-förråden, i Utskottets tanka vore af sådan beskaffenhet, att de med ordinarie anslagen och genom dessas kloka och hushållsaktiga användande småningom kunna fyllas och afhjelpas; och finner Utskottet sig, af hvad ofvan deremot blifvit anfördt, icke ega anledning frångå dess åsigt, att de uppgifne behofven höra till dem, för hvilka ordinarie anslag äro anvisade.

5:o. För *Carlsborgs* fästningsbyggnad hade Utskottet tillstyrkt ett anslag af 50,000 R:dr årligen, eller ungefärligen den summa, som erfordras för underhåll och beklädnad af den der förlagde Pionnier-Corpsen samt för densammas hållande i oafbrutet arbete för Kronans räkning. Hos *Ridderskapet och Adeln* hafva åtskillige Ledamöter påyrkat beviljandet jemväl af de ytterligare äskade 10,000 R:dr om året, enär fästningsarbetet nu mera vore så långt framskridet, att man borde vara betänkt på uppförandet af de byggnader, i hvilka förråden skola inrymmas och förvaras. Hos *Borgare-Ståndet* åter hafva åtskillige Ledamöter bestridt allt anslag för Carlsborg, under yttrande, att Landets försvar ingalunda beror på Fästningar, Kanoner och Gevär, utan på Samhällets medlemmars belåtenhet och derpå

grundade gemensamma önskan och vilja att försvara Landet; att anslaget för Carlsborgs fästning borde förminskas till 30,000 R:dr, hvartill Pionnier-Corpsens underhåll kunde nedbringas, m. m. — Och hafva hos *Bonde-Ståndet* upplysningar blifvit begärde om totalbeloppet af de kostnader, som på Carlsborg redan blifvit nedlagde, hvad densamma ytterligare påräknas komma att kosta samt i hvad förhållande det återstående arbetet står till det redan verkställda.

På sätt i det återremitterade Betänkandet finnes uttryckt, har Utskottet grundat sitt tillstyrkande af 50,000 R:dr årligen till Carlsborgs fästningsbyggnad på verkställd beräkning af hvad som åtgår till dervarande arbets-personals underhåll och fullkomliga sysslosättande; och som dertill, enligt afslutade och verificerade Räkenskaper, erfordras nära den af Utskottet uppgifna summa, kan Utskottet icke frångå dess i berörde hänseende afgifne förslag; äfvensom Utskottet, af hvad som blifvit anfördt, icke finner skäl förändra dess yttrade åsigt, att med förrådsbyggnadernes uppförande kan tills vidare anstå, utan att sådant för Rikets försvar medför någon våda.

I anledning af de i Bonde-Ståndet gjorda förfrågningar får Utskottet meddela de upplysningar Utskottet af tillgänglige handlingar och räkenskaper kunnat erhålla, nemligen: att till Carlsborgs fästningsbyggnad till och med för år 1833 utgått sammanräknade R:dr 908,161:

nemligen: af extra anslagen	796,267:	
och af andre disponible tillgångar . . .	111,894:	
		908,161 — —
hvarförutan förrådsbehållningen, efter i räkning egande värden, vid samma tid utgjorde		82,498 — —
	Summa R:dr	990,659 — —

och att med det nu ifrågaställde anslaget fästningen blifver sluten, så att, sedan bestyckning tillkommit, de förråd, hvilka der blifva upplagde, kunna mot öfverrumpling skyddas. Beträffande åter frågan om det belopp, som för fästningsarbetets fullbordande ännu kan erfordras, så är, enligt Utskottet tillhandakommen uppgift, förslagskostnaden för fästningsbyggnaden på det hela beräknad till omkring 3,460,000 R:dr.

6:o. Under åberopande af de skäl, som vid frågan om anslaget för Carlsborgs fästningsbyggnad blifvit anförde, hade Utskottet i förra Betänkandet tillstyrkt att, af de för *Carlskronas* befästning äskade 200,000 R:dr, 170,000 R:dr måtte beviljas att utgå med 34,000 R:dr årligen. Häremot har blifvit anmärkt inom *Ridderskapet och Adeln*, att, då Carskronas befäst-

ning icke är fulländad ensamt genom Kungsholmen, man icke borde göra afdrag å ett anslag, afsedt och beräknadt för arbetet på det hela; och hvarigenom förlust både i tid och pengar förorsakades; samt inom *Borgare-Ståndet*, att intet anslag borde göras, då de erforderliga medlen skola sammanbringas genom en folket ålagd högre bevillning.

I anledning häraf får Utskottet till svar meddela, i första hänseendet, att, då Statens tillgångar icke medgifva ett ovilkorligt bifall till hvad Kongl. Maj:t äskat, Utskottet ansett för en pligt att skilja emellan oundgängliga utgifter och dem, som kunna tåla uppskof, samt att Utskottet bland dessa senare trott sig kunna räkna dem, hvilka erfordras för befästningsarbeten vid Carlskrona åt landsidan; och i andra hänseendet, att afstyrkandet af allt anslag vore utan väl beräknadt ändamål, enär Kronan i allt fall men på annan väg då måste bekosta arbetsfångarnes underhåll och beklädnad, utan att något gagn derjemte kunde dragas af deras arbetskraft, och att någon nedsättning af den utaf Utskottet föreslagne summa icke heller kan ega rum, enär den är beräknad efter fångpersonalens styrka och till beredande af dess verksamhet på ett för det allmänna gagneligt sätt. Utskottet vidblifver således sitt tillstyrkande af ett årligt anslag med 34,000 R:dr till Carlskronas befästning.

Beträffande de i *Bonde-Ståndet* framställde förfrågningar om den för Carlskronas befästning beräknade totalkostnad, hvad dertill redan åtgått och i hvad mon arbetet fortskridit o. s. v., får Utskottet meddela följande upplysningar: att sammanlagde kostnaden för denna fästningsbyggnad till 1832 års slut, det sista årets utgift förslagsvis beräknad, utgjort i rundt tal 528,000: att det återstående fästnings-byggnadsarbetet då förmodades kunna fullbordas med ett sammanräknadt anslag af . . 216,000: och hvarigenom Kungsholms fästningsbyggnad skulle blifva slutad till år 1838 för en sammanräknad kostnadssumma af omkring R:dr 744,000, af hvilket belopp dock endast 441,300 R:dr åtgått till materialier, verktyg och machiner, samt för byggnadsarbetets ledning m. m., men de återstående 302,700 R:dr utgöra sådane kostnader, dem Kongl. Maj:t och Kronan i allt fall fått vidkännas, i och för de så kallade Arbets-Compagniernes underhåll, beklädnad, bevakning m. m.

7:o. För *Kungsholms* Fästnings bestyckning hade Stats-Utskottet tillstyrkt hälften af det äskade anslaget med 50,000 R:dr, under yttrande af den förmodan, att en del af bestyckningen kunde tillvägabringas med i Flottans förråd förut varande kanoner. I anledning häraf har hos *Ridder-*

skapet

skapet och Adeln blifvit anmärkt, huru litet planmässigt det vore att göra ny lavetage till gamla kanoner af mångfalldiga olika modeller, i synnerhet då bombkanoner till en betydlig del böra ingå i bestyckningen och för hvilkas begagnande sjelfva befästningen är inrättad. Utskottet, som endast vilkorligt tillstyrkt användandet af förut befintliga kanoner och hemtat grund för anslagets nedsättande, dels från Statens knappa tillgångar, dels från den förmodan, att bestyckningen med nya piecer lämpligen kunde inskränkas till hvad Utskottet föreslagit, har af ofvannämnde anmärkning, hvars rigtighet i militairiskt hänseende Utskottet icke vill bestrida, dock icke funnit skäl att sin förut i denna punkt gjorde hemställan frångå, utan tillstyrker äfven nu, att anslaget vid denna Riksdag för Kungsholms Fästnings bestyckning må inskränkas till 50,000 R:dr.

8:o. I afseende på de för befästandet af *Stockholms avenuer till lands och sjös* äskade 300,000 R:dr, hade Utskottet afstyrkt allt anslag för befästningarne till lands, men deremot för försänkningsarbetets fullbordande samt till anskaffning af den för försvaret vid detta ställe erforderliga bestyckning, tillstyrkt en summa af 50,000 R:dr i ett för allt.

Detta Utskottets tillstyrkande har blifvit grundadt på den öfvertygelse Utskottet, efter tagen kännedom af de Utskottet tillställde handlingar i ämnet, hos sig stadgat, nemligen att det påbörjade sjöförsänkningsarbetet vid inloppet till Stockholm skulle för den uppgifna summan kunna fullbordas och försättas i försvarbart skick, och Utskottet tror sig ur samma synpunkt böra sitt tillstyrkande i denna del än ytterligare vidhålla.

För afstyrkandet af anslag till befästningen af Stockholms avenuer till lands hade Utskottet hemtat skäl af den omständighet, att Utskottet saknade kännedom om den kostnad, som för detta företags fullbordande kunde erfordras; och som, vid föredragning af denna punkt hos Ridderskapet och Adeln, så väl Hans Excellence Herr Grefve *Brahe* som Friherre *Franc Sparre*, hvilka påyrkat det begärda anslagets beviljande för att kunna fullfölja den efter en gifven plan redan började befästningen till lands, medgifvit, att Stockholms befästande ingalunda kan utföras med de nu uppgifne 300,000 R:dr, äfvensom att dertill erfordras vida betydligare bidrag, dock utan att uppgifva någon ledning för bedömandet af hvad som på det hela kan komma i fråga för detta ändamål, hemtar Utskottet häraf stöd att, under Stats-Verkets nu varande tillstånd, fortfarande afstyrka anslag till ett

så vidt omfattande företag, för hvilket kostnaden icke ens förslagsvis blifvit Utskottet meddelad.

9:o. Hos *Ridderskapet och Adeln* samt *Preste-Ståndet* och *Borgare-Ståndet* hafva anmärknigar blifvit gjorda emot Utskottets afstyrkande af det för *Carlstens* fästnings iståndsättande och bestyckning äskade anslag med tillsammans 76,000 R:dr, och är hufvudinnehållet af anmärkningarne: att, då Utskottet medgifvit Carlstens nytta för Rikets försvar och Svenska handelns skydd, Utskottet äfven borde bevilja nödiga medel för denna fästnings förbättrande i öfverensstämmelse med tidens förändrade fordringar i befästningsväg, hvarigenom Carlsten skulle i betydlig mon kunna förstärkas; och har Friherre *Franc Sparre* derjemte upplyst, att de för sjelfva fästningsverkens förbättrande erforderlige 40,000 R:dr icke afse större arbeten, än att de till utförande af Arrestanterne äro påräknade.

Utskottet har i det föregående, vid flera tillfällen, omnämnt den nödvändighet, hvari Utskottet är försatt, att, under närvarande förhållanden, då hvarje ökad utgift äfven föranleder tillökning i de skattdragandes redan tunga skattebördor, tillvägagå med största sparsamhet; och då i förevarande fråga förekommer, att för fästningarnes underhåll finnes ett årligt anslag bland de för Kongl. Krigs-Collegii behof anvisade 696,000 R:dr, och vid hvars användande Carlsten, såsom en af Sveriges vigtigaste fästningar, tvifvelsutan tages i hufvudsakligt betraktande, samt de å densamma nu ifrågaställda förbättringar icke äro af större omfattning, än att de kunna af fångpersonal tillvägabringas och sålunda på en längre tid fördelas, hyser Utskottet fortfarande den öfvertygelse, att det för Carlstens fästning äskade extra anslag utan våda kan ännu uppskjutas. Likväl och då omständigheter kunna inträffa, som göra ett skyndsammare iståndsättande af denna fästning oundgängligt, tillstyrker Utskottet:

att, derest Kongl. Maj:t skulle finna Carlstens fästnings försättande i fullständigt skick icke kunna fördröjas, Kongl. Maj:t då må ega att af anslaget för Carlsborgs eller af det för Kungsholms fästningsbyggnad använda hvad som till nämnde behofs afhjelpande kan erfordras.

10:o. *Elfsborgs fästnings ombyggnad.* Hvad Utskottet i föregående punkt anfört rörande Carlstens fästning, tror Utskottet med än mera skäl kunna tillämpas på Elfsborgs, helst Friherre *Franc Sparre* upplyst, att äfven här arbetena komma att verkställas af den på stället varande fångpersonalen och sålunda kunna på en längre tid fördelas.

Utskottet afstyrker således allt extra anslag till Elfsborgs fästnings ombyggnad.

11:o. Utskottets uppmärksamhet har ytterligare, genom gjorda anmärkningar, blifvit fästad å vigten deraf, att för Svenska Arméen beredes något anslag till bildandet under fredstid af en *Ingenieur-* och *Pontonnier-Corps;* och har Utskottet af sådan anledning tagit noggrann kännedom af det detailerade förslag i ämnet, som af Majoren vid Kongl. Ingenieur-Corpsen, Öfverste-Lieutenanten m. m. Meijer blifvit upprättadt och, bland öfrige försvarsverket rörande handlingar, till Utskottet allemnadt.

På grund af hvad samma förslag innehåller, får väl Utskottet medgifva, att, vid krigstillfällen, det för Arméens rörlighet och ändamålsenliga verksamhet är af stor vigt, att tillgång finnes å en vid Ingenieur- och Pontonarbeten tillvand personal och att önskligt vore, det tillgångarne medgåfve anskaffningen af en fullständig Pontontrain; men då dessas inskränkthet nödgat Utskottet följa den grundsats, att endast för de mest oundgänglige utgifter tillstyrka anslag och dessa ofta till nedsatt belopp, finner Utskottet sig föranlåtet yttra den åsigt, att anskaffningen af materiel för Ingenieur- och Pontonarbeten, helst någon bestämdt tillfyllestgörande theori för Ponton-tillverkningen icke ännu lärer blifvit antagen och godkänd, i Utskottets tanka tillhör de utgifter, hvilka till en annan tid kunna uppskjutas.

Utskottet förblifver således vid sitt afstyrkande utaf det anslag Kongl. Maj:t i denna del äskat.

Utskottet har noga öfvervägat hvad de hos *Ridderskapet och Adeln* framställde anmärkningarne emot Utskottets afstyrkande af allt anslag för:

12:o. *Virke till Carlsborgs Lavetage;*

13:o. *Uthusbyggnader vid 2:dra Gardets Casern;*

14:o. *D:o vid Garnisons-Sjukhuset;* och

15:o. för en *Tyghusbyggnad i Christianstad*, innehålla rörande behöfligheten af de för dessa ändamål och byggnader äskade medel; men Utskottet har deraf icke funnit skäl att frångå sin om dem förut yttrade mening; och får Utskottet, med åberopande således af dess förra yttrande i afseende på sistberörde punkt, tillägga, det vidmagthållandet eller nybyggnad af erforderliga förrådshus bör, efter Utskottets tanka, hädanefter som hittills, räknas bland de årliga förvaltningsomsorgerna, och att således de till Kongl. Krigs-Collegii disposition ställde ordinarie anslag böra dertill användas.

Rörande oftanämnde nybyggnad i Christianstad har Utskottet trott sig böra meddela de upplysningar Utskottet nu mera inhemtat nemligen,

att densamma icke, på sätt af Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition kan slutas, är ämnad till Tyghus, utan att, utom Högvakt, äfven innehålla Rustkammare, Undervisningssalar och Boställsrum för Artillerie-Verket samt Tygstatstjenstemän; att den förut till Högvakt begagnade byggnad redan år 1774 undergått en svår reparation, samt sedermera, oaktadt förnyade reparationer, alltmer och mer förfallit, så att uppförandet af en ny byggnad måst beslutas, hvartill planen blifvit uppgjord i förenämnde större scala, för att i framtiden bespara de dryga hyror, som nu af ordinarie Staten utgå, men hvars verkställighet i brist af medel måst uppskjutas; samt att fråga jemväl är väckt, att, vid utförandet af byggnaden, Kongl. Skånska Hof-Rätten skulle i kostnaden deltaga, på det att, genom en tillbyggnad för Hof-Rättens räkning, man skulle kunna undanröja den svårighet och bespara den kostnad, som nu är förenad med Embetsrums anskaffande.

Dock anser Utskottet dessa förhållanden icke föranleda till ändring i dess ofvan gifne afstyrkande.

Försvaret till Sjös.

På grund af de inom serskilde Riks-Stånd gjorde anmärkningar vid Utskottets sätt att behandla frågorne om Sjöförsvaret, nemligen att afslå allt, utan att derföre uppgifva de skäl, som i hvarje serskild punkt dertill föranledt, får Utskottet nu, äfven rörande denna del af försvaret, redovisa för Utskottets åsigt i hvarje af de i den Kongl. Propositionen uppräknade detail-förhållanden.

1:o.	*180 st. 30-pundiga Kanoner*	80,000
2:o.	*40 st. 24-pundiga d:o*	15,000
3:o.	*Diverse Kulor*	60,000
	och	
4:o.	*1500 Kanonlås*	9,000

Rörande dessa utgiftsposter, hvilka i Utskottets tanka kunna och böra betraktas i ett sammanhang, har Utskottet af de detsamma tillhandakomne handlingar inhemtat: att anskaffningen af ofvanuppräknade bestyckningspiecer äro en följd ej mindre af de utaf de fleste andre Nationer redan vidtagne förändringar i afseende på Fartygs bestyckning, än äfven af behofvet att ett icke obetydligt antal nybyggda — serdeles skärgårdsfartyg ännu sakna all bestyckning, och att, hvad låsen angå, desamma bereda möjlighet att skjuta både hastigare, men i synnerhet säkrare, än genom påtändning med lunta eller rör. Och som Utskottet icke kan undgå erkänna behofvet af berörde anskaffningar, åtminstone till någon del, och då, af hvad

vid den ordinarie Stats-Regleringen blifvit utredt, tillgångarne för Flottan, äfven om Sjöförsvaret uteslutande komme att tillvägabringas genom Skärgårds-flotta, intill nästa Riksdag icke kunna lemna tillfälle till några betydligare extra behofs fyllande, tillstyrker Utskottet:

att Rikets Ständer må till Kongl Maj:t öfverlemna en summa af 100,000 R:dr, för att, efter som Kongl. Maj:t finner nödigt och nyttigast, användas till de här ofvan uppräknade behof.

5:o. För 2:ne *Ångfartyg* har Kongl. Maj:t äskat en sammanräknad summa af 200,000 R:dr; men då Flottan redan eger 2:ne sådane fartyg och, i händelse af behof, enskildes Ångfartyg kunna för transporter och boxering, genom för tillfället träffad öfverenskommelse, erhållas och begagnas, finner Utskottet icke skäl att, i Stats-Verkets närvarande ställning, tillstyrka något anslag för ytterligare anskaffning af Ångfartyg för Flottans räkning.

6:o. Jern-Cisterner, att vid Sjö-Expeditioner begagnas i stället för vattenfat, erfordrande ett anslag af 10,000

7:o. Förbättring af Carlskrona Varf 30,000

samt

8:o. Hängmattor och beklädnads-förråd 31,000

äro allt sådane utgifter, hvilka dels, såsom den sistnämnda, skäligen böra tagas i betraktande vid dispositionen af de årliga anslagen, dels ock afse förbättringar, hvilkas fördröjande ännu någon tid icke kan vara af någon vådlig inverkan på Rikets Sjöförsvar. Och afstyrker Utskottet alltså serskildt anslag till nyss uppräknade föremål; men hemställer:

att derest Kongl. Maj:t skulle finna något af dessa behof vara af en företrädesvis angelägen beskaffenhet, utan att af för händer varande tillgångar kunna fyllas, Kongl. Maj:t må ega att, af här ofvan för kanoner och kulor tillstyrkte 100,000 R:dr, för sagde behof använda en mindre summa.

9:o. För *4 Skjul till Kanonslupar* och *Jollar* har Kongl. Maj:t äskat en summa af 20,000 R:dr. Och då Utskottet inhemtat, att Skärgårds-Fartygens antal på senare tid blifvit betydligen tillökt och Statens fördel fordrar, att dessa fartyg behörigen vårdas, tillstyrker Utskottet

beviljandet af de i sådant ändamål äskade 20,000 R:dr.

Fyrar och Båkar.

I detta ämne har Utskottet yttrat, det Utskottet på anförde grunder icke kunde tillstyrka något serskildt extra anslag för Fyr- och Båkinrättningen, men föreslog deremot, att Rikets Ständer må till Kongl. Maj:t

i underdånighet öfverlemna att, genom Förvaltningen af Sjöärendena, för nämnde Inrättnings upphjelpande, på billigaste vilkor upptaga ett lån, samt att till ränta och amortissements-fond för detsamma skulle anvisas de 9,333: 16, som under 4:de Hufvud-Titeln blifvit uppförde såsom ökad tillgång för Lots- och Båkväsendet.

De häremot inom serskilde Riks-Stånd framställde anmärkningar innehålla hufvudsakligen:

att något direct extra anslag borde göras, enär den summa, som i låneväg kunde upptagas, blefve alltför otillräcklig;

att låne-operationen icke borde anförtros åt ett förvaltande Verk, utan i detta fall, lika så väl som i flera andra, öfverlemnas åt Fullmägtige i Riksgälds-Contoret; samt

att Utskottet borde närmare uppgifva vilkoren och terminen för lånets återbetalning.

I anledning häraf får Utskottet yttra: att, på samma skäl, som i det återremitterade Betänkandet är anfördt, eller nödvändigheten att i möjligaste mon inskränka dessa extra Stats-utgifters belopp, till följd hvaraf äfven anslag till vigtiga delar af Försvars-Verket måst förvägras, kan Utskottet icke heller nu tillstyrka beviljandet af något extra anslag för Fyr- och Båk-inrättningen; att, då Fonden för ränta och amortissement å det blifvande lånet är anvisad i ett å Riks-Stat uppfördt anslag, Utskottet anser det vara lämpligare, att det Embets-Verk, till hvars disposition detta Stats-anslag är ställdt, ombesörjer lånets upptagande och amortering, än att Riksgälds-Contoret, genom öfvertagandet af bestyret dermed, skulle blifva en permanent fordringsegare hos Stats-Verket, och ett bestämdt årligt Stats-anslag således komma att till Riksgälds-Contoret utgå, under det att nämnde Contor till Stats-Verket skall aflemna hela Statsbrist-summan; samt att Utskottet anser Rikets Ständer icke böra bestämma några föreskrifter i afseende på vilkoren för lånets upptagande, såsom möjligen mealigt inverkande på verkställigheten; dock hemställer Utskottet, på grund af derom gjorda framställningar, att tiden, inom hvilken lånet bör vara till fullo liqvideradt, må af Rikets Ständer fastställas, och föreslår i sådant hänseende,

att denna termin må bestämmas till högst 20 år efter lånets upptagande.

Allmänna Undervisningen.

Inom *Ridderskapet och Adeln* samt *Preste-Ståndet* hafva anmärkningar blifvit gjorda vid Utskottets afstyrkande af det för *Normal-Vexel-*

undervisnings-Skolan i Stockholm äskade extra anslag af 1500 R:dr, innehållande: att dessa medel voro ämnade till understöd för sådane personer, hvilka bildas till Vexel-undervisnings-Lärare, men icke ega tillfälle att här uppehålla sig på egen bekostnad, och att Staten så mycket hellre till detta gagneliga ändamål borde bidraga, som det sällskap, hvilket inrättat nämnde Skola, för samma ändamål redan gjort betydliga uppoffringar.

Utskottet bestrider ingalunda gagneligheten af den äskade utgiften för Normal-Skolan, men anser fortfarande ett anslag af 1,500 R:dr eller, fördeladt på 5 år, af endast 300 R:dr om året, icke tillhöra denna Extra Stats-Reglering, utan att tillgång för detsamma bör kunna utfinnas i förutvarande, å ordinarie Stat uppförde anslag.

Vatten-Communicationer m. m.

Å denna punkt af Betänkandet N:o 203, deruti Utskottet afstyrkt allt extra anslag, har Utskottet erhållit återremiss från alla fyra Riks-Stånden. Och jemte det de företag, som här äro i fråga, blifvit framställde såsom de mest nyttiga och för Staten i en framtid fruktbärande, har i anmärkningarne tillika blifvit yttradt, att Staten tvifvelsutan ännu har ouppfyllde förbindelser till enskilda, hvilka, i förlitande på utlofvade bidrag, börjat och gjort betydliga uppoffringar på Canal-anläggningar, hamnbyggnader, upprensningar, m. m.

Utskottet, som redan i förra Betänkandet erkänt vigten och nyttan af lättade communicationer inom landet, och som för sitt afstyrkande hemtat det hufvudsakliga skälet af den tillökning i skatterna, som genom ett anslag skulle förorsakas, har, då en annan opinion inom Riks-Stånden mera allmänt blifvit yttrad, trott sig böra frångå sitt förra förslag och får derföre åt detta ämne nu gifva en fullständigare utveckling, än som åt detsamma, utur förra synpunkten betraktadt, ansågs behöflig.

Utom de i Utskottets förra Betänkande uppräknade Kongl. Propositioner och enskilda motioner, alla utmärkande behofvet af åtgärders vidtagande till beredande af lättade communicationer i det inre af landet, har Utskottet trott sig böra i korthet redogöra för hufvudsakliga innehållet af Stor-Amirals-Embetets 3:dje Afdelnings den 4 Dec. 1833 afgifne Berättelse och Förslag rörande hydrotechniska arbeten, i hvad densammma är upplysande i fråga om behofvet af ett fortfarande årligt anslag.

På grund af verkställde undersökningar hafva följande arbeten af Kongl. Maj:t ansetts böra, dels såsom redan påbörjade fullbordas och dels såsom serdeles nyttiga, företagas:

Jönköpings hamnbyggnad, hvarpå medel, sammanskjutne af Jönköpings stad och kringliggande Bergslag redan blifvit, under förutsättning af Statsbidrag, till icke obetydligt belopp använde;

Köpings Å. Till uppmuddring af denna farled, hvartill ortens Brukseägare och trafikerande utfäst sig bidraga med 10,000 R:dr, har Kongl. Maj:t beviljat ett anslag af 6000 R:dr, hvilket ännu icke utfallit;

Slussbyggnaden vid Säffle. Uti Betänkandet N:o 202, som af Riks-Stånden blifvit bifallet, har Utskottet afstyrkt den åskade dispositionen förskottsvis af 1835 års Strömrensningsanslag till användande för detta byggnadsarbete; men af Kongl. Maj:ts i detta ämne aflåtne Nådiga Proposition (införd i 1 Saml. 1 Afd. N:o 42) inhemtas så väl vigten af företaget, som äfven att Slussverks-Bolaget, med beräkning af utlofvadt understöd från Statens sida, redan vidkänts högst betydliga utgifter;

För *Stångåns* uppmuddring har, utom hvad Linköpings stad redan dertill utgifvit, Kongl. Maj:t beviljat ett bidrag af 4000 R:dr, som dock ännu icke utgått;

Vid *Väddö* Canal, der sjelfva canalgräfningen är fulländad, erfordras ännu muddring i dess bägge inlopp från de tillstötande hafsvikarne;

Till en *dragvägs anläggning* emellan Carlstad och lastningsplatsen *Skoghall* är ett bidrag beviljadt af 3000 R:dr för hvars utgifvande tillgång likväl hittills saknats;

Lika förhållande inträffar med den summa af 4,675 R:dr Kongl. Maj:t beviljat såsom understöd till genomgräfvande af en uti nedre delen af *Indals-Elfven* i WesterNorrlands Län belägen Sandbank;

För fortsatt upprensning af de så kallade *Sikforssarne* i *Piteå* Elf erfordras en summa af 6000 R:dr;

Till anläggning af nödiga ledarmar i *Liths* eller öfra delen af *Indals-Elfven* äro uti förslag uppförde 6,500 R:dr;

En summa af 5000 R:dr är afsedd för upprensningen af *Hedensforssarne* i *Luleå* Elf;

För fullbordandet af *Gråda* Canal i Dalarne erfordras, enligt upprättadt förslag, en kostnad af 70,000 R:dr;

Uppmuddringen af *Norrtelje* hamn medtager en kostnad af 9,150 Riksdaler;

Till

Till en canalanläggning emellan *Philipstad* och *Christinehamn* har, utom hvad de för företaget interesserade Bruksegarne komma att tillskjuta, bidraget af allmänna medel beräknats till 100,000 R:dr;

Af de Utskottet, genom Nådig remiss, tillhandakomne handlingar, rörande *Strömsholms* Canal och det skick hvari den samma nu befinnes, är tillförlitligen utredt, att vidmagthållandet af denna, hufvudsakligast genom enskildes bidrag tillvägabragte Canal, på hvilken sistlidet år öfver 50,000 skep. Stål- och Jern-smiden, utom andra producter fraktades, är af stor vigt ej mindre för den landsort, genom hvilken Canalen sträcker sig utan äfven serdeles för den betydliga Bergslag, hvars ökade rörelse genom denna Canal i väsendtlig mon blifvit framkallad, och som hittills fortskridit i välstånd och utveckling. Ehuruväl kostnadsförslaget för Canalens nybyggnad efter en förändrad och utvidgad plan upptager en härtill erforderlig summa af omkring 1,300,000 R:dr lärer likväl nämnde Canal, efter hvad Utskottet af de detsamma meddelade upplysningar serskildt inhemtat, kunna i brukbart stånd bibehållas, om för densamma snarligen kan få påräknas något allmänt årligt understöd;

Till Slussanläggningar eller sådane arbeten, som kunna bereda en oafbruten farled i *Clara Elf*, har Kongl. Maj:t, redan på grund af äldre förslag, i Nåder försäkrat det till uppförande af dessa anläggningar stiftade Bolag om ett allmänt understöd af 100,000 R:dr utöfver de 50,000 R:dr, hvilka Bolaget utfäst sig att anskaffa. Dock är detta företag ännu beroende på ytterligare undersökningar om sättet för arbetets utförande.

Fråga är jemväl väckt och undersökningar anställda:

om sjöarne *Errans* och *Ämmens* förenande med Wenern för en kostnad af 60,000 R:dr;

om en hamnanläggning vid *Wenersborg* för 40,000 R:dr;

dito vid *Warberg* för 41,000 R:dr;

dito vid *Landskrona*, medförande en kostnad af 25,000 Riksdaler;

om en stenfyllning till betryggande af *Helsingborgs* redan fulländade hamnbyggnad, 4000 R:dr;

om anläggning af en fullständig hamnbyggnad vid *Ystad*, erfordrande en kostnad af 120,000 R:dr;

om förbättringsanstalter vid inloppet till *Lidköping* med 3000 R:dr;

om *Kinda* Canals iståndsättande med en förslagsvis beräknad kostnad af 50,000 R:dr; samt

om upprensningen af *Helge-ån* ifrån Christianstad till dess utlopp i hafvet; kostnaden härföre är calculerad till 110,000 R:dr, men Stadens Handels-Corps och kringboende Possessionater förmodas vilja med betydliga sammanskott bidraga.

Och äro dessa arbeten af Stor-Amirals-Embetets 3:dje Afdelning indelade i 2:ne Classer, hvaraf ensamt den ena, innefattande sådane som företrädesvis synas förtjenta af snar verkställighet, upptager en sammanräknad summa af 564,325 R:dr.

Af hvad nu blifvit anfördt anser Utskottet det vara ådagalagdt, ej mindre att företag äro dels påbörjade, dels ock tillämnade, hvilkas fullbordande och utförande i productivt hänseende skola blifva af stor nytta för Landet, utan äfven att Staten redan ingått förbindelser, hvilka böra erkännas och uppfyllas.

På grund af Stor-Amirals-Embetets 3:dje Afdelnings förklarande, att det vid senaste Riksdag beviljade anslaget af 50,000 R:dr årligen är otillräckligt, icke allenast till bestridande af redan påbörjade arbeten, utan ock ännu mer till verkställande af andre nyttige vattencommunicationer, har Kongl. Maj:t nu äskat anslagets förhöjande till 100,000 R:dr om året.

Utskottet medgifver väl, att dylika arbetens fördelande på en längre följd af år inverkar menligt på sjelfva arbetet och föranleder till förhöjning i de först beräknade kostnaderne, men Utskottet tror derjemte sådant lättast förekommas derigenom att icke flera större anläggningar på en gång företagas, hvilka sedermera i brist på medel måste helt och hållet afbrytas. Då emedlertid det visar sig, att, om äfven tillgång för en del af förut uppräknade Hamnförbättringar kan beredas på Nionde Hufvud-Titelns anslag, likväl för fortgången af lättade vattencommunicationer, det vid sista Riksdag beviljade anslaget af 50,000 R:dr skulle blifva nog otillräckligt, samt, efter hvad ofvanstående utredning innehåller, vissa arbeten, som afse dels fullföljandet af företag, utaf enskilde påbörjade i förlitande på utlofvade bidrag af Staten, och dels vidmagthållandet och iståndsättandet af för Landet ganska vigtiga communicationsleder, böra utan långt uppskof bringas till verkställighet, anser Utskottet sig ega skäl tillstyrka:

att en årlig summa af 70,000 R:dr må af Rikets Ständer anvisas, att, i den ordning och på sätt Kongl. Maj:t pröfvar lämpligt, användas till vattencommunicationer m. m.

Och anser Utskottet några andra förbehåll vid dispositionen af dessa medel icke böra fästas än

1) att, i likhet med hvad vid sista Riksdag bestämdes, innan arbete i en ort företages, invånarne böra förbinda sig att med minst hälften af kostnaden bidraga till dess utförande; samt

2) att, då nya företag ifrågakomma, för hvilka större bidrag erfordras, än som finnes odisponeradt å det till nästa Riksdag gällande anslaget, början med dem icke må göras förr, än anslagsfrågan af Rikets näst sammankommande Ständer är afgjord.

Sammanlagde beloppet af hvad Utskottet såsom nya extra anslag sålunda tillstyrkt, att under 5 år utgå, utgör:

För Försvars-verket till Lands	700,000	— —
D:o D:o till Sjös	120,000	— —
samt till Vatten-Communicationer m. m.	350,000	— —
eller R:dr	1,170,000	— —

och tillstyrker Utskottet i öfverensstämmelse med hvad Utskottet, i det återremitterade Betänkandet redan föreslagit, i afseende på den deri omnämnda Extra Anslags-summa, att från och med år 1835, eller det år den nya Stats-Regleringen vidtager, en femtedel af nämnde Summa, eller 234,000 R:dr, må anvisas att från Riksgälds-Contoret utgå.

Stockholm den 14 Oct. 1834.

Reservationer,

emot Betänkandet i sin helhet:

af Friherre *Silfverskjöld, C.* "Jag hade trott, att den af alla tiders erfarenhet och vår egen historia bevittnade sanningen, *att landets försvarsanstalter under freden måste ordnas för att i behofvets stund vara att tillgå*, hade bort tjena till Utskottets ledning och allvarliga begrundande vid granskningen af de frågor, rörande Försvars-verkets behof, som innefattas uti Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition; vidare hade jag föreställt mig, att äfven de mest skiljda politiska opinioner skulle förena sig, då frågan var om det som afser att betrygga vår sjelfständighet; och slutligen hoppades jag, att, om äfven en i någon mon ökad Skattebörda skulle blifva en följd af dessa angelägna behofs fyllande, den skulle kännas lätt genom det åtföljande medvetandet, att våra Fästningar komme i försvars-tillstånd, våra Förråd förseddes med krigsförnödenheter, och vår Flotta sattes i tillstånd att kunna utlöpa.

Så har dock icke skett. Inom Utskottet hafva de besynnerligaste satser, rörande Försvars-verkets organisation och behof, gjort sig gällande; opiniionerna, i stället att förenas, hafva vid detta tillfälle mera än vid något annat aflägsnat sig från hvarandra, och för de en gång uttalade och ständigt omsagde orden: *Stats-verkets knappa tillgångar*, samt för motviljan, att bereda några nya på den väg, som i den Kongl. Propositionen föreslås, hafva vigtiga samhälls-angelägenheter blifvit tillbakasatte, anslag afstyrkte, hvilkas omgängliga nödvändighet af hvar och en måste inses, samt de få som blifvit tillstyrkte, föreslagne att utgå på ett sätt, som onekligen blir mera betungande för de skattdragande, än det lilla, som med anslagen i jemförelse till behofven kan uträttas, förtjenar, eller någon slags nödvändighet påkallar.

Jag reserverar mig emot detta förfarande."

Af Herr *af Billbergh J. P.* "Ehuru jag ännu eger anledning till den förhoppning, att hvad af Stats-Utskottet beviljas, under Titel af extra Stats-anslag, skall kunna fyllas genom den högre beräkningen, nu mot förr, af Tull-, Bränvins- och Chartæ-Sigillatæ-Bevillningarne, sedan Bevillnings-Utskottets förslag i dessa frågor vunnit Rikets Ständers godkännande, utan att den allmänna Bevillningen behöfver ökas, hvilken förhoppning skulle öfvergå till visshet, om icke större del af dessa högre beräkningar tillitades än som fordras till ränta och amortissement för ett lån, svarande emot den befinnande möjliga bristen uti tillgångarne på nämnde Bevillningar; likväl, och då jag icke godkänner det af Utskottet gjorde förslag, att det tillstyrkta extra Stats-anslaget, i den mon andra tillgångar saknas, skall genom allmänna Bevillningens ökande utgå, får jag deremot reservera mig.

Med åberopande af hvad i Reservationerne till första Betänkandet så fullständigt blifvit anfördt, till ådagaläggande af fördelarne utaf, att för ändamål, som mera afse framtidens än samtidens nytta, heldre begagna ett väl ordnadt Lån-system, än att i och för sådane behof öka den directa beskattningen, anser jag destomera origtigt, att nu framlägga det senare alternativet till Rikets Ständers antagande, som den Kongl. Propositionen icke otydligt uttrycker Kongl. Majts Nådiga vilja, att Allmänna Bevillningen icke i någon mon förhöjes.

Utgifts-Afdelningen hade äfven föreslagit ett med min åsigt öfverensstämmande förslag, för den oförmodade händelsen, att de indirecta Bevillningarne för de beviljande anslagen icke skulle blifva tillräcklige, och jag tror mig således böra framställa detta förslag till det afseende respective Riks-Stånden dervid behaga fästa, så lydande:

"Afdelningen tillstyrker i sådant hänseende: *a*) att hvad Ri-"kets nu församlade Ständer bevilja såsom extra Stats-anslag, må med en "femtedel årligen af Riksgälds-Contoret utbetalas; *b*) att Riksgälds-Contoret, "derest tillgång härtill ej af disponible medel finnes, må i detta af-"seende upptaga lån till erforderligt belopp; samt *c*) att de sålunda upptag-"ne lånen böra senast inom 15 år vara till fullo återbetalde."

"Och skall vid slutliga afgifvandet utaf förslaget att fylla Riksgälds-Contorets "behof för den kommande tiden närmare uppgifvas hvad som erfordras till be-"täckande af de sålunda på Riksgälds-Contoret anvisade utgifter."

Uti denna Reservation hafva instämt Friherre *Palmstjerna C. O.*, Herr *Oxelufvud G. A.*, Grefve *Gyldenstolpe A.*, Biskop *Thyselius*, Doctor *Heurlin*, Prosten *Nordin* samt Herr *Santesson B. H.*

Af Prosten *Åstrand*, som anfört:

"Utom hvad Statsbrist-summan kommer att genom ordinarie Stats-regleringen öfverstiga hvad den vid nästlidne Riksdag var, och utom hvad Rikets Höglofl. Ständer vid pröfning af detta Betänkande bevilja såsom extra Stats-anslag, erfordras, enligt Stats-Utskottets Betänkande N:o 204, för Riksgälds-Contorets behof årligen till nästa Riksdag 722,000 R:dr. Härförutan måste anskaffas medel till äskade Creditiv för de genom Cholera-farsoten uppkomna kostnader, 500,000 R:dr, för Spanmåls-undsättningar, 400,000 R:dr, medel till understöd för Venersborgs afbrunna stad, medel för den, tyvärr, sannolikt ännu mycket sig förlängande Riksdagens utöfver förra beräkningen förökade kostnader, hvarjemte medel nödvändigt böra anvisas till fond för åtminstone hälften eller 500,000 R:dr af det så kallade lilla Creditivet. Under dessa svåra förhållanden, som jag, i motsats mot Herr v. Presidenten *af Billbergh*, anser utvisa ett för Riksgälds-Contoret förökadt behof, vida öfverstigande hvad som, genom extra bevillnings-medlens förökade inkomst, kan betäckas, lära Rikets Höglofl. Ständer finna, huru nödvändigt det är, att i extra anslag icke bevilja hvad som möjligan kan uppskjutas, och att den nu af Utskottet tillstyrkta summa, 1,170,000 R:dr, som, efter Utskottets plan för utgörandet, komme att årligen i fem år belasta Bevillningen med 234,000 R:dr, och äfven efter det af mig och andra Utskotts-Ledamöter föreslagne amorteringssätt komme att en längre tid belasta den samma med 117,000 R:dr årligen, är alldeles omöjlig, att utan allmänna Bevillningens alltför stora förökning åstadkomma. Jag yrkar derföre i denna extra anslags-summa nedsättning, och får vid de serskilda punkter, der jag anser nedsättning möjlig, kortligen sådant anföra.

Då, såsom jag nu antydt, sättet att utgöra de extra Stats-anslag, som beviljas, skulle genom Utskottets förslag, att anvisa dem till utgående af Bevillnings-medel med en femtedel årligen, alltför mycket betunga de skattdragande, tillstyrker jag antagande af Utgifts-Afdelningens förslag, som finnes anfördt i slutet af Herr v. Presidenten *af Billberghs* Reservation."

Af Herr *Petré, Thore:* Stats-Utskottet har, med frångående af sitt en gång fattade beslut, att i Gevärs-fabricationens närvarande provisoriska skick, och under afvaktan af denna tillverknings planmessiga anordnande, på ett efter folklynne, local, omständigheter och andre förhållanden afpassadt sätt, icke tillstyrka extra Stats-anslag för densamma, nu ansett sig böra föreslå Rikets Ständer att for anskaffande af nya Gevärs-förråd bevilja medel på extra stat. Så mycket mera oväntadt har detta förekommit mig, som Utskottet, långt ifrån att ega några skäl till sin sålunda förändrade åsigt, vunnit ytterligare stöd för sitt förstnämnda beslut af några upplysningar, dem jag tagit mig friheten att Utskottet meddela, och hvilka här nedanföre skola kortligen sammanfattas.

Gevärs-Factoriet i Carl Gustafs Stad, på hvilket Staten hittills gjort enorma förluster, är i det högst förfallna skick, att total ombyggnad är oundviklig, så vida Gevärs-tillverkning der skall fortsättas. Då tillverknings-priset vid berörde Factori ofta uppgått till 28 à 30 R:dr, och efter all sannolikhet icke kan nedsättas under 24 R:dr B:co per stycke, företer sig ingen utsigt att någonsin kunna med fördel fabricera Gevär derstädes. I sammanhang härmed förekomma många anmärkningsvärda omständigheter, framställda för Utskottet, men för vidlyftiga att här upptaga. Gevärs-besigtnings-reglementet fordrar omarbetning, för att icke, såsom hittills ofta inträffat, genom förhastade cassationer, vålla förlust af sådane gevär, hvilka, ehuru otjenlige till krigsbruk, kunna vara fullt användbara till vapenöfningar i fredstid. Då de fleste beståndsdelarne af Geväret med fördel kunna göras till föremål för enskild industri, borde Factori-tillverkningen kunna inskränkas i högst betydlig mon, eller, så att den hufvudsakligen komme att omfatta endast stockar och pipor. Otjenligheten af Gevärs-fabrication bibehållande i Norrtelje, länge erkänd och vitsordad, måste förr eller senare föranleda beslut om dess upphörande; vid hvilket förhållande det svårligen lär kunna bestridas, att närvarande tid, då blott återstår ett Factori, nemligen Husqvarna, der Gevärs-tillverkning med fördel kan ega rum, är den minst lämpliga för anvisande af extra-ordinaira tillgångar till Gevärs anskaffande.

I öfverensstämmelse med min förra, rörande Extra Stats-Regleringen, afgifne reservation, anser jag några extra anslag för serskilde fästningar och förskansningar icke för närvarande böra beviljas, men, då Stats-Utskottet funnit skäl att förblifva vid sitt förra tillstyrkande i detta hänseende, har jag, godkännande den mening, att Carlsten bland Rikets Fästningar eger ett öfvervägande värde, medverkat till det genom omröstning uppkomne amendement till samma tillstyrkande, att nemligen Carlstens iståndsättande må tillvägabringas genom de besparingar, hvilka, enligt Herr Commerce-Rådet *Santessons* yttrande till Borgare-Ståndets Protocoll, kunna utan olägenhet beredas på anslaget till Carlsborgs Fästning."

Af Herr *Santesson B. H.*: "Jag nödgas äfven nu reservera mig emot Utskottets afstyrkande af något bestämdt anslag till fortifierande af Rikets Fästningar på vestra kusten, och det, oaktadt den af Utskottet nu vilkorligt uppgifna utväg, att Kongl. Maj:t må af de föreslagne summorna till Carlsborgs och Kungsholms Fästningar, i fall af oundvikligt behof, använda något för Carlstens Fästning.

Jag fortfar att anse dessa behof, Rikets vestra Fästningars försättande i fullt brukbart skick och försvars-tillstånd, vara ett af de alldraangelägnaste föremål för Rikets Ständers anslående, och förenar mig, till vidlyftighets undvikande med Herr Capit. *Oxehufvuds* Reservation, i hänseende till Carlsten, endast tilläggande, att, utom dessa tvänne Fästningars, Carlstens och Elfsborgs vårdande och bibehållande, skall äfven det stora ändamål, Götha Canal afsett, såsom communications-linea emellan Rikets östra kust och den vestra, äfvensom med Norrige förfelas.

I öfrigt vidblifver jag ock mitt förra yrkande, att hvad som anslås till samtlige Fästningarne må i en summa öfverlemnas till Kongl. Maj:ts disposition, och har alldraminst kunnat dela den mening, att de 50,000 R:dr, anslagne för Stockholms befästning, skulle derifrån göra ett undantag.

Sedan Herr *Petré* har ansett lämpligt, att uti sin Reservation inblanda och fortsätta den tvist han med mig öppnat inom Utskottet, i anledning af det yttrande jag skall hafva afgifvit i Borgare-Ståndet, då Utskottets första Betänkande, i anledning af Konungens Proposition om extra

anslag, så nödgas jag, churu ogerna, förlänga Protocolls-Utdraget, som afgår med Betänkandet till Riks-Ståndet, med intagande af ordalydelsen af mitt anförande i Borgare-Ståndet, sådant det blifvit uppfattadt af Ståndets Secreterare i den punkt, som Herr *Petré* lärer åsyftat, så lydande:— — — —

"Jag erkänner jemväl, att jag saknar den kunskap, som erfordras, för att bedöma, hvilka behof mest påkalla anslag. Derföre är ock min afsigt att föreslå, det må Ståndet yttra sig öfver anslagen till Fästningsverken i en summa, enligt 5:te, 6:te, 7:de, 8:de, 9:de och 10:de punkterne, och att det må bero af Kongl. Maj:t att bestämma användandet. Detta är enda sättet, hvarpå Rikets Ständer kunna bedöma saken, då detailerne på en gång öfverlemnas till Kongl. Maj:t, då det säges, att till dessa Fästnings-verks iståndsättande öfverlemnas den eller den summan, som får af Kongl. Maj:t användas, der den bäst behöfves; och jag är öfvertygad, att det ej arbetas ändamålsenligt med allt för små summor. Jag skulle dock tro det vara origtigt att anslå 50,000 R:dr endast för Carlsborg, och att medlen bättre användas, då en större summa anslås i helt; men här är fråga om möjligheten att anslå en viss summa, och jag tror den då kunna nedsättas för Carlsborg, och något äfven böra lemnas åt andre Fästningar. Jag har varit emot afslaget af medlen till Carlsten. Fästningen är dock af mycken vigt. Det dertill begärde anslaget, 40,000 R:dr, är det icke formligt att afslå, och att lemna på samma gång 50,000 R:dr till Carlsborg; men, såsom jag förut nämnt, anser jag det vara rättast, att öfverlemna till Kongl. Maj:t, att inom den summa, som anvisas, välja huru mycket, eller litet, må lemnas till den ena eller andra Fästningen, ty jag anser R. St. ej kunna bedöma, huru mycket för den ena eller andra Fästningen behöfves;" — — — — hvilken ordalydelse må visa, att mitt yttrande afsett ingalunda ett bestämdt nedsättande af anslaget för Carlsborg, utan ett öfverlemnande af hela anslaget för Fästningarne till Kongl. Maj:t, att fördelas endast efter Dess godtfinnande, men att, om summan skulle fördelas mellan Fästningarne, jag hellre ville medgifva en nedsättning för Carlsborg, än ett uteslutande af Carlsten. All annan tydning åt mina ord, lästa i deras sammanhang, anser jag som förtydning;"

samt af Riksdagsfullmägtigen *Anders Andersson* från Skaraborgs Län: "Jag afstyrker Riks-Ståndet att bevilja de extra anslag, som Stats-Utskottet, vid den förnyade pröfningen af sitt Utlåtande öfver Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition angående medel till Försvarsverket, nu tillstyrker, efter

att

att vid första granskningen af behofven ansett med dem kunna anstå. Endast 50,000 R:dr åligen till vattencommunicationer anser jag mig våga tillstyrka på grund deraf, att Rikets Ständer alltifrån 1815 års Riksdag med Bankens och Statens medel understödt dylika företag, och flera nu befinnas till deras fulländning beroende af fortsatte biträden; samt anser jag alldeles stridande mot den princip, som för Statens medverkan till enskilde Canalföretag bör följas, att för Strömsholms-Canalen uppoffra allmänna medel. Då Utskottet föreslagit, att tillgångarne för extra anslagen böra anskaffas, medelst bevillning, föreslår jag alltså Rikets Ständer, sedan de låtit såsom tillfälliga anslag under behöriga titlar upptaga 50,000 R:dr årligen för vattencommunicationerna, att de i öfrigt hos Kongl. Maj:t anmäla, *"att i anseende till den betänkliga oeconomiska belägenhet, hvari största delen af de skattdragande folkclasserna sig befinna, och då Rikets Ständer anse sig skyldige nationen, att förnya deras år 1823 hos Kongl. Maj:t framställda begäran, att, för hvad i en eller annan del af den militaira omfattningen utöfver de då beviljade anslag kan finnas nödigt vid utförandet af Försvarsverket till lands och sjös, tillgången måtte sökas inom dessa samma anslag; Rikets Ständer finna sig under närvarande förhållanden icke kunna bevilja några extra anslag för Försvarsverket. Rikets Ständer skulle handla emot försigtighetens bud och nationens allmänna tänkesätt, om under fredens lugn och under förhållanden, då så mycket tyckes vittna, att en förenkling i allmänna anstalter samt synnerligen i Försvarsverket äfvensom en förminskning i administrationskostnaderne borde kunna ega rum; Rikets Ständer skulle åsamka Riket en gäld, hvilken isynnerhet, då densamma icke under den nu vidtagne realisationens första tider, skulle kunna grundas på inhemska Capital, utan att på det skadligaste sätt störa enskilda crediten eller beröfva industrien sina, i alla fall, knappa förlagstillgångar, måste, om den skulle göras utrikes, ådraga nationen en betydlig utgående ränteförlust, som måste blifva i samma mon tryckande, som de upplåtne capitalen icke användas i productiva ändamål."*

Hr *Wærn J.* och Riksdagsfullmägtigen *Anders Larsson* från Upsala Län hafva förklarat sig instämma uti *Anders Anderssons* Reservation.

Emot serskilde punkter:

Vid försvaret till lands, *2:dra punkten*, angående anslag *för 24 Kustpiecer.*

Af Hrr *Oxehufvud G. A:, Leijonflycht, af Ström J.*, Biskop *Thyselius* samt Prosten *Åstrand*, hvilken sistnämnde anfört:

"Jag yrkar, att medel till 6 Kustpiecer eller Bombkanoner måtte beviljas, till ett bevis, att Rikets Ständer väl skulle önska bevilja hela summan men ej för närvarande dertill kunna utfinna tillgångar."

Vid *9:de punkten*, i fråga om äskadt anslag för *Carlstens* iståndsättande.

Af Herr *Oxehufvud, G. A.*

"Efter de fullständiga upplysningar, som dels med återremissen från Ståndén, dels af enskilde Ledamöter, blifvit Höglofl. Stats-Utskottet meddelade, hade jag icke förmodat, att Stats-Utskottet, med förblifvande vid sitt förra beslut, skulle tillstyrka Rikets Ständer, att afslå den ringa summa Kongl. Maj:t begärt till Carlstens Fästnings iståndsättande, aldraminst då inom det Höglofl. Stats-Utskottet icke en enda Ledamot under öfverläggningen uppstått att vederlägga rigtigheten af mina gjorda framställningar i detta ämne.

Det fordras sannerligen blott att kasta en flyktig blick på Chartan, för att rätt fatta och bedöma vigten af en hamn, den enda i Sverige, som alla årstider är tillgänglig för större och mindre fartyg.

Att denna hamn bör ändamålsenligt befästas för att under ett krig kunna uppfylla det stora ändamålet, hvartill naturen liksom synes hafva danat den vid foten af en klippa, omgifven af skär, å Skandinaviens vestra kust, kan icke bestridas, liksom att de ordinarie anslagen dertill äro otillräckliga.

Stora militairiska insigter erfordras icke, för att inse, det Carlstens fästning och Marstrands hamn, försatte i det försvarstillstånd, som, enligt af Kongl. Maj:t gillad ritning, är projecteradt, alltid skall utgöra nyckeln till Kattegatt; om Svenska folkets Representanter skulle, för att bespara några 1000 R:dr, försumma att tillvarataga denna nyckel, torde andra med glädje uppsöka densamma. Och förgäfves skall Svenska Nationen af sina Represententer sedermera återfordra den och sitt oberoende så i militairiskt hänseende som i rådslag vid frågor om alliancer. Såsom Representant tror jag mig hafva uppfyllt min pligt, då jag ifrat emot Stats-Utskottets beslut i denna punkt, och uppfyller nu en pligt emot mig sjelf, då jag reserverar mig."

Häruti hafva instämt: Grefve *Gyldenstolpe, A.*, Herrar *Leijonflycht, af Billbergh, J. P.*, Biskop *Thyselius*, Prosten *Stenhammar*, Professor *Hasselroth*, Doctor *Heurlin* samt Prosten *Nordin*.

Vid 15:de punkten, *rörande anslag för Tyghusbyggnaden i Christianstad.*

Af Herr *Oxehufvud, G. A.*

Då det är ådagalagdt, att en ny Högvakt ovilkorligen för Artilleriet måste uppföras, synes det mig som en betydlig besparing för Staten skulle i längden uppkomma, om denna byggnad utsträckes så, att Rustkammare, Undervisningssalar och Boställen, för hvilket allt nu dryga hyror erläggas, kunna uti densamma inrymmas. På denna grund nödgas jag reservera mig emot Stats-Utskottets beslut i denna del."

I frågan om anslag för försvaret till sjös:

Af Herr *Petré, Th.:* "Sedan Rikets Ständer, jemlikt Stats-Utskottets Förslag, såsom sin gemensamma tanka antagit, att Rikets Sjöförsvar hufvudsakligen hvilar på Skärgårdsflottan, har Stats-Utskottet, i full consequence dermed, genom sitt föregående Betänkande N:o 203, afstyrkt beviljande af större eller mindre extra Stats-anslag för Sjöförsvaret. Gerna medgifves, att Skärgårds-flottans completterande bör, i fråga om Rikets försvar, ställas i främsta rummet, men full tillgång i detta hänseende vinnes genom ordinarie Statsanslaget på 4:de Hufvud-Titeln, i händelse de gamla, måhända föga användbara Linieskeppen få realiseras och inga nya Linieskepp vidare komma att byggas; hvaremot nyssnämnde anslag, äfven med tillägg af ett anslag på extra Stat, sannolikt blifver otillräckligt, så framt dermed skall underhållas både stor och liten flotta. Att i sådane omständigheter, utan kännedom af Regeringens nu egande åsigter i detta ämne, frånträda hvad Stats-Utskottet i denna del af den Kongl. Propositionen om extra Stats-regleringen förut beslutat, anser jag vara en återgång från Stats-Utskottets förra bemödande, att få Rikets Sjö-försvar organiseradt efter en viss, på tillgångarne beräknad plan, fullt oberoende af alla stridiga interessen. Det är i anledning häraf, som jag äfven emot Stats-Utskottets nu tillstyrkta extra anslag för Sjö-försvaret nedlägger min vördsamma reservation;"

samt af Prosten *Åstrand:* som ansett anslaget för kanoner, kulor och kanonlås dels möjligen kunna uppskjutas, dels böra tillhöra Flottans ordinarie byggnads-anslag; och

Vid frågan om anslag för lättade vatten-communicationer och andre allmänna arbeten:

Af Prosten *Åstrand:* "att till lättade vatten-communicationer bevilja mer, än hvad vid nästlidne Riksdag dertill anslogs, eller 50,000 R:dr årligen, anser jag för närvarande omöjligt. De dertill lagde 20,000 R:dr äro ögonskenligen tillkomne för Strömsholms Canal, hvars nybyggnad, enligt uppgjordt kostnadsförslag, uppgår till mer än 1,300,000 R:dr. Jag förmodar,

att Rikets Höglofl. Ständer icke genom beviljande af dessa 20,000 R:dr årligen, eller summa 100,000 R:dr på 5 år, vilja låta inleda sig i en ny kostsam Canalbyggnad."

Af Herr *Santesson, B. H.*:

"Jag kan ej undgå att beklaga, det Utskottet, för denna så vigtiga del af extra anslagsfrågor, sett sig ej kunna anslå en större summa än R:dr 70,000 årligen. Af alla de anslag och bidrag från det allmänna, som varit och kunna komma i fråga, är dock intet af den inverkan till näringarnes framgående och stigande, som lättade communicationer. Uti alla Stater, snart sagdt utan undantag, har man derföre i denna del ansett sig ej böra spara att anslå allt hvad möjligt dertill kunnat afses; och i de Stater, der man rundeligast påkostat förbättringar af vägar, canaler och strömmar, har ock åkerbruk, näringar och handel gjort de högsta och ofta alldeles oförväntade framsteg. Bland dessa vill jag blott nämna Förenta Staterne i Norra Amerika; anslaget år 1833 till vägar, strömrensningar, hamnbyggnader och andra förbättringar å communicationer der var Dollars 888,849, som, à 128 sk., gör B:co R:dr 2,368,978. Efter folkmängdens förhållande i nämnde land och i Sverige skulle, om allmänna arbeten i Sverige utfördes på samma scala som i Förenta Staterne, det årliga anslaget till vägar, strömrensningar och hamnbyggnader i vårt fädernesland vara 670,000 R:dr. Men då man anser våra financiela förhållanden ej nu kunna tåla något sådant på långt när, och man ej vill följa andra länders exempel att för sina productiva företag upptaga lån, som godtgöras i den mon desse arbeten sprida fördelar åt Samhället och öka Statens intrader, har jag dock ej kunnat för min del ingå på nedsättning af den summa Kongl. Maj:t proponerat, eller 100,000 R:dr årligt anslag; hvilken summa Rikets Ständer allt ifrån och med 1819 till och med 1829 lemnat till desse ändamål. Först vid senast förflutne Riksdag nedsattes denna summa till 50,000 R:dr, men deraf komma ock de många klagomål, som från så många orter erfarits, och äfven vid denna Riksdag hörts, om utebliefna anslag och bidrag från denna fond till redan inledda och såsom nödvändige erkände arbeten, och oaktadt Kongl. Maj:t äfven hade ansett sig på förhand kunna gifva åtskillige communer och enskilda hopp om allmänt biträde derför. Jag reserverar mig alltså emot den nedsättning af 30,000 R:dr emot Konungens Proposition, som Stats-Utskottet föreslagit, och anser 100,000 R:dr väl vara det allraminsta, som bort anslås, helst då derigenom minst en lika summa från enskilda framkallats till detta allmänt vigtiga ändamåls befrämjande;

samt

samt af Riksdags-Fullmägtigen *Erik Nilsson* från Jemtland: "Emot Höglofl. Utskottets tillstyrkande af 70,000 R:dr årligen såsom strömrensningsmedel, nödgas jag reservera mig.

Jag erkänner visserligen nyttan af lättade communicationer, men jag har trott mig finna, att en del af de förut till detta ändamål anslagne medel blifvit ganska ändamålslöst använda, och får såsom exempel derpå nämna den så kallade Djurgårds-canalen, som kostat Staten circa 36,500 R:dr B:co efter hvad jag funnit af Revisions-berättelserna; det säges väl att Lidingöboerna hafva en förmon af denna Canal, men jag tror, att desse öboer äro ibland de lyckligaste i anseende till communicationen med Rikets hufvudstad, utom denna genväg, som de sällan lära begagna. Låtom oss kasta en blick på Norrlänningarne i detta afseende, och vi skole finna, att de få transportera sina producter — 50, 60 à 70 mil landväg på ömsom släda och hjulden: hvad har blifvit åtgjordt till förkortande af denna väg? Norrlands skogar få förmultna på roten, i brist af understöd till flottning deraf efter de större elfvarne, under det att Sverige köper ved ifrån utrikes ort. Jag tror mig med mycken säkerhet kunna påstå, att om blott räntan à 5 procent årligen af ofvanstående 36,500 R:d hade blifvit användt till understöd eller præmier för timmerflottning utför den så kallade Indahls-elfven, som rinner ifrån Jemtland genom Medelpad, skulle årligen kunna påräknas emellan 20 à 30,000 st. timmer och bjelkar mera än hvad som nu exporteras, och jag tror, att en sådan ökad export vore mera riksgagnelig än en liten promenad-canal. Jag kan således icke bevilja några medel till detta ändamål, förr än jag vet, att de i första rummet blifva med klokhet och sparsamhet använda för de mest lönande företag, och deribland räknar jag hvad som befordrar skogseffecters flottning efter våra större elfvar, så vida desse effecter utgöra en ibland hufvudtitlarne af våra exportvaror."

Emot Utskottets beslut, hvarigenom den af Herr *Santesson, B. H.*, inom Utskottet väckta fråga, att anslag för fästningsbyggnader och vattencommunicationer må anvisas äfven för det 6:te år, som möjligen kan förflyta innan en ny Stats-reglering vidtager, ansetts böra förfalla, har Herr *Santesson* afgifvit en så lydande reservation:

"Utskottet har äfven denna gången afstyrkt mitt yrkande, så väl inom Höglofl. Utskottet, då Konungens Proposition om extra anslagen första gången handlades, som uti Borgare-Ståndet, och nu ytterligare inom Utskot-

tet, att de anslag, som Rikets Ständer bevilja till byggnader och företag, hvilka fortgå i flera år, såsom Carlsborgs fästning och de större vatten-communications-arbeten, ej inskränkas till 5 år, utan fortgå intill och med det år, som den nu fastställande Stats-Reglering och Bevillning fortfar att vara gällande.

Så stadgade senaste Rikets Ständer med anslagen för Carlsborg och Carlskrona samt Vatten-communicationer och Strömrensningar, hvadan beslutades att anslagen för dem skulle fortgå intill dess ny Stats-reglering vidtager; och utan ett lika beslut nu, skulle, om Urtima Riksdag ej mellankommer, under det 6:te år efter detta, som under nästblifvande Lagtima Riksdags gång möjligtvis kan inlöpa, de då påstående arbeten vid nämnde fästningar och uti vatten-communications-väg komma att lida igenom afbrott och afstanna till en ej lätt beräknelig skada; hvadan jag ej kan undgå att fortsätta min reservation i denna del till Rikets Höglofl. Ständers noggranna öfvervägande och Statens förlusts förekommande."

STOCKHOLM, 1834; hos J. A. Wallén.

N:o 292.

Ankom till Exp.-Utsk. den 15 October.

Memorial, angående verkställd omröstning till följd af Riks-Ståndens skiljaktiga beslut uti de frågor, som omförmälas i Stats-Utskottets Memorial N:ris 256, 277, 280 och 281.

Sedan, enligt från Riks-Stånden ankomne Protocolls-utdrag af den 2, 6 och 7 innevarande månad, de uti Stats-Utskottets Memorial N:o 256, i anledning af erhållen återremiss å 15:de punkten i Memorialet N:o 250, angående Riks-Ståndens olika beslut i fråga om anslaget till Arméens materiel; N:o 277 i fråga, om räntas utgifvande å Upsala Academiens skuld till Riksgälds-Contoret under det beviljade anståndet med årliga Capital-afbetalningarne; N:o 280, i fråga om afskrifning af en uti Salpeter-fondens räkenskaper balancerad summa, utgifven såsom lån till Carl Gustafs Stads Gevärs-Factori, samt N:o 281, i fråga om Djeknepenningarnes utgörande, föreslagne Voterings-Propositioner blifvit gillade, så har förstärkta Stats-Utskottet öfver dem denna dag i vederbörlig ordning anställt omröstning:

1:o

Den, som bifaller, att, utom anslaget för Arméens materiel, ett serskildt årligt anslag af 54,000 R:dr, att endast och allenast användas till Beväringsmanskapets beklädnad, må å Stat uppföras, voterar *Ja;*

Den det ej vill,

Nej;

Vinner *Nej*, kommer icke något serskildt anslag att för berörde ändamål anvisas.

Voteringen har utfallit med 58 *Ja* och 59 *Nej*, hvarförutan 2:ne dubbla lappar måst casseras.

Och som *Nej* sålunda vunnit; alltså kommer

icke något serskildt anslag för Beväringsmanskapets beklädnad att å Stat uppföras.

2:o

Den, som bifaller, att Upsala Academie befrias från räntas erläggan-

de å dess skuld till Riksgälds-Contoret under det Academien beviljade fem års förlängda anstånd med de föreskrifna årliga capital-afbetalninningarne (eller ifrån den 1 Januarii 1834 intill den 31 December 1838) voterar *Ja;*

Den det ej vill,

Nej;

Vinner *Nej*, kommer all fråga om befrielse från räntas erläggande att förfalla.

Som voteringen utfallit med 35 *Ja* och 84 *Nej*, samt *Nej* sålunda vunnit, alltså

kommer all fråga om befrielse från räntas erläggande å Upsala Academies skuld till Riksgälds-Contoret att förfalla.

3:o

Den, som bifaller, att en i Salpeter-fondens räkenskaper balancerad summa, 55,000 R:dr, utgifven såsom lån till Carl Gustafs Stads Gevärs-Factori må afskrifvas, voterar *Ja;*

Den det ej vill,

Nej;

Vinner *Nej*, kommer ifrågavarande summa att i räkenskaperne fortfarande balanceras.

Voteringen har utfallit med 42 *Ja* och 77 *Nej;* och enär *Nej* sålunda vunnit,

så kommer den, såsom lån, till Carl Gustafs Stads Gevärs-Factori utgifne summa, 55,000 R:dr, att i Salpeter-fondens räkenskaper fortfarande balanleras.

4:o

Den, som bifaller fortfarandet af den under namn af Djeknepenningar utgående afgift, voterar *Ja;*

Den det ej vill,

Nej;

Vinner *Nej*, kommer ifrågavarande afgift att upphöra, samt deremot, med hänseende till Djeknepenningarnes successiva, ehuru obetydliga, årliga tillväxt, en jemn summa af 5,800 R:dr att å Riks-Statens Tionde Hufvud-Titel uppföras och i behörig ordning utgå till de autoriteter, hvilka hittills disponerat samma inkomst.

Voteringen har utfallit med 55 *Ja* och 64 *Nej;* och som *Nej* vunnit;

så kommer den under namn af Djeknepenningar utgående afgift att upphöra, samt deremot en jemn summa af 5,800 R:dr att å Riks-Statens Tionde Hufvud-Titel uppföras och i behörig ordning utgå till de autoriteter, hvilka hittills disponerat samma inkomst.

Hvilket allt förstärkta Stats-Utskottet skolat Rikets Ständer tillkännagifva.

Stockholm den 14 October 1834.

N:o 293.

Ankom till Exp.-Utsk. den 15 October.

Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts Nådiga Skrifvelse till Rikets Ständer, angående tillökning i lånebidraget till Manufactur-Discont-Fonden.

(R:gs A.)

Denna Nådiga Skrifvelse (N:o 50) har till Stats-Utskottets handläggning blifvit remitterad från Ridderskapet och Adeln, Borgare- samt Bonde-Stånden, men från Preste-Ståndet till Banco-Utskottet, hvilket sistnämnde Utskott, jemte till Stats-Utskottet aflåtet Protocolls-utdrag af den 14 sistl. Junii, till Utskottet öfverlemnat det från Preste-Ståndet erhållna Protocolls-utdraget, som innefattar remissen, enär Banco-Utskottet ansett sig ej kunna taga någon befattning med ett ärende, som från 3:ne Riks-Stånd till Stats-Utskottet är vordet remitteradt. Jemväl äro de uti den Kongl. Propositionen omförmälde handlingar Utskottet tillställde.

För att återbringa Fabrikanters i allmänhet lånrättighet i Manufactur-Disconten till enahanda belopp af 31 procent af tillverkningsvärdet, hvartill densamma år 1818 bestämdes, men hvarunder densamma nedgått, föreslår Kongl. Maj:t Rikets Ständer att i sammanhang med reglering af den låne-rörelse, som för allmän räkning kommer att bedrifvas, taga i öfvervägande, att en så stor tillökt summa till fabrikernes understöd må ytterligare kunna afsättas och anslås, som erfordras för att, inberäknadt det förut af Banken utgående Creditiv och Fondens egne disponible medel, uppgående vid sistlidet års slut till omkring 640,000

R:dr, motsvara och utgöra 31 procent af 1833 års lånberättigade fabriks-tillverkningars värde. Den efter sådan grund erforderliga ytterligare anslagssumman skulle, — enär samma års tillverkningsvärde, med undantag af det, som blifvit uppgifvet från Eskilstuna Fristads Förläggare och Manufacturister samt Glasbruksegarne, hvilka för det närvarande redan ega en lånerätt öfverstigande 31 procent af tillverkningsvärdet, uppgått till 5,988,312 R:dr, komma att utgöra ett belopp af, i det närmaste beräknadt, 630,000 R:dr.

I förening med detta Nådiga förslag har Kongl. Maj:t fästat Rikets Ständers uppmärksamhet på följande dermed gemenskap egande förhållanden.

I fråga om hvilka flere än förut lånberättigade fabrikshandteringar förtjente att af lånrätt komma i åtnjutande, hafva Rikets Ständer, vid 1818 års Riksdag, med öfverlemnande till Kongl. Maj:t, att i allmänhet bedöma, hvilka sådane handteringar för landet medförde den största nytta och sålunda borde understödjas, endast företagit till granskning glasbrukshandteringen, såsom den enda, hvilken bestämdt blifvit af Kongl. Maj:t till Disconträtts erhållande föreslagen. Och då Rikets Ständer, i saknad af uppgift om beloppet af dess tillverkningar, icke kunnat bestämma den summa, som, i händelse glasbruksidkarne erhölle allmän disconträtt, skulle af fonden medtagas, hade Rikets Ständer afsatt en summa af 100,000 R:dr, till fördelning emellan sistnämnde idkare, att utgå intill påföljande Riksdag, då Rikets Ständer blefve i tillfälle pröfva, huruvida glasbrukshandteringen borde i den allmänna fördelningen af Manufactur-Discontfonden ingå. — Efter 1818 års Rikdag har likväl någon förändring i det sålunda bestämda anslaget icke skett och följden deraf har varit, att glasbruksidkarnes lånerätt år 1819 utgjort 40 procent, derefter uppgått år 1822 till 45 procent, sedermera omvexlat emellan 31 och 40 procent och utgör för innevarande år 39½ procent, under det att de öfrige i allmänhet lånberättigade fabriksidkares disconträtt på samma tid nedgått från 31 till 20½ procent af tillverkningsvärdet. Att nu, sedan glasbruksegarne erhållit sådane vidsträckta lånförmoner, samt på de senare åren ådagalagt verksamt nit och användt betydliga kostnader för glastillverkningens fullkomnande, nedsätta deras lånprocent till likhet med de öfriges, hvarigenom de blefve nödsakade att återbetala nära hälften af det Låne-Capital de undfått och i sin rörelse nedlagt, skulle, ehuru de öfrige fabrikanterne i deras nu varande ställning icke sakna skäl för ett slikt yrkande, dock svårligen blifva verkställbart, utan att leda till en högst menlig inverkan på näringens fortgång; och

Kongl. Maj:t anser således för det närvarande någon annan åtgärd icke lämpligen kunna vidtagas, än att, i händelse det föreslagna ytterligare bidraget till Manufactur-Discontfonden beviljas, och öfrige lånberättigade fabrikanter derigenom nästinstundande år komma i åtnjutande af 31 procent af 1833 års tillverkningsvärde, det för glasbruksidkarne nu afsatte anslag förklaras böra till fondens allmänna fördelningssumma ingå och glasbruksidkare ega att, lika med andra lånberättigade fabrikanter, i förhållande till tillverkningens värde, ingå i den allmänna fördelningen af Manufactur-Discontens tillgångar.

Om det måste erkännas, såsom en allmän Statsœconomisk grundsats, att uppkomsten af nya, allmänt nyttiga näringar bör, genom understöd från Statens sida, framkallas och uppmuntras, så lärer det jemväl med samma grundsats vara öfverensstämmande, att, sedan näringen utvecklat sig till sådan sjelfständighet, att dess bestånd härigenom är betryggadt, Statens mellankomst kan vara mindre behöflig.

En sådan åsigt af nu förevarande Statsœconomiska fråga synes äfven, efter hvad uti den Kongl. Propositionen omförmäles, hafva gjort sig gällande hos 1818 års Ständer, hvilka, vid det tillfälle, då tillökningen i Manufactur-Discontens Creditiver Banken beviljades, yttrat, att låneunderstöd af Statsmedel icke borde såsom ständigt qvarstående betraktas, utan endast vara ett underlättande medel, hvarigenom Fabrikerne bereddes tillfälle att småningom och framdeles komma i oberoende ställning, utan behof af allmänt understöd.

Fabriksidkare hafva alltså icke kunnat ega någon grundad anledning att ständigt påräkna en lika stor lånrätt, som, vid 1818 års Riksdag, med anledning af då varande förhållanden, bestämdes; enär det låg i sakens natur, att denna lånerätt skulle nedgå och minskas, i samma mon tillverkningen utvidgades, och dess värde ökades.

De fabrikstillverkningar, till hvilkas förmon lånebidraget egentligen blifvit föreslaget, kunna icke sägas vara nya eller i senare tider uppkomne, enär, hvad beträffar ylletillverkningarne, desamma ifrån långliga tider tillbaka varit gynnade både med penningeunderstöd och andra förmoner. Och, efter hvad Utskottet tror sig känna, har fabriksylletillverkningen, genom en rask afsättning, kommit i den fördelaktiga ställning, att dess fortfarande bestånd och framskridande till ytterligare förkofran synes icke kunna äfventyras eller blifva beroende af 10 à 12 proc. nedsättning i den för 16 år sedan bestämda lånrätten.

I afseende åter på den financiela frågan, så lärer det vara nogsamt bekant, att, vid nu varande förhållanden, Statens alla disponibla tillgångar måste hållas tillhanda för Stats- och Riksgälds-Verkens utgifter; och Creditivfonden skulle således endast genom Riksgälds-Contorets upplåning komma att bildas och tillvägabringas. — En upplåning för detta ändamål, om den ock, i bredd med upplåningen för Riksgälds-Contorets enskilde behof, egde framgång, skulle likväl i mer än ett hänseende blifva för Riksgälds-Contoret serdeles betungande. Utom den directa ränteförlust af 1 procent, utgörande 6,300 R:dr, eller skillnaden emellan den lägre ränta Contoret å sine försträckningar finge beräkna och den ränta, som för de upplånte medlen troligen komme att erläggas, skulle en annan ytterligare ränteförlust drabba Contoret, enär Creditivbeloppet måste, i förväg, genom upplåning anskaffas och hållas i beredskap till Kongl. Commerce-Collegii disposition samt ränta härföre oafbrutet erläggas, men Contoret deremot icke finge sig tillgodoberäkna någon ränta för de tider, Creditivmedlen icke begagnades.

Utskottet vill också förmoda, att, sedan myntvärdet vunnit stadga, associationer skola bilda sig, hvilka kunna biträda fabriksidkare med förlag emot lindrigare vilkor och på ett lämpligare sätt, än hvartill de kunna erhållas ifrån sådane allmänna fonder, som af Statens Tjenstemän förvaltas.

På grund af här ofvan anförde skäl anser Utskottet sig böra

afstyrka det af Kongl. Maj:t föreslagna lånebidraget.

Och enär Utskottet sålunda afstyrkt tillökningen i lånbidraget till Manufactur-Discontfonden, samt det vilkor, under hvilket förändringen med glasbrukstillverkningarnes lånerätt är af Kongl. Maj:t framställd, följaktligen icke kommer att ega rum, anser Utskottet sig icke böra något förslag, i afseende på den ifrågasatte förändringen med glasbrukstillverkningarnes lånerätt, afgifva.

Stockholm den 10 October 1834.

Reservationer:

af Herr *Oxehufvud, G. A.:* "Så väl med förbigående af motiven, som legat till grund för den Kongl. Propositionen, som med förbiseende af Kongl. Maj:ts omvårdnad för fabrikernes och näringarnes förkofran, har Stats-Utskottet ingått i en afhandling, som synes mig motarbeta de principer, hvilka grundlagt Svenska fabrikernes uppkomst, befästat deras tillvaro och framkallat dem till den ståndpunkt, på hvilken de nu befinna sig.

Den Statsœconomiska grundsats, som Stats-Utskottet uttalat, tror jag,

om den än må vara rigtig i ett land, der räntefoten är låg och fabrikerne redan hunnit en högre grad af utveckling, att de kunna täfla med sina varor på verldsmarknaden, dock ingalunda kan tillämpas på Sverige i närvarande tid, då just ett motsatt förhållande eger rum.

Fordna och senare tiders erfarenhet har också besannat, att fabriksnäringarne i Sverige haft föga framgång, då de varit lemnade utan låneunderstöd, men stigit i den mon, som dylika till låg ränta kunnat från Staten erhållas. — Men, för att fullkomligen utreda detta ämne och deruta af draga några tillförlitlige slutsatser samt för att kunna bedöma så väl Manufactur-Discontens ställning, som dess inverkan å fabrikerne, har jag ansett mig böra framlägga följande statistiska uppgifter, på hvilka jag äfven grundar min reservation.

Af officiela handlingar inhemtas, att, ehuru de första privilegier, som för fabriker utfärdades i Sverige, voro daterade den 14 Januarii 1649, dessa likväl icke på ett hundradetal af år hunno till någon betydenhet, utan förföllo slutligen helt och hållet, i brist af omvårdnad och lånebiträden. Först genom Manufactur-Contorets inrättande år 1739, kommo de i verksamhet, utan att derföre hinna till någon betydlig utveckling förr än efter 1756, då Ständerne beviljade ett lån af Banken på 131,666 R:dr 32 sk. mot 3 procents årlig ränta åt då varande Manufacturfonden, derifrån utlåningar sedermera skedde till fabrikanter mot säkerhet och godkände handlandes reverser. Denna fond, ställd år 1766 under Commerce-Collegii förvaltning, och sedermera 1779 försedd med ett nytt Reglemente under namn af Manufactur-Disconten, erhöll ytterligare lånebidrag från Banken 1758, 1772 och 1786, så att desamma vid sistnämnde års slut utgjorde en summa af 291,286 R:dr 11 sk. 5 r:st. Banco, hvilket belopp qvarstått oförändradt till år 1814, då genom Kongl. Brefvet den 23 Mars samma år, grundadt på Rikets Ständers vid 1812 års Riksdag fattade beslut, Commerce-Collegium autoriserades att, för Manufactur-Discontens räkning, såsom lån i Banken under enahanda vilkor som förut, ytterligare upptaga och disponera 200,000 R:dr, samt att derföre pantsätta den så kallade Besparings-Cassan, hvarefter Rikets Ständer vid 1818 års Riksdag anslogo ett ytterligare lånebidrag från Banken till Discontens förstärkning af 508,713 R:dr 36 sk. 7 r:st., hvarigenom hela Creditivet på Banken för fabriksnäringarnes befrämjande utgjorde en million R:dr.

Betraktar man hvad inflytande denna Manufactur-Discont haft på fabrikernes framsteg, så inhemtas: att klädestillverkningarne, som år 1752 blott stego till 140,948 R:dr, varierade från 1757 till 1767 emellan 200

à 266,000 R:dr och från 1777 till 1788 emellan 300 à 400,000 R:dr, från 1789 till 1799 emellan 4 à 600,000 R:dr, från 1800 till 1813 emellan 7 och 900,000 R:dr, och att klädestillverkningsvärdet uppsteg derefter till öfver 1,000,000, så att år 1823 var det något öfver 1,800,000 R:dr. Sedermera har tillverkningsvärdet årligen stigit så, att det vid 1832 års slut utgjorde öfver 3,000,000 R:dr Banco.

Till lika stora framsteg hafva väl icke Siden- och Bomulls-fabrikerne stigit, men äfven de bevisa, att deras utvidgande och förkofran stått i samband med de större eller mindre lånebidragen från Manufactur-Disconten: sålunda steg tillverkningsvärdet, som för Sidenfabrikerne 1752 endast utgjorde 58,000 R:dr, under nyssnämnde epoker från 100 till 200,000 R:dr och har efter 1818 varierat öfver och under en half million. Bomulls-fabrikstillverkningarne, som förut icke uppgingo öfver 50 à 60,000 R:dr årligen, hafva efter år 1818 stigit till den grad, att deras värde årligen varierat emellan 3 à 500,000 R:dr. Vid granskningen af Manufac-Discontens egen inrättning och bestånd förekommer, att densamma, genom besparingar å tid efter annan influtne räntor, småningom samlat en fond, som vid 1808 års slut utgjort 416,373 R:dr 34 sk. 11 r:st. och vid 1833 års slut uppgick till en summa af 640,000 R:dr Banco. Denna besparings-cassa skulle än ytterligare genom accumulerade räntor i närvarande stund förökat sig med omkring 200,000 R:dr, om icke, till följd af Rikets Ständers vid 1823 års Riksdag gjorda underdåniga hemställan, densamma fått vidkännas kostnaderne för Technologiska Institutets inrättning och dess underhåll med 14,000 R:dr Banco årligen, som ännu fortfarande utgå — utom att beräkna de betydliga summor, som tid efter annan af fonden utgått för införskrifne modeller och förut okände machiner till näringarnes nytta och förkofran. Härtill kan läggas den fördel som för Staten uppkommit genom så många publika Verks inrymmande, utan hyras erläggande, i Manufactur-Discontens hus på Riddarholmen. Det synes mig sålunda som om äfven denna besparings-cassa varit af en flerfaldig nytta så för Staten som den inhemska industrien, ej blott genom biträden inom landet, utan äfven genom befordrandet af den Techniska konstfärdigheten och den stigande upplysningen inom fabriks- och handverks-näringarne. Af allt detta drager jag den slutsats, att Manufactur-Disconten, betraktad i sin helhet, varit för fabrikernes förkofran af den väsendtligaste nytta, äfvensom att en nedsättning af låneprocenten såsom

en

en följd af det årligen ökade tillverkningsvärdet skulle åter försänka fabriksnäringarne till sin fordna obetydlighet.

Olika med Höglofl. Stats-Utskottet tror jag således, att det för näringarne sbestånd och förkofran blir oundvikligen nödigt, att Manufactur-Discontfonden ökas eller åtminstone dess verkningskrets utsträckes. Jag hemtar dessutom anledning till denna min åsigt bland annat af den ökade personal af Fabrikanter, som först under senare åren inträdt i fabriks- och manufactur-näringarne, samt börjat en för allmänheten nyttig täflan med äldre idkare, hvilka, enär de från längre tider åtnjutit Manufactur-Discontens biträden, skola, i annat förhållande, mot den obemedlade nybegynnaren, som blefve i saknad af dylika lånebiträden, utöfva en menlig öfverlägsenhet, helst sedan utrikes uppfunna nya machiner och technisk färdighet sätta den inhemska fabrikanten i nödvändighet att med dem sig förse och nedlägga i sin rörelse vida större capital än förut.

På dessa grunder hade jag önskat, att Stats-Utskottet kunnat tillstyrka bifall till den Kongl. Propositionen; men då Riksgälds-Contorets närvarande ställning, i förening med en sannskyldig vårdnad för realisationens bestånd icke medger ett ytterligare creditiv, hade Utskottet, efter min tanka, bort fästa mera afseende å Herr *Lefflers* inlemnade förslag med den modification, att Rikets Ständer måtte tillerkänna Kongl. Commerce-Collegium rättigheten att, emot lägre eller lika ränta, hvarmed utlåningen sker, upptaga lån af enskilde, mot hypothek af innehafvande säkerhets-handlingar, med vilkor, att den stadgade säkerheten för af Staten redan erhållne creditiv icke härigenom förringas och att upplåningen icke verkställes till högre belopp, än som erfordras för bibehållande af den låneprocent, i förhållande till det styrkta tillverkningsbeloppet, som hittills egt rum; och derest Rikets Höglofl. Ständer skulle bifalla denna ringa välvilja för ifrågavarande näringar, till förekommande af deras hotande förfall, så borde Rikets Ständer jemväl besluta att härom i underdånig skrifvelse Kongl. Maj:t underrätta."

Uti denna Reservation har Herr *af Bilbergh, J. P.,* instämt;

samt af Herr *Santesson, B. H.:*

"Jemte det jag instämmer uti Herr Capitaine *Oxehufvuds* Reservation, anser jag mig ej kunna undgå att, i anledning af Utskottets afstyrkande af Rikets Ständers bifall till Konungens Proposition för Manufactur-Dis-

conten, fästa Rikets Höglofl. Ständers uppmärksamhet å den omständighet, att, derest intet Manufactur-fonden erhåller ökade creditiv, skall antingen, med ännu någon tids fortgående stigande af fabrikernes antal och tillverkningsbelopp, den lånerätt af omkring 20 procent, hvilken fabrikerne nu njuta, nedgå till 15, 12, ja kanske än lägre procent, eller ock skall den bristande tillgången för fabrikernes underlättande rent af hindra deras tillväxt och förkofran; det förstnämnda af dessa alternativa resultat under den första tiden skall, i alla fall, icke långt till, medföra det senare alternativet; och verkningen deraf på landets öfriga näringar, åkerbruk, bergverk, m. m., äfvensom derefter på alla Statens intrader och samhällets välfärdsförhållande, bör ej kunna förbises af någon fäderneslandets vän.

Jag anser det alltså vara bland de aldraangelägnaste föremål för Rikets Ständers omtanka och beslut, att söka consolidera fabrikernas bestånd och framgående, hvarföre jag, såsom min serskilda tanka, får tillstyrka, att Rikets Ständer ville bifalla Konungens Proposition i dess helhet, men för det fall att deremot skulle möta betänklighet, att Rikets Ständer åtminstone må berättiga Manufactur-Disconten att använda dess nu egande dels egna capital, dels gamla creditiv på det för fonden nyttigaste sätt, och berättigas att genom upplåning på grund af sådan fond öka sin utlåningsrörelse. Detta afsågs med ett af Herr *Leffler*, under hans deltagande i Utskottet, framställdt förslag, hvilket Herr Capitaine *Oxehufvud* med obetydlig modification nu framställt, och för att intet föranleda flera skiljaktiga meningar, antar jag äfven i allo det af Herr *Oxehufvud* redigerade förslag."

N:o 294.

Ankom till Exp.-Utsk. den 15 October.

Utlåtande, öfver anmärkningar vid Betänkandet N:o 266, i fråga om beviljandet af ett Creditiv för bestridandet af de kostnader, som genom farsoten Cholera föranledas.

(RGs. A.)

Ofvanberörde Betänkande har, i anledning af de dervid gjorde an-

märkningar, blifvit från samtlige Riks-Stånden till Utskottets ytterligare handläggning återremitteradt.

De hufvudsakligaste anmärkningarne, hvilka föranledt återremissen äro:

att när, vid dispositionen af Creditivet, fästas det vilkor, att detsamma icke får användas till betäckande af kostnader, som genom quarantaines- och spärrningsanstaltar uppkomma, så skulle härifrån kunna dragas den slutsats, att Utskottet ansett serskilde quarantainesanstalter vid Rikets gränser vara umbärlige äfven i den händelse, att Cholerafarsoten, sedan den här i Riket upphört, skulle utbryta i Finland eller kustländerne på andra sidan Östersjön, i synnerhet, som quarantaines- och spärrningsanstalter äro i Betänkandet ställde i lika cathegorie. Men om detta icke varit Utskottets mening, utan att Utskottet väl ansett serskilde quarantainesanstalter, vid inträffande händelser, böra vidtagas, men att de härtill erforderlige kostnaderne borde bestridas af det såkallade lilla Creditivet, så är härvid anmärkt, att, sedan Cholerafarsoten nu mera blifvit inhemsk i Europa och man således alltid måste vara beredd på möjligheten af dess utbrytande i främmande länder, med hvilka Riket står i handelsförhållanden, behofvet af quarantainesanstalter icke bör kunna hänföras till oförutsedde händelser, för hvilka det lilla Creditivet skall, enligt 63 §. Regerings-Formen, anvisas och hållas till Kongl. Maj:ts Nådiga disposition.

Vid öfvervägande deraf, att Statens utgifter alltid måste blifva enahanda, antingen kostnaderne för quarantainesanstalter på kusterne (spärrningar inom landet kunna numera icke komma i fråga) bestridas utaf det äskade serskilda Creditivet eller tagas utaf lilla Creditivet; hvaremot och om till alla utgifter i och för Cholerafarsoten det serskilda Creditivet användes, förenklas härigenom redovisningen, och en öfversigt af kostnaderne kan då med mera lätthet erhållas; har Utskottet trott sig, i anledning af de gjorda anmärkningarne, i så måtto böra förändra och frånträda sitt förra förslag, att Utskottet nu

tillstyrker, att Rikets Ständer må, för alla af Kongl. Maj:t i den ifrågavarande Nådiga Propositionen upptagne ändamål anvisa ett serskildt Creditiv af 500,000 R:dr, att af Riksgälds-Contoret utbetalas i den mon Kongl. Maj:t finner sådant erforderligt; likväl med det förbehåll, att icke något af ifrågavarande Creditiv utbetalas för andre inrikes orter emellan vidtagne quarantaines- och spärrningsåtgärder, än sådane, som antingen tillkommit till följd af Kongl. Maj:ts eller Kongl. Quarantaines-Commissionens speciela föreskrifter eller

ock, utan Communernes begäran, blifvit vidtagne af Konungens Befallningshafvande, på grund af 43 §. uti Kongl. Maj:ts Nådiga Kungörelse af den 12 November 1831, om hvad i anseende till farsoten Cholera; iakttagas bör; äfvensom, att Rikets Ständer hos Kongl. Maj:t göra den underdåniga anhållan, att, öfver hvad af dessa Creditivmedel disponeras, serskild redogörelse måtte upprättas och till Rikets Ständers eller deras Revisorers granskning aflemnas.

I afseende åter på sättet för de af detta Creditiv till menigheter förskjutne medels återbetalning,

tillstyrker Utskottet, att en sådan återbetalning måtte ske senast inom slutet af år 1838, samt att frågan om afskrifning utaf de medel, hvilka, till följd af hos vederbörande uppkommen oförmåga, icke kunna återbetalas, måtte till pröfning företagas vid den Riksdag, som näst efter berörde tidpunkt inträffar.

Stockholm den 14 October 1834.

STOCKHOLM, Ecksteinska Tryckeriet, 1834.

N:o 295.

Ankom till Exped.-Utsk. den 23 Oct.

Memorial, angående förhöjd beräkning af Chartæ-Sigillatæ-medlen.

(I. A.)

Sedan, i anledning af Kongl. Maj:ts, uti Dess Nådiga Proposition till Rikets Ständer, angående Stats-Verkets tillstånd och behof, i sammanhang med föreslagen löne-reglering för Justitiæ-Revisionen samt öfrige Afdelningar af Kongl. Maj:ts Cancellie, gjorda framställning om lämpligheten deraf, att alla så kallade sportler inom de till Kongl. Cancelliet hörande Afdelningar, med undantag endast af lösen för afskrifter och diarii-bevis, måtte upphöra, och i stället ingå till Kronan, såsom Charta-Sigillata, till ett belopp af 37,350 R:dr, Stats-Utskottet uti afgifne utlåtanden N:s 80 och 214, på anförda skäl, samma förslag afstyrkt; så hafva dock, enligt från Riks-Stånden ankomne Protocolls-Utdrag, Ridderskapet och Adeln samt Preste- och Bonde-Stånden bifallit hvad Kongl. Maj:t sålunda i Nåder föreslagit, hvaremot Borgare-Ståndet bifallit Utskottets yttrande i ämnet.

Då, i följd af trenne Riks-Stånds sålunda fattade beslut, Chartæ-Sigillatæ-inkomsten bör till ett mot berörde sportel-medel ungefärligen svarande förhöjdt belopp uti Riks-Staten beräknas, föreslår Utskottet:

att den förut bland Inkomst-Titlarne förslagsvis upptagne Chartæ-Sigillatæ-summa af 320,000 R:dr ökas med jemna 37,000 R:dr, eller till 357,000 R:d.

Lärande Bevillnings-Utskottet, i afseende på den häraf föranledde förhöjda beräkningen af Chartæ-Sigillatæ-afgiften, iakttaga hvad Rikets Ständer i detta hänseende beslutat.

Stockholm den 22 Oct. 1834.

N:o 296.

Ank. till Exp.-Utsk. den 23 Oct.

Utlåtande, i fråga om Jemtlands Läns Invånares befriande från erläggande af Öfverskotts-, Röke- och Provincial-Läkare-löne-tillskottsmedel.

(I. A.)

Från Bonde-Ståndet har till Stats-Utskottets handläggning blifvit remitteradt ett Memorial af Riksdags-Fullmägtigen *Anders Mårtensson* från Jemtlands Län, hvaruti, med anförande, huruledes samma Läns invånare utgöra, under namn af Öfverskotts-, Röke- och Provincial-Läkaremedel, en årlig afgift för hvarje tunneland, som ej finnes Rikets öfrige inbyggare pålagd, Motionairen, som förment sig icke kunnat upptäcka, att Jemtlandsboerne derföre njuta minskning i andre utlagor, eller att de frivilligt och i behörig ordning åtagit sig berörde utgifter, yrkat upphörande af merberörde afgifter, samt att, i fall desamma voro något visst Embetsverk eller någon Tjenstemanna-class anslagne, desse sistnämnde måtte, derest sådant skäligt pröfvas, af Statens medel njuta ersättning. Uti hvilken motion Riksdags-Fullmägtigen *Eric Nilsson* från Jemtlands Län instämt.

Af de Utskottet i desse ämnen meddelade upplysningar, har Utskottet inhemtat, att, hvad beträffar Öfverskotts-Röke-medlen, denna afgift, som jemväl utgått förr än Jemtland blef serskildt Län, årligen vid den såkallade Landsjemnads-liqvidation, som hålles inför Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, af ifrån Länets hemmansegare utsedde Ombud, till debitering beviljats, äfvensom att uppbörden och redovisningen i början varit åt enskild person anförtrodd, men att vid Landsjemnads-sammanträdet år 1821 Länets innevånare begärt, att desse medel af Kronofogdarne skulle uppbäras och till Landt-Ränteriet redovisas, för att der, efter Deputerades disposition, användas dels till Corrections-Inrättningen, dels ock till andre, orten ensamt tillhörande utgifter, samt att uppsigten öfver medlens behöriga redovisning skulle öfverlåtas till Revisorer, dem Deputerade äfven årligen utse och förordna; och vidkommande Provincial-Läkarens löne-tillskott, så har sådan afgift först uppkommit år 1812, då Länets Deputerade bestämde densamma till 2 sk. Banco af hvarje Hemmans- och 1 sk. af hvarje Torpare-rök, att utgå såsom lönebidrag till en Provincial-Läkare, emot det att en dylik ut-

gift för en Djurläkare derigenom skulle upphöra; och hade väl sedermera fråga varit väckt om denna afgifts upphörande, men vid sammanträdet år 1833 af Länets invånare beslutits, att nuvarande Provincial-Läkaren under sin tjenstetid skulle få tillgodonjuta nämnde bidrag.

Då, efter hvad sålunda upplyst blifvit, Jemtlands Läns invånare frivilligt åtagit sig ifrågavarande afgifter för serskilde af dem bestämda behof och föremål, och det således äfven på dem sjelfve helt och hållet beror, att besluta om samma afgifters fortfarande eller upphörande;

så anser Utskottet *Anders Mårtenssons* förberörde motion innefatta ämnen, som icke tillhöra Rikets Ständers handläggning.

Stockholm den 22 October 1834.

N:o 297.

Ankom till Exp.-Utsk. den 24 Oct.

Utlåtande, i anledning af så väl Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition, angående f. d. Allmänna Magasins-fonden samt betalnings-vilkoren för erhållna spanmåls-understöd, som åtskillige dervid afgifne yttranden samt i sistnämnde ämne väckte motioner.

(I. A.)

Samtlige Riks-Stånden hafva till Stats-Utskottets handläggning remitterat Kongl. Maj:ts ofvanhögstberörde, till Rikets Ständer aflåtne, samt uti 1:sta Saml. 1:sta Afd. af Bihanget till Rik-s-Ståndens Protocoll under N:o 51 intagne Nådiga Proposition; vid föredragning hvaraf anföranden blifvit afgifne, inom *Preste-Ståndet* af Herr Contracts-Prosten *Risberg*, samt inom Bonde-Ståndet af samtelige Riksdags-Fullmägtige från *Wester Norrlands*, *Westerbottens* och *Norrbottens Län*, *Pehr Andersson* och *Anders Svensson* från Hallands Län, *Sven Jonsson* från Herjeådalen, *Anders Olsson* och *Lars Gezelius* från Stora Kopparbergs Län, *Anders Danielsson* från Elfsborgs Län och *Johan Johansson* från Götheborgs och Bohus Län, hvilka anföranden blifvit till Utskottet öfverlemnade; hvarförutan Utskottet, medelst Protocolls-Utdrag, erhållit remiss af Herr *Benj. Hahns* inom Borgare-

Ståndet, samt Riksdags-Fullmägtigen *Hans Janssons* från Elfsborgs Län, *Lars Hanssons*, *C. L. Svenssons* och *Hans Hanssons* från Bohus Län, *Anders Normarks* och *Olof Olofssons* från Westerbottens Län, samt *Johan Jacob Rutbergs* och *Pehr Henricssons* från Norrbottens Län, inom Bonde-Ståndet afgifne och af åtskillige sistnämnde Stånds Ledamöter understödde motioner, rörande de ännu oliqviderade skulderne för den af åtskillige orter erhållne undsättnings-spanmål efter 1826 och 1830 årens missväxter.

Uti berörde anföranden och motioner har, med framställning af undsättnings-tagarnes nödställda belägenhet och svårigheten för dem att sine spanmåls-skulder afbörda, serdeles som uti flere uppgifne orter, äfven under de påföljande åren, missväxt inträffat, hufvudsakligen blifvit hemställdt, att undsättnings-tagarne måtte antingen njuta eftergift af hela beloppet, eller afskrifning af en del deraf; i afseende hvarå blifvit föreslaget:

Af Riksdags-Fullmägtige *Joh. Rutberg* och *Pehr Henricsson* från Norrbottens Län: 1:o "att hälften af Norrbottens och Westerbottens Läns, i och för undsättningen åren 1830, 1831, 1832 och 1833, ådragne skuldbelopp måtte, sådant det nu befinnes, afskrifvas med deri inberäknadt afdrag, hvad Norrbottens Län beträffar, af den genom högre pris å utborgad spanmål uppkomne skillnad emellan Statens bidrag och Länets skuldsumma; 2:o att denna afskrifning måtte fördelas på det sätt, att först en total befrielse meddelas alla dem, som icke, utan försäljning af fastighet eller de för deras handtering nödiga redskap och verktyg, kunna återgälda den erhållne undsättningen, samt afskrifning till hälften göras för alla dem, hvilka endast genom försäljning af nödvändiga lösören kunna full betalning åstadkomma, hvarom en för hvarje socken utsedd Comité, sammansatt af församlingens Pastor, eller den hans ställe företräder, och de Ledamöter som socknarne sjelfve välja, skulle i första och sista instantien döma. Om sedan någon allmän eftergift af återstående beloppet blefve möjlig, borde densamma få fördelas på alla undsättnings-tagarne i lika andelar; 3:o att återstående skuldbeloppet måtte med spanmål gäldas, tunna för tunna, inom loppet af fem år, räknade från 1835 års början med 1/5 för hvartdera året; 4:o att, på det vid blifvande missväxt, tillgång af spanmål i orten må finnas, 10,000 tunnor för hvartdera Länet, måtte få af ortens växt inläggas, antingen i de magasin, som invånarne i hvarje socken åt Staten redan uppbygt, eller inlevereras i de större magasin, deraf ett i hvartdera Länet Staten tillhörigt finnes, och någon återbetalnings-skyldighet till Staten af denna orts olycklige invånare ej komma i fråga, dels emedan en

sådan skulle öfverstiga deras förmåga, och oundvikligen medföra nya behof af understöd, och dels emedan förvaltnings- och utrednings-kostnaderne skulle blifva för Statsverket ännu mera betungande; och 5:o att, hvad derefter af undsättningen till gäldande återstår, måtte få inlevereras i Länens större Krono-magasin, och levereringen ske utan afseende på sädens productions-ort, samt således äfven kunna få inlemnas i det Statens magasin, der spanmålen kan anskaffas; och hafva Motionairerne, derest berörde förslag bifallas, tillika förbehållit, att så vida missväxt något år inträffar, ett sådant ej må inräknas i betalnings-terminerne, samt att, om på fem år 2:ne missväxter infalla, under ny pröfning må komma, om någon ytterligare eftergift kan beviljas af den i 5:te punkten omnämnda inbetalning;

Af Riksdags-Fullmägtige *Anders Normark* och *Olof Olofsson* från Vesterbottens Län: att samma Läns undsättnings-tagare måtte beviljas den möjligaste längsta anståndstid med spanmålens liqviderande, och att hälften af skuldbeloppet måtte efterskänkas, för att komma de mest fattige och usle till godo; hvarvid Riksdags-Fullmägtige *Johan Bengtsson* samt *Eric Svanberg* från Vester-Norrlands Län yrkat, att de förmoner utaf afskrifning eller förlängd betalningstid, som af Rikets Ständer kunde blifva beviljade, jemväl måtte komma undsättningstagarne i sistnämnde Län till godo;

Af Riksdags-Fullmägtige *Anders Olsson* och *Lars Gezelius* från Stora Kopparbergs Län: 1:o att afskrifning till en tredjedel utaf den skuld, hvaruti orten nu häftar för erhållen undsättnings-spanmål efter 1830 och 1832 årens missväxter, må beviljas; 2:o att denna afskrifning må komma de serskilda socknarne till godo, efter den beräkning, som Kongl. Maj:t, uppå Läns-Styrelsens förslag och hemställan, i Nåder behagar fastställa; 3:o att det derefter återstående skuldbeloppet må på det sätt få liqvideras, att en fjerdedel erlägges vid slutet af Maji månad nästkommande år, och sedermera en fjerdedel vid samma tid under hvarje af de påföljande 3:ne åren; och 4:o att, under iakttagande af de serskilda föreskrifter, som af Läns-Styrelsen varda föreslagne och af Kongl. Maj:t i Nåder stadgade, undsättningstagarne må ega öppet att för hvarje år fullgöra deras inbetalningar, antingen uti penningar eller med magasins-gild spanmål, beräknad i värde efter Länets markegångs-pris.

Af Riksdags-Fullmägtigen *Anders Danielsson* från Elfsborgs Län: 1:o att Utskottet måtte föreslå en total afskrifning utaf 1/3 öfver allt i Riket af undsättnings-beloppet, sedan det i tunnor säd blifvit förvandladt; 2:o att denna tredjedel må tillgodokomma dem, hvilka ej utan försäljning af in

jord eller mest behöfliga lösören kunna gälda skulden för undsättningen; 3:o att detta må, utan ändring, bedömas af Socken-Commissioner, hvari ett Landshöfdinge-Embetets Ombud förer ordet, Pastor i församlingen är sjelfskrifven Ledamot, och 3:ne välkände män, genom val med slutna sedlar af alla i socknen boende, skattskrifne, sjelfegande eller brukande män; och 4:o att af de två tredjedelarne så mycket användes till anläggning af District-Magasin, som kan vara behöfligt, emot en förlängd betalningstid till Statsverket, hvaremot återstoden, som af de förmögnare undsättnings-tagarne kan uttagas, borde på 4 à 5 år dit ingå;

Af Riksdags-Fullmägtigen *Hans Jansson* från Elfsborgs Län: att återbetalningen af Länets undsättnings-skuld, i följd af 1826 års missväxt, måtte få verkställas i spanmål med tunna för tunna och 50 procent eller mera såsom ränta; i anledning af hvilken motion, hvari Riksdags-Fullmägtigen *Lars Larsson* från sistnämnde Län instämt, Riksdags-Fullmägtigen *Anders Olsson* från Stora Kopparbergs Län tagit sig anledning till behjertande framställa den önskan, att lämplige anståndstider för inbetalandet af ännu innestående undsättnings-skulder, måtte den fattiga Dal-allmogen beviljas, samt vederbörande Executorer erhålla förständigande, att vid utmätningar, som i följe deraf för sig gå, icke tillgripa det nödvändigaste, såsom jord, dragare, utsädes-säd och nödig redskap.

Af Riksdags-Fullmägtige *Lars Hansson*, *C. L. Svensson* och *Hans Hansson* från Bohus Län: att de skyldige inom samma Län må berättigas, att spanmålen in natura på närmaste Krono-magasin få återlemna, "med skäligen ansedd och lämplig förhöjning," eller på sätt som tillåtits Skaraborgs Läns invånare;

Af Riksdags-Fullmägtigen *Johan Johansson* från Götheborgs- och Bohus Län: att afskrifning af 2182 R:dr 27 sk. 8 r:st Banco, hvarföre, enligt motionen bilagdt betyg, de utfattige kustboerne i Orousts och Tjörns härader, i följd af bekommen undsättning efter 1830 års missväxt, ännu till Staten häfta, måtte beviljas; uti hvilken framställning Riksdags-Fullmägtigen *Anders Danielsson*, såsom ombud för Tjörns härad, sig förenat.

Efter tagen kännedom af de i den Kongl. Propositionen omnämnde handlingar, samt efter nu mera fullbordad granskning af Allmänna Magasins-fonden jemte redogörelserne för den spanmål, som åtgått till undsättning efter 1826 och 1830 årens missväxter, får Utskottet afgifva dess utlåtande, i anledning af de uti samma Kongl. Proposition förekommande och på Rikets Ständers åtgärd beroende ämnen.

1:o *Angående indrifningen af Magasins-fondens äldre undsättnings-fordringar och hvad som är obetaldt af försträckningarne efter 1826 års missväxt.*

Till Rikets Ständers pröfning och bifall har Kongl. Maj:t öfverlemnat, om icke, till lättnad för de restskyldige och sannolikt äfven till fördel för det allmänna, återstoden af berörde fordringar och försträckningar, som, enligt hvad den Kongl. Propositionen närmare utvisar, uppgår till en summa af omkring 210,000 R:dr, men hvaraf knappast fjerdedelen ansetts kunna påräknas att med säkerhet inflyta, må med spanmål in natura, tunna för tunna, på uppgifne vilkor liqvideras.

Vid öfvervägande häraf har Utskottet ansett sig böra tillstyrka Rikets Ständers bifall till hvad Kongl. Maj:t sålunda i Nåder föreslagit, hvarvid följande, med den Kongl. Propositionen hufvudsakligen öfverensstämmande vilkor böra iakttagas, nemligen:

a) att sådan liqvid bör ovägerligen vara fullgjord under loppet af 3 år, räknade ifrån och med nästa år, med en tredjedel om året, så vida ej missväxt inträffar, då anstånd med den till betalning förfallne tredjedelen beviljas till det påföljande året;

b) att, med upphörande af hittills gällande betalningsgrunder för ifrågavarande undsättnings-skulder och gäldenärernes befrielse från ränta eller annan uppgäld derå, tredjedels-afbetalningarne med spanmål in natura till Kronans Magasin eller anvisade upplagsställen, inom samma väglängd belägne, böra vid afrads-terminen, eller senast i slutet af Februarii månad hvarje år, af gäldenärerne verkställas efter erhållne forsedlar;

c) att spanmålen, som levereras, skall vara god och magasinsgild, samt af den vigt Kongl. Maj:ts Befallningshafvande inom hvarje Län, efter sädes-afkastningens olika förhållande, eger bestämma.;

d) att den gäldenär eller den för honom betalnings-ansvarige, som kan, men ej fullgör levereringen, är underkastad utmätning för hvad som levereras bort, spanmålen då i penningar beräknad efter gällande markegångspris;

e) att, der understöd i penningar blifvit lemnade mot antingen enskild eller gemensamt af en socken åtagen ansvarighet, och skuld

derå återstår, sådan penninge-skuld må beräknas till spanmål efter Länets markegångspris det år, då penninge-understödet erhölls, samt, efter en sådan beräkning af spanmål in natura, till en tredjedel om året godtgöras;

f) att den del af ifrågavarande äldre undsättnings-skulder, för hvilken, enligt derom redan hållne undersökningar, ingen tillgång är att påräkna, skall af vederbörande Kongl. Maj:ts Befallningshafvande ofördröjligen till afkortning uppgifvas, så att derefter synas må hvad som qvarblifver till återgäldande med spanmål in natura; samt

g) att denna liqvidation skall alfvarligen handhafvas, och, der missväxt ej inträffar, ingen eftergift ega rum eller uppskof med indrifningen beviljas.

2:o *Seraphimer-Ordens Gillets underdåniga anhållan om nedsättning i köpesumman för det till Ordens-Gillet försålda så kallade Bränneri-Magasinet i Upsala stad.*

Sedan nämnde Verk, med Kongl. Maj:ts Nådiga bifall, fått inköpa berörde byggnad för en summa af 2,200 R:dr, hvartill den varit i Magasinsräkenskaperne i värde upptagen; så har af eganderätts-handlingarne inhemtats, att tomten, hvarå byggnaden blifvit uppförd, icke tillhört Magasinsfonden, utan utgjort en del af den derintill belägna Krono-park. Af denna orsak har Ordens-Gillet hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhållit, att ersättningen eller betalningen för byggnaden till allmänna Magasins-fonden måtte varda nedsatt till 1185 R:dr, eller beloppet af det anbud, som å densamma vid trenne hållne auctioner blifvit gjordt. Och har, vid öfvervägande häraf, Kongl. Maj:t funnit det af Seraphimer-Ordens-Gillet uppgifna serskilda förhållande innefatta giltig anledning till den af Ordens-Gillet begärda nedsättning i köpeskillingen för ifrågavarande Magasinshus, hvilken blifvit erbjuden under förutsättning, att sjelfva tomtplatsen jemväl skulle till köparens fria disposition upplåtas, och kunna för dess räkning i behörig ordning lagfaras; och Kongl. Maj:t har desto hellre ansett Sig böra föreslå Rikets Ständer att en sådan nedsättning medgifva, som ändamålet med byggnadens inköp varit att uppfylla Rikets Ständers förut yttrade önskan, angående inrättandet af ett Central-Hospital, äfvensom Kongl. Maj:ts derom gifna Nådiga befallning.

Ehuru

Ehuru Utskottet väl anser det af Seraphimer-Ordens-Gillet sålunda anförda skäl för nedsättningen i den bestämda köpeskillingen icke föranleda till något ovilkorligt anspråk på nedsättning, har Utskottet dock, med afseende derå, att inköpet af byggnaden skett i ändamål att utvidga Upsala Hospital och derstädes anlägga en Central-inrättning för vansinniga personer från norra delen af Riket, funnit sig böra till Rikets Ständers bifall hemställa:

att köpesumman för oftaberörde Magasins-byggnad må från 2,200 R:dr till 1,185 R:dr nedsättas.

3:o Herjeådalens invånares underdåniga ansökning att få betala den till District-Magasinen försträckta spanmål, efter det för Herjeådalen bestämda serskilda markegångs-pris.

Af sökanderne har i underdånighet blifvit anfördt, att Statens lidande genom det af dem föreslagna liqvidations-sätt icke motsvarade den förlust, som skulle hafva uppkommit genom bristande tillgångar hos större delen af de gäldskyldige, i händelse Herjeådalens allmoge icke ingått gemensam borgen för utestående undsättnings-skulder; att allmogen till denna borgens åtagande, så väl som till District-Magasinens inrättande, blifvit föranledd af dess, på Rikets Ständers underdåniga skrifvelse och Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes i Jemtland yttrande, grundade öfvertygelse, att den contanta betalningen af låneanslagen finge verkställas efter den för Herjeådalen satta markegång; samt att ortens invånare, genom den nu föreslagna lindrigare liqvidations-grunden, komme i tillfälle att uthärda de förluster, som den gemensamma borgen skulle medföra, i afseende på fordringar, hvilka, för bristande tillgång, icke kunde gäldas, hvaremot, derest berörde liqvidations-grund icke bifölles, de nödgades återkalla sine ingångne förbindelser, äfvensom de redan skedde återkallelserne af flere inom orten tilltänkte Magasins inrättande, komme att af andra dylike åtföljas, hvarigenom orten alltså ginge i mistning af nödig spanmåls-undsättning, då den deraf vore i behof.

Då, såsom Kongl. Maj:t i Nåder tillkännagifvit, denna fråga egentligen uppkommit genom det tvetydiga uttryck: *ortens markegång*, som i de emellan Kronan och interessenterne afslutade Magasins-contract blifvit begagnadt, samt, enligt hvad Kongl. Stats-Contoret upplyst, skillnaden emel-

lan betalningen för ifrågavarande spanmåls-lån, uträknad efter Jemtlands och Herjeådalens serskilda markegångs-pris, endast utgör 3,368 R:dr 45 sk. 8 r:st, får Utskottet, med tillika fästadt afseende å de af sökanderne anförde skäl, hemställa:

att Herjeådalens invånare må tillåtas att få betala ifrågavarande till District-magasinen försträckta spanmål, efter det för Herjeådalen bestämda serskilda markegångspris.

4:o Om liqviderandet af Skaraborgs Läns undsättnings-skulder med spanmål in natura.

Kongl. Maj:t, som genom Nådiga Bref af den 4 Oct. och 15 November 1832 samt den 23 Januarii 1833 medgifvit undsättnings-tagarne i nämnde Län, att med spanmål in natura få göra afbetalningar å deras skulder, i följd af 1830 och 1831 årens missväxter, efter följande pris, nemligen: för Råg 8 R:dr, för Korn 6 R:dr 32 sk. och för Blandkorn 4 R:dr 32 sk. Banco tunnan, under förklarande tillika, att på Rikets Ständers pröfning borde ankomma, huruvida en sålunda verkställd leverering finge anses för slutlig betalning af vederbörandes undsättnings-skulder, äfven i den händelse, att försäljningen eller dispositionen af spanmålen, till lägre pris, skulle förorsaka förlust för Staten, har nu till Rikets Ständer öfverlemnat, huruvida den leverering af säd in natura, i liqvid om undsättnings-skulder i Skaraborgs Län, som sålunda egt rum, skall anses såsom slutlig betalning, eller om undsättnings-tagarne, som af det medgifna liqvidations-sättet sig begagnat, bör åligga, att serskildt godtgöra den förlust, som vid skeende utredning kan finnas hafva, genom samma liqvidationssätt, för Creditiv-fonden uppkommit.

Efter hvad den Kongl. Propositionen vidare innehåller, har ifrågavarande liqvidations-sätt åsyftat, att genom rättighet för undsättnings-tagarne, att på en gång liqvidera deras skulder med spanmål in natura, förekomma tillgångarnes förskingring, utan omtanka för godtgörande af Statens fordringar; hvadan och då Kongl. Maj:ts i detta ämne fattade beslut och gjorda framställning till Rikets Ständer grundat sig derpå, att det vore af största vigt, om, äfven med någon uppoffring å Statens sida, tillfälle kunde beredas för Westergöthlands invånare, att på en gång afbörda sig hela beloppet af deras, genom undsättningen efter 1830 års missväxt, ådragne skulder, samt att den förlust för Staten, som kunde uppkomma genom emottagning af spanmål till något högre pris än det gångbara, sannolikt icke skulle öf-

verstiga beloppet af blifvande afskrifningar vid skuldernes slutliga indrifning, helst sista fjerdedelen deraf först vid 1834 års slut är till gäldande förfallen, äfvensom den af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande föreslagne återbetalning in natura, af undsättnings-skulderne inom Skaraborgs Län, icke allenast borde för Länets invånare medföra de mest välgörande följder i oeconomiskt och moraliskt hänseende, utan ock skulle lätta Kongl. Maj:ts omsorger för spanmåls anskaffande åt de norra Länen, som deraf då voro i behof; så har Utskottet, instämmande i dessa åsigter, ansett sig böra föreslå:

det Kongl. Maj:ts högstberörde Nådiga framställning, i afseende på liqvidationen för ifrågavarande undsättnings-spanmål, må af Rikets Ständer bifallas.

5:o Angående återbetalningen af de undsättnings-skulder, som Norr- och Vesterbottens Läns invånare sig ådragit genom 1830, 1831, 1832 och 1833 årens missväxter.

I anledning af Landshöfdingens i Norrbottens Län underdåniga framställning om omöjligheten för detta Läns invånare, att återgälda sine erhållne undsättningar, utan eftergift af en del deraf och lindring i betalningsvilkoren för återstoden, samt Riksdags-Fullmägtiges från Vesterbottens Län serskilda underdåniga ansökningar om enahanda förmon, i afseende på återbetalningen af sistnämnde Läns undsättnings-skulder, har Kongl. Maj:t, i betraktande af det hårda och ovanliga öde, som drabbat Vesterbottens och Norrbottens Län, att hemsökas af fyra på hvarandra följande missväxt-år, och då en sträng indrifning af meddelade undsättningar, efter ordalydelsen af gäldenärernes åtagna förbindelser, skulle, dels bereda mångas fullkomliga undergång, dels förorsaka förluster för Staten, funnit Sig ega all anledning att hos Rikets Ständer understödja de gjorde framställningarne, om afskrifning till en del af dessa Läns skuldbelopp, och lindring vid betalningen af återstoden; men Kongl. Maj:t har tillika för Sin del önskat, att, vid sådan eftergift och lindring, det uttryckliga vilkor måtte fästas, att invånarne sjelfve skola medverka till anstalter, som, på sätt här nedan omförmälas, kunna betrygga Staten emot nödvändigheten att vid framdeles inträffande missväxter, tillhandagå med directa undsättningar; hvadan Kongl. Maj:t, enär local-förhållandena i Vesterbottens och Norrbottens Län, dit afsändningar af spanmål ifrån andra orter ej kunna under största delen af året sjöledes verkställas, och der endast säd af ortens växt kan till utsäde an-

vändas, serskildt påkalla inrättandet af Sockne- eller District-magasin, oberoende af hvad i andre, mera af naturen gynnade och förmonligare belägne delar af Riket må anses af nöden, föreslagit:

1:o att afskrifning må beviljas af en tredjedel utaf Vesterbottens och Norrbottens Läns skuldbelopp för erhållna undsättningar efter 1830 och påföljande årens missväxter, sådant det befanns vid sistlidet års slut, och med afdrag derjemte, hvad Norrbottens Län beträffar, af den, genom högre pris å utborgad spanmål, uppkomna skillnad emellan Statens bidrag och Länets skuldsumma;

2:o att denna afskrifning, i bägge Länen varder emellan undsättningstagarne fördelad, på sätt af Landshöfdingen i Norrbottens Län blifvit föreslaget, eller att, sedan en viss andel deraf blifvit hvarje socken medgifven, i förhållande till hvad socknen i undsättning åtnjutit, borde af vissa inom socknen utsedde Comiterade lämpas, först till alla de undsättnings-tagare, hvilka under tiden blifvit alldeles oförmögne att sine skulder godtgöra, och derefter tillgodokomma hvarje annan undsättnings-tagare inom socknen, i förhållande till det qvantum spanmål, han till låns undfått, beräknadt efter det pris, som för hvarje år blifvit den låntagna spanmålen åsatt;

3:o att återstående skulden må förvandlas till spanmål, efter de derå förut i hvartdera Länet fastställda pris, med tillåtelse för undsättnings-tagarne, att med spanmål, tunna mot tunna, återgälda det sålunda uppkomna beloppet med en fjerdedel årligen, i fyra år, så att första inbetalningen inträffar vid första uppbördsstämman år 1835;

4:o att, af först skeende levereringar, 10,000 tunnor korn af ortens växt, och till utsäde fullt tjenligt, varda i hvartdera Länet använda till bildande af Sockne- eller District-magasin, hufvudsakligen på de grunder, som i öfverensstämmelse med Rikets Ständers beslut vid 1823 års Riksdag blifvit, genom Kongl. Brefvet af den 17 Mars 1824, fastställde, och med återbetalnings-skyldighet af erhållne bidrag med en tiondedel årligen in natura, eller efter gällande markegångspris vid hvarje års inbetalning;

5:o att intilldess ofvanberörde, för Sockne- eller District-magasinens bildande påräknade qvantum korn, af ortens växt, blifvit inlevereradt, undsättnings-tagarne skola fullgöra sine afbetalningar i sådan, till utsäde fullt tjenlig säd, men derefter i samma sädesslag, som de i lån erhållit;

6:o att fördelen af återbetalningen med spanmål in natura ej skall tillgodokomma invånarne i de socknar, som vägra att inrätta magasin, utan

dem åligga, att deras återstående skuld med penningar godtgöra, efter de, å den långifna spanmålen, för hvarje år bestämda pris; samt

7:o att enahanda påföljd skall ega rum för de gäldenärer, som ej i behörig ordning fullgöra de dem årligen åliggande spanmåls-levereringar.

Vid öfvervägande häraf har Utskottet funnit sig böra tillstyrka bifall till hvad Kongl. Maj:t sålunda föreslagit, med följande vilkor, föranledde dels af enskilda motioner i ämnet, dels till befordrande af Kongl. Maj:ts Nådiga afsigt, att uppmuntra till District-magasins inrättande äfven i de socknar, hvarest spanmåls-magasinshus ännu icke finnas:

a) att afskrifning till en tredjedel af primitiva skuldbeloppet må beviljas undsättnings-tagarne i båda de ifrågavarande Länen, hvilken afskrifning, sedan en viss andel deraf blifvit hvarje Tingslag medgifven, i förhållande till hvad Tingslaget i undsättning åtnjutit, bör af vissa, inom Tingslaget utsedde Comiterade lämpas först till alla de undsättnings-tagare, hvilka under tiden blifvit alldeles oförmögne att sine skulder godtgöra, och derefter tillkomma öfrige undsättnings-tagare inom Tingslagen, i förhållande till deras mer eller mindre oförmåga att skulderne återbetala;

b) att den i tredje punkten i den Kongl. Propositionen bestämda första inbetalnings-tiden för godtgörandet af den återstående skulden, nemligen vid Uppbörds-stämman i Februarii månad år 1835, väl må gälla för de socknar, hvilka redan hafva uppbyggda Magasinshus, hvaremot de socknar, hvilka sakna sådane hus, och icke möjligen kunna anskaffa dylika till nämnde tid, må erhålla förlängning med första levereringen till samma tid år 1836, med vilkor tillika, att, der missväxt inträffar, anstånd med den till betalning förfallna fjerdedelen beviljas till det påföljande året.

6:o. *Om eftergift af spanmåls-skuld.*

Kongl. Maj:t har slutligen till Rikets Ständers pröfning öfverlemnat en af Dess Befallningshafvande i Elfsborgs Län gjord underdånig framställning, att på Länets spanmålsskulder en eftergift af omkring 20,000 R:dr skulle beviljas, med vilkor, att detta belopp användes till förstärkande af Socknemagasinsförråd, der de redan finnas, eller till inrättande af sådana magasin, der de ännu saknas, hvilket senare vore händelsen på de flesta ställen inom Länet, och kunde, enligt Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes

tanka, beloppet antingen fördelas i præmier, lämpade efter folkmängden, för att tillgodokomma Länets alla socknar, och deribland äfven de få, som icke begagnat undsättning efter 1830 års missväxt, eller ock tillfalla endast de socknar, som upptagit undsättningslån, i mon af deras skuldsummor eller annorledes.

Ehuru den med berörde eftergift åsyftade inrättning af Socknemagasin synes för vissa localer vara af vigt, serdeles som derigenom undsättning utan Statens mellankomst eller uppoffring skulle kunna lemnas under svårare år, har Utskottet likväl, i betraktande deraf, att Staten, uti Utskottets tanka, icke för sådane inrättningars tillvägabringande bör vidkännas någon utgift vid andra tillfällen, än då locala förhållanden, såsom fallet är i Norr- och Westerbotten, göra det omöjligt att i behofvets stund på annat sätt anskaffa erforderlig tillgång å spanmål, — och då i öfrigt en så beskaffad eftergift, som den förevarande, skulle föranleda till likartade anspråk från andre Rikets orter, som häfta för undsättningsskulder,

ansett sig icke kunna tillstyrka Rikets Ständer att ifrågavarande eftergift bevilja.

Utskottet, som sålunda afgifvit yttranden öfver de af Kongl. Maj:t till Rikets Ständers pröfning och åtgärd öfverlemnade ämnen, får nu utlåta sig öfver de af enskilde Motionairer väckte frågor, hvilka icke i det föregående blifvit besvarade.

7:o. Angående Statens öfrige fordringar för undsättningsspanmål, serdeles inom Kopparbergs, Elfsborgs samt Götheborgs och Bohus Län.

Af Riksdagsfullmägtige från desse Län har, såsom här ofvanföre finnes intaget, blifvit yrkadt, dels att afskrifning, dels att återbetalning med spanmål in natura af den erhållne undsättningsspanmålen måtte ega rum, dels att jord, dragare m. m. icke måtte i mät tagas för dylik skuld, äfvensom att, af den inflytande spanmålen, District-magasin, måtte anläggas; hvarförutan i allmänhet blifvit hemställdt, att lämplige anståndstider med betalningen af spanmålsskulderne måtte undsättningstagarne beviljas.

Utskottet, som tagit under noga öfvervägande hvad härutinnan anfördt blifvit eller för öfrigt förekommit, har i betraktande så väl deraf, att ifrå-

gavarande spanmåls-undsättningsskulder icke kunna jemföras med dem Norr- och Westerbottens Läns invånare sig ådragit, enär sistnämnde Län blifvit hemsökta med fyra på hvarandra följande missväxtår, som ock att Kongl. Maj:t i detta ämne icke heller framställt något förslag,

väl icke ansett sig kunna tillstyrka någon afskrifning;

men får deremot hemställa:

det Rikets Ständer till Kongl. Maj:t i underdånighet öfverlemna, att i Nåder dels bevilja ifrågavarande undsättningstagare det anstånd med återbetalningen af deras spanmålsskulder, som med iakttagande af Statens rätt och undsättningstagarnes bestånd kan finnas förenligt, samt dels anbefalla vederbörande den skonsamhet vid indrifningen af dessa fordringar, att icke jord, utsädes-säd, erforderlige dragare och åkerbruksredskap tillgripas.

Beträffande frågan om District-magasins anläggande; så och då, såsom här ofvan andraget blifvit, med deras upprättande inom Wester- och Norrbottens Län, sig företer ett annat förhållande än i Rikets öfrige delar, der lättade sjö- eller landt-communicationer förefinnas och utvägar icke saknas, att, hvilken tid på året som helst, bereda tillfälle för spanmåls anskaffning;

anser Utskottet sig böra afstyrka inrättandet på Statens bekostnad af de sålunda föreslagne District-magasinen.

8:o. Afskrifning af den skuld, hvarföre Kustboerne i Orousts och Tjörns Härader ännu häfta till Staten för bekommen undsättning efter 1830 års missväxt.

Af enahanda skäl, som uti förestående 6:te punkt blifvit anfördt, eller att eftergift å Statens fordran för spanmål skulle föranleda till likartade anspråk från andra delar af Riket, som häfta för undsättnings-spanmålsskulder;

har Utskottet icke heller funnit sig kunna tillstyrka den nu ifrågavarande eftergiftens beviljande.

Och torde, i händelse Rikets Ständer bifalla hvad Utskottet i detta Betänkande tillstyrkt och föreslagit, anmälan derom göras såsom svar å Kongl. Maj:ts i ämnet aflåtne Nådiga Proposition.

Stockholm den 22 October 1834.

N:o 298.

Ank. till Exp.-Utsk. den 25 Oct.

Utlåtande, i anledning af väckte motioner, rörande förändring uti de vid sistlidne Riksdag stadgade grunder för granskningen och approbationen af förslitne smärre Riksgälds-Sedlar.

(RGS. A.)

Till Stats-Utskottet äro remitterade följande motioner, nemligen:

a) inom Borgare-Ståndet:

1:o Af Herr *Rydin*, som, efter framställning af den stora vigt för alla Sveriges invånare, och serdeles för dess Uppbördsmän, huru Sedelmyntet af Commissarierne i Rikets Penninge-verk betraktas, då det till inlösen frambäres, anfört: hurusom Rikets Ständer uti 56 § af 1830 års Riksdagsbeslut utstakat grunder för Sedlars antagande eller cassation, och hvilka ganska obestämda föreskrifter innefattades uti andra punkten, der det heter: "att den fjerdedel nedantill å höger, hvarå namnteckningarne befinnas, och "hvilken genom olikheten i det så kallade fina trycket, utvisar ensamt för "sig Sedelns rätta valeur, inlöses, *då denna fjerdedel är fullständig* och sam-"manhängande, utan att afseende göres å de stycken af andra Sedlar, som "dervid må finnas bifogade." Men om denna föreskrift skulle efter ordalydelsen tillämpas, blefve det, i Motionairens tanka, deraf en följd, att ingen sliten Sedel kunde antagas, ty om äfven en bit af papperet uti den högra fjerdedelen af Sedeln saknades, vore denna fjerdedel *ofullständig*. Rikets Ständer hafva likväl i ingressen till berörde föreskrift förutsatt, att det hädanefter, som hittills, blefve beroende på vederbörande Commissariers urskiljning och uppmärksamhet, att icke, å ena sidan, genom för långt sträckt eftergifvenhet, hvarjehanda svekfulla företag och försök, till enfaldiges förvillande, måtte underlättas och befordras, eller Riksgälds-Contoret tillskyndas förlust, medelst dubbel inlösen af en och samma Sedel, men Sedelhafvarens billiga anspråk, ej heller å andra sidan, genom öfverdrifven strånghet vid granskningen, må blifva åsidosatte. Huruvida vederbörande motsvarat Rikets Ständers förtroende till *deras urskiljning och uppmärksamhet*, trodde Motionairen sig böra ifrågasätta, enär 3:ne af honom företedde, remissen

missen bifogade Sedlar, den ena på 1 R:dr, och de 2:ne andre på 16 sk. hvardera, blifvit casserade, fastän alla hafva det gemensamt, att å högra fjerdedelen af dem båda namnen finnas qvar, fullkomligt sammanhängande med så mycket af trycket, att deras valeur ostridigt kan utrönas; hvarförutan på en Riksdalers-Sedeln och ena 16 sk. sedeln, endast saknas några bitar af det rena papperet, jemte högst få bokstäfver. — Vidare är vid 3:dje punkten af ofvan åberopade föreskrifter anmärkt, att Rikets Ständer väl framställt det synbart liberala, men, i Motionairens tanka, origtiga stadgande, att om ock båda namnen på en Sedel saknades, skulle densamma, blott det öfriga fanns i behåll, kunna inlösas. De vid sistlidne Riksdag i detta hänseende gifne föreskrifter motsvara således icke sitt ändamål; och då det vore af stor vigt, att ett principenligt stadgande erhölles för Sedlars antagning eller cassation, föreslår Motionairen, som anser föreskrifterne härom böra grundas på de 3:ne oeftergifliga vilkoren, att nemligen vara *legal, lättfattlig* och *utestängande all godtycklighet*, att Riksgälds-Contorets Sedlar skola inlösas då *så mycket af Sedeln finnes qvar, sammanhängande med namnen, att valeuren med visshet bestämmas kan.* Enär Riksgälds-Contorets Sedlar äro förbindelser åt Sedelhafvaren å en viss summa, så är naturligt, att, då Sedeln har sagde egenskap, utgifvaren måste efter Lag kunna tvingas densamma inlösa.

Detta stadgande vore således legalt; det vore enkelt och lättfattligt, ty äfven den enfaldigaste kan se, när namnteckningen hänger tillsammans med igenkänningsorden, hvilka icke, äfven för en sådan, voro svåra att behålla i minnet; och skulle ett sådant stadgande jemväl utestänga allt godtycke, ty en Sedels egenskap, för att vara duglig, vore då bestämdt gifven. Den enda moderation, som härutinnan måhända borde ega rum, vore det, att Sedeln, i öfrigt så beskaffad, som ofvanberördt är, äfven skulle inlösas, om nedersta namnet till någon del eller hel och hållet saknades.

2:o Af Hr *Leffler*, som yttrat: att då, vid sistlidne Riksdag, sedan uti flera Stånd yrkats förbättrade åtgärders vidtagande för vexlingen af obrukbare Riksgälds-Sedlar, Rikets Ständer beslöto, att vid denna vexling skulle tillämpas samma grunder, som följdes i Banken, förmodade man, att det öfverklagade förhållandet dermed skulle blifva afhulpet, men någon serdeles lättnad har ännu icke i den delen inträffat. Dessa Sedlar, hvilka likväl utgöra en icke obetydlig del af Rikets gångbara mynt, äro, i den mon de blefvo gamla, allt mer och mer afskräckande att mottaga, dels, emedan man

saknar tillräcklig utväg för deras omvexling, dels ock derföre, att denna är (som det vill synas) förbunden med en nog godtycklig behandling; hvadan man, vid mottagandet af en gammal mindre Riksgälds-Sedel, icke rätt kan bestämma, om den vid utvexlingen blifver casserad eller icke. Enär emedlertid ett sådant förhållande är högst menligt i allmänna rörelsen, föreslår Motionairen, att Stats-Utskottet ville vidtaga bestämda åtgärder till afhjelpande af denna förlägenhet, och deribland, att, likasom i Banken, vissa säkra, icke för svåra kännetecken bestämdes å en Riksgälds-Sedel, som till utvexling borde antagas, och hvilka kännetecken genom Dagbladen kungjordes allmänheten, så väl i Landsorterne, som i Hufvudstaden; hvarjemte Motionairen, så vida Riksgälds-Sedlarne fortfarande komme att förblifva i omlopp, ansåg formatet å dem, likasom stilarnes storlek, för de olika valeurerne, böra bestämdt åtskiljas; tilläggande slutligen, att Ränterien alltid borde vara försedde med tillräckligt belopp af till utvexling erforderlige nya Sedlar, och Räntmästarne erhålla ett lämpligt, mot deras besvär svarande arfvode, helst någon viss procent af den utvexlade summan.

I denna motion har Herr *Andersson* instämt.

b) Inom Bonde-Ståndet:

3:o Af Riksdags-Fullmägtigen *Eric Norberg* från Vesterås Län, som yttrat, att Commissarierne i Riksgälds-Contoret skola med alltför mycken noggrannhet nagelfara gamla slitna Sedlar, hvarföre ock Räntmästare och Uppbördsmän å landet blifvit så nogräknade vid gamla Riksgälds-Sedlars emottagande, att allmogen, till stor skada och förlust, ej blifver utaf med Sedlar, hvilka efter så stränga granskningsgrunder ansetts cassable; till stöd för hvilken uppgift, Motionairen jemväl företett 3:ne, remissen åtföljande Sedlar, deraf en på 2 R:dr och tvänne på 16 sk. hvardera.

Uti det utlåtande, som Fullmägtige i Riksgälds-Contoret öfver dessa motioner afgifvit, är af dem anfördt: att innan Fullmägtige yttra sig öfver de uti motionerne framställde förslag till nya och förändrade grunder för sedelgranskningen, hafva de ansett sig först böra ingå uti en noggrann och fullständig undersökning om beskaffenheten af dem, som vid sistlidne Riksdag stadgades, enär härifrån skulle, enligt Fullmägtiges tanka, hemtas säkraste ledningen för bedömandet, huruvida och i hvad måtto någon förändring behöfdes, och i sådan händelse, hvari densamma skulle bestå; i hvilket hänseende blifvit yttradt: att om 2:dra och 3:dje punkterne granskas i ett sammanhang, så befinnes, att man antagit 2:ne olika och hvarandra mot-

satta förhållanden, då stympade sedlar skola ovilkorligen till inlösen godkännas. — Uti 2:dra punkten stadgas, att om nedra, högra fjerdedelen af en Sedel, å hvilken fina trycket och namnteckningarne befinnas, är fullständig och sammanhängande, skall denna fjerdedel ensam för sig inlösas med den valeur, som fina trycket utmärker; men, enligt 3:dje punkten, skola jemväl de öfrige 3 fjerdedelarne inlösas, så framt de äro fullständige, och derjemte sammanhänga med någon större eller mindre bit, antingen af fina trycket eller af namnteckningarne, som tillhöra nedra, högra fjerdedelen.

Härifrån måste således dragas de slutsatser, att om högra, nedra fjerdedelen företes ensam, men icke är fullständig och sammanhängande, måste den casseras, emedan den eller de bitar, som saknas, kunna vara sammanhängande med de öfrige 3 fjerdedelarne, hvilka i sådant fall, och derest de företes i fullständigt skick, jemlikt 3:dje punkten, äro inlösningsbara.

Vill man derföre vara fullt förvissad derom, att dubbel inlösen af en Sedel icke möjligen skall kunna komma i fråga, så kan denna visshet icke vinnas under annat vilkor, än att 2:dra och 3:dje punkterne, hvar för sig, med stränghet tillämpas. Åsidosättes denna stränghet, så skulle, oberäknad Riksgälds-Contorets förlust, genom den dubbla inlösen, ett vidsträckt fält öppnas för brottsliga speculationer på vinst, enär det synes icke kunna vara förenadt med någon serdeles svårighet, att stympa en Sedel på sådant sätt, att nedra, högra fjerdedelen först frånskiljes, dock så, att en liten bit af denna fjerdedel blifver sammanhängande med de öfriga trefjerdedelarne.

Om nu den sålunda tillskapade nedra, högra fjerdedelen först företes och, vid granskningen, man skulle anse något afseende ej böra göras derå, att en liten bit saknades, utan denna fjerdedel blefve inlöst, så vore ändamålet med speculationen fullkomligen vunnet, enär för de öfrige trefjerdedelarne, hvilka derefter företeddes, godtgörelse icke kan eller får vägras.

Det vill också synas, som man icke förbisett detta förhållande, men att man tillika velat, att, vid Sedlars granskning, en lindrigare behandling skulle kunna få ega rum, utan att svek och bedrägerier härigenom uppmuntrades, och hvilket dubbla ändamål man ansett kunna vinnas derigenom, att åt vederbörande, hvilka med sedelgranskningen ega befattning, uppdrogs en så godtycklig pröfnings-rättighet, att de stadgade grunderne, hvilka skolat tjena till efterrättelse, komme att qvarstå såsom blotta häntydningar.

2:dra Mom af 4:de punkten innehåller: "Och bör, vid tillämpningen "af dessa stadganden, för öfrigt ej lemnas utan uppmärksamhet, huruvida "af en *Sedels utseende* och beskaffenhet skulle kunna förmodas, att den an-"tingen med föresats blifvit stympad, för att på ett svekfullt sätt bereda "vinst genom dubbel inlösen, eller ock visar sig, att det ofullständiga skick, "hvari den befinnes, blifvit endast genom tillfälliga händelser eller nötning "förorsakadt; så att i förra fallet ett strängare, men i det senare, ett lin-"drigare behandlingssätt må kunna ega rum."

Att ifrån en utsliten, stympad och uppklistrad Sedels blotta utseende gissa och bedöma, huru stympningen tillkommit, lärer icke kunna ligga inom möjligheten af mensklig förmåga. Emedlertid, och i samma mon allmänheten har sig bekant, att vederbörande Embetsmän icke äro bundne af några positiva och bestämda föreskrifter, utan kunna handla efter godtfinnande, i samma mon skola också anspråken på deras medgörlighet uppstegras. Sedelinnehafvaren, som för sitt omdöme merendels hämtar ledning endast af sitt interesse, vill icke taga i minsta betraktande, att Embetsmännen, i följd af deras tjenstepligt, måste tillse, att dubbel inlösen af en och samma Sedel icke får, till Contorets skada, ega rum, och att icke heller, genom en beredd lätthet att erhålla valuta för cassable sedelbitar, må gifvas en serskild uppmuntran åt försök till svek och bedrägerier; hvilken sistnämnde olägenhet synes vara vida öfvervägande den förlust, som, genom tvätydiga Sedlars inlösen, skulle kunna drabba Contoret.

Efter denna utveckling af Fullmägtiges åsigter i afseende på de vid sistlidne Riksdag, för Sedel-granskningen stadgade föreskrifter, framställer sig såsom resultat den hufvudsakliga och vigtiga frågan: om och huruvida, vid granskningen af stympade Sedlar, en lindrigare behandling står att förena med sådane föreskrifter, enligt hvilka sinsemellan olika delar af en sedel kunna vara inlösningsbara. På förut andragna skäl hafva Fullmägtige ansett svaret på denna fråga böra blifva nekande; hvaremot, och om blott någon viss del af en Sedel utmärkes såsom den hufvudsakliga, behöfver man icke fästa serdeles afseende på dess mindre fullständiga skick, ur det skäl, att de felande delarne då icke kunna komma i fråga till inlösen.

Beträffande de i motionerne framställda förslag, så hafva Fullmägtige hufvudsakligen instämt uti Herr *Rydins* åsigter, och tillstyrkt, i öfverensstämmelse härmed, att såsom grunder för sedelgranskningen, i stället för de nu gällande, måtte stadgas:

att nedra, högra fjerdedelen, hvarå fina trycket och namnteckningarne befinnas, och hvilken förthy är att anse såsom den hufvudsakligaste de-

len af en Sedel, skall, äfven om den företes ensam, eller icke sammanhängande med någon annan del af Sedeln, inlösas med den valeur, som fina trycket utmärker, derest åtminstone öfra namnteckningen är hel och ostyckad; hvarjemte till upplysning är vordet anmärkt, att å en *Två*-Riksdalers sedel fina trycket utgör 3:ne rader, hvilka till höger sluta sig på första raden med ordet *hängd*, på andra raden med ordet *utprånglaren* och å tredje raden med årtalet *1818*. På *En*-Riksdalerssedel slutar sig fina trycket på första raden med ordet *för*, 2:dra raden med ordet *som*, 3:dje raden med ordet *eller*, 4:de med ordet *enligt* och 5:te med årtalet *1818*. På en Sextonskillings-Sedel slutar sig fina trycket på 1:sta raden med ordet *eller*, 2:dra raden med ordet *den*, 3:dje raden med ordet *Förfalskaren*, 4:de raden med ordet *en* och 5:te raden med årtalet *1818*, och uppställningen af fina trycket är således olika å hvarje slags sedel.

Deremot, och om å en Sedel nedra, högra fjerdedelen hel och hållen saknas eller ock af denna fjerdedel blott någon bit af fina trycket till venster är sammanhängande med de öfrige delarne af Sedeln, kunna dessa sedelstycken, ehvad de ock i öfrigt äro fullständige, icke antagas till inlösen, utan komma att casseras.

Efter noggrannt öfvervägande af allt detta, har Utskottet, som till alla delar instämmer uti de af Fullmägtige yttrade åsigter, skolat föreslå såsom förändrade grunder för granskningen, approberingen och cassationen af förslitne smärre Riksgälds-Sedlar på 2 R:drs valeur och derunder:

1:o att nedra, högra fjerdedelen, hvarå fina trycket och namnteckningarne befinnas, och hvilken förthy är att anse såsom den hufvudsakligaste delen af en Sedel, skall, äfven om den företes ensam, eller icke sammanhängande med någon annan del af Sedeln, inlösas med den valeur, som fina trycket utmärker, derest åtminstone öfra namnteckningen är hel och ostyckad;

2:o att deremot, och om å en Sedel nedra, högra fjerdedelen hel och hållen saknas, eller ock af denna fjerdedel blott någon bit af fina trycket till venster är sammanhängande med de öfriga delarne af Sedeln, kunna dessa sedelstycken, ehvad de ock i öfrigt äro fullständiga, icke antagas till inlösen utan komma att casseras;

3:o att hvarje innehafvare af smärre Riksgälds-Sedlar, hvilka i följd af de vid sistlidne Riksdag stadgade grunder, i afseende på granskningen och approbationen, blifvit casserade, skall ega öppen rättighet, att desamma till ytterligare granskning, efter de nu föreslagne förändrade grunderne, uti Riksgälds-Contoret förete, och

4:o att, derest de nu föreslagne grunder för granskningen af smärre Riksgälds-Sedlar varda godkände, det måtte uppdragas åt Fullmägtige i Riksgälds-Contoret att, genom annonce i officiela Tidningsbladet, dessa grunder till allmänhetens underrättelse kungöra.

Hvad serskildt angår de remissen åtföljande bristfällige smärre Riksgälds-Sedlarne, så hafva Fullmägtige yttrat, rörande

1:o *De af Herr Rydin företedde:* att Sedeln, som benämnes för En Riksdaler, består af 2:ne stycken af serskilda Sedlar, hvaraf de från hvardera skiljda stycken, om de sammanhängande företes, äro inlösningsbara, och på hvilken grund denne Sedel rätteligen blifvit casserad;

att å den ena Sedeln på 16 sk. saknas venstra sidan och någon del af fina trycket, och om denna vänstra del af Sedeln, med det felande fina trycket förctes, måste den äfven inlösas;

att å den andra Sedeln på 16 sk. saknas ock sådane delar, hvilka, derest de företes sammanhängande, skola inlösas.

2:o *De af Herr Halling företedde:* att den ena Sedeln på 2 R:dr, enligt de före sistlidne Riksdag gällande approbations-grunder, blifvit, efter hvad påskriften visar, godkänd för En R:dr, men, att med tillämpning af de vid sistlidne Riksdag stadgade grunder för granskningen af smärre Riksgäldssedlar, densamma inlöses med Två R:dr; den andra Sedeln, som benämnes för En R:dr, och hvilken förut icke varit till granskning i Riksgälds-Contoret företedd, är sammanflickad af 2:ne serskilda valeurer, hvilket tydligen skönjes deraf, att fina trycket hörer till en Sextonskillings-sedel, och med hvilken sistnämnde valeur Sedeln alltså kommer att inlösas.

3:o *De af Riksdags-Fullmägtigen Norberg företedde:* att desse Sedlar befinnas samtlige endast bestå af sammanflickade sedelbitar, och hvilka förut blifvit af Fullmägtige casserade.

Utskottet, som noga granskat de här ofvan omnämnde Sedlarne, instämmer till alla delar uti Fullmägtiges härutinnan afgifne yttranden, och vid hvilka, såsom väl grundade, Utskottet alltså

tillstyrker måtte få bero.

Stockholm den 22 Oct. 1834.

N:o 299.

Ank. till Exp.-Utsk. den 28 Oct.

Utlåtande, i anledning af Herr Rosenblads, B., afgifne motion, rörande utdelning af Ridderskapets och Adelns Protocoll för föregående och innevarande Riksdagar.

(RGS. A.)

Uti berörde motion, som blifvit från Ridderskapet och Adeln till Utskottet remitterad, har Motionairen, för att i någon mon göra den dyra tryckningen af Ståndets Protocoll nyttig och i öfverensstämmelse med hvad som icke endast eger rum i flere utländska länder (i Frankrike utdelas gratis till hvarje Ledamot af Kammaren ett exemplar af Moniteuren, som innehåller alla Tal, och i England en massa af Handlingar, som tryckas för begge Husen) föreslagit: att till Ridderskapets och Adelns närvarande Ledamöter måtte utdelas Ståndets Protocoll för föregående och innevar. Riksdagar, i den mon de färdigtryckas, sedan likväl ett visst antal exemplar blifvit afsatt, så väl för allmänheten, som för Archivet, de senare till begagnande af framtida Utskott.

Vid remitteringen af denna motion, har Riddarhus-Secreteraren upplyst: att de delar af Protocollen, hvilka redan äro tryckta, hafva, i enlighet med Rikets Ständers vid nu pågående Riksdag fattade beslut, i Riddarhus-Cancelliet blifvit sålde till de Ledamöter af Ståndet, hvilka önskat att köpa dem; samt hemställt, huruvida, i händelse någon utdelning af dessa Protocoll skulle komma att ske, det icke blefve nödvändigt att någon föreskrift meddelas, huru förhållas skall med de exemplar, som redan blifvit sålde, och om icke någon återbetalning för desse exemplar bör ega rum, enär billigheten tyckes fordra, att alla Ståndets Ledamöter skola åtnjuta samma rätt.

Utskottet får härvid upplysa, att Rikets Ständer vid sista Riksdag i afseende på Riks-Ståndens Protocoll vid de nästföregående 2:ne Riksmöten, genom bifall till dåvarande Stats-Utskotts Betänkande N:o 355, förordnat, att uti Riksgälds-Contoret skulle af desse Protocoll innehållas:

a) Sex Exemplar;

b) Till disposition af Öfver-Ståthållare-Embetet samt Läns-Styrelserne, Ett Exemplar för hvardera, eller tillhopa 25 Exemplar;

c) Till disposition af de mindre Läroverken, hvilka med Bibliothek äro försedde, Ett Exemplar för hvarje Bibliothek, eller tillsammans 16 Exemplar;

d) Att hvad som, efter den sålunda skedde afsättningen och utdelningen öfverblefve af desse Protocoll, skulle hållas till disposition af det Riks-Stånd, hos hvilket Protocollen blifvit förde.

Vid öfvervägande häraf har Utskottet skolat

tillstyrka, att, sedan utaf Ridd. och Adelns tryckta Protocoll, så väl vid sistlidne som vid innevarande Riksdag blifvit innehållne Ett Hundrade exemplar, ej mindre till försäljning, än till utdelning åt de förut omnämnde Autoriteter och Läroverk, till enahanda antal, som vid nästförflutne Riksdag, på sätt ofvanberördt är, för sistnämnde ändamål bestämdes, de derefter öfverblifvande exemplaren må hållas till Ridderskapets och Adelns disposition; äfvensom att de bland Ridderskapets och Adelns Ledamöter, hvilka emot betalning erhållit en del af Protocollen vid innevarande Riksdag, må den erlagda betalningen återbekomma.

Stockholm den 28 October 1834.

STOCKHOLM, 1834; hos J. A. Wallgren.

N:o 300.

Ank. till Exp.-Utsk. den 4 Nov.

Utlåtande, i anledning af erhållen återremiss å Memorialet N:o 282, i frågan om slutligt bestämmande af aflöningen till Riks-Ståndens och Utskottens Cancellier.

(U. A.)

Detta Memorial, deruti Utskottet, på uppgifne grunder, tillstyrkt bibehållandet, i allmänhet, af den vid sista Riksdag beviljade aflöning, endast med undantag för Ståndens Secreterare, i hvilkas arfvoden Utskottet föreslagit nedsättning med 1-6:tedel, samt för Bonde-Ståndets Notarier, hvilkas aflöning Utskottet trott kunna bestämmas i likhet med Notariernes vid de öfriga Stånden, och alltså böra nedsättas med 24 sk. per dag, har från samtelige Stånden blifvit återremitteradt, på grund af följande dervid gjorda anmärkningar, nemligen:

hos Ridderskapet och Adeln,

af Herr *Hjärne, Harald,* som ansett någon nedsättning i Riddarhus-Secreterarens arfvode icke böra ifrågakomma, äfven om sådan för de öfrige Ståndens Secreterare egde rum, enär Riddarhus-Secreteraren säkerligen har dubbelt så mycket att göra, som Secreterarne i Preste- och Borgare-Stånden;

hos Preste-Ståndet,

af Domprosten Doctor *Holmström,* att Stats-Utskottet bort, i stället för förslaget med månadtliga arfvoden och tractamenten, tillstyrka ersättnings meddelande i rund summa för hvar och en, då hvars och ens flit och skicklighet kunnat tagas till grund för beloppets bestämmande; och har Domprosten trott, att man, på denna väg, skulle kunna komma till en icke obetydlig besparing, samt exempelvis uppgifvit, att en Notarie i Utskott, som, efter Stats-Utskottets förslag, skulle för året åtnjuta 1,277 R:dr 24 sk, gerna kunde, med beräkning af Riksdagens fortfarande till årets slut, åtnöjas med 1,000 à 1,100 R:dr, och en Cancellist med 6 à 700 R:dr i stället

för något öfver 900 R:dr, eller, om månadtliga arfvoden skola meddelas, Notarie-arfvodet bestämmas till 100 R:dr, och det för Cancellister till 66 R:dr 32 sk. i månaden, med Utskotts-Ordföranderne förbehållen rättighet, att, på grund af ådagalagd större skicklighet, eller inträffadt trägnare arbete, göra framställning om förhöjning i arfvodet;

Uti detta förslag hafva åtskillige Ledamöter instämt, helst derigenom kunde förebyggas det missbruk, att, ehuru göromålen i åtskilliga Utskott redan i det mesta upphört, samma talrika Cancellie-personal ännu bibehålles;

hos Borgare-Ståndet,

att Utskottets jemförelse emellan Ståndens och Utskottens Secreterare vore mindre rigtig, och i allt fall icke borde föranleda till någon minskning för de förstnämnde, att Utskottet således borde frångå sitt förut i detta ämne afgifna förslag, med undantag måhända af det tillstyrkta aflöningsbeloppet för Bonde-Ståndets Secreterare, enär han, utom ett högre månadtligt arfvode, äfven uppbär serskild hyres-ersättning, samt att Utskottet, vid återremissens besvarande, måtte föreslå någon föreskrift i afseende på tiden, till hvilken arfvoden och tractamenten skola beräknas. Härförutan hafva inom Borgare-Ståndet anmärkningar blifvit gjorda vid åtskillige i Betänkandet upptagne detalj-förhållanden, såsom att det för den Stats-Utskottet biträdande Kamererare föreslagne arfvode, i ett för allt, af 1,200 R:dr, vore allt för högt, och kunde gerna nedsättas till 1,000 eller 800 R:dr; att arfvodet för den vid granskningen af Kongl. Commerce-Collegii Cassor serskildt antagne Notarie borde, från förslagne 200 R:dr, förminskas till 100 R:dr;

att, för Cancellie-personalen vid Hemliga Utskottet blifvit föreslagen en så rundlig aflöning, att den skäligen kunde till hälften nedsättas;

att Utskottet, vid aflönings-förslaget för Lag-Utskottets Cancellie, begått det misstag, att utesluta ett beviljadt Cancellist-arfvode;

att, då icke mindre än 7 Notarie-arfvoden äro reqvirerade för Ridderskapets och Adelns Cancellie, billigheten äfven fordrade, att 2:ne Notarie-arfvoden anslogos åt Borgare-Ståndets Cancellie, då kändt vore, att 2:ne Notarier varit behöflige och äfven tjenstgjort; samt

att Borgare-Ståndets Vaktmästare-personal borde erhålla lika många arfvoden, som bestås Preste-Ståndets Vaktbetjening, äfvensom rättighet att beräkna dem till godo från samma tid sistnämnde Stånds — eller från och med den 15 Januarii detta år;

samt inom Bonde-Ståndet,

af *Ola Jeppsson,* från Blekinge, som på anförde skäl yrkat, att alla arfvoden vid Riks-Ståndens och Utskottens Cancellier må fastställas till enahanda belopp, som vid sista Riksdagen; och har Ståndet häruti allmänneligen instämt.

Beträffande nu först det inom Preste-Ståndet väckta förslag, om antagandet af en förändrad grund för aflöningens beräknande, eller att, i stället för arfvoden och tractamenten, tillägga de tjenstgörande, i förhållande till hvars och ens skicklighet och nit, en rund summa; så hyser Utskottet den öfvertygelse, att, på sätt äfven inom Preste-Ståndet blifvit yttradt, tvifvelaktigt vore, om någon besparing derigenom bereddes, men att bestämmandet af dessa honorarier eller gratificationer deremot skulle blifva förknippadt med flerfaldiga olägenheter, och deribland äfven den, att hvarken Stats-Utskottet eller Rikets Ständer kunde bedöma lämpligheten af hvad som af Utskotten för hvar och en af deras Cancellie-betjening föresloges, och hvarom dock ofta stridiga meningar och missnöje tvifvelsutan skulle uppkomma och anföras.

Domprosten Doctor *Holmström,* som med berörde förslag haft för afsigt att bereda någon minskning i de dryga aflönings-utgifterna, har äfven alternativt hemställt, att, om arfvoden per månad skola gifvas, någon nedsättning i dem dock måtte ega rum, t. ex., för Notarier i Utskott, till 100 R:dr, samt för Cancellister till 66 R:dr 32 sk. i månaden o. s. v., dock med Utskotts-Ordföranderne förbehållen rättighet att, då sådant kunde finnas skäligt, i dessa arfvoden föreslå någon tillökning.

Utskottet kan likväl, för sin del, icke heller instämma uti detta förslag, enär den åsyftade besparingen skulle blifva ingen eller ganska ringa, hvarpå såsom exempel må anföras, att en Notarie i Utskott, som nu uppbär, à 3 R:dr 24 sk. per dag, för år räknadt . . . 1,277: 24. —
efter Doctor *Holmströms* förslag, skulle tillgodonjuta,
à 100 R:dr i månaden . . . . . 1,200: — —

och skillnaden alltså utgöra endast 77: 24. —

under loppet af ett helt år.

Deremot finnes, efter hvad Utskottet vid föregående tillfällen yttrat, en annan väg, hvarpå besparing i någon väsendtlig mon skulle kunna be-

redas, nemligen, genom inskränkning i personalen; och Stats-Utskottet nödgas yttra, det Utskottet förmodat, att, sedan all renskrifning af Expeditioner och bestyret med tryckningen blifvit öfverlemnadt till Expeditions-Utskottet, samtlige Utskottens Cancellist-personal bort, vid denna Riksdag vara förminskad, emot hvad den var vid förra Riksdagen. Det tillkommer likväl icke Stats-Utskottet, att bedöma organisationen af öfrige Utskottens Cancellier, utan hvilar det hos Utskottens Herrar Ordförande, att med personalen vidtaga de förändringar, hvartill, under Riksdagens lopp, anledning kan förefinnas, och hvilka förändringar med lätthet kunna verkställas, då, såsom nu är fallet, aflöningen utgår under form af månadtliga arfvoden eller dagtractamenten.

Utskottet vidblifver således sitt förut afgifne förslag om bestämmandet af sådane arfvoden samt tractamenten; och enär, beträffande desses belopp, några anmärkningar i allmänhet icke blifvit gjorda vid Utskottets förra tillstyrkande, utom i hvad detsamma upptager för Ståndes-Secreterarne samt Bonde-Ståndets Notarier, för hvilka någon minskning ansetts icke, undantagsvis, böra ega rum, får Utskottet, med lemnadt afseende å hvad härom blifvit yttradt, nu hemställa,

att den för månad eller efter dag utgående aflöningen, till Riks-Ståndens och Utskottens Cancellier, må vid denna Riksdag bestämmas i likhet med hvad vid sista Riksdagen beviljades.

Genom bifall till Stats-Utskottets Memorial N:s 2 och 16, är redan afgjordt, att aflöningen skall beräknas från och med antagnings-dagen, till och med den dag, då tjenstgöringen upphör; och erfordras således icke, på sätt i Borgare-Ståndet blifvit ifrågaställdt, någon ytterligare föreskrift i detta hänseende; och förfaller på grund häraf jemväl den i Preste-Ståndet yttrade farhåga, att, genom bifall till Utskottets förra förslag, Rikets Ständer förbundit sig att intill Riksdagens slut ovilkorligen bibehålla och aflöna hela den i nämnde förslag uppräknade personal.

Då Stats-Utskottet grundat dess förslag till arfvoden, i ett för allt, åt den vid Stats-Utskottet biträdande Kamereraren samt åt en Notarie vid Revisionen af Kongl Commerce-Collegii Cassor, på kännedomen af de göromål som desse Tjenstemän haft sig ålagde, och, hvad den förre angår, honom ännu åligga, samt på jemförelse af hvad vid föregående Riksdagar blifvit beviljadt, kan Utskottet icke, till följd af det i Borgare-Ståndet gjorda yrkande om dessa arfvodens nedsättning, frångå sitt förra förslag, utan hemställer ånyo, att Kamererarens arfvode må i ett för allt, under hela

Riksdagen, bestämmas till 1,200 R:dr, samt omnämnde Notaries — till 200 R:dr.

Utskottet vidblifver äfven sitt förslag om aflöning till Hemliga Utskottets Cancellie, och får, såsom ytterligare skäl dertill, uppgifva, att detta Utskottets Secreterare, äfven före Utskottets första sammanträde, lärer derför varit sysselsatt, och att, vid föregående Riksdagar, tvänne Cancellister varit anställde med 180 R:drs aflöning hvardera, då nu åter blott en Cancellist finnes, för hvilken Stats-Utskottet tillstyrkt endast 150 R:dr.

Beträffande öfrige, i Borgare-Ståndet framställda anmärkningar, rörande aflöningen till Lag-Utskottets Cancellie, det stora antalet Notarier hos Ridderskapet och Adeln, tillökning af ett Notarie-arfvode för Borgare-Ståndet, af ett Vaktmästare-tractamente m. m., så får Utskottet upplysningsvis meddela: att Utskottet ansett sig pligtigt följa de reqvisitioner, som af Ståndens Herrar Talmän eller Utskottens Herrar Ordförande blifvit afgifne; att hvarje Riks-Stånd lärer ega rättighet att organisera dess Cancellie, på det för göromålens jemna gång mest ändamålsenliga sätt, och att, hvad Lag-Utskottet serskildt angår, Personalen derstädes icke utgöres af mera än en Secreterare, tvänne Notarier och en Cancellist, för hvilka arfvoden i Stats-Utskottets förra Memorial äfven blifvit uppförda.

I händelse Rikets Ständer bifalla, hvad Utskottet härutinnan föreslagit, torde den, Tjenstemännen vid Ståndens och Utskottens Cancellier tillkommande aflönings-förhöjning få, i den ordning Stats-Utskottets af Rikets Ständer gillade Memorial N:o 3 föreskrifver, från Riksgälds-Contoret till vederbörande utbetalas.

Stockholm den 4 November 1834.

N:o 301.

Ankom till Exp.-Utsk. den 4 Nov.

Memorial, i anledning af erhållen återremiss å Stats-Utskottets Utlåtande N:o 251.

(U. A)

Ifrån Ridderskapet och Adeln har Utskottet erhållit återremiss å dess Utlåtande N:o 251, i anledning af verkställd revision af de vid sista

Riksdagen beviljade Extra Stats-Reglerings-Anslag till Försvars-verkets iståndsättande, till fullföljande af Garnizons-Sjukhus- och Andra Lif-Gardets Cassern-Byggnader; men som, enligt från Riks-Stånden ankomne Protocolls-Utdrag, berörde Utlåtande blifvit bifallet af Preste-Ståndet den 20:de, och af Borgare-Ståndet den 25:te nästlidne September, hvarjemte Bonde-Ståndet, under sistnämnde dag, vid berörde Utlåtande låtit bero; så anser Utskottet, till följd af 75 §. Riksdags-Ordningen, denna fråga vara afgjord och kan således dermed icke taga någon vidare befattning.

Stockholm den 4 Nov. 1834.

No 302.

Ankom till Exp.-Utsk, den 4 Nov.

Utlåtande, angående Herr Dalmans motion, att, af det vid sista Riksdag beviljade Extra anslag, bereda tillgång för Beväringens beklädnad.

(U. A.)

Hos Ridderskapet och Adeln har Herr *Dalman, W. F.*, afgifvit ett så lydande anförande: "Då trenne Riks-Stånd medgifvit ett serskildt anslag för Beväringens beklädnad, hvilket Ridderskapet och Adeln samt Preste-Ståndet till och med bestämt till 54,000 R:dr årligen, utöfver den till Arméens Materiel beviljade tillökning af 70,000 R:dr, anser jag mig böra väcka den motion, att Rikets Ständer må hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla, att, till undvikande af ökad beskattning, den Kongl. Maj:t i Nåder förklarat Sig icke vilja genom Sina Anslags-propositioner åstadkomma, den till Beväringens beklädnad erforderliga nyssnämnda summa måtte utgå från de uti Riksgälds-Contoret för Utrednings-Departementets behof innestående medel af det vid sista Riksdag till Försvars-verkets iståndsättande beviljade Extra anslag."

Enär denna motion grundar sig på ett misstag om det omnämnda serskilda anslaget för Beväringens beklädnad, hvilket icke blifvit af trenne Riks-Stånd beviljadt, utan deremot föranledt omröstning i förstärkta Stats-

Utskottet, hvarvid detsamma blifvit afslaget; så och enär i öfrigt af Stats-Utskottets Betänkande N:o 251, rörande verkställd granskning af de vid sista Riksdag beviljade extra anslag, inhemtas, att de, för Utrednings-Departementets behof, af samma anslag ännu innestående medel äro påräknade, dels för afslutade, men hittills ej fullgjorda leverancer, och dels för complettering i några smärre detaljer af redan anskaffade Utrednings-persedlar, anser Utskottet sig, utan att ingå i bedömande af de utaf Herr *Dalman*, till stöd för sin motion, yttrade allmänna åsigter, rörande Krigs-administrationen i Sverige, och hvilka i öfrigt blifvit till besvarande upptagne af Hans Excellence Hr Grefve *Brahe* samt Herr Friherre *Franc Sparre* böra hemställa:

det nämnde motion må förfalla.

Stockholm den 4 November 1834.

N:o 303.

Ankom till Exped.-Utsk. den 4 Nov.

Utlåtande, i anledning af erhållen återremiss å Betänkandet N:o 200, rörande Grefve von Fersens motion om de förändringar, som insmugit sig uti de af Konung Carl XI confirmerade, med Allmogen upprättade Knekte-Contracten.

(U. A.)

I afseende på hufvudföremålet för berörde motion, nemligen beklädnads- och mötes-passevolance-afgifternes förvandlande från ett Rotehållare ensamt drabbande, till ett för alla Samhällets medlemmar gemensamt bidrag, hade Utskottet, under medgifvande, att de med Roterings-besväret förenade kostnader äro ganska dryga, och att önskligt vore, det lindring deri kunde beredas, utan att andra Samhälls-classer derigenom blefve öfver höfvan betungade, tillika yttrat, att då Utskottet, såsom ersättning för den lindring, som kunde Rotehållare tillerkännas, icke kunde uppgifva annan tillgång, än att ingående Bevillningen i motsvarande mon skulle ökas, men

hvilken utväg åter Utskottet, i närvarande tidpunkt, ansåg vara mindre lämplig för ett ändamål, som ej är oundgängligt, Utskottet icke heller fann sig kunna tillstyrka bifall å Grefve *von Fersens* ofvanherörde motion.

Emot detta yttrande hafva anmärkningar blifvit gjorda hos Ridderskapet och Adeln af Grefve *von Fersen*, Grefve *Horn*, Grefve *Björnstjerna*, Herr *Dalman*, m. flere, hufvudsakligen innehållande: att om det kunde visas, att Rotehållare nu draga större börda, än som de vid Knekte-Contractens upprättande sig åtagit, borde sådant äfven afhjelpas; att tillgångar då äfven nog kunde utfinnas; att tid vore, att äfven i Sverige öfvergå till ett ändamålsenligare Beskattnings-system, och att, om Tull-bevillningen med klokhet uppgjordes, och rationela Lagar stadgades för Bränvins-tillverkningen, full tillgång skulle beredas för afhjelpandet af ofvannämnde ojemnheter, m. m. Och har Bonde-Ståndet återremitterat Betänkandet N:o 200, egentligen på den grund, att Ståndet icke, genom bifall till detsamma, ville lägga något hinder i vägen för en fri pröfning af de till Stats- och Oeconomie-Utskottens gemensamma handläggning remitterade frågor rörande Mötes-Passevolance-afgiftens utgörande, dess användande. m. m.

Utskottet har uppfattat Grefve *von Fersens* motion ur den synpunkt, att fråga vore, mindre att utreda de ojemnheter, som nu mera, efter nära halftannat sekels tillämpning, i Knekte-Contracten kunna förefinnas, och som till en del under tiden tillkommit, än fastmer att bereda Rotehållare, ju förr dess hellre, någon lindring i deras i allmänhet nog dryga skattebördor, och i hvilket hänseende den utväg af Motionairen ansetts lämpligast och mest rättsenlig, att från ett Rotehållarne ensamt åliggande, till ett för Statens alla medlemmar gemensamt bidrag, förvandla Beklädnads- och Mötes-Passevolance-afgifterne vid indelta Arméen.

Utskottet har äfven medgifvit, att Roterings-besväret är ganska tryckande, och att lindring deri, på lämplig väg beredd, vore önsklig; men Utskottet har tillika måst betrakta möjligheten att bereda tillgångar för öfverflyttningen af ifrågavarande onus. Och då Utskottet härvid erinrat sig Statsverkets många behof, så i ordinarie- som extra-ordinarie-anslagsväg, samt nödvändigheten att anvisa nödiga medel, hvarmed Riksgälds-Contoret må kunna uppfylla de detsamma åliggande förbindelser, har Utskottet ansett sig ega gällande anledning att icke i närvarande tidpunkt motionen understödja, och fortfar att hysa denna åsigt, helst anmärkningarne icke innefatta andra skäl, än som vid frågans behandling förra gången redan af Utskottet tagits i öfvervägande.

Något

Något hinder för frågans definitiva pröfning i Bonde-Ståndet lärer nu mera icke möta, sedan Stats- samt Oeconomie-Utskotten afgifvit Utlåtande öfver de rörande Mötes-passevolancen väckta motioner.

Stockholm den 4 Nov. 1834.

N:o 304.

Ankom till Exped.-Utsk. den 4 Nov.

Utlåtande, i anledning af väckt fråga om rättighet för Kongl. Maj:t att, i saknad af tillräckligt årligt anslag för Beväringens beklädnad, för detta ändamål använda Reserv-förråden.

(U. A.)

Till Stats-Utskottets handläggning hafva i detta ämne blifvit remitterade följande uti Riks-Stånden väckte motioner, nemligen:

1:o. Inom Ridderskapet och Adeln, af Herr *Lefrén, J. P.*, som anfört: att sedan under loppet af denna Riksdag fråga blifvit i laga ordning väckt om anslag till Beväringsmanskapets beklädnad, och härutinnan 2 Stånd stannat emot 2, samt förstärkta Stats-Utskottet med 1 rösts pluralitet, sedan likväl 2 bifallande voteringssedlar, såsom dubbla, måst casseras, afslagit allt contant anslag för detta ändamål; så har det förhållande inträffat, att landets till vapenöfningar pligtige unge män komma att sakna nödig beklädnad, ehuru 1812 års Författning om Beväring-skyldighetens utgörande bestämdt stadgar, att nämnde manskap skall i likhet med indelta Arméen beklädas,

Med anledning af denna nu omförmälde händelse och med stöd af 56 §. Riksdags-Ordningen, har Herr *Lefrén* hemställt: "att Rikets Ständer måtte genom underdånig skrifvelse anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes, utur Arméens för krigsbehof upprättade reserv-förråd, låta anordna nödige beklädnads-persedlar för Beväringsmanskapet, samt att låta beloppet af de sålunda anordnade persedlar komma till nästa Ständers kännedom, hvilka då kunna bereda reserv-förrådet nödig ersättning;" samt

2:o. Inom Preste-Ståndet, af Doctor *Heurlin*, som, på hufvudsakligen enahanda grunder med de ofvan anförde, föreslagit, att, i händelse årliga anslaget för Beväringens beklädnad skulle befinnas otillräckligt, Kongl. Maj:t måtte vara oförhindrad att, för berörde ändamål, använda af reservförrådens beklädnads-materialier ett belopp, högst motsvararande de, enligt hvad ofvan är antydt, af förstärkta Stats-Utskottet afslagne 54,000 R:dr; och har Doctor *Heurlin*, såsom skäl för denna hemställan, andragit: att den hittills varande brist på munderingar orsakat, d. t. Beväringens vapenöfningar de senare åren blifvit till större eller mindre del inställde, så att en hel class Beväring icke kunnat på en gång öfvas; att denna brist på munderingar måste, i saknad af disponible medel, årligen tilltaga, hvaraf följde ännu större inskränkningar uti Beväringens vapenöfningar; att, då det ofta blifvit sagdt, att Nationalförsvaret förnämligast grundar sig på Beväringen, dess öfningar snarare borde utvidgas än inskränkas; samt att fäderneslandets söner, som nu villigt samlas till dessa öfningsmöten, skulle, i händelse de blifva sällsyntare, för dem förlora håg och lust.

I öfrigt har Doctor *Heurlin* anfört, att Stats-Utskottets af Rikets Ständer bifallna förslag, att åt de Beväringsskyldige må öfverlemnas valet att sjelfva, mot ersättning och på en slags passevolance, anskaffa sina beklädnadspersedlar, skulle, i fall Rikets Ständer icke för detsammas verkställande anvisa medel eller andra utvägar, ej blifva "realisabelt," samt den underdåniga skrifvelsen derom komma att innefatta en uppenbar motsägelse. De genom afslaget i de äskade 54,000 R:dr till Beväringens beklädnad för nämnde förslags verkställighet uppkommande svårigheter kunde likväl, enligt Herr Doctorns förmenande, till en del undanröjas med antagandet af dess nu framställda motion, helst, enär den genom förslaget åsyftade förändring endast småningom och successive kan införas, det nu disponibla penninge-anslaget, ehuru ringa, troligen blifver tillräckligt.

Uti detta Doctor *Heurlins* anförande hafva flere af Preste-Ståndets Ledamöter sig förenat, Prosten *Stenhammar* med det tillägg, att Herr Prosten, som beklagade omröstningens utslag i förstärkta Stats-Utskottet, bland hvars sannolika resultat den omening, hvartill nu omnämnde af Ständerna redan fattade beslut rörande Beväringens beklädnad reduceras, visserligen ändock vore det minst beklagansvärda, funnit den af Doctor *Heurlin* nu föreslagna utväg vara den enda återstående, för att temporairt afhjelpa behofven.

I enlighet med hvad Motionairerne yttrat, anser Utskottet det vara af högsta vigt, att de hinder, som hittills mött för de Beväringsskyldige

classernas ordentliga vapenöfvande, undanröjas; och Rikets Ständer hafva äfven vid denna Riksdag i sådant hänseende beviljat tillökning i anslaget för dessa öfningar. Då likväl, utom underhållet, härtill äfven hör bekostandet af de Beväringsskyldiges beklädnad, men Rikets Ständer afslagit de för detta ändamål af Kongl. Maj:t äskade summor, finner Utskottet den enda utväg så väl för anskaffning af erforderlig beklädnad åt de Beväringsskyldige, som äfven för verkställigheten af det utaf Rikets Ständer gillade förslaget om beklädnadsskyldighetens öfvertagande efter hand, mot ersättning af de Beväringsskyldige sjelfve, vara den att tillita det Reserv-förråd, som med de vid senaste Riksdagen anvisade medel blifvit anskaffadt.

Enär likväl detta Reserv-förråd bildades uteslutande för krigsbehof, och således icke utan Rikets Ständers begifvande kan till det nu ifrågavarande föremålet disponeras, tillstyrker Utskottet:

det Rikets Ständer hos Kongl. Maj:t i underdånighet anmäla, att, i händelse det årliga anslaget för Beväringens beklädnad skulle befinnas otillräckligt, Kongl. Maj:t är oförhindrad att för berörde ändamål, i mon af behof, använda de i Reserv-förråden befintlige beklädnads-materialier:

med anhållan derjemte:

att Kongl. Maj:t må låta beloppet af de sålunda anordnade persedlarne komma till nästsammanträdande Revisorers och Ständers kännedom.

Stockholm den 4 Nov. 1834.

N:o 305.

Ankom till Exp.-Utsk. den 4 Nov.

Utlåtande, i anledning af erhållen återremisss å Stats-Utskottets Betänkande N:o 238, rörande den utaf Riksdags-Fullmägtigen Anders Danielsson från Elfsborgs Län väckta motion, om rättighet för indelta Arméens Civil-Stat att, lika med den Militaira, njuta ersättning för utgifne accord.

(U. A.)

Detta Utlåtande, deruti Utskottet tillstyrkt, att den i ofvanberörde ämne väckta motion måtte lemnas utan afseende, har blifvit bifallet af Rid-

derskapet och Adeln samt Borgare-Ståndet, men återremitteradt från de öfrige 2:ne Stånden, med anmärkningar, hufvudsakligen innehållande, de inom Preste-Ståndet af Prosten *Ödman:* att Comiterade för accordsregleringen inom indelta Arméen insett och erkänt rättvisan deraf, att de Civile Tjenstemännen vid Regementena, hvilka, i likhet med Herrar Officerare, fått genom Regements-Chefen sina accord uppgjorda, äfven borde njuta ersättning för hvad de i accord utgifvit, och att, då Kongl. Maj:t likväl funnit för godt att i denna del ändra det und. förslaget, Motionairen till sin nu gjorda framställning haft full anledning, helst ett oförtjent och orättvist missöde skulle drabba Arméens Civil-Stat, om, under det de militaire Tjenstemännens accord utan inskränkning ersattes, de civiles, uppgjorde på lika sätt och under samma förhoppningar, skulle blifva oersatte, och en betydlig förlust derigenom förorsakas desse Tjenstemän. Och då den i senare tider meddelade tillåtelse till Accords-regleringar inom Regementena just tillkommit i den afsigt, att icke någon skulle underkastas ett oförtjent lidande, samt den omständighet, att en sådan tillåtelse icke blifvit utsträckt äfven till Regementenas Civil-Stat, tvifvelsutan varit föranledd af glömska, men icke i afsigt att skada nämnde Civil-Stat, har Prosten *Ödman,* med underkännande af de utaf Utskottet andragne skäl, yrkat accords-ersättnings beviljande äfven åt Regementenas Civile Tjenstemän.

Inom Bonde-Ståndet har Motionairen yttrat, det han så mycket mindre kunde antaga de skäl Utskottet anfört till bevisande af en större rättighet till ersättning af Militairens accord än af Civil-Statens inom militien, som 1792 års Accords-Reglemente varit enda lagliga grunden för dem bägge, och Motionairen dessutom, genom ett Kongl. Bref af år 1765, som blifvit i afskrift bifogadt, kunde visa, att det uråldriga bruket af accord inom den Militaira Civil-Staten varit ansedt såsom lagligt; och förmodade Riksdags-Fullmägtigen *Anders Danielsson,* att Utskottet, på nyss anförde skäl, skulle taga under närmare öfvervägande den af honom väckta motionen, som åsyftar att försona obilligheterna emellan de fördelar, hvilka Rikets Ständers frikostighet vid sista Riksdag förunnade den militaira personalen vid krigsmagten, och de lidanden, som, genom accords totala upphörande utan all ersättning, obilligt skulle drabba den civila delen deraf.

Utskottet har, vid denna frågas behandling, ingalunda förbisett, att, genom Regementenas Civil-Stats uteslutande från accords-ersättning, förlust och lidande skulle komma att drabba dem af denna personal, som till sine företrädare erlagt accord; men då motionen afsåg fastställandet af vissa grunder för accords-ersättnings beredande för nämnde Civil-Stat i all-

mänhet, hvaremot åter talade, dels att accords erläggande icke varit något oeftergifligt vilkor för vinnande af befordran till civiltjenst vid militien, och dels att de i senare tider utkomne Författningar rörande Militair-Statens accord icke innefatta någon tillåtelse för sådane accords uppgörande till de civile befattningarne vid Regementena, trodde Utskottet sig desto hellre äfven böra afstyrka motionen, som Kongl. Maj:t, vid accords-regleringsfrågans afgörande, icke pröfvat skäligt tillerkänna Regementenas Civil-Stat rättighet till accords-ersättning.

Då Utskottet fortfarande betraktar saken ur denna synpunkt, får Utskottet nu, till besvarande af de gjorde anmärkningarne, endast åberopa dess i ämnet förut afgifne, utaf tvänne Riks-Stånd gillade Utlåtande.

Stockholm den 4 Nov. 1834.

N:o 306.

Ank. till Exp.-Utsk. den 4 Nov.

Utlåtande, i anledning af väckt fråga om rättighet för de Landshöfdingar, hvilka, sedan början af år 1830, tagit afsked, att komma i åtnjutande af pension, till beloppet motsvarande den, som hädanefter afskedstagande, pensions-berättigade Landshöfdingar ega uppbära.

(U. A.)

I detta ämne har, inom Ridderskapet och Adeln, Friherre *Boije, Ludvig*, med den rätt 56 §. Riksdags-Ordningen medgifver, väckt en till Stats-Utskottets handläggning remitterad motion, innehållande, att då 1818 års Författning, rörande Landshöfdingars pensions-rätt, blifvit ej mindre af Kongl. Maj:t, än af Rikets Ständer befunnen så otydlig, att en förklaring deröfver vid denna Riksdag måst meddelas, samt det icke lärer vara hvarken billigt eller rättvist, att de Landshöfdingar, hvilka möjligen, med förutsättande af en annan tydning utaf samma Författning, än den, som deråt nu gifvits, skola blifva lidande, så fordrade icke allenast rättvisan,

utan äfven Rikets Ständers egen värdighet, att ett dylikt, på god tro irå-kadt lidande blefve undanröjdt; och har, på grund häraf, Motionairen föreslagit, att de Landshöfdingar, hvilka sedan början af år 1830 tagit afsked, må tillgodonjuta lika stor pension, som nu blifvit bestämd för hädanefter afskedstagande Landshöfdingar, eller 3,000 R:dr.

I sammanhang med regleringen af allmänna Indragnings-Staten, har Utskottet redan yttrat sig, rörande den pension som borde tillfalla Presidenten, m. m. Friherre *Fock*, som den 1:sta Julii 1830 erhöll afsked från Landshöfdinge-Embetet i Upsala Län, och dervid på anförda skäl tillstyrkt, att bemälde Friherres pension borde utgå endast efter den å 1818 års Stat uppförde Stats-Secreterare-lönen. Och som detta tillstyrkande blifvit af Rikets Ständer godkändt, samt Friherre *Boijes* motion innefattar alldeles samma fråga, endast utsträckt till alla de Landshöfdingar, som sedan 1830 års början tagit afsked, anser Utskottet sig icke böra föreslå någon rubbning i det fattade beslutet, utan hemställer, enär frågan härom redan är afgjord,

att motionen må förfalla.

Stockholm den 4 November 1834.

N:o 307.

Ankom till Exp.-Utsk. den 4 Nov.

Utlåtande, i anledning af erhållen återremiss å Betänkandet N:o 272, angående väckt motion, om understöd af allmänna medel åt de nödlidande invånarne i Bohuslänska Skärgården.

(U. A.)

Från Borgare och Bonde-Ståndet har Utskottet å ofvanberörde Betänkande erhållit återremiss med anmärkningar, hufvudsakligen innehållande: de inom Borgare-Ståndet af Herr *Leffler*, det han icke kunde godkänna Utskottets hufvudsakliga skäl till afslag å motionen, nemligen, att Kongl. Maj:t vore i tillfälle att af de creditiv-medel, som i och för Cholera-farso-

ten komma att anslås, anvisa erforderligt understöd äfven för de behöfvande i Bohuslänska Skärgården, enär detta creditiv ännu icke vore beviljadt, samt, om det också i sin helhet beviljades, man likväl icke å förhand kunde bestämma, huru mycket deraf Skärgården skulle undfå; samt inom Bonde-Ståndet af Riksdags-Fullmägtigen *Johannes Johansson* från Götheborgs- och Bohus Län, som, med vitsordande af den i allmänhet uti Bohuslänska Skärgården nu rådande stora nöd, andragit, att bland alla de trakter af Riket, hvilka varit hemsökta af den härjande sjukdomen, intet ställe rönt sådane förödelser, som de inom Morlanda socken belägne större fisklägena, hvarest, på ett af dessa, Grundsund, med 535 invånare, 103 aflidit, således nära en femtedel, på ett annat, Gullholmen, med 293 invånare, 90, eller nära en fjerdedel, o. s. v.; att den dugligaste och arbetsammaste delen af folket blifvit bortryckt, så att mängden af de qvarlefvande kunde räknas till tiggarehopen; att Morlanda socken, under det farsoten svårast rasade, bistod de nödställde med föda, m. m., och vidkändes derigenom ganska betydliga uppoffringar, men att det icke vore möjligt, att en enda socken, bestående af 58 och ett halft mantal, och som inom sin egen församling hade många fattige att försörja, derjemte kunde taga ständig vård om hundradetals behöfvande värnlösa barn och ålderstigna personer. Och har *Johannes Johansson*, i anledning af den utaf Utskottet gjorda invändning, att det saknade ett bestämdt förslag om den summa, som kunde erfordras, och om sättet för dess användande, föreslagit, att 5,000 R:dr Banco måtte ställas under vederbörande Presterskaps och Kyrko-Råds förvaltning och disposition; samt derjemte hemställt, att Utskottet, i den händelse det fortfarande skulle finna, att något serskildt anslag för ifrågastälde ändamål ej borde beviljas, måtte, vid besvarandet af erhållen återremiss å Utlåtandet om berörde creditiv, serskildt yttra sig angående den nu föreslagna summas utgående af de medel, som, i anledning af Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition, kunna varda beviljade, dock utan att något vilkor om återbetalningen dervid fästades.

Sjelfva ordalydelsen i Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition om ett creditiv, på grund af Cholera-farsotens spridande i Riket, gifver vid handen, det Kongl. Maj:t afsett, att af desse medel bevilja försträckningar till de menigheter, hvilka, till följd af farsoten, måst vidkännas utgifter, öfverstigande deras enskilda förmåga; och då från Rikets Ständers sida något hinder icke heller är lagdt för dylika försträckningars meddelande, samt Kongl. Maj:t, uppå derom skeende framställning, säkerligen fäster Nådigt afseende å

den bekymmerfulla belägenhet, hvari Bohuslänska Skärgården, till följd af Cholerans härjningar, är försatt, anser Utskottet sig icke böra tillstyrka Rikets Ständer att, undantagsvis i förevarande fall, göra någon underdånig framställning, utan vidblifver Utskottet dess i detta ämne förut afgifna, af Ridderskapet och Adeln samt Preste-Ståndet bifallna Utlåtande.

Stockholm den 4 Nov. 1824.

N:o 308.

Ankom till Exp.-Utsk. den 4 Nov.

Memorial, i anledning af Riks-Ståndens olika beslut i fråga om handtlangnings understöd för Nybyggare uti de Norra Orterne.

(U. A.)

Sedan Utskottet uti serskilda Utlåtanden N:ris 128 och 258, på anförde skäl afstyrkt bifall å väckt motion, att Kronan måtte bekosta handtlangning vid Krono-hemmans och Nybyggens afvittring, hafva Riks-Stånden, vid frågans slutliga pröfning, stannat uti olika beslut, i det att Ridderskapet och Adeln samt Preste-Ståndet bifallit Utskottets Utlåtande, hvaremot Bonde-Ståndet stannat i det beslut: "det borde Rikets Ständer hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla, att Kongl. Maj:t i Nåder täckes meddela den förklaring eller det tillägg i 16 §. af Stadgan den 10 Febr. 1824, rörande Afvittrings-verket i Vester-Norrlands, Vesterbottens och Norrbottens Län, att handtlangning vid afvittring af Krono-lägenheter, hvilkas åboer sakna förmåga att den utgöra, må, af de till afvittringens befrämjande redan bestämda medel, bekostas i den mon vederbörande Landshöfdingar, med fästadt afseende äfven på Afvittrings-verkets snara befordrande till slut, kunna pröfva billigt och erforderligt." Och har, på grund af gjord inbjudning, Borgare-Ståndet förenat sig om detta beslut.

I anledning häraf, får Utskottet föreslå följande voterings-proposition:

Den, som bifaller Utskottets förslag, hvari tillstyrkes afslag å den väckta

ta motionen om norra orternes invånares befrielse från bekostande af handtlangning vid Krono-hemmans och Nybyggens afvittring, voterar

Ja;

Den det ej vill, *Nej*.

Vinner *Nej*, så komma Rikets Ständer, att uti underdånig skrifvelse anhålla, det Kongl. Maj:t täckes meddela den förklaring eller det tillägg i 16 §. af Stadgan den 10 Febr. 1824, rörande Afvittrings-Verket i Vester-Norrlands, Vesterbottens och Norrbottens Län, att handtlangning vid afvittring af Krono-lägenheter, hvilkas åboer sakna förmåga att den utgöra, må, af de till afvittringens befrämjande redan bestämda medel, bekostas i den mon vederbörande Landshöfdingar, med fästadt afseende äfven på Afvittrings-Verkets snara befordrande till slut, kunna pröfva billigt och erforderligt.

Stockholm den 4 Nov. 1834.

N:o 309.

Ankom till Exp.-Utsk. den 4 Nov.

Memorial, i anledning af erhållen återremiss på Stats-Utskottets Utlåtande N:o 275.

(I. A.)

Ifrån Bonde-Ståndet har Utskottet erhållit återremiss å dess, under N:o 275, afgifne Utlåtande, i fråga om lindring i Grundskatterne, genom förhöjning af Tull- eller Bevillnings-afgifter. Men som, enligt till Utskottet ankomne Protocolls-Utdrag, berörde Utlåtande blifvit bifallet af Preste- och Borgare-Stånden den 21, samt af Ridderskapet och Adeln den 23 innevarande månad, anser Utskottet, till följd af 75 §. Riksdags-Ordningen, denna fråga vara afgjord, och

kan således dermed icke taga någon vidare befattning.

Stockholm den 4 Nov. 1834.

STOCKHOLM, 1834, hos J. A. Wallden.

No 310.

Ankom till Exp.-Utsk. den 8 Nov.

Memorial, angående utsättande af en præscriptionstid, inom hvilken de från Riksgälds-Contoret utgifne Credit-Sedlar böra till inlösen företes.

(RGS. A.)

Till följd af Rikets Ständers fattade beslut, har all tillverkning af Riksgälds-Contorets Credit-Sedlar, eller så kallade Riksgälds-Sedlar, med den 30 sistlidne September upphört. Och då §. 8 mom. litt. C uti 1830 års Reglemente för Riksgälds-Contoret innehåller, att det är öfverlemnadt till Rikets nu församlade Ständer att, i afseende på præscriptionstiden för Riksgälds-Sedlarnes slutliga indragning, besluta, så har af denna anledning Utskottet ansett sig böra härpå fästa Rikets Ständers uppmärksamhet samt yttrande i ämnet afgifva; hvarvid Utskottet funnit angeläget, att någon viss tid varder föreskrifven, efter hvars förlopp Riksgälds-Sedlar icke vidare äro betalningsgilde, enär i annat fall Tjenstemän måste aflönas för Sedlarnes emottagande, granskning och inlösen under en alldeles obestämd tid; och i följd hvaraf Utskottet skolat

föreslå och tillstyrka, att Riksgälds-Sedlar icke få emottagas i uppbörden af allmänna medel längre, än till och med år 1842, men uti Riksgälds-Contoret till och med år 1845; och att de Sedlar, hvilka efter sistnämnde (1845) års utgång i Riksgälds-Contoret varda företedde, förklaras hafva förlorat all rätt till betalning.

Skulle Rikets Ständer finna för godt härtill bifalla, blir nödigt, att hos Kongl. Maj:t göres underdånig anhållan, det Kongl. Maj:t täcktes till allmän efterrättelse Nådig Kungörelse utfärda och derjemte förständiga vederbörande om dess uppläsande från predikstolarne minst en gång hvarje år under hela den bestämda præscriptionstiden; hvarförutan och på det Allmogen så mycket säkrare måtte vinna kännedom om den, i afseende på Riksgälds-Sedlarnes indragning, vidtagne författning, den anhållan tillägges uti underdåniga Skrifvelsen, att Kongl. Vetenskaps-Akademien måtte i Nåder förständigas, att låta uti de små Almanachorne för de åtne år, som näst föregå den tid då Riksgälds-Sedlarnes emottagande i uppbörden skall

upphöra och således för åren 1841 och 1842, äfvensom för åren 1844 och 1845 eller de 2:ne sista åren, efter hvilkas förlopp några Riksgälds-Sedlar icke få af Riksgälds-Contoret inlösas, ifrågavarande Kungörelse införa.

För öfrigt torde Fullmägtige i Riksgälds-Contoret få sig uppdraget att, så ofta nödigt pröfvas, låta meranämnde Kungörelse införa, så väl uti officiela som uti andra Tidningsblad.

Stockholm den 4 Nov. 1834.

Reservation

af Herr *af Billbergh, J. P.* "Då ändamålet med den föreslagna præscriptionen är, icke att beröfva någon enskild hvad han lagligen förvärfvat, utan att sätta en gräns för gångbarheten af ett öfverflöds-mynt och med detsamma kunna minska Tjenstemanna-personalen inom Riksgälds-Contoret, så har jag ansett det obehöfligt och menligt för enskild rätt, att föreslå, såsom påföljd, *förlust af all rätt till betalning.*

De mångfaldiga præscriptioner af alla slag, hvaraf senare tiden varit så fruktsam, hafva tillräckligen besannat den erfarenheten, att en mängd enskilda fall inträffat, då præscriptionstiden icke kunnat begagnas och hvarigenom fordrings-egaren förlorat alla anspråk på godtgörelse, hvilka förhållanden ännu snarare äro att förvänta, då fråga är om ett mynt, som mer än 50 år varit allmänt gångbart. Jag tillstyrker således, att Rikets Ständer ville stadga den påföljd, i händelse Riksgälds-Sedlarne inom 1845 års slut icke förevisas till infrielse, *att desamma, efter denna tid, icke inlösas af Riksgälds-Contoret.* Detta vilkor uppfyller ändamålet, att begränsa Riksgälds-Sedlarnes valeur och att befria Riksgälds-Contoret ifrån skyldigheten att, utöfver den föreslagna tiden, blifva besvärad med dessa Sedlars emottagande, men har derjemte den fördelen, att icke i förtid lägga band på Rikets Ständer, att kunna vidare förordna, om och huru förhållas skall, i den händelse sig visa skulle, att ett större eller mindre belopp af Riksgälds-Sedlar ännu, efter 1845, af serskilda orsaker skulle finnas vara utelöpande."

Häruti har Herr *Santesson, B. H.,* instämt.

N:o 311.

Ankom till Exp.-Utsk. den 8 Nov.

Utlåtande, i anledning af en till Fullmägtige i Riksgälds-Contoret ingifven och af dem till Utskottet öfverlemnad ansökning af åtskillige Tjenstemän vid nämnde Contors Credit-Sedel-Verk, att, vid deras nu innehafvande tjensters indragning, varda bibehållne vid de för samma tjenster på Stat uppförda löner; äfvensom angående deras pensions-rätt.

(RGS. A.)

Genom skrifvelse af den 25:te sistlidne September, hafva Fullmägtige i Riksgälds-Contoret anmält en af nedannämnde, vid berörde Contors Credit-Sedel-Verk anställde Tjenstemän, nemligen tillförordnade Kamereraren i Depositions-Contoret *G. A. Löfvengren*, tillförordnade Vexlings-Casseurerne *J. Zengerlein* och *O. Westblad*, tillförordnade Bokhållaren i Boksluts-Contoret *A. W. Fritz*, tillförordnade Bokhållaren i Depositions-Contoret *J. P. Staf* och tillförordnade Contors-Skrifvaren uti Cassa-Contoret för Inkomst och Utgift *C. A. Tingberg*, till Fullmägtige ingifven ansökning, att, då i följd af Rikets Ständers beslut, angående Credit-Sedel-tillverkningens upphörande, ej allenast tjenst-befattningarne vid Credit-Sedel-Verket komma att dels genast och dels efter hand indragas, utan äfven en betydlig rubbning af de nu varande förhållandena med flera andra tjenster vid Riksgälds-Contoret skulle inträffa, hvarigenom sökanderne, hvilka endast på grund af erhållne förordnanden tills vidare innehade sina sysslor, kunde blifva nödsakade att desamma fråntråda, Fullmägtige, enär uti Reglementet för Riksgälds-Contoret icke vore stadgadt, huru förhållas skall i afseende på bestämmandet af pensions-beloppet, då en till pension berättigad, men endast tillförordnad Tjensteman erhåller afsked, måtte bestämdt förklara, att Sökanderne, när de, antingen i följd af deras tjenste-befattningars indragning, varda afskedade, eller under sådane förhållanden, att de, enligt allmänna Författningarne, äro till pension berättigade, uppå derom gjord ansökning, erhålla afsked, ega rättighet att såsom pension bibehålla deras, vid afskedstagandet, å Stat innehafvande löner; anhållandes Sökan-

derne derjemte, att Fullmägtige, i händelse sådant ansåges vara növändigt, måtte i berörde hänseende hos Stats-Utskottet göra en framställning, rörande ifrågavarande ämne.

I anledning häraf, hafva Fullmägtige anfört, att Fullmägtige, som funnit denna ansökning åsyfta en ändring af de uti 1810 års Reglemente för Riksgälds-Contoret stadgade och uti nu gällande Reglementes 147 §. åberopade föreskrifter, i afseende på befattningarne vid Credit-Sedel-Verket, hafva derföre med bifall till Sökandernes i denna del gjorda anhållan, ansett sig böra underställa frågan Stats-Utskottets beprövande. Och då de för Sökanderne förekommande, och af Commissarierne i Riksgälds-Contoret uti deras i ämnet afgifne, Skrifvelsen bifogade Utlåtande, fullständigt utvecklade serskilda förhållanden och ömande omständigheter, efter Fullmägtiges öfvertygelse, billigtvis icke kunna lemnas utan afseende, hafva Fullmägtige, delande de af Commissarierne yttrade åsigter, hemställt, att Kamereraren *Löfvengren*, Casseurerne *Zengerlein* och *Westblad* samt Bokhållarne *Staf* och *Fritz*, hvilka alla, med undantag af *Westblad*, hvars biträde vid de för Credit-Sedel-rörelsen återstående göromål ännu några år torde erfordras, redan uppnått den ålder, att, i händelse de varit försedde med Fullmagter å sina tjenster, pensioner till samma belopp, som deras löner, säkerligen icke kunnat dem, vid afskedstagandet, förvägras, måtte, när de, i följd af Rikets Ständers beslut angående Credit-Sedel-tillverkningens upphörande, kommo att sine nu innehafvande tjenstebefattningar frånträda, få, såsom Exspectance-arfvoden, bibehålla de löner, som de för närvarande, enligt Riksgälds-Contorets Aflönings-Stat, åtnjuta, dock utan beräkning af den deruti vid sistlidne Riksdag beviljade provisionela tillökning; hvarjemte Fullmägtige anhållit, att, vid förekommande frågor om pension för någon af bemälde Tjenstemän, måtte få tillämpas de uti 152 §. af nu gällande Reglemente för Riksgälds-Contoret, i afseende på detta Verks Embets- och Tjenstemäns pensions-rätt, stadgade grunder.

Beträffande åter Contors-Skrifvaren *Tingberg*, så hafva Fullmägtige, lika med Commissarierne, funnit honom berättigad att, i händelse han kommer att frånträda sin nu innehafvande tjenst, erhålla ett Exspectance-arfvode af enahanda belopp, som den lön på Stat han nu åtnjuter, eller 375 R:dr; vid hvilket förhållande Fullmägtige ansett något ytterligare bestämmande af berörde arfvode icke erfordras.

Commissarierne hafva, uti deras af Fullmägtige åberopade Utlåtande, upplyst: att Sökanderne före 1800 års Riksdag, då beslutet om Credit-Se-

del-Verkets upphörande första gången fattades, innehaft tjenster med löner eller arfvoden, dem de, enligt samma års Instruction för Riksgälds-Contoret, skulle vara berättigade att, vid tjensternas indragning, under vissa stadgade vilkor, på Exspectance-Stat uppbära; att Kamereraren *Löfvengren*, nu 66 år gammal, innehaft ordinarie beställning i 44 år, Casseuren *Zengerlein*, nu 65 år, innehaft ordinarie tjenst i 44 år, Casseuren *Westblad*, nu 62 år, innehaft tjenst i 34 år, Bokhållaren *Fritz*, nu 65 år, innehaft ordinarie tjenst i 44 år, Bokhållaren *Staf*, nu 72 år, innehaft ordinarie tjenst i 44 år, samt Contors-Skrifvaren *Tingberg*, nu 56 år, innehaft tjenst uti 35 år.

Utskottet, som tagit detta allt i öfvervägande, har, i betraktande af de härvid förekommande ömande och bevekande skäl, ansett sig böra, i likhet med hvad Fullmägtige hemställt,

tillstyrka, att Kamereraren *G. A. Löfvengren*, Casseurerne *J. Zengerlein* och *O. Westblad*, Bokhållarne *A. W. Fritz* och *J. P. Staf* må, när de, i följd af Rikets Ständers beslut angående Credit-Sedel-tillverkningens upphörande, komma att sine nu innehafde tjenster frånträda, få, såsom Exspectance-arfvoden, bibehålla de löner, som de för närvarande, enligt Riksgälds-Contorets Aflönings-Stat, åtnjuta, dock utan beräkning af den deruti, vid sistförflutne Riksdag, beviljade provisionela tillökning; äfvensom att, vid förekommande frågor om pension för någon af bemälde Tjenstemän, måtte få tillämpas de uti 152 §. af nu gällande Reglemente för Riksgälds-Contoret, i afseende på detta Verks Embets- och Tjenstemäns pensions-rätt, stadgade grunder.

Beträffande åter Contors-Skrifvaren *Tingberg*, så, enär han, på sätt Fullmägtige upplyst, är berättigad att, i händelse han komme att frånträda sin nu innehafvande tjenst, erhålla ett Exspectance-arfvode af enahanda belopp, som den lön på Stat han nu åtnjuter, eller 375 R:dr,

anser Utskottet, vid detta förhållande, något ytterligare bestämmande af berörde arfvode icke erfordras.

Stockholm den 4 November 1834.

N:o 312.

Ank. till Exp.-Utsk. den 8 Nov.

Utlåtande, i anledning af Herr Domprosten Lidmans motion, att Riksgälds-Contoret måtte befullmägtigas, att på vissa vilkor sätta till Götha Canal-Bolags disposition de 93,926 R:dr B:co, som der äro deponerade, till säkerhet för Canalens framtida underhåll.

(RGS. A.)

Uti denna motion, som från Preste-Ståndet blifvit till Utskottet remitterad, anföres, hurusom, för att betrygga Götha Canals bestånd och göra densamma oberoende af den ej alltid oegennyttiga enskilda speculationen, tillerkändes Bolaget, genom 7 §. uti Kongl. Maj:ts Nådiga Privilegium af den 11 April 1810, *obehindrad rätt och frihet att för Canalens behof, dess byggnad och underhåll anlägga verkstäder till förfärdigande af gjutgods, smiden, verktyg och redskap samt allehanda materialier.* Snart fann man det vara ändamålsenligast, att concentrera alla sådane behöfliga Inrättningar på ett enda ställe, och så uppkom småningom Motala nu varande Central-Verkstad, den största och fullkomligaste i sitt slag inom Riket. — Denna Verkstad är nu fulländad och kostar, Inventarierne inberäknade, 594,058 R:dr 7 sk. 2 r:st Banco. Under det sista räkenskaps-året 1833 sysselsattes der 246 arbetare, och tillverknings-summan uppgeck till något öfver 130,000 R:dr Banco. Verkstadens vigtiga och välgörande inverkan på utvecklingen af den inhemska kraftfliten och konstfärdigheten är af alla sakkunnige erkänd och högt skattad; men beklagligen saknar Bolaget, som, i och för dess anläggning och fullkomnande, skuldsatt sig med 234,331 R:dr 5 sk. 4 r:st Banco, alla tillgångar att ytterligare förlägga den. Förgäfvs hafva Capitalister inom och utom Riket blifvit anlitade, och är det all anledning, att denna dyrbara Verkstad måste nedläggas, i fall Staten ej snart och kraftigt mellankommer. Det är, för att möjligen förekomma alla de stora och kännbara förluster, så för de enskilda egarne, som för det allmänna, hvilka genom arbetets afstannande och Verkets nedläggande otvifvelaktigt skulle uppkomma, som Motionairen föreslår, att Rikets Stånder måtte befullmägtiga sitt Riksgälds-Contor att, emot säker och af Contoret godkänd borgen, sätta till Götha Canal-Bolags disposition de 93,926

R:dr Banco, som, jemlikt Rikets Ständers underdåniga skrifvelse till Kongl. Maj:t af den 4 Januarii 1830, der äro deponerade, till säkerhet för Canalens framtida underhåll, med dervid likväl fästadt vilkor, att, såsom blifvande fond för den Reparations-Cassa af 50,000 R:dr i Silfver, efter 1830 års myntfot, som, enligt 53 §. af Kongl. Maj:ts förnyade Reglemente för Götha Canal-Bolag af den 16 Mars 1833, det åligger Bolaget att småningom bilda, från och med år 1835, årligen nedsättas 5,000 R:dr Banco i Riksgälds-Contoret, med rättighet för Bolaget att för de deponerade medlen uppbära fem procent, men med skyldighet att, utan allt bidrag af Reparations-Cassan, med egne medel besörja alla behöfliga, så mindre som större reparationer å Canalen, intill dess nämnde Cassa uppnått den bestämda behållningen, då den årliga insättningen kommer att upphöra, och Rikets Ständer besluta, om denna oftanämnde Reparations-Cassa ännu vidare skall stå under allmän vård, eller åt Bolaget öfverlemnas att, enligt ofvananförde §. i det Kongl. Reglementet, disponeras.

Skulle detta beviljas, hafva Rikets Ständer, jemte vunnen större pecuniair säkerhet, 50,000 R:dr i Silfver, i stället för 93,926 i Banco, utan minsta directa uppoffring, på en gång upprätthållit den i alla hänseenden vigtiga Verkstads-anläggningen och räddat Bolaget, som från och med 1830 på densamma uppoffrat 236,472 R:dr Banco, från en gifven högst betydlig förlust. Ty med den åsigt af Motala Verkstad, som nu gjort sig gällande, isynnerhet, om den skulle delas af Representationen, är det säkert, att Bolaget, som väl eger att försälja Byggnaderne och Förråden, men icke från Canalen abalienera sjelfva jorden, vid en nödtvungen förpantnings-auction ej för densamma skulle kunna påräkna 200,000 R:dr Banco. En förlust, så mycket smärtsammare, som, enär inga Svenska Capitalister eller Svenska Manufacturister lära infinna sig såsom speculanter, Verkstaden ovilkorligen kommer att stanna i utländsk mans hand, som då, i följd af en missledd opinion, blifver egare till Sveriges största och dyrbaraste Fabrik för en tredjedel af dess verkliga värde.

Herr Prosten *Åstrand* har, i anledning häraf, anfört, att, sedan Rikets Ständer afslagit genom enskild motion yrkadt Låne-understöd åt Motala Verkstad af 200,000 R:dr, då äfven fråga om en mindre del deraf blifvit pröfvad, äfvensom Götha Canal-Bolags begäran att, till Ång-bogserings-fartygs förfärdigande, få lyfta den i Riksgälds-Contoret innestående fond, så syntes det Herr Prosten, att den sak, som Tit. *Lidman* föreslagit, redan

vore afgjord och ett bifall till hans motion, ett verkligt upprifvande af Rikets Ständers beslut, hvilket Herr Prosten för sin del högligen afstyrkt.

Uti Utskottets afgifne Utlåtande N:o 249, i anledning af Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition, rörande Götha Canal-Bolags underdåniga framställning om rättighet att, till Ång-bogserings-fartygs anskaffande, få lyfta större eller mindre del af den uti Riksgälds-Contoret, till säkerhet för Canalens framtida underhåll, innestående Reparations-fond af 93,926 R:dr Banco, anföres såsom skäl för det af Utskottet afstyrkta bifall till denna Canal-Bolagets framställning, nemligen att, enär Rikets Ständer vid sistlidne Riksdag beslutat, att de nu ifrågaställde medlen 93,926 R:dr Banco skola, under alla händelser, i Riksgälds-Contoret innestå, *såsom fond till säkerhet för Canalens framtida underhåll;* samt det ändamål, som med dessa medel sålunda blifvit afsedt, skulle, om ej helt och hållet förfelas, åtminstone i någon mon äfventyras, om, genom bifall till Canal-Bolagets begäran, större eller mindre del deraf finge användas till sådane företag eller utgifter, hvilka för berörde fond äro främmande.

Enär nu berörde Utlåtande är af samtlige Riks-Ståndén bifallet och såmedelst iklädt sig egenskap af Rikets Ständers beslut, hvilket åter, i anseende till sjelfva grunden, hvarpå det sig stödjer, synes icke böra kunna förändras derigenom, att ifrågavarande Reparations-fond nu är af Motionairen föreslagen att af Canal-Bolaget begagnas till ett annat föremål, eller till låne-understöd åt Motala Verkstads-anläggning; så

tillstyrker Utskottet att motionen må lemnas utan afseende.

Stockholm den 4 Nov. 1834.

Reservation

af Herr *Santesson, B. H.* "Sedan Rikets Ständer, med bifall till Stats-Utskottets Betänkanden N:ris 248 och 249, afslagit de förut vid denna Riksdag, dels genom Kongl. Propositionen, dels af enskild Motionair väckte frågor om understöd för den troligen dyrbaraste; och på vår förnämsta National-product så synnerligen inverkande Fabrik i landet, förutsätt jag visserligen

serligen ett lika öde åt den motion, Herr Domprosten *Lidman* nu senare afgifvit; men jag kan icke destomindre ej heller nu underlåta, att, med åberopande af min Reservation vid Betänkandet N:o 248, uttrycka den enskilda öfvertygelse, att det bidrag här blifvit sökt, medelst ett lån åt Götha Canal-Bolag af dess egna i Riksgälds-Contoret innestående medel, innefattat hvarken något för Staten kostsamt eller i öfrigt eftertänkligt, hvadan jag beklagar, att Utskottet, med afstyrkande allt afseende dertill, aflägsnat utvecklingen af de många och vigtiga fördelar, hvilka dock, ej långt härefter, måste erkännas kunnat mindre för Götha Canal-Bolag serskildt, än för hela samhället, hemtas från Motala Verkstad.

N:o 313.

Ankom till Exp.-Utsk. den 8 Nov.

Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts till Utskottet aflåtna Nådiga Skrifvelse af den 6 sistl. September, i fråga om lån af allmänna medel till segelfartens skyndsamma förbättrande å Götha Elf och en Hamn-anläggning vid Götheborg.

(RGS. A.)

Uti denna Nådiga Skrifvelse (N:o 61), har Kongl. Maj:t, som i Nåder gillat de af Elffarts-Directionen yttrade åsigter, rörande nyttan af ifrågavarande arbetens skyndsamma fullbordan, serdeles med hänsigt till deras samband med Götha Canals ändamål och gagn, med anledning häraf, till Rikets Ständers pröfning och bifall velat öfverlemna Elffarts-Directionens underdåniga framställning om lån af allmänna medel, för att med minsta möjliga tids-utdrägt kunna, utan någon egentlig uppoffring å Statens sida, bereda verkställighet åt det af Directionen anmälda förslag, ej mindre till segelfartens iståndsättande å Götha Elf, än till Staden Götheborgs förseende med en ändamålsenlig Hamnanläggning.

Jemväl har Utskottet fått emottaga de uti den Nådiga Skrifvelsen omförmälde handlingar, och deribland 2:ne serskilda förslag, det ena öfver kostnaderne till segelfartens iståndsättande på Götha Elf, och det andra för uppmuddring af Götheborgs hamn.

Enligt det öfver nämnde kostnads-förslag upprättade sammandrag, erfordras till segelfartens förbättrande å Götha Elf, nemligen

Till arbeten förbi Wenersborgs stad genom Wassbotten till inloppet af Carlsgraf R:d	71,520: — —	
— Duc d'Albers nedsättande emellan Carlsgraf och Stallbacka Canal	8,746: — —	
— Canal- och Dragvägs anläggning emellan Stallbacka och Trollhättan . .	53,545: — —	
Ett Bogser-Fartyg emellan Ströms Canal och Åkerström	38,500: — —	
Canal-anläggning förbi Åkerströms Strömdrag	51,585: — —	
Arbeten emellan Ströms Udde och Hanklon	18,357: — —	
Muddrings-arbeten från Hanklon till Götheborgs hamn	6,240: — —	
Permanenta Sjö-märkens utsättande längs Elfven	750: — —	
		249,243: — —
Uppmuddring af Götheborgs hamn		212,495: — —
Samfälda utgifter för hela Elffarten, under 4 år . .		27,106: — —
	Summa R:dr	488,844: — —

Utan att misskänna nyttan af de ifrågavarande arbetena, har Utskottet likväl ansett Stats- och Riksgälds-Verkens nuvarande ställning ej medgifva någon utlåning till det uppgifna ändamålet. — Riksgälds-Contoret har sedan sistförflutne Riksdag åsamkat sig en betydlig skuld; och på Contoret äro dessutom redan anvisade flere Creditiv-summor, hvartill erforderlige medel genom upplåning måste beredas och anskaffas. Beviljandet af det föreslagna lånet skulle både väcka oro och bidraga till förökande af den penninge-förlägenhet, hvari Contoret sig nu befinner. — Statens mellankomst vid förevarande tillfälle synes dessutom icke heller kunna vara af

någon ovilkorlig nödvändighet påkallad, enär nu icke är fråga derom, att de arbeten, hvilka redan i flere år fortgått, skulle, i brist af allmänt understöd, komma att inställas och afstanna, då, till deras fortsättande, Elfarts-Directionen kan årligen disponera omkring 30,000 R:dr; utan är Låneunderstödet föreslaget, endast för att påskynda arbetenas fullbordan, serdeles med hänsigt till deras samband med Götha Canals ändamål och gagn.

På dessa nu anförde grunder, anser Utskottet sig böra afstyrka det föreslagna Låneunderstödet.

Stockholm den 4 Nov. 1834.

Reservationer:

af Herr *von Troil, E.* samt af Herr *Santesson, B. H.*, hvilken senare anfört: "Emot Utskottets fattade Beslut i denna fråga, får jag mig reservera, och som grund derför anföra:

Att det intet är något enskildt Bolag, som eger den fond, med hvilken arbetena till förbättring af Götha Elf bedrifvas, utan är det en af Konungen år 1824 nämnd serskild Direction, som, utan arfvode, fått sig uppdraget att för detta vigtiga och allmänt väl afseende ändamål söka bereda tillgångar igenom bidrag från de orter och den rörelse, hvilka i första hand måste finna desse arbeten, till förbättrande eller förbigående af de svåra strömdragen å Götha Elf, af serdeles nytta och lättnad.

Denna förvaltning har ock lyckats i så måtto uti dess uppdrag, att den åstadkommit den fond af ständige årliga inkomster, af omkring 30,000 R:dr B:co, hvilka nämnde Direction erbjudit som ränta och amortissement för det af Kongl. Maj:t Nådigst proponerade Lån, att genom Rikets Ständers Verk upptagas.

Denna fond är nemligen samlad af:

a) En fjerdedel i afgiften å Trollhätte Canal, sådan den genom senaste taxa blifvit förhöjd, och hvilken andel kan beräknas uppgå till omkring . . . . . R:dr 12,500
emot vilkor af revierets uppmuddring.

b) Den af Götheborgs Stad afstådda reviers-afgift å der inkommande och utgående fartyg, hvilken har inbragt i medeltal för året . 14,000

Den af Götheborgs Stad likaledes till Elf-fondsarbetena afstådda Stadens andel i Edets Sluss, som renderar årligen bestämde . . 700

och den äfven väl hitgående andel af Götheborgs Tolag, som gör i medeltal omkring 3,000

De arbeten, som hittills blifvit utförde och hvilka tillsammans kostat omkring R:dr 345,000, hafva blifvit bestridde med dels de nu nämnde bidrag till ett belopp R:dr 185,000, dels genom erhållen fyllnad från Strömrensningsfonden med R:dr 160,000; och säkerligen gifves ingen vigtigare vattencommunication i landet än Götha Elf, enär der årligen framgår ett antal af närmare 3000 fartyg med en varumängd af omkring 600,000 skeppunds tyngd.

Då Directionen uti dess underdåniga framställning ådagalagt fördelarne af, att de återstående arbeten utföras på en kortare tid, än som skulle erfordras, om man endast hade att använda de årliga inkomsterne, äfven med tillägg af hvad Kongl. Maj:t skulle kunna behaga likasom hittils anslå till desse företag från Strömrensnings-anslaget, under hvilket längre tids arbete kostnaden blefve vida dyrare, och de påräknade allmänna fördelar deraf för många år aflägsnade, har Directionen med det framställda förslaget, att återstående kostnadsbehofvet kunde bestridas medelst ett upptagande Lån af 400,000 R:dr, och fondens egna tillgångar förslå till ränta och amortissement derå, tillika afsett den allmänna fördel, att det anslag till strömrensnings-arbeten och vattencommunicationers beredande, som Rikets Ständer nu, med anledning af Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition, beviljat, hädanefter icke alls af Götha Elf-fonden komme att ålitas, och derigenom skulle blifva desto bättre tillräckligt för de många öfrige andelsökande i detta anslag.

Då sålunda, hvad i den Kongl. Propositionen blifvit begärdt, icke allenast afsett ett allmänt högst vigtigt ändamål, utan ock inskränker sig till den begäran af Staten, att Rikets Ständer genom deras Verk endast skulle träda emellan med sin Credit för upptagande af ett lån, till hvars ränta och amortissement hädanefter ensamt enskilde orters medel, men icke det ringaste från Statens sida ifrågakommer, samt Statens bidrag för dylika ändamål deremot besparas odelad till andra dylika arbeten, synes väl knappt hvarken någon mera billig begäran hos Rikets Ständer till lättnad för de näringar och rörelser, som kunna begagna farten å Götha Elf, eller något mera skäligt påräknande af Rikets Ständers bifall kunnat framställas, än hvad den nu af Utskottet afstyrkta Kongl. Propositionen innefattar och föranleder.

Och förutseende, att, om Rikets Ständer skulle instämma uti Utskottets åsigt, antingen de redan så långt framskridna arbeten å Götha Elf

skola afstanna, i hvilket fall de nu från enskilde framdragne betydlige bidrag ej kunna påräknas fortfara, eller ock, att de af Rikets Ständer till vattencommunicationer lemnade allmänna anslag till ej obetydlig andel måste egnas åt denna vida vigtigaste framför alla andra dylika arbeten, har jag ansett mig högeligen föranlåten att uttrycka denna min reservation, och anhåller, att den får åtfölja Utskottets Betänkande till Rikets Ständer.

Uti denna reservation har Grefve *Posse, Arv.*, instämt.

N:o 314.

Ankom till Exp.-Utsk. den 8 Nov.

Utlåtande, i anledning af väckt fråga om pensions-understöd åt Enkor och Barn efter Läkare, hvilka aflidit i Cholera-farsoten.

(U. A.)

Från Ridderskapet och Adeln har Utskottet erhållit remiss å en af Friherre *Palmstjerna, C. O.*, väckt motion, innehållande, att, då Staten, under den tid Landet hemsökes af en gångbar farsot, "tager i anspråk alla de uppoffringar af möda, helsa och lif, som våre nitiske Läkare villigt tafla om att göra för det allmänna", åligger det äfven Staten att sörja derför, att dessa uppoffringar icke blifva förstörande för hela familjer och att under sådana omständigheter draga försorg om uppfostrandet af de barn, hvilka genom Läkares frånfällen blifva faderlöse. — Och har, under tillämpning af denna grundsats, Friherre *Palmstjerna* föreslagit:

1:o att, om practiserande Läkare uti Cholera aflider och efterlemnar omyndiga barn, pension å allmänna Indragnings-Staten må få åtnjutas af Enkan med 250 R:dr samt af hvartdera barnet med 150 R:dr banco årligen;

2:o att denna pension må utbetalas från början af månaden näst efter dödsdagen, till Enkan, så länge hon lefver ogift, och för barn, intill det 17:de året;

3:o att, om den aflidne Läkarens Enka eller Barn ega rätt till pension uti någon allmän Pensions-Inrättning, beloppet deraf då bör afräknas

från det i 1:sta punkten bestämda och blott den öfverskjutande summan uppföras på allmänna Indragnings-Staten, samt

4:o att denna rättighet till pension äfven må tillgodokomma Enkor och Barn efter Läkare, hvilka innevarande år i Cholera-farsoten aflidit.

Åtskillige Ledamöter af Ridderskapet och Adeln hafva understödt ifrågavarande motion, men derjemte ansett, att den föreslagne pensioneringen borde utsträckas till Enkor och Barn efter andre medborgare, som uppoffrat sig af nit för de sjukes vårdande, samt efter de Ledamöter af Sundhets-Nämnder, hvilka varit utsatte för lika faror som Läkare, och blifvit farsotens offer.

Ehuru Utskottet gör fullkomlig rättvisa åt det syftemål, som för denna motion ligger till grund, anser Utskottet dock densamma, äfven utan den utsträckning, som deri blifvit ifrågaställd, leda till betänkliga följder i afseende ej mindre på den utgift, som derigenom i en framtid kunde för Stats-Verket komma i fråga, än äfven å svårigheten att med någon tillförlitlighet kunna utröna, när de aflidne Läkarne ådagalagt den grad af nit och sjelfuppoffring, att rättigheten till understöd af allmänna medel för efterlefvande Enkor och Barn derpå skäligen kunde grundas. I betraktande häraf och då det icke lärer kunna nekas, att, om en serskild Pensions-fond skulle anvisas för Enkor och Barn efter i Cholera aflidne Läkare, billigheten talade för en dylik förmons utsträckning äfven till Enkor och Barn efter de medborgare, hvilka, utan annan bevekelsegrund än af nit för medmenniskor och det samhälle de tillhört, vågat sitt lif och fallit offer för farsoten, men i hvilket fall så väl Stats-Verkets utgift som öfrige omnämnde olägenheter skulle mångfaldigas, anser Stats-Utskottet sig, på dessa grunder, till Friherre *Palmstjernas* ofvanberörde motion icke kunna tillstyrka bifall.

Stockholm den 8 Nov. 1834.

Reservation

af Doctor *Heurlin*. "På de skäl Utskottet anfört, kan jag väl icke tillstyrka bifall till Friherre *Palmstjernas* motion, betraktad ur dess allmänna syftning; men med anledning af hvad i 4 mom. förekommer, "att pensionsrättighet äfven må tillerkännas Enkor och Barn efter Läkare, hvilka innevarande år i Cholerafarsoten aflidit," tror jag mig böra hemställa: det Rikets Ständer må medgifva, att, om Läkare, som under Cholerafarsoten ut-

märkt sig för nit och sjelfuppoffring samt fallit offer för denna sjukdom, i fattigdom efterlemnar Enka och Barn, Kongl. Maj:t må ega rätt, efter sig företeende omständigheter och efter hvarje serskildt fall föregången Nådig pröfning, tilldela ett sådant sterbhus en gratification för en gång af de Creditiv-medel, som i och för berörde sjukdom nu ställas till Kongl. Maj:ts Nådiga disposition.

Häruti har Herr Prosten *Stenhammar* instämt.

N:o 315.

Ankom till Exp.-Utsk. den 8 Nov.

Utlåtande, i anledning af väckt fråga om understöd af allmänna medel till framlidne Justitiæ-Ombudsmannen Poignants 2:ne omyndiga söner.

(U. A.)

Sedan den vid innevarande Riksdag utvalde Justitiæ-Ombudsmannen, Revisions-Secreteraren och Riddaren P. N. Poignant den 7 nästl. September med döden afgått, har inom Preste-Ståndet Herr Biskopen, Doctor *Hedrén*, under anförande af den aflidnes stora förtjenster såsom Embetsman, och de grundade förhoppningar man fästat vid hans utväljande till Justitiæ-Ombudsman tillika med ytterligare hemtad anledning af den ringa behållning han efterlemnat, föreslagit: att en uppfostrings-hjelp af allmänna medel för de efterlemnade 2:ne faderlösa sönerne, den ena vid 4 och den andra vid 3 års ålder, måtte beviljas; att denna hjelp måtte bestämmas till 500 R:dr för hvardera, eller hvad eljest billigt må pröfvas, och att detta anslag må få fortfara "så länge de lefva och till och med 21 års ålder," men efter denna tid eller deras afgång åter till Staten ingå. Och hafva åtskillige Ledamöter af Preste-Ståndet uti förslaget instämt. — Utskottet har jemväl från Bonde-Ståndet emottagit Remiss å ett af Riksdags-Fullmägtigen *Anders Danielsson* från Elfsborgs Län afgifvet anförande, deruti han föreslagit, att, såsom en rättvis gärd åt den bortgångnes stora förtjenster, Rikets Ständer må af Statsmedel bevilja en årlig pension att, i

viss lämplig tid, utgå till aflidne Justitiæ-Ombudsmannen Poignants barns uppfostran och underhåll.

Enligt den Utskottet meddelade Bouppteckning, utgör det arf, som tillkommer hvardera Sonen, 182 R:dr 37 sk. 4 och ett halft r:st, hvarförutan de ega uppbära hälften af hvad som kan inflyta utaf Boets osäkra, till ett mindre belopp uppgående fordringar.

Grunden för den nu väckta fråga, eller att Rikets Ständer skulle omedelbarligen bevilja pensions-understöd till framl. Revisions-Secreteraren Poignants barn, lärer böra hemtas uteslutande från den omständighet, att bemälde Revisions-Secreterare före sin död erhållit, genom sitt utväljande till Justitiæ-Ombudsman, et ovedersägligt bevis på Rikets Ständers förtroende; och Motionairerne hafva tvifvelsutan betraktat saken från samma synpunkt, då de ifrågaställt understöd endast för barnen, med förutsättning, att den aflidnes Enka egde att påräkna pension från den Cassa, i hvilken Revisions-Secreteraren Poignant såsom Civil Embetsman varit delegare.

Enligt hvad Utskottet inhemtat, utgör beloppet af den Enkor från nämnde Cassa tillkommande pension 400 R:dr, hvaraf 133 R:dr 16 sk. tillfalla henne, på den grund, att hon har omyndiga barn att försörja; och lärer hon dessutom, till följd af boets ringa behållning, tillika vara berättigad till så kallad fattig-pension.

För sin del får Utskottet härvid yttra, att då Revisions-Secreteraren Poignant, som med döden afgick kort efter sitt utväljande till Justitiæ-Ombudsman, icke uppfyllt det i allmänhet gällande vilkoret för beredande af pensions-förmon åt efterlefvande, nemligen att åtminstone till någon tid hafva bestridt det Embete eller den tjenst, som grundlägger en dylik förmon, samt, enligt Utskottets åsigt, ett undantag från denna allmänna föreskrift icke bör medgifvas,

kan Utskottet icke till Biskopen Doctor *Hedréns* samt Riksdags-Fullmägtigen *Anders Danielssons* ofvanberörde motioner tillstyrka bifall.

Stockholm den 8 November 1834.

N:o 316.

N:o 316.

Ank. till Exp.-Utsk. den 8 Nov.

Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts Nådiga Skrifvelse, angående Prest-rättigheternes utgörande på Gottland, och dermed sammanhängande frågor, om en förändrad indelning af dervarande Pastorat, m. m.

(I. A.)

Under den 12 sistlidne Julii har Kongl. Maj:t till Stats-Utskottet aflåtit den Nådiga Skrifvelse i förrberörde ämnen, som uti *1 Saml., 1 Afdeln. af Bih. till R. St. Prot., N:o 59,* finnes intagen; hvarjemte Utskottet från Bonde-Ståndet erhållit remiss af Riksdags-Fullmägtigen *Per Isaksson Myrungs* från Gottland till samma Stånd afgifne anförande, med öfverlemnande i afskrift af bemälde Riksdags-Fullmägtigs till Kongl. Maj:t i underdånighet ingifne skrift, innehållande förslag till vilkor och grunder för den tionde-sättning, som genom Pastoratens sammanslående derstädes skulle kunna tillvägabringas.

Af högstberörde Nådiga Skrifvelse samt de deri omförmälde och till Utskottet öfverlemnade Skrifter och Handlingar, har Utskottet inhemtat, huruledes alltsedan år 1811 tvist förevarit emellan Allmogen och Presterskapet på Gottland, angående det sistnämndes aflöning, så i afseende på beloppet som sättet att densamma utgöra, utan att de försök till jemkningar och tvistigheternes biläggande, som af vederbörande Autoriteter, tid efter annan blifvit gjorde, förmått leda till något resultat; varande, efter det Kongl. Maj:ts Befallningshafvande och Consistorium i Wisby sig i underdånighet yttrat, alla till detta mål hörande Handlingar så väl rörande den allmänna löne-regleringen, som de serskilda förenings-frågorne, jemlikt Kongl. Maj:ts fattade Nådiga beslut, år 1831 till Kongl. Kammar-Collegium öfverlemnade, för att sig deröfver i ett sammanhang utlåta; i följd hvaraf Kongl. Collegium ock, uti ett den 21 Februarii nästpåföljande år afgifvet underdånigt Utlåtande, anfört hvad uti detta ämne förekommit, och som uti Kongl.

Maj:ts Nådiga Proposition ifrån och med pag. 11 till och med pag. 19 finnes till hufvud-innehållet intaget.

Öfver de grunder, hvarpå Kongl. Kammar-Collegii i ämnet framställde förslag hvilar, har Kongl. Maj:t uti den Nådiga Skrifvelsen förklarat Sig vilja inhemta Rikets nu församlade Ständers mening; och Utskottet får derföre, efter tagen kännedom af handlingarne, meddela följande yttrande.

Af det utaf Rikets Ständer bifallne Utlåtande, som Allmänna Besvärs- och Oeconomie-Utskottet, under N:o 54, vid denna Riksdag afgifvit, i anledning af väckt fråga om ett förändradt löningssätt för Presterskapet på Gottland, och hvarigenom blifvit ådagalagdt, att Rikets Ständer äfven nu godkänt de åsigter uti nämnde fråga, som vid förra Riksdagen gjorde sig gällande, eller att Kongl. Maj:t måtte, med anledning af de inkomne handlingarne, besluta de ytterligare föreskrifter och åtgärder, som kunde anses lämplige, och, med bibehållande af Presterskapets och Bonde-Ståndets frii- och rättigheter, bringa detta ärende till ett önskadt slut, har Utskottet icke funnit Rikets Ständer vara förhindrade att, med anledning af Kongl. Maj:ts nu gjorde Nådiga framställning i ämnet, yttra sig i afseende på grunderne för den föreslagna förändringen.

Såsom princip-fråga och hvarpå hufvudsakens afgörande egentligen beror, förekommer, huruvida en förändring uti Pastoratens indelning och en reglering af Presterskapets rättigheter skulle, efter hvad Presterskapet inom Gottlands Stift förmenat, vara ett ingrepp uti Preste-Ståndets privilegier. Utskottet får i detta afseende förklara, att då Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes af Kongl. Kammar-Collegium understödda förslag innefattar en genomgripande förändring af hela Kyrkoväsendet på Gottland, som icke utan rubbning af Preste-Ståndets privilegier skulle kunna tillvägabringas; — finner Utskottet, att frågans natur af Privilegii-fråga icke lärer böra förnekas, hvarföre ock den föreslagna nya regleringen icke lärer kunna företagas utan Preste-Ståndets begifvande. Men Utskottet tror sig jemväl inse, att hufvudsakliga syftet af de åt Preste-Ståndet förunnade Privilegier icke är annat än att trygga beståndet af Kyrkoväsendets organisation och af de utur Kyrkan uppkomne och med henne förbundna institutioner, samt för detta ändamål garantera de rättigheter, hvilka blifvit Kyrkans Tjenare och Lärarne vid Undervisnings-Verken tillerkände; och förmodar Utskottet just på denna grund, att Preste-Ståndet icke heller för sin del lärer genom åberopande af Privilegierne vilja motverka en sådan reglering, hvaraf behofvet och fördelarne vore af båda Statsmagterne erkänd, då Privilegiernes huf-

vudgrunder lemnas oförkränkte. Att en sådan reform är af behofvet påkallad visar sig derigenom, att Gottlands invånare, utgörande en folkmängd af icke fyllest 39,000 personer, hvaraf 22,000 mantals-skrifne och endast innehafvande 1,098 förmedlade hemman, måste på den inskränkta arealen af 27 qvadratmil underhålla 92 Kyrkor, 43 Kyrkoherdar, 8 Capellaner och 3 Vice-Pastorer, hvaraf äfven synes, att, per medium, 240 mantalsskrifne personer, med icke fullt 12 förmedlade mantal, skola underhålla 1 Kyrka, och att hvarje Pastorat icke består af mer, än omkring 500 mantalsskrifne personer och nära 24 förmedlade mantal; och Utskottet får således tillstyrka:

att Preste-Ståndet ville medgifva, och de öfrige Riks-Stånden såsom sin mening förklara, att Privilegierne icke ligga i vägen för den reglering inom Kyrkoväsendet på Gottland, som instämmer med Statens och de skattdragandes lättnad, utan att hufvudsakligen rubba Presterskapets fundamentala rättigheter.

Vidkommande dernäst Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes på Gottland och Kongl. Kammar-Collegii sammanstämmande förslag, att Pastoraten borde så sammanslås, att religions-vården kunde handhafvas af 24 Kyrkoherdar, 24 Capellaner och 3 Vice-Pastorer; så, enär detta antal endast utgör trenne personer mindre, än Presternes nuvarande antal, och med visshet antagas måste, att själavården mera vinner uppå att hafva flere Lärare inom en större Församling än färre, eller blott *en* inom hvarje Församling, samt härtill kommer, att hufvudändamålet, som är lättnad uti bördor och bidrag, så väl för den skattdragande, som för Staten, icke utan en sådan reglering kan vinnas, tvekar icke Utskottet:

att jemväl tillstyrka Rikets Ständer att uttrycka deras öfvertygelse, om behofvet af en sådan reglering, med förklarande tillika, dels att densamma icke må rubba närvarande Presterskapets innehafvande lagliga rättigheter, dels att det må bero af Kongl. Maj:t att förordna om en annan Personal-reglering i afseende på Kyrkoherdarnes och Capellanernes antal, derest förslaget vid verkställigheten skulle finnas erfordra någon förändring.

Beträffande åter frågan om Krono-tiondens användande, såsom hittills, till understöd för Presterskapets på Gottland aflönande; så, enär vitsordadt är, hvad ofvan uppgifne statistiska förhållande äfven utvisar, att det för religions-vården erforderliga Presterskapet, äfven med den föreslagna inskränkningen uti Pastoratens antal, icke skulle vara hjelpligen belåtet med de præstationer, som, enligt Författningarne, församlings-boerne åligga att ut-

göra, utan att tills vidare erhålla understöd af Krono-tionden, får Utskottet tillstyrka Rikets Ständer:

att i underdånighet meddela Kongl. Maj:t det förklarande, att Rikets Ständer öfverlemna åt Kongl. Maj:t, att tills vidare disponera till Församlingarnes Presterskap på Gottland så mycket af Krono-tionden, som oundvikligen fordras för erhållandet af det lönings-belopp, som Kongl. Kammar-Collegium föreslagit, samt att Tiondegifvarne i alla händelser icke annorlunda komma att utgöra Kronans andel af tionden, än uti öfriga Rikets Provincer, hvarest Tiondegifvarne leverera samma tionde omedelbart till Staten, med vilkor tillika, att dermed sådan reglering vinnes, som ger lättnad åt hemmans-egarne och lemnar något öfverskott åt Statsverket.

Stockholm den 8 November 1834.

N:o 317.

Ankom till Exped.-Utsk. den 8 Nov.

Utlåtande, i anledning af erhållen återremiss af Utskottets Förslag N:o 193 till liqviderande af Riksgälds-Contorets skuld vid 1834 års slut för upptagne lån af allmänheten.

(RGS. A.)

Ofvanberörde Förslag, som är bifallet af Borgare-Ståndet den 23 Julii och af Bonde-Ståndet den 30 i samma månad, har, i anledning af gjorda anmärkningar, blifvit återremitteradt från Ridderskapet och Adeln samt Preste-Ståndet.

Hos *Ridderskapet och Adeln* hafva åtskillige Talare hufvudsakligen instämt uti Herr Friherre *Palmstjernas* vid Förslaget fogade reservation och yrkat införande af ett ordnadt Stats-Skulds- eller så kalladt Fond-System; hvaremot andre Talare, som icke gillat detta System, bifallit det återremitterade Förslaget.

En Talare åter har, utan att biträda det ifrågasatte Fond-Systemet, likväl ansett upplåningen mot pari och 5 procents ränta icke kunna lofva lika framgång, som upptagande af lån till nedsatt ränta af 4 procent och emot någon minskning i lån-capitalet; i hvilket hänseende blifvit föreslaget, att för de lån, hvilka intill nästa Riksdag komma att upptagas, räntan bestämmes till 4 procent, och obligationerne, hvilka utställas på 20 år, såsom den längsta tiden, blifva uppsägbare, endast på Statens sida.

En annan Talare har bifallit Herr Prosten *Åstrands* motion.

Inom *Preste-Ståndet* har en Talare, med hvilken åtskillige Ledamöter instämt, förklarat, det han väl godkänner principen i Betänkandet och att räntan bestämmes till 5 procent, men önskar, att frågan om amorterings-procenten måtte få hvila intilldess sig visat, dels hvad som kan behöfva upplånas för andra ändamål än det nu ifrågavarande, och dels huruvida några öfverskott på Tullen och Bränvins-Skatten må kunna påräknas.

Hvad sålunda anfördt blifvit har Utskottet i öfvervägande tagit, men finner ej skäl frånträda sitt förut afgifna Förslag, hvilket Utskottet alltså vidblifver.

Stockholm den 8 Nov. 1834.

Reservationer:

af Herr *v. Troil, Emil*: "Det synes mig böra för hvar och en vara lättfattligt att, då Riksgälds-Contoret måste upptaga lån till ett behof, som nödvändigt till hvad pris som helst måste fyllas, fordrar en klok hushållning med de skattdragandes tillgångar, att detta lån upptages på så litet betungande vilkor som möjligt, och enär en nästan allmän erfarenhet visar, att detta ändamål lättare vinnes, då lånet upptages med lägre ränta, ehuru obligationernes fulla nominal-belopp ej erhålles, så nödgas jag reservera mig emot Utskottets förkastande af den af Afd. föreslagne förändrade redaction till 3 procent så lydande:

1:o att ifrån och med år 1835 beräknas och anslås fem procents amortissement och 5 procents ränta, eller tillhopa Två-Hundra-Tusen (200,000) R:dr årligen, med hvilket anslag, genom räntebesparingarnes användande,

hela skulden senast inom femton års tid kan vara till fullo återgulden;

2:o att, utom desse nu föreslagne 200,000 R:dr årligen, jemväl alla Riksgälds-Contorets tillfälliga tillgångar, såsom t. ex. öfverskott på Stats-Verkets förslagsvis beräknade inkomster, i den mon de icke till andra föremål blifva af Rikets Ständer disponerade, användas till en hastigare amortering af skulden; och

3:o att de till inlösen af äldre skuldförbindelser nödige nya lån böra helst upptagas mot 4 procents ränta; men om det ej skulle låta sig göra utan betydligt afdrag af det förskrifna capitalet, må Fullmägtige i Riksgälds-Contoret, om de pröfva det för Contoret fördelaktigare, upptaga lån emot 5 procents ränta, likväl i sådan händelse med vilkor, att hela det förskrifna capitalet erhålles. Obligationerne, som å Riksgälds-Contorets, men ej å långifvarens sida böra vara uppsägbare, skola dessutom, utan afseende på uppsägning, ställas på viss förfallotid, hvilken Fullmägtige, efter omständigheterne, vid lånets upptagande, må bestämma, likväl aldrig längre än 15 år efter obligationernes utfärdande.

De skäl, som inom Utskottet emot detta förslag hafva blifvit anförde, äro:

1:o att, då 2:ne Stånd godkänt Utskottets förra Förslag, fordrar aktningen för dem, att Utskottet vidblifver detsamma;

2:o att Utskottets Förslag ej lägger hinder i vägen för Fullmägtige i Riksgälds-Contoret att vidtaga den åtgärd Afdelningen tillstyrkt;

3:o att, då lånets slutliga återbetalning måste vara verkställd inom en tid af högst 15 år, torde upptagande mot högre ränta till pari vara fördelaktigare; och slutligen

4:o att Afdelningens Förslag innehåller ett närmande till det förderfliga Statsskulds-systemet.

Jag anser deremot: att då ett Betänkande af tvänne Stånd blifvit återremitteradt, är det Utskottets ovilkorliga pligt att uttala den öfvertygelse, det efter sakens förnyade öfvervägande hyser, och att det ej eger rätt låta afhålla sig derifrån af något slags consideration;

att om Utskottets Förslag medgifver detsamma som Afdelningens, så måste ett förtydligande i den föreskrift Rikets Ständer lemna sina ombud icke kunna vara något fel;

att, om lånens upptagande på kort tid med mera fördel verkställes

till pari mot högre ränta, så lägger Afdelningens Förslag intet hinder derför. Riksgälds-Contorets Styrelse kan lätt i hvarje förekommande fall beräkna, huruvida större förlust uppkommer genom ett visst afdrag af capital-beloppet eller genom räntans höjande;

att slutligen Statsskulds-banan är beträdd så snart man eger Statsskuld, hvilket för Sverige beklagligtvis redan är fallet; då denna skuld ej på en gång kan återbetalas, utan det måste ske successive, så hade Afdelningen trott, att desse återbetalningar borde göras så litet tryckande som möjligt, enär tiden för lånets fortvarande ej derigenom förlänges, utan sannolikt tvärtom förkortas. Jag erkänner mig ej kunna fatta detta resonnement: "Vi vilja ej hafva Stats-skuld emedan den är betungande, men då "vi nödvändigt måste hafva Statsskuld, vilja vi ej hafva den så litet betun-"gande som möjligt.

2:o Af Grefve *Posse, Arv.*, Friherre *Silfverskiöld, Carl*, Herr *af Billbergh, J. P.*, samt Doctor *Heurlin*, hvilka förklarat sig instämma uti det af Riksgälds-Afdelningen uppgjorde, och här ofvan i Herr *von Troils* Reservation intagne Förslag till förändring af 3:dje punkten uti Utskottets Utlåtande N:o 193.

STOCKHOLM, 1834, hos J. A. Walldén.

N:o 318.

Ankom till Exp.-Utsk. den 11 November.

Memorial, i anledning af Riks-Ståndens olika beslut i fråga om beviljandet af Extra anslag till Försvars-Verkets iståndsättande, allmänna arbeten, m. m.

Sedan Utskottet, af de detsamma tillhandakomne Protocolls-Utdrag, inhemtat, att Riks-Stånden i åtskillige delar af frågan om beviljandet af Extra Anslag till Försvars-Verkets iståndsättande, allmänna arbeten, m. m. stannat uti olika beslut, har Utskottet nu skolat afgifva Förslag dels till meningarnes sammanjemkning, dels ock, i händelse sammanjemkningen icke antages, till propositioner, öfver hvilka omröstning derefter kommer att anställas i Förstärkta Stats-Utskottet.

1:o Hvad först angår sättet för anskaffning af de medel, som under benämning af Extra Statsanslag utaf Rikets Ständer beviljas, så har Utskottets hemställan, att full tillgång derför må anvisas att med $\frac{1}{5}$:del årligen af Bevillningsmedel utgå, blifvit bifallen af *Borgare-* och *Bonde-Stånden;* hvaremot *Ridd. och Ad.* samt *Preste-Ståndet* beslutit: "att hvad Rikets nu församlade Ständer bevilja såsom Extra Statsanslag må med $\frac{1}{5}$:del årligen af Riksgälds-Contoret utbetalas, samt att Riksgälds-Contoret, derest tillgång härtill ej af disponible medel finnes, må i detta afseende upptaga lån till erforderligt belopp;" och med ytterligare tillägg af Preste-Ståndet: "att de upptagne lånen böra senast inom 15 år vara till fullo återbetalde."

Utskottet får först inbjuda Ridd. och Ad. att förena sig med Preste-Ståndet om ofvanberörde af sistnämnde Stånd gjorda tillägg. Skulle dock Ridd. och Ad. ej vilja härpå ingå, lärer först böra afgöras hvad contrapropositionen skall innehålla, i hvilket hänseende Utskottet föreslår följande voterings-proposition:

Den, som vill, att contrapropositionen i hufvudfrågan skall innehålla: att hvad Rikets nu församlade Ständer bevilja såsom Extra Statsanslag må med $\frac{1}{5}$:del årligen af Riksgälds-Contoret utbetalas;

att Riksgälds-Contoret, derest tillgång härtill ej af disponible medel finnes, må i detta afseende upptaga lån till erforderligt belopp; samt

att de sålunda upptagne lånen böra senast inom 15 år vara till fullo återbetalde,

voterar Ja;

Den det ej vill,

Nej.

Vinner Nej, anses från contrapropositionen böra uteslutas sistnämnde tillägg rörande tiden, inom hvilken de upptagne lånen böra senast vara återbetalde.

För omröstningen i sjelfva hufvudfrågan får Utskottet dernäst föreslå följande voterings-proposition:

Den, som bifaller, att full tillgång för de Extra anslag Rikets Ständer nu kunna bevilja må anvisås å Riksgälds-Contoret att med $\frac{1}{5}$:del årligen af Bevillningsmedel utgå,

röstar Ja;

Den det ej vill,

Nej.

Vinner Nej, blifver beslutet:

(1:sta Alternativet)

att hvad Rikets nu församlade Ständer bevilja såsom Extra Statsanslag, skall med $\frac{1}{5}$:del årligen af Riksgälds-Contoret utbetalas;

att Riksgälds-Contoret, derest tillgång härtill ej af disponible medel finnes, må i detta afseende upptaga lån till erforderligt belopp; samt

att de sålunda upptagne lånen skola senast inom 15 år vara till fullo återbetalde;

(2:dra Alternativet)

att hvad Rikets nu församlade Ständer bevilja såsom Extra Statsanslag må med en femtedel årligen af Riksgälds-Contoret utbetalas, samt att Riksgälds-Contoret, derest tillgång härtill ej af disponible medel finnes, må i detta afseende upptaga lån till erforderligt belopp.

Utskottets afstyrkande af allt anslag till *Reserv-Batterier*, är af *Preste-*, *Borgare-* och *Bonde-Stånden* godkändt.

2:o I frågan om anskaffning af så kallade *Kustpiecer* eller *Bomb-Canoner* hafva *Ridderskapet och Adeln* beviljat hela det af Kongl. Maj:t äskade anslaget 50,000 R:dr, *Preste-Ståndet* hälften deraf eller 25,000, hvaremot *Borgare-* och *Bonde-Stånden* bifallit Utskottets tillstyrkande, att något anslag för detta ändamål icke må göras.

Så vida icke Ridd. och Ad. eller Preste-Ståndet vilja öfvergå till den af de andra bägge Riks-Stånden yttrade åsigt, blifver jemväl här först fråga om Contrapropositionen, nemligen om den skall lyda å 50,000 R:dr eller å 25,000 R:dr; och då denna senare summa mera än den förra närmar sig till Utskottets förslag, hemställer Utskottet, om icke Ridd. och Ad. skulle vilja förena sig om den af Preste-Ståndet yttrade mening. Antager åter Ridd. och Ad. icke denna inbjudning, lärer 1:sta voteringen böra blifva följande:

Den, som vill, att contrapropositionen i voteringen om anslaget för *Kustpiecer* skall lyda å 25,000 R:dr eller för 12 sådane piecer, voterar

Ja;

Den det ej vill,

Nej.

Vinner Nej, anses contrapropositionen böra lyda å hela det i Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition upptagne belopp eller 50,000 R:dr.

Hufvud-voteringen blifver derefter:

Den, som godkänner Utskottets förslag, hvarigenom allt anslag för anskaffning af så kallade Kustpiecer afstyrkes, voterar

Ja;

Den det ej vill,

Nej.

Vinner Nej, kommer

(1:sta Alternativet)

en summa af 25,000 R:dr att för nämnde ändamål anslås;

(2:dra Alternativet)

med bifall till Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition, en summa af 50,000 R:dr att för nämnde ändamål anslås.

3:o Utskottet, som i Betänkandet N:o 203 afstyrkt allt Extra anslags beviljande i och för anskaffning af *Gevär*, hade derefter, på grund af de emot berörde yttrande framställde anmärkningar, uti Betänkandet N:o 291, för nämnde ändamål tillstyrkt ett anslag af tillsammans 180,000 R:dr. Vid föredragningen i Riks-Stånden af detta sednare Betänkande, har *Ridd. och Ad.* samt *Preste-Ståndet* beviljat anslag, neml. Ridd. och Ad. de i Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition upptagne 300,000 R:dr, samt Preste-Ståndet det af Utskottet föreslagne belopp; hvaremot *Borgare-* och *Bonde-Stånden* vidblifvit deras godkännande af Utskottets första Betänkande, innefattande afstyrkande af allt anslag.

Då Ridd. och Ad. beviljat en högre summa, kan Utskottets förslag anses vara bifallet af 2:ne Stånd, och bör således, efter antagen ordning, utgöra Ja-propositionen i den blifvande voteringen i sjelfva hufvudfrågan. Men på det att de båda öfriga meningarne, både Ridd. och Adelns om ett högre anslag och Borgare- samt Bonde-Ståndens om intet anslag, må få göra sig gällande, tillstyrker Utskottet anställandet af votering först öfver contrapropositionens innehåll:

Den som anser contrapropositionen böra blifva det af Ridd. och Ad. fattade beslut, eller att för anskaffning af Gevär anslås en summa af 300,000 R:dr, röstar

Ja;

Den det ej vill,

Nej.

Vinner Nej, blifver contrapropositionen i enlighet med Borgare- och Bonde-Ståndens beslut, eller att icke något Extra anslag för Gevär kommer att ega rum.

Derefter blifver hufvudvoteringen följande:

Den, som bifaller, att, i och för anskaffning af Gevär, ett Extra anslag må beviljas med tillsammans 180,000 R:dr, voterar

Ja;

Den det ej vill,

Nej.

Vinner Nej,

(1:sta Alternativet)

beviljas för nämnde ändamål hela det af Kongl. Maj:t äskade anslag eller 300,000 Rdr;

(2:dra Alternativet)
kommer för nämnde ändamål något anslag icke att ega rum.

Den punkt af Utskottets Betänkande, som innefattar afstyrkande af det för *Utredningsförråden* äskade Extra anslag af 139,000 R:dr, är godkänd af *Preste-, Borgare-* och *Bonde-Stånden.*

4:o För *Carlsborgs* fästnings-byggnad har blifvit beviljadt: af *Ridd. och Ad.*, hela det anslag Kongl. Maj:t i Nåder äskat eller 300,000 R:dr; af *Preste-* och *Borgare-Stånden*, det af Utskottet tillstyrkte belopp 250,000 R:dr, men af *Bonde-Ståndet* endast 150,000 R:dr.

Genom 3:ne Stånds beslut är således afgjordt, att anslaget för Carlsborgs fästning kommer att bestämmas till minst 250,000 R:dr; men i afseende på den af Ridd. och Ad. beslutade tillökning deri, får Utskottet först hemställa, om icke Ridd. och Ad. skulle vilja förena sig om den af Preste- och Borgare-Stånden anvisade anslagssumman; hvarjemte Utskottet, i händelse Ridd. och Ad. vidblifver sitt beslut, skolat tillika framställa följande förslag till voteringsproposition:

Den, som bifaller, att anslaget för Carlsborgs fästnings-byggnad bestämmes till 250,000 R:dr voterar

Ja;

Den det ej vill,

Nej.

Vinner Nej, kommer anslaget att bestämmas till 300,000 R:dr.

5:o Uti båda Betänkandena, N:o 203 och 291, hade Utskottet, på anförde skäl, och deribland hufvudsakligast nödvändigheten att i allt fall underhålla den i Carlskrona varande fångpersonal, tillstyrkt, att för *befästningsarbetenas fulländning* vid *Carlskrona* åt sjösidan ett anslag om tillsammans 170,000 R:dr måtte beviljas. Utskottets hemställan i detta fall är bifallen af *Preste-Ståndet*, hvarjemte *Ridd. och Ad.* beviljat hela det af Kongl. Maj:t äskade anslaget eller 200,000 R:dr; men deremot hafva *Borgare-* och *Bonde-Stånden* afslagit allt anslag i förevarande hänseende.

Första frågan blifver här om contrapropositionens innehåll; och får Utskottet i sådant hänseende föreslå följande voteringsproposition:

Den, som vill, att contrapropositionen skall, enligt Ridd. och Adelns beslut, upptaga hela det i Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition för Carlskronas befästning äskade anslag, 200,000 R:dr, voterar

Ja;

Den det ej vill,

Nej.

Vinner Nej, kommer contrapropositionen att innefatta afslag å det för ifrågavarande ändamål äskade anslag.

Propositionen för voteringen i hufvudsaken torde derefter blifva:

Den, som för befästningsarbetenas fulländning vid Carlskrona åt sjösidan beviljar ett Extra anslag om 170,000 R:dr, voterar

Ja;

Den det ej vill,

Nej.

Vinner Nej,

(1:a Alternativet)

beviljas hela det af Kongl. Maj:t för befästningsarbetena vid Carlskrona äskade anslag 200,000 R:dr;

(2:a Alternativet)

afslås allt anslag för befästningsarbetena vid Carlskrona.

6:o För *Kungsholms fästnings bestyckning* hade Utskottet tillstyrkt hälften af hvad Kongl. Maj:t äskat eller 50,000 R:dr. Nu hafva *Ridd. och Ad.* för detta ändamål beviljat 100,000 R:dr, och *Preste-Ståndet* 50,000 R:dr, hvaremot *Borgare-* och *Bonde-Stånden* afslagit allt anslag dertill.

Äfven här blifver nödigt att först afgöra Contrapropositionen; och får Utskottet, i sådant hänseende, framställa följande förslag till voteringsproposition:

Den, som vill, att contrapropositionen skall innehålla bifall till Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition i fråga om ett Extra anslag till Kungsholms fästnings bestyckning, eller samma anslags bestämmande till 100,000 R:dr, voterar

Ja;

Den det ej vill,

Nej.

Vinner Nej, afslås allt anslag till bestyckningen å Kungsholms fästning.

För voteringen i hufvudfrågan får Utskottet föreslå följande proposition:

Den, som bifaller, att för Kungsholms fästnings bestyckning må beviljas ett Extra anslag af 50,000 R:dr, voterar

Ja;

Den det ej vill,

Nej.

Vinner Nej,

(1:a Alternativet)

beviljas hela det i Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition äskade anslaget af 100,000 R:dr;

(2:a Alternativet)

afslås allt anslag för bestyckningen å nämnde fästning.

7:o För *Stockholms avenuers befästande till lands och sjös* har *Ridd. och Ad.* beviljat det af Kongl. Maj:t äskade anslaget 300,000 R:dr. *Preste-Ståndet* har åter bifallit Utskottets Betänkande, innefattande dels tillstyrkande af 50,000 R:dr för fulländning af försänkningsarbetet i Stockholms skärgård, dels ock afstyrkande af anslag för befästningen till lands, och *Borgare-* samt *Bonde-Stånden* hafva afslagit äfven nämnde 50,000 Riksdaler.

Då tre Riks-Stånd således afgjort, att något Extra anslag för befästningen af Stockholms avenuer till lands icke skall ega rum, samt Utskottets tillstyrkande af 50,000 R:dr för dylik befästning till sjös grundar sig på de Utskottet meddelade handlingar, enligt hvilka för nämnde summa ej mindre det påbörjade försänknings-arbetet skulle kunna fullbordas,

än erforderlig bestyckning anskaffas, lärer det kunna få tagas för gifvet, att Ridderskapets och Adelns ofvanberörde beslut jemväl innefattar bifall till oftanämnde af Utskottet tillstyrkte 50,000 R:dr.

Då härigenom 2 Stånd stannat emot 2, får Utskottet föreslå följande proposition för omröstnings anställande:

Den, som bifaller ett Extra anslag af 50,000 R:dr i ett för allt, att användas till fullbordande af försänkningsarbetet i Stockholms skärgård samt till anskaffning af erforderlig bestyckning, voterar

Ja;

Den det ej vill,

Nej.

Vinner Nej, afslås allt anslag för berörde ändamål.

8:o Utskottets gifne afstyrkande af allt anslag till *Carlsténs fästnings iståndsättande och bestyckning* är gilladt af *Borgare-* och *Bonde-Stånden;* men deremot hafva *Ridd. och Ad.* samt *Preste-Ståndet*, med ogillande af Utskottets förslag i denna punkt, beviljat hvad Kongl. Maj:t i detta hänseende äskat, neml. 40,000 R:dr till fästningens iståndsättande och 30,000 R:dr till dess bestyckning.

För den omröstning, som, till följd häraf, i Förstärkta Stats-Utskottet skall ega rum, får Utskottet föreslå följande proposition:

Den, som, med bifall till Utskottets förslag, afslår allt anslag till Carlsténs fästnings iståndsättande och bestyckning, voterar

Ja;

Den det ej vill,

Nej.

Vinner Nej, beviljas, till omnämnde behof, de af Kongl. Maj:t äskade anslag med tillsammans 70,000 R:dr.

Då Utskottets förslag i denna punkt blifvit ogilladt af *Ridd. och Ad.*, samt *Preste-Ståndet* och *Bonde-Ståndet* uttryckligen afslagit det af Utskottet i Betänkandet N:o 291 gjorde serskilda tillstyrkande, rörande användandet i visst fall för Carlsténs fästnings behof af anslagen till Carlsborgs och Kungsholms fästningsbyggnader, anser Utskottet, ehvad utgång voteringen får, nämnde serskilda tillägg komma att förfalla.

Utskottets

Utskottets hemställanden i följande punkter, angående *Elfsborgs fästnings ombyggnad, materiel för en Ingenieur- och Pontonier-Corps, Virke till Carlsborgs lavetage, Uthusbyggnader vid 2:dra Gardets Casern, d:o d:o vid Garnisons-Sjukhuset*, samt om *en Tyghusbyggnad i Christianstad*, och för hvilka uppräknade ändamål Utskottet, på anförde skäl, ansett sig icke kunna tillstyrka något anslag, äro genom 3:ne Riks-Stånds, neml. *Preste-, Borgare-* och *Bonde-Ståndens* sammanstämmande beslut bifallne.

9:o I afseende på Extra anslagen för *Försvaret till Sjös*, hafva Riks-Ståndens beslut varit skiljaktige i så måtto: att *Ridd. och Ad.* bifallit anvisandet af de i Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition upptagne Summor, tillsammans utgörande 455,000 R:dr; — att *Preste-* och *Borgare-Stånden* bifallit Utskottets förslag, innefattande tillstyrkande af 100,000 R:dr till Canoner, Kulor och Canonlås samt af 20,000 R:dr till skjul för Canonslupar och Jollar; men att *Bonde-Ståndet* afslagit äfven förstnämnde tillstyrkande och endast medgifvit sistnämnde anslag af 20,000 R:dr. Alla fyra Riks-Stånden hafva sålunda bifallit, att till *skjul* för *Canonslupar* och *Jollar* skall anvisas en Extra anslagssumma af 20,000 R:dr, hvarjemte 3:ne Riks-Stånd afgjort dels att till *Canoner, Kulor* och *Canonlås* skola gifvas minst 100,000 R:dr, och dels att icke något anslag kommer att ega rum för *Ångfartyg, Jerncisterner, förbättringar å Carlskrona varf* samt till *Hängmattor och Beklädnadsförråd.*

I den händelse, att Ridd. och Ad. icke skulle vilja antaga Utskottets af Preste- och Borgare-Stånden godkända tillstyrkande af 100,000 R:dr till Canoner, Kulor och Canonlås för Flottans räkning, utan fortfarande yrka dessa anslags bestämmande i likhet med Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition eller med tillsammans 164,000 R:dr, torde för den votering, som deraf blifver en följd, följande Proposition antagas:

Den, som bifaller Utskottets förslag, att Rikets Ständer till Kongl. Maj:t öfverlemna en Summa af 100,000 R:dr för att, efter som Kongl. Maj:t finner nödigt och nyttigast, användas till de för Flottan uppgifne behof af Cononer, Kulor och Canonlås, voterar

Ja;

Den det ej vill,

Nej.

Vinner Nej, beviljas de i Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition för omnämnda

behof äskade Summor till oförminskadt belopp, eller med tillsammans 164,000 R:dr.

10:o Genom bifallet till Utskottets förslag på det hela rörande Sjö-Försvaret, hafva *Preste-* och *Borgare-Stånden* äfven godkännt den af Utskottet gjorde hemställan, att, så vida Kongl. Maj:t skulle finna något af de under 6, 7 och 8:de mom. i Betänkandet N:o 291 uppräknade behof vara af en företrädesvis angelägen beskaffenhet, utan att af för händer hafvande medel kunna fyllas, Kongl. Maj:t må ega att af de för Canoner, Kulor m. m. tillstyrkte 100,000 R:dr för sagde behof använda en mindre summa. Denna hemställan är uttryckligen ogillad af *Bonde-Ståndet*, och *Ridd. och Ad.* har derom icke afgifvit något serskildt förklarande, utan blott i allmänhet lemnat bifall till Kongl. Maj:ts Proposition.

Utskottet hemställer således, om icke Ridd. och Ad. skulle vilja förena sig om Preste- och Borgare-Ståndens beslut, rörande en sådan hemställan till Kongl. Maj:t, men får derjemte, i händelse denna inbjudning icke antages, framställa följande förslag till voterings-proposition:

Den, som bifaller, att, derest Kongl. Maj:t finner något af de anmälda behofven för Jern-cisterner, förbättring i Carlskrona Varf samt för hängmattor och beklädnads-förråd vara af en företrädesvis angelägen beskaffenhet, utan att af förhänder varande tillgångar kunna fyllas, Kongl. Maj:t må ega, att af de för Canoner, Kulor m. m. anviste 100,000 R:dr för sagde behof använda en mindre summa, voterar

Ja;

Den det ej vill,

Nej.

Vinner Nej, kommer frågan om hemställan i berörde hänseende att förfalla.

11:o För upphjelpandet af *Fyr-* och *Båk-anstalterne* hade Utskottet tillstyrkt: att till Kongl. Maj:t må öfverlemnas att, genom Förvaltningen af Sjö-Ärendena, på billigaste vilkor upptaga ett lån, samt att till ränta och amortissements-fond för detsamma skulle anvisas de 9,333: 16, som under 4:de Hufvud-Titeln blifvit uppförde såsom ökad tillgång för Lots- och Båkväsendet, utan andra förbehåll, än att lånet borde till fullo vara liqvideradt senast inom 20 år efter detsammas upptagande.

Detta tillstyrkande är af *Ridd. och Ad.*, *Preste-* samt *Borgare-Stånden* godkändt, i hvad det angår frågan om låns upptagande samt anslag för ränta och amortissement; men i afseende på den Auctoritet, genom hvars försorg lånets upptagande skall verkställas, hafva olika beslut fattats, i det Ridd. och Ad. samt Preste-Ståndet gillat Utskottets förslag, men Borgare-Ståndet åter ansett, att Rikets Ständer böra uppdraga åt deras Fullmägtige i Riksgälds-Contoret att för Fyr- och Båkväsendets upphjelpande på billigaste villkor upptaga lån, med föreskrift, att den anvisade tillgången 9,333: 16 sk. af Fullmägtige så förvaltas, att lånet må vara återbetaldt sist inom 20 år efter dess upptagande.

I händelse Borgare-Ståndet förblifver vid denna dess fattade, från de andra bägge Ståndens beslut skiljaktiga åsigt, torde frågan böra afgöras genom votering i Förstärkta Stats-Utskottet, hvarvid följande Proposition lärer få antagas:

Den, som bifaller, att till Kongl. Maj:t må öfverlemnas, att, genom Förvaltningen af Sjö-Ärendena, för Fyr- och Båkinrättningens upphjelpande, på billigaste villkor upptaga ett lån, utan annan föreskrift än att samma lån, med den tillgång för ränta och amortissementsfond, som med 9,333: 16 sk. årligen å 4:de Hufvud-Titeln finnes anvisad, senast inom 20 år efter lånets upptagande, blifver till fullo liqvideradt, voterar

Ja;

Den det ej vill,

Nej.

Vinner Nej, kommer bestyret med upptagandet af nämnde lån att, under enahanda villkor i afseende på tiden för dess liqviderande, anförtros åt Rikets Ständers Fullmägtige i Riksgälds-Contoret.

12:o Utskottet hade afstyrkt det i Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition upptagne Extra anslag för *Allmänna undervisningen* med 1,500 R:dr; och hvilket yttrande blifvit godkändt af *Borgare-* och *Bonde-Stånden.* Deremot hafva *Ridd. och Ad.* samt *Preste-Ståndet* beviljat nämnde anslag med det tillägg af Preste-Ståndet, "att anslaget skulle ställas under disposition af Vexelundervisnings-Sällskapets Direction, för att befrämja författandet och utgifvandet af Läro- och Läseböcker, tjenlige för Folkundervisningen."

Utskottet får i anledning häraf och under förutsättning, att Ridd. och Ad. förenar sig om det af Preste-Ståndet gjorde tillägg, såsom öfver-

ensstämmande med Kongl. Maj:ts Nåd. Proposition, föreslå följande voteringsproposition:

Den, som anser det för allmänna undervisningen äskade Extra anslag af 1500 R:dr icke böra beviljas, voterar

Ja;

Den det ej vill,

Nej.

Vinner Nej, kommer berörde Extra anslag att beviljas och att ställas under disposition af Vexelundervisnings-Sällskapets Direction, för att befrämja författandet och utgifvandet af Läro- och Läseböcker, tjenlige för Folkundervisningen.

13:o På anförde skäl hade Utskottet tillstyrkt, att en årlig summa af 70,000 R:dr må af Rikets Ständer anvisas att, i den ordning och på sätt Kongl. Maj:t pröfvar lämpligt, användas till vattencommunicationer m. m., hvarjemte Utskottet ansett några andra förbehåll vid dispositionen af dessa medel icke böra fästas, än 1:o) att, i likhet med hvad vid sista Riksdagen bestämdes, innan arbete i en ort företages, invånarne böra förbinda sig att med minst hälften af kostnaden bidraga till dess utförande, och 2:o) att, då nya företag ifrågakomma, för hvilka större bidrag erfordras än som finnes odisponeradt å det till nästa Riksdag gällande anslaget, början med dem icke må göras förr, än anslagsfrågan af Rikets näst sammankommande Ständer är afgjord.

Rörande detta ämne hafva Riks-Stånden stannat uti följande beslut:

Ridd. och Ad. har fastställt den årliga anslagssumman till 100,000 R:dr samt afslagit det vid dispositionen af dessa medel i 2:a mom. föreslagne förbehåll;

Preste-Ståndet har nedsatt den årliga anslagssumman från 70,000 R:dr till 50,000 R:dr och derjemte beslutit, att, i afseende på dispositionen af dessa medel, utom de af Utskottet föreslagne villkor, äfven följande borde tilläggas:

1:o) att understöd i främsta rummet bör lemnas de arbetsföretag, som, af Kongl. Maj:t gillade och anbefallde, redan äro påbörjade med löfte om bidrag af allmänna medel, utan att likväl sådane erhållits;

2:o) dernäst åt sådane företag, hvilka, af Kongl. Maj:t gillade och anbefallda, väl icke blifvit började, men för hvilka löfte om understöd till deras fullbordan blifvit gifvet, och

3:o) sist åt öfriga arbeten i denna väg, hvilka af Stor-Amirals-Embetets 3:dje Afdelning äro upptagne bland dem, som synas förtjente af snar verkställighet;

Borgare-Ståndet har bifallit Utskottets tillstyrkande i Betänkandet N:o 291; och

Bonde-Ståndet har nedsatt den årliga anslagssumman till 50,000 R:dr, med förbehåll likväl, att dessa medel användas till sådane ändamål eller den class af arbeten, som Stor-Amirals-Embetets 3:dje Afdelning ansett företrädesvis förtjenta af snar verkställighet samt med de vilkor i öfrigt, som upptagas i Betänkandet N:o 291.

Då Riks-Stånden beslutit, att anslag för ifrågavarande ändamål skall ega rum, anser Utskottet lämpligast vara, att beloppet deraf först bestämmes. I detta hänseende föreslår Utskottet, att Ja-propositionen ställes å den af Utskottet tillstyrkta årliga anslags-summan 70,000 R:dr, och att i Contrapropositionen intages så väl det högre belopp Ridd. och Ad. för sin del fastställt, som den Summa, hvartill Preste- och Bonde-Stånden nedsatt anslaget. — Skulle således icke något af sistnämnde 2:ne Riks-Stånd vilja frångå sitt beslut, så torde första voteringen blifva följande:

Den, som vill att contrapropositionen i voteringen om anslagssumman för vattencommunicationer m. m. skall upptaga ett årligt anslag af 50,000 R:dr, voterar

Ja;

Den det ej vill,

Nej.

Vinner Nej, anses contrapropositionen böra, i enlighet med Ridd. och Adelns beslut, ställas på 100,000 R:dr årligen.

Den andra voteringen blifver derefter:

Den, som bifaller, att till Vattencommunicationer m. m. må göras ett årligt anslag af 70,000 R:dr, voterar

Ja;

Den det ej vill,

Nej.

Vinner Nej, bestämmes den årliga anslagssumman till
50,000 R:dr.
eller
100,000 R:dr.

Beträffande vilkoren för dispositionen af dessa medel, så är Utskottets derom afgifne förslag gilladt af Preste-, Borgare- och Bonde-Stånden samt alltså att anse såsom ett Rikets Ständers beslut. Det återstår dock att afgöra, huruvida det af Preste-Ståndet beslutade ytterligare tillägg, med hvilket Bonde-Ståndets hufvudsakligen öfverensstämmer, jemväl skall fästas såsom förbehåll vid anslagets beviljande.

Utskottet får i detta hänseende till en början inbjuda Borgare-Ståndet att biträda Preste- och Bonde-Ståndens mening, men har, i händelse inbjudningen icke antages, skolat tillika föreslå en så lydande Proposition för omröstningen:

Den, som anser att några andra vilkor, än de i Utskottets Betänkande N:o 291 omnämnde, icke böra fästas vid dispositionen af de medel, som anslås till vattencommunicationer m. m., voterar

Ja;

Den det ej vill,

Nej.

Vinner Nej, komma, utom nämnde vilkor, följande förbehåll att fästas vid dispositionen af berörde medel, neml.:

1) att understöd i främsta rummet bör lemnas de arbetsföretag, som, af Kongl. Maj:t gillade och anbefallde, redan äro påbörjade med löfte om bidrag af allmänna medel, men hvilka bidrag likväl icke erhållits;

2) att understöd dernäst lemnas åt sådane företag, hvilka, af Kongl. Maj:t gillade och anbefallda, väl icke blifvit började, men för hvilkas fullbordande löfte om understöd blifvit gifvet; och

3) att understöd derefter må lemnas åt öfrige arbeten i denna väg, hvilka af Stor-Amirals-Embetets 3:dje Afdelning äro upptagne bland dem, som synas förtjente af snar verkställighet.

Uti slutmeningen af Betänkandet N:o 291 hade Utskottet tillstyrkt, att, från och med år 1835 eller det år den nya Stats-Regleringen vidtager, en femtedel af den beviljade Summan må anvisas att från Riksgälds-Contoret utgå.

I anledning häraf har *Ridd. och Ad.* förklarat, att den Extra anslagssumma, som beviljas, skall börja att utgå, på sätt Rikets Ständer besluta, samma år som den nya Stats-Regleringen vidtager. *Preste-* och *Bonde-Stånden* hafva deröfver icke meddelat något yttrande, men *Borgare-Ståndet* har beslutit, att de till vatten-communicationer m. m. beviljade 70,000 R:dr för år skola utgå från och med det år, då den nya ordinarie Stats-Regleringen vidtager till och med det år, då samma ordinarie Statsreg-

lering upphör, men att de i öfrigt beviljade Extra anslagen skola utgå från och med det år, då nya ordinarie Stats-Regleringen vidtager under fem år, med en femtedel årligen.

Då Utskottets tillstyrkande i förevarande hänseende blifvit dels gilladt, dels lemnadt utan anmärkning i 3:ne Stånd, anser Utskottet detsamma derigenom vara att betrakta såsom ett Rikets Ständers beslut; och lärer det af Borgare-Ståndet beslutade undantag i afseende på anslaget till vatten-communicationer m. m., eller att detsamma skulle kunna fortfara längre än 5 år, komma att förfalla, enär icke något annat Riks-Stånd förenat sig om en sådan utsträckning i tiden för berörde anslag.

Samtlige Riks-Ståndden hafva godkännt Utskottets tillstyrkande, att Rikets Ständer må i underdånighet anhålla, att öfver användandet af de Extra anslag som beviljas, serskilda redogörelser årligen må afgifvas till granskning's undergående i K. Kammar-Rätten samt af Rikets Ständer och deras Revisorer. Stockholm d. 11 Nov. 1834.

N:o 319.

Memorial, rörande tiden, ifrån hvilken den nu verkställda Stats-Regleringen skall taga sin början. (U. A.)

Då Stats-Utskottet, medelst de på en gång till Riks-Ståndden aflåtne Betänkandena N:is 78—89, afgaf Förslag till Reglering af Riks-Staten under dess 10 Hufvud-Titlar jemte Allmänna Indragnings-Staten, yttrade Utskottet jemväl, i afseende på tiden för dess tillämpning, att densamma måtte få gälla "för år 1835 och följande år" intill dess den vid nästa Riksdag skeende Stats-Reglering vidtager. Emot denna hemställan gjordes inga anmärkningar; men som densamma vid återremissens besvarande icke ånyo framställdes och af Riks-Ståndden icke blef uttryckligen gillad, lärer uti de om Hufvud-Titlarne aflåtne serskilde underd. skrifvelser någon anmälan icke vara gjord rörande tiden, då den nya Staten skall vidtaga. Med anledning af detta förhållande får Stats-Utskottet tillstyrka:

att den nu afslutade Stats-Regleringen må vidtaga med år 1835 och gälla intill dess den vid nästa Riksdag skeende Stats-Reglering kommer att tillämpas.

I händelse Rikets Ständer härtill lemna bifall, lärer beslutet böra hos Kongl. Maj:t i underdånighet tillkännagifvas.

Stockholm den 13 Nov. 1834.

N:o 320.

Utlåtande, i anledning af erhållen återremiss å Memorialet N:o 283, angående gratification åt Stats-Commissarien Tauvon.

(U. A.)

Mot Utskottets tillstyrkande, att Gratificationen till bemälde Stats-Commissarie för dess befattning att gå Stats-Utskottet med erforderliga upplysningar tillhanda måtte bestämmas till 1,666: 32 sk., hafva anmärkningar blifvit framställde hos *Ridd. och Ad.*, *Borgare-* och *Bonde-Stånden*, hufvudsakligen sammanstämmande deri, att det föreslagne beloppet vore för högt. Och har nedsättning deri blifvit yrkad hos Ridd. och Ad. af Hr *Hjärne, H.*, och Hr *Dalman, W. F.*, till 1000 R:dr, hos Borgare-Ståndet af Herrar *Holm*, *Halling*, *Egnell*, *Hessle* m. fl. till det belopp, som anslås åt den Stats-Utskottet biträdande Kamereraren, med hvilken jemförelse i detta fall ansetts lämpligen kunna göras, samt inom Bonde-Ståndet af Riksdagsfullmägtigen *Hans Jansson* m. fl. till 666: 32 sk.

Utskottet får först, till vederläggning af den anställda jemförelsen emellan Stats-Commissariens och Kamererarens biträde, upplysa, att denne senares åliggande består hufvudsakligen i Staternas utarbetande, uppställningen af de Tableauer, som tillhöra Revisionsarbetet m. m., allt göromål, som, ehuru ganska sysselsättande, dock något när kunna efter beqvämlighet inrättas och verkställas; hvaremot Stats-Commissarien måste vid alla sammanträden inom Utskottet så in pleno som på afdelningar vara tillstädes för meddelandet af de upplysningar, som kunna finnas erforderlige, hvarjemte han utöfvar tillsyn derå, att regleringen af Staterna blifver äfven i detalj fullständig och öfverensstämmande med de fattade besluten.

Då i öfrigt Utskottet, på sätt i det återremitterade Memorialet redan är yttradt, måste erkänna Hr Stats-Commissarien *Tauvons* nyttiga biträde och den möda han vid uppfyllandet af sitt uppdrag haft ospard, samt Utskottet, såsom grund för gratificationens föreslående till 1,666: 32 sk., tagit i beräkning de vid föregående Riksdagar, de då biträdande Stats-Commissarierne tillagde arfvoden, jemförde med den tid Riksdagarne varat, får Utskottet förnya dess hemställan, att gratificationen till Hr Stats-Commissarien *Tauvon*, beräknad för hela Riksdagen, må bestämmas till 1,666: 32 sk. B:co. Stockholm d. 13 Nov. 1834.

STOCKHOLM, H. G. Nordström, 1834.

N:o 321.

Ankom till Exp.-Utsk. den 8 November.

Berättelse, angående den innevarande Riksdag verkställda granskning af Stats-Verkets samt andre af allmänna medel bestående Fonders tillstånd, styrelse och förvaltning.

(I. A.)

Stats-Utskottet, som, i följd af föreskriften i 30 §. Riksdags-Ordningen, granskat Stats-Verkets och öfrige allmänna Fonders Räkenskaper och Förvaltning för år 1831, får deröfver nu afgifva Berättelse; hvarvid Utskottet likväl, till lättnad vid föredragningen i Riks-Ständen samt till undvikande af återremiss på hela Revisions-Betänkandet, till följd af de anmärkningar, som i en eller annan del deraf möjligen kunna göras, trott sig böra afgifva serskild Berättelse öfver Revisionen af hvarje förvaltande Verks eller Cassas Räkenskaper och tillstånd; och omfattar således denna Berättelse endast hvad som rörer

Kongl. Stats-Contoret med derunder lydande Afdelningar.

Då 1831 års Räkenskapsförhållanden finnas upptagne, dels i den till trycket befordrade och med Officiela Tidningen utdelade Capital-Räkningen med Bilagor till samma års Riks-Hufvud-Bok, och dels uti Kongl. Stats-Contorets, vid Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition angående Stats-Verkets tillstånd och behof, bifogade underdåninga Berättelse; så har Utskottet icke ansett nödigt att ånyo framlägga resultaten deraf.

Vid dispositionen af Statsmedlen har förekommit:

1:o Sedan Kongl. Maj:t, i anledning af Ståthållarens på Gripsholms Slott derom hos Kongl. Maj:t gjorde underdåniga hemställan, under den 29 Mars 1827 i Nåder beslutit, att alla de Interessenterne i Gripsholms förra Fabrik tillhörande byggnader derstädes, jemte den Interessenterne upplåtne rätt till den dertill hörande jord, skulle för Gripsholms Slotts räkning inköpas, emot en summa af 14,333 R:dr 16 sk. Banco, har Kongl. Maj:t, ibland andre för detta köp då fastställde vilkor, i Nåder förordnat, att utaf förenämnde köpesumma 6,000 R:dr Banco skulle, vid köpets afslutande, till Interessenterne af Kongl. Stats-Contoret utbetalas och af dem

emottagas, samt laga ränta derifrån till tillträdesdagen den 28 Mars 1828 Kronan tillgodoberäknas; och att Interessenterne hvarje påföljande års Vårfrudag skulle hos Kongl. Stats-Contoret ega å den återstående köpeskillingen, tills den blifvit till fullo betald, uppbära den summa, icke under 2,000 R:dr, som Kongl. Maj:t, vid hvarje års början, i anledning af Riks-Marskalks-Embetets derom görande underdåniga anmälan, ville i Nåder bestämma, att, jemte laga ränta för året erläggas; hvarjemte Kongl. Maj:t anbefallt bemälde Embete, att genast å Kronans vägnar afsluta köpet med Interessenterne samt derom underrätta Kongl. Stats-Contoret, som då hade att af besparingarne för de sistförflutne åren å Första Hufvud-Titeln ofvanberörde 6,000 R:dr, emot behörigt qvitto, till Interessenterne anordna och utbetala.

Af ifrågavarande besparingar hafva blifvit anordnade, *af Kongl. Stats-Contoret:*

förnenämnde	R:dr	6,000: — —
enligt Kongl. Brefvet den 28 Jan. 1828	—	2,533: 16. —
Dito den 31 Febr. 1829	—	1,039: — —
Dito den 6 Febr. 1830	—	508: 24. —
	R:dr	10,080: 40. —
samt *af Riksmarskalks-Embetet* gjorde afbetalningar, tillhopa	—	1,135: 40. 4.
	Summa R:dr	11,216: 32. 4;

men då den återstående köpeskillingen, enligt hvad Kongl. Maj:ts Nådiga Bref af den 29 Januarii 1831 innehåller, icke kunnat erhållas af de dittills för ändamålet anvisade tillgångar, och icke heller af det obetydliga årliga anslaget för Gripsholms Slott kunde bestridas; så hade Kongl. Maj:t funnit någon annan tillgång härtill icke vara för handen än allmänna Byggnadsanslaget för de publike husen i landsorterne, deraf ock tillförene medel till Slottets underhåll utgått, samt således i Nåder förordnat, att, i afräkning å den återstående köpeskillingen för ifrågavarande byggnader skulle för sistberörde år erläggas 2,000 R:dr Banco, hvilken summa, jemte den ränta, som kunde för år 1830 vara ogulden, och hvilket belopp Riksmarskalks-Embetet egde att till Kongl. Stats-Contoret uppgifva, Kongl. Stats-Contoret blifvit anbefalldt, att af berörde anslag anordna och till Interessenterne utbetala; hvarefter af sistnämnde anslag, jemlikt Kongl. Brefvet den 11 Februari 1832, till enahanda ändamål blifvit ytterligare anordnade 1,638 R:dr 11 sk. 11 r:st., eller tillhopa 3,638 R:dr 11 sk. 11 r:st.

Varande under desse sammanräknade summor, 14,854 R:dr 44 sk 3 r:st., inbegripet ett räntebelopp af 521 R:dr 28 sk. 3 r:st.

Utskottet finner väl, att, utan säker beräkning af tillgång för ifrågavarande köpeskillings liqviderande, densamma blifvit anvisad på Första Hufvud-Titelns besparingar, hvilka, efter hvad Räkenskapen innehåller, under de senast förflutne åren hufvudsakligast uppkommit å anslagen för Kongl. Hof-Stallets utfodring samt ved- och kolupphandling till Kongl. Hofven, men hvilka besparingar åter, jemlikt Rikets Ständers derom meddelade beslut, böra reserveras, hvaraf följden blifvit, att annan Fond för utgiftens bestridande måst beredas; dock, som origtigheten härutinnan, efter Utskottets tanka, endast skulle kunna sökas i sjelfva beslutet om köpets afslutande år 1827, hvilken åtgärd Rikets Ständer lemnat oanmärkt, och således godkänt, och ej i det senaste beslutet,

anser Utskottet sig böra tillstyrka, att förevarande fråga lemnas utan åtgärd.

2:o Sedan Stockholms Stads Drätsel-Commission, i anseende till otillräckligheten af de Öfver-Ståthållaren i Stockholm tillkommande löneförmoner, beslutit, att de från stadens Cassa, under namn af Taffelpenningar, för denne Embetsman utgående lönebidrag skulle förhöjas från dess år 1830 varande belopp, 1,500 R:dr, till 3,000 R:dr om året, samt Comiterade öfver Börs-, Bro- och Hamnbyggnaderne af de under deras förvaltning ställde Fonder, till ved för ordinarie Öfver-Ståthållaren anslagit en årlig summa af 1,000 R:dr Banco; så har Kongl. Maj:t, som, i sammanhang härmed, funnit en tillökning uti de af Stats-Verket åt denne Embetsman utgående löneförmoner af behofvet oundgängligen påkallad, genom Nådigt Bref till Kongl. Stats-Contoret af den 7 October 1830 förordnat, att, såsom tillskott till de af Stats-Verket åt Öfver-Ståthållaren utgående Taffelpenningar, skulle af Andra Hufvud-Titelns besparingar åt honom anslås 1,816 R:dr 1 sk. 7 r:st., så att samma Taffelpenningar, jemte den på Stat för Öfver-Ståthållaren belöpande lön, spanmålen beräknad efter 6 R:dr Tunnan, tillsammans utgjorde 6,000 R:dr årligen.

Utskottet, som för sin del anser Öfver-Ståthållaren i Stockholm vara med dess å Stat bestådde lön, 2,849 R:dr 46 sk. 5 r:st., med derunder beräknade 271 tunnor spanmål jemte 1,334 R:dr såsom Taffelpenningar, eller tillhopa 4,183 R:dr 46 sk. 5 r:st., oberäknadt spanmålstillökningen, tillräckligt lönad af Staten, i förhållande till öfrige Embetsmäns lönevilkor, serdeles som han dessutom innehafver boställe, äfvensom icke obetydliga inkomster af Stockholms stad, skulle af sådan anledning trott sig bö-

ra föreslå, det Rikets Ständer må hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla, att denna utgift å Andra Hufvud-Titelns besparingar icke framdeles måtte ega rum; men Utskottet har ansett en sådan hemställan icke af behofvet påkallad, sedan Rikets Ständer bifallit Utskottets uti 4:de punkten af dess Utlåtanden N:ris 78 och 212, i afseende på några med Statsregleringen gemenskap egande allmänna frågor, gjorde tillstyrkan, att de under Riks-Statens Hufvud-Titlar uppkommande besparingar hädanefter icke må anvisas till några bestämda löneanslag på Stat.

3:o Under den 15 Januarii 1831 har Kongl. Maj:t i Nåder fastställt Interims-Stater för Lif-Gardet till Häst samt Svea och Andra Lif-Gardes-Regementena, uti hvilka från samma års början gällande Stater blifvit upptagne de genom Kongl. Maj:ts beslut den 23 September 1830 utöfver Rikets Ständers anslag beviljade belopp neml.:

För Lif-Gardet till häst	R:dr	6,831:	13.	6.
— Svea Lif-Gardet	—	5,866:	27.	—
— Andra Lif-Gardet	—	5,866:	27.	—
Tillhopa	R:dr	18,564:	19.	6.

Frågan om dessa anvisningar har till Constitutions-Utskottets handläggning blifvit öfverlemnad samt derefter af detta Utskott hos Rikets Ständer anmäld.

4:o För den, efter upplösningen år 1829 af Konungens f. d. Eget Värfvade Regemente, qvarvarande personal, hafva utbetalningarne för år 1831, inberäknadt dels andra tredjedelen af de Officerarne tillagde Compagnierevenue-ersättningarne 32,000 R:dr samt dels till Fänriken Dalman anordnad återstående lön i ett för allt, såsom accordsersättning, med 1,641 R:dr 32 sk., uppgått till 55,043 R:dr 40 sk., hvarförutan till det i Malmö och Landscrona förlagde Garnisons-Compagnie af samma Regemente berörde år blifvit anordnadt ett belopp af 8,174 R:dr 39 sk. samt till de, i följd af meranämnde upplösning, tillkomne Commenderingar i Malmö af Norra och Södra Skånska Infanterie-Regementena, Bohus Läns Regemente och Smålands Grenadier-Bataillon likaledes 9,402 R:dr 16 sk. 2 r:st., eller tillhopa 72,620 R:dr 47 sk. 2 r:st; hvilket Utskottet, till ledning för framtida Revisorer, trott vara lämpligt att Rikets Ständer meddela.

5:o Likasom de föregående åren egt rum, har Kongl. Maj:t, genom Nådigt Bref till Kongl. Stats-Contoret af den 19 Febr. 1831, äfven för samma år tillagt Krigs-Fiscalen för Arméen, Krigs-Rådet Gust. Ad. von Schéele, såsom lönfyllnad, ett oafkortadt belopp af 266 R:dr 32 sk., som

af de till oförutsedde militaire utgifter på Tredje Hufvud-Titeln afsatte medel blifvit anordnadt. I sammanhang hvarmed Utskottet får upplysa, det Kongl. Maj:t uti Nådig Skrifvelse af den 19 April innevarande år förordnat, att som bemälde Krigs-Råd mot slutet af innevarande år skall komma i åtnjutande af den, uti nya Staten för Kongl. Krigs-Hof-Rätten, Krigs-Fiscalsbeställningen derstädes tillagde lön, samma gratification derefter kommer att upphöra.

6:o Af det å Åttonde Hufvud-Titeln uppförde anslag till accordsersättningar har under loppet af åren 1831 och 1832 den vid 1830 års slut varande återstod 8,034 R:dr 32 sk. 9 r:st. af lånet till accordsersättningar åt f. d. Arméens Flottas Officerare blifvit till fullo liqviderad.

7:o Krigs-Fondens utestående fordringar i Norrige, upptagne i 1830 års Riks-Hufvud-Bok till 12,056 R:dr 3 sk. 9 r:st., utgjorde vid 1831 års slut 11,825 R:dr 24 sk. 9 r:st, hvarå, under loppet af åren 1832 och och 1833, blifvit inbetalde 3,120 R:dr 23 sk. 7 r:st.; hvilket Utskottet, med anledning af 66 §. i Utskottets Betänkande N:o 22, bort till Rikets Ständers kännedom meddela.

8:o Af Rikets Ständers år 1832 församlade Revisorer är uti deras afgifne Berättelse öfver granskningen af Stats-Verkets Räkenskaper och Förvaltning för år 1830, pag. 36, anmäldt, att, ehuru en af Landshöfdingen af Wingård gjord underdånig anhållan, dels om eftergift för en del, dels afbetalningsrätt på vissa terminer för en annan del af de utaf f. d. Lands-Secreteraren Kleman förskingrade allmänna medel, för hvilka, uppgående till ett sammanlagdt belopp af 9,979 R:dr 23 sk. 7 r:st., Landshöfdingen är vorden ådömd ersättningsskyldighet, blifvit af Kongl. Maj:t, såsom stridande emot den af Rikets Ständer vid sista Riksdag stadgade ordning för återbetalningen, ogillad, hade likväl någon åtgärd icke visats vara vidtagen, att för ersättningen af sistnämnde balancemedel erhålla lika beskaffad säkerhet, som den, hvilken blifvit eftergifven, eller genom innehållning af Landshöfdingens halfva lön.

Då, såsom Kongl. Stats-Contoret uti dess i detta ämne afgifne och under pag. 163 vid berörde Berättelse fogade Utlåtande anfört, Rikets Ständer, vid afskrifningens beviljande, allenast fästat det vilkor, att Landshöfdingen af Wingård *"inom fem år härefter"* borde till fullo betalt vissa bestämda ersättningsbelopp; så finner Utskottet, lika med Kongl. Stats-Contoret, att upphörandet af sequestern utgjort enda vilkoret af möjlighet för Landshöfdingen af Wingård, att de honom ådöm-

de ersättningarne verkställa; och får, i afseende på nuvarande förhållandet med de anmärkte ersättningsmedlen, Utskottet upplysa, att, efter afdrag af de Invalid-Inrättningen i Carlstad tillhörande 5000 R:dr, om hvilkas utbekommande nämnde Inrättning emot Landshöfdingen anställt rättegång, återstoden af ersättningsbeloppet till större delen redan blifvit, jemte ränta, under loppet af år 1832 inbetald, så att allenast deraf återstå 1,680 R:dr 13 sk. 7 r:st., hvilka dels bero på liquid, som, enligt Rikets Ständers beslut, bör, såsom omförmäldt är, inom fem år, räknadt från senaste Riksdag, vara fullgjord, samt dels på slutlig handläggning af Kongl. Kammar-Rätten.

I anledning af hvad sålunda förekommit,

anser Utskottet detta ämne icke påfordra någon Rikets Ständers åtgärd.

9:o Under den 22 December 1831 har Kongl. Maj:t i Nåder förordnat, att det förskott af 2,300 R:dr, som af extra utgiftsfonden blifvit anordnadt till uppförande af ett afträdeshus vid Kongl. Lif-Gardets till Häst Cassern, borde fonden godtgöras af 1832 års anslag till de i Stockholm varande publika byggnaders underhåll.

Utskottet, som ansett ifrågavarande utgift icke vara af beskaffenhet att påföras sistberörde anslag, har funnit sig böra tillstyrka Rikets Ständer

att hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla, det anslaget för publika byggnaders underhåll hädanefter icke må disponeras till Cassern-byggnaders nybyggnad eller underhåll.

Redovisningen för Stats-Verkets spanmål.

Räkenskaperne, som ännu icke hunnit undergå granskning i Kongl. Kammar-Rätten, upptaga:

Balance från år 1830:

Behållningar i contant, spanmål, inventarier m. m.	108,536: 4. 5.	
Förskott och fordringar	27,191: 16. 10.	
Anmärkte poster	745: 40. —	136,472: 31. 3.
Influtna Kronoräntor i spanmål		27,179: 31. 10.
Extra Uppbörd genom vinst å spanmåls-försäljning m. m.		3,482: 21. 9.
	Transport	167,134: 36. 10.

Transport	167,134:	36.	10.
Levereringar från Kongl. Ränte-Kammaren och Landt-Ränterien	194,384:	26.	7.
Balance, Skulder	184,569:	2.	11.
Summa R:dr	546,088:	18.	4.

och å motsidan:

Balance, Skulder	130,023:	6.	8.
Afskrifningar	7,126:	21.	2.
Statsutgifter	220,598:	5.	3.
Levereringar till Kongl. Ränte-Kammaren och Landt-Ränterien	64,368:	27.	6.
Balance till år 1832, tillgångar	123,972:	5.	9.
Summa R:dr	546,088:	18.	4.

Och har vid denna Redogörelse icke något anmärkningsvärdt förekommit.

Allmänna Magasins-Fonden.

Hufvud-Boken, som icke blifvit granskad af Kongl. Kammar-Rätten, upptager för år 1831,

i Debet:

Tillgångar och fordringar vid årets början				2,279,048:	42.	—
Diverse inkomster	7,679:	10.	7.			
Vinst på spanmåls-lagret	35,975:	7.	2.	43,654:	17.	9.
Skulder vid årets slut				1,535,389:	8.	5.
Summa R:dr				3,858,092:	25.	2.

i Credit:

Skulder vid årets början				1,891,512:	17.	1.
Diverse omkostnader	6,986:	19.	2.			
Afskrifningar af contanta medel och å spanmål	10,258:	44.	1.			
Förbrukade inventarier	678:	39.	5.			
Förluster på försålde inventarier och fastigheter	34,339:	31.	8.			
Transport	52,263:	38.	4.	1,891,512:	17.	1.

Transport	52,263: 38. 4.	1,891,512: 17. 1.	
Afkrifne fordringar i Finland . . .	458,583: 45. 6.	510,847: 35. 10.	
Tillgångar och fordringar vid årets slut		1,455,732: 20. 3.	
Summa R:dr		3,858,092: 25. 2.	

Vid denna Räkenskap har icke någon anmärkning förekommit. Och får i sammanhang härmed Utskottet anmäla, att, enligt Utskottet meddelad uppgift, grundad på 1832 års afslutade Räkenskaper, ofvannämnde balancerade summor så vida undergått förändring, att vid samma års slut tillgångarne och fordringar utgjorde 1,305,515 R:dr 21 sk. 4 r:st. samt skulderne 1,430,652 R:dr 18 sk. 11 r:st.

Af en upprättad och Utskottet meddelad anteckning öfver de uti Allmänna Magasins-Inrättningens Hufvudbok för år 1829 balancerade fordringar, hvilkas utredning jemte fullständig förteckning derå blifvit öfverlemnad till Kongl. Kammar-Rättens Öfver-Revisions-Departements-Contor för Magasins-Ärendena, har Utskottet inhemtat, huruledes åtskillige balancemål ännu icke blifvit bragte till slutlig handläggning, ehuru många år förflutit ifrån balancernes tillkomst. Och som flere af Redogörarne under tiden genom döden afgått samt Kronans tillständiga rätt genom längre uppehåll med dessa måls afgörande än vidare äfventyras, föranlåtes Utskottet hemställa:

att Rikets Ständer hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla, det Kongl. Maj:t i Nåder täcktes anbefalla vederbörande, att de ifrån äldre åren qvarvarande balancemålen med skyndsamhet till laga slut befordra.

Redovisning för hvad som influtit, för utborgad spanmål till undsättning efter 1826 års missväxt, från den 1 Maji 1831, till samma tid 1832.

Berörde af Kongl. Kammar-Rätten ännu icke granskade Redovisning utvisar följande förhållande:

Debet

Balance från den 1 Maji 1831.

Skaraborgs Län	20,926: 43. 3.
Elfsborgs dito	55,869: 33. 11.
Transport	76,796: 29. 2.

Calmare

Transport	76,976: 29. 2.		
Calmar Län	708: 21. 8.		
Kopparbergs dito . . .	3,831: 42. 3.		
Hallands dito	19,393: 11. 7.		
Götheborgs- och Bohus dito	11,509: 7. 10.	112,239: 16.	6.
Balance till den 1 Maji 1832.			
Skaraborgs Län	— — 6.		
Södermanlands dito	88: 37. 6.	88: 38.	—
Summa R:dr		112,328: 6.	6.

Credit

Balance från den 1 Maji 1831.			
Skaraborgs Län	24: 21. 9.		
Södermanlands Län	88: 37. 6.	113: 11.	3.
Afkortning i Skaraborgs Län		1,762: 20.	4.
Leverering i Contant.			
Skaraborgs Län	8,568: 33. 1.		
Elfsborgs d:o	8,146: 7. 1.		
Calmar d:o . .	708: 21. 8.		
Kopparbergs d:o	194: 31. 5.		
Hallands d:o . .	7,826: 31. 11.		
Götheborgs och Bohus d:o . . .	1,246: 3. —	26,690: 32.	2.
Leverering in natura.			
Skaraborgs Län	183: 16. —	26,874: —	2.
Balance till den 1 Maji 1832.			
Skaraborgs Län	10,388: — 7.		
Elfsborgs dito	47,723: 26. 10.		
Transport	58,111: 27. 5.	28,749: 31.	9.

Transport	58,111: 27. 5.	28,749: 31. 9.	
Kopparbergs Län	3,637: 10. 10.		hvilken Balancesumma, enligt Utskottet meddelad uppgift den 1 Maji detta år, skall vara förminskad till R:dr 73,118: 8 sk.
Hallands dito	11,566: 27. 8.		
Götheborgs och Bohus dito	10,263: 4. 10.	83,578: 22. 9.	
	Summa R:dr	112,328: 6. 6.	

Af Skaraborgs Läns Redogörelse har Utskottet inhemtat, huruledes Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, uppå reqvisition af Torparen Nils Andersson under Jungs Prestgård, låtit utlemna 20 tunnor hafre och 18 tunnor korn, till ett värde af 367 R:dr 21 sk. 4 r:st. Banco. — Utom den anmärkningsvärda omständigheten, att berörde spanmålsbelopp synes alltför stort för en Torpares behof, har tillika härvid förekommit, att låne- och borgens-förbindelserne härföre jemte vittnesattesten och vederhäftighetsbetyget med derunder tecknade namn befunnits skrifne af en enda person, nu mera aflidne Prosten Mårten Odhelius; hvadan gäldenären förnekat skulden, derifrån han ock, genom vederbörande Domstols i målet meddelade utslag, blifvit befriad.

Uti Prosten Odhelii concurs har väl Kronan erhållit en utdelning af 33 R:dr 40 sk., men för återstoden 333 R:dr 29 sk. 8 r:st. har tillgång saknats. Och som genom detta bedrägliga förhållande Kongl. Maj:t och Kronan förorsakats en förlust, som genom vederbörandes uppmärksamhet å lånförbindelsens beskaffenhet troligen kunnat förekommas; så har Utskottet ansett sig böra hemställa:

att Rikets Ständer hos Kongl. Maj:t genom underdånig skrifvelse anhålla, det ansvars- och ersättnings-talan emot vederbörande, i afseende på deras uraktlåtenhet att å det sålunda anmärkte förhållandet lemna behörig uppmärksamhet, må i behörig ordning anställas.

Spanmåls-Creditiv-Fonds-Redogörelsen för år 1831.

Hufvudboken, hvars granskning i Kongl. Kammar-Rätten ännu icke blifvit fullbordad, upptager redovisning för det belopp af penningar och spanmål, som blifvit användt till undsättning åt de af 1830 års missväxt nödlidande provincer, men balancerar deremot till framtida redovisning de contanta medel, som för undsättningen efter 1831 års missväxt under samma år blifvit utbetalde, och för hvilka redovisningen först i följande års Bok kommer att upptagas.

Capital-Räkningen upptager

i Debet

Behållningar från år 1830		108,000: — —
Levereringar från Kongl. Räntekammaren		965,323: 16. —
Vinster på försåld spanmål		10,035: 31. 1.

Balance, Skulder.

Öfver-levereringar af Redogörare . .	301: 20. 6.	
Skuld till Stats-Verket	79,442: 42. 2.	
„ Magasins-Fonden	41,757: 40. 3.	121,502: 6. 11.
	Summa R:dr	1,204,861: 16. —

i Credit

Afskrifningar	7,423: 14. —
Omkostnader för spanmål	331: 10. 7.
Levereringar till Kongl. Räntekammaren m. m. . .	89,845: 41. 6.
Balance, tillgångar i behållningar och fordringar . .	1,107,260: 35. 11.
Summa R:dr	1,204,861: 16. —

A) *Undsättningen efter 1830 års missväxt.*

I *Elfsborgs*, äfvensom i *Wermlands* Län har undsättningen dels blifvit lemnad contant mot församlingarnes gemensamma ansvarighet, dels ock åt enskilde entrepreneurer öfverlåten, hvilka på eget ansvar och risico åtagit sig tillhandahålla spanmål åt behöfvande efter gångbara pris (så väl på credit som mot contant), till dubbelt belopp emot det förskott de af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande erhållit; och bör af sådan anledning någon förlust för Staten på undsättningen i dessa Län icke vara att befara.

För *Elfsborgs* Län har till undsättningen blifvit använde	R:dr	200,000: — —
hvaraf intill närvarande tid blifvit återbetalde .	„	190,379: 16. 4.
så att deraf ännu återstå	R:dr	9,620: 31. 8.

För *Wermlands* Län hafva af erhållne . .	R:dr 100,000:	—	—
blifvit intill Julii månads början till Kongl. Räntekammaren återbetalde	— 99,875:	8.	10.
och återstå	— 124:	39.	2.

De för *Christianstads* Läns undsättning disponerade 10,000 R:dr hafva till hela sitt belopp blifvit under loppet af år 1832 till Kongl. Räntekammaren återlevererade.

Till *Götheborgs och Bohus* Läns undsättning hafva från Kongl. Räntekammaren utgått . . . . . 135,000: — —
hvaraf, enligt Nådig föreskrift, skulle, emot borgen och återbetalningsskyldighet inom 1831 års slut, utdelas 120,000 R:dr och för oförutsedd nöd reserveras 10,000 R:dr, hvarjemte 5,000 R:dr skulle, jemlikt serskild föreskrift, användas till undsättning.

Till nödställde har, utan borgen, blifvit utlemnadt

spanmål för	10,677:	2.	9.
contant	4,439:	31.	2.
Summa	15,116:	33.	11.

På det hela har, till Julii månad detta år, blifvit			
återbetaldt	R:dr 112,630:	34.	5.
och återstod vid samma tid	— 22,369:	13.	7.
	R:dr 135,000:	—	—

Hallands Läns undsättning har verkställts med till Länet remitterade 65,000 R:dr jemte från Warbergs Kronomagasin in natura lemnad spanmål, till ett värde af 2,632 R:dr 20 sk.; hvaraf, intill Julii månads början innevarande år, blifvit återbetalde 42,995 R:dr 38 sk. och till betalning funnos återstående 24,636 R:dr 30 sk.

Jönköpings Läns undsättning har skett genom in natura utlemnad spanmål från Jönköpings och Eksjö Kronomagasin, till ett värde af 10,798

R:dr 31 sk., hvilken summa, med undantag af deraf godtgjorde provisioner, sedermera blifvit till Kongl. Räntekammaren återgäldad.

Kronobergs Län har erhållit en contant undsättning af 40,000 R:dr, hvaraf, enligt nyligen inkommen slutredogörelse, vid närvarande tid allenast finnes oliqvideradt ett belopp af 795 R:dr 24 sk. utestående hos personer, som, enligt Kongl. Brefvet den 2 Junii 1831, egt lyftningsrätt utan att ställa säkerhet, och hos hvilka saknats tillgång att förskotten återgälda; hvadan Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, på grund af till Kongl. Stats-Contoret insände utmätningsförrättnings- och pantundersökningshandlingar, hemställt om summans afskrifning ur räkenskaperne.

Undsättningen för *Kopparbergs* Län har utgått med contant	R:dr 34,000: — —
spanmål in natura till ett värde af	— 10,195: 46. —
Tillhopa	R:dr 44,195: 46. —
hvaraf likväl, i anseende till den inom Länet de följande åren fortfarande nöd, och deraf föranledd oförmåga att skulderne betala, intill närvarande tid influtit endast	— 7,385: 14. 4.
och således återstå till betalning	— 36,810: 31. 8.

Undsättningsbeloppet i *Wester-Norrlands* Län har endast uppgått till 656 R:dr 32 sk., hvilka äfven redan äro till fullo liqviderade.

Till *Skarabergs* Läns undsättning hafva blifvit använde från Kongl. Räntekammaren remitterade 250,000 R:dr, deraf intill Julii månad detta år återbetalts 160,337 R:dr 29 sk. 8 r:st. och ännu återstå 89,662 R:dr 18 sk. 4 r:st.

Till *Westerbottens* Län hafva i undsättningsväg blifvit från Kongl. Räntekammaren remitterade . . . . . R:dr 45,000: — —

och har, med anledning af inträffade missväxter äfven de påföljande åren och deraf föranledd oförmåga att skulderna liqvidera, häraf intet till närvarande tid influtit.

Norrbottens Län har i undsättning erhållit

dels contant	R:dr 66,000:	—	—
dels af Magasins-Fondens förråd, spanmål till ett värde af	— 20,763:	11.	3.
dels ock af Länets Ränteri förskottsvis	— 2,286:	10.	2.
Summa R:dr	89,049:	21.	5.

hvaraf 35,093 R:dr 30 sk. blifvit utlemnade utan borgen. Med betalningen af undsättningsskulderne inträffar här enahanda förhållande som i Westerbottens Län.

Till följd af Kongl. Maj:ts Nådiga Bref af den 11 December 1830 och den 19 Februarii 1831, har Kongl. Stats-Contoret till serskilde i Nåder förordnade Comiterade af Creditiv-Fondsmedlen utbetalt ett contant belopp af . . . . . R:dr 63,823: 16. —
för uppköp af Råg. Af denna spanmål, 6,196 t:r 14 k:r, hafva 1,000 t:r blifvit använde till Norrbottens Läns undsättning och äro, i den för detta Län här ofvan upptagne summa, inbegripne till ett värde af 10,000: — —

de öfrige 5,196 tunnor 14 kappar blefvo till undsättning ej använde, utan af Stats-Verket öfvertagne, till ett pris af 9 R:dr 14 sk. pr t:a, utgörande	— 48,283:	27.	2.
Summa R:dr	58,283:	27.	2.
varande återstoden af de till Comiterade utbetalde medel till Kongl. Räntekammaren återlevererade, med	— 5,539:	36.	10.
Summa R:dr	63,823:	16.	—

B) *Undsättningen efter 1831 års missväxt.*

I och för detta års missväxt upptager Hufvud-Boken följande i slu-

tet af samma år utbetalde summor, hvilka till framtida redovisning utbalanceras, nemligen:

För Norrbottens	Län	R:dr	70,000:	—	—
— Jemtlands	dito	—	2,000:	—	—
— Wester-Norrlands	dito	—	15,000:	—	—
— Westerbottens	dito	—	45,000:	—	—
Till Grosshandlaren Liliewalch i och för Norra Länens undsättning		—	19,000:	—	—
	R:dr 151,000.				

Chartæ-Sigillatæ-Verkets, af Kongl. Kammar-Rätten med anmärkning granskade Räkenskaper, för år 1831, hafva utvisat i

	R:dr	sk.	r.	R:dr	sk.	r.
Debet.						
Balance från år 1830	—	—	—	171	14	3
Utgifter:						
Lands-Contorens och Landt-Räntmästares provision	7,010	41	5			
Försäljningsprovision	15,674	13	6			
Transportkostnader	729	32	7			
Diverse omkostnader	1,823	46	10			
Aflöning för Chartæ-Sigillatæ-Contoret .	3,704	14	—			
Hvitstämplingskostnader	1,673	19	4			
Papper till Chartor	12,350	12	—	42,966	35	8
Leverering till Kongl. Räntekammaren .	57,609	28	9			
Dito till Landt-Ränterien	248,182	11	8	305,791	40	5
Afskrifningar	—	—	—	132	6	—
Balance till år 1832	—	—	—	194,660	19	4
Summa	—	—	—	543,722	19	8

Sedan afkortningar och restantier ifrån berörde uppbörd afgått, lemnar densamma en behållning till Stats-Verket af 322,460 R:dr 9 sk. 11 r:st.

Propriebalancerne, som vid 1830 års slut utgjorde 16,993 R:dr 47 sk. 2 r:st., hafva under år 1831 ökats till 20,423 R:dr 29 sk. 11 r:st., hvilket belopp likväl, enligt Utskottet meddelade upplysningar, under åren 1832 och 1833 lärer till större delen vara indrifvet.

	R:dr	sk.	r.	R:dr	sk.	r.
Credit.						
Balance från år 1830	— — —	—	—	186,660	36	5
Tillkommen ingående balance	— — —	—	—	541	2	6
Uppbörd:						
Genom stämpladt pappers försäljning . .	326,225	47	—			
Ersättning för maculerade Chartor . .	274	37	6			
Extra stämpling	2,093	6	—			
Diverse extra uppbörder	1,218	41	9	329,812	36	3
Leverering från Kongl. Räntekammaren .	16,231	27	—			
Dito „ Rikets Ständers Riksgälds-Contor	1,673	19	4			
Dito „ Landt-Ränterien . . .	8,229	4	11	26,134	3	3
Balance till 1832	— — —	—	—	573	37	3
Summa	— — —	—	—	543,722	19	8

Vårg-

Våg-Staterne i Fahlun oeh Avesta

	Skepp:d	Lisp:d	Skålp:d
hafva, i *Koppar-Ränta* och *Slagskatt*, år 1831 uppburit:			
Från Fahlun	299	3	$3\frac{6}{10}$
„ Garpenberg	5	16	7
„ Riddarhyttan	8	11	3
„ Ljusnarsberg	2	7	18
„ Genom Observation	5	2	14
„ Extra Uppbörd	11	18	$16\frac{5}{10}$
Summa	333	—	$12\frac{1}{10}$
I sammanhang hvarmed Utskottet åfven får uppgifva, att från öfriga delar af Riket influtit i Koppar-Ränta från			
Åtvidabergs Bruk	54	1	16
Gottenviks —	4	4	7
Tunabergs —	3	2	11
Flögfors —	1	10	14
Summa	62	19	8
Avesta Bruks Directions i Kongl. Kammar-Rätten förut granskade Redogörelse upptager	R:dr	sk.	r:st.
Debet.			
Balance från år 1830	31,735	5	7
Uppbörd, bestående af Koppar-Ränta och Slagskatt, samt Koppar- och Manufactur-Tull .	59,257	39	3
Balance till 1831, öfverleverering af Uppbördsmannen	——	8	—
Summa	90,993	4	10

	R:dr	sk.	r:st.
Credit.			
Afkortningar och Anordningar	4,325	16	—
Levereringar till Kongl. Ränte-Kammaren, Stockholms Metall-Våg och Rikets Ständers Bank	72,084	47	7
Utgående Balance, utgörande värdet af behållningen på Vågen för Stats-Verket vid årets slut, samt hvad påföljande året dels är levereradt, dels utestår till indrifning .	14,582	37	3
Summa	90,993	4	10

Stockholm den 8 November 1834.

Reservation

af Herr *Ekerman, C. J.:* "Som det visar sig för mig, så har slutbetalningen för inköpet af Interessenternes i Gripsholms förre fabriquer tillhörige byggnader icke något samband med underhållandet af Kronans publique hus och byggnader uti landsorterne, och följaktligen att detta anslag till liquiden af samma inköp icke bort begagnas emot innehållet af 64 §. Regerings-Formen samt 30 §. 2 mom. af Riksdags-Ordningen, och får, med stöd häraf, jag reservera mig emot Höglofl. Utskottets beslut, att denna fråga lemnas utan åtgärd."

STOCKHOLM, Ecksteinska Tryckeriet, 1834.

N:o 322.

Ankom till Exped.-Utskottet den 11 Nov.

Berättelse, angående verkställd revision af anslaget till Hennes Ma:jt Drottningens Kröning.

(I. A.)

Den härför afgifne och i Kongl. Kammar-Rätten med anmärkning granskade redogörelse upptager:

i Debet:

Inkomst: Rikets Ständers Riksgälds-Contor anordnat, enligt Kongl. Brefvet den 12 Junii 1830, grundadt på Rikets Ständers underdåniga Skrifvelse af den 25 November 1829, N:o 243	Rdr 31,500:	—	—
Influtne medel för försålde materialier, som varit nyttjade till Storkyrkans inredning	581:	—	1.
Summa Rdr	32,081:	—	1.

i Credit:

Utgift: Till Husgerådskammaren för åtskillige klädes-arbeten m. m.	6,092:	8.	4.
Husgerådskammaren, arbetslöner, reparations-kostnader m. m.	1,799:	18.	—
För Storkyrkans inredning	2,232:	22.	6.
„ Åtskillige måltider vid krönings-festen . .	8,766:	38.	8.
Kostnader för fêter på Drottningholm vid dito .	6,028:	22.	—
Gratificationer, arfvoden m. m.	4,210:	32.	—
Courier- samt skjuts- och resekostnader . . .	646:	34.	—
Diverse	1,737:	42.	—
Behållning, levererad till Rikets St:s Riksgälds-Contor	566:	22.	7.
Summa R:dr	32,081:	—	1.

Vid denna redogörelse har Utskottet icke haft något att erinra.
Stockholm den 4 November 1834.

N:o 323.

Ankom till Exped.-Utskottet den 11 Nov.

Berättelse, angående verkställd revision af omkostnaderne för högtsalig Hennes Kongl. Höghet Prinsessan Sophia Albertinas begrafning.

I anledning af Kongl. Maj:ts vid sistlidne Riksdag till Rikets Ständer aflåtne Nådiga Proposition, anslogo Rikets Ständer en summa af 20,000 Rdr för bestridandet af utgifterne för högtsalig Hennes Kgl. Höghet Prinsessan Sophia Albertinas begrafning, att utgå af Stats-Verkets då befintlige öfverskott, hvarförutan till samma behof påräknades ytterligare 15,000 Rdr, hvartill Kongl. Maj:t ansåg tillgång finnas å Hennes Kongl. Höghets Statsanslag för året; men har af detta anslag, som dertill lemnat tillgång, blifvit anvisade tillsammans 18,384 Rdr 6 sk.

Den för sjelfva begrafnings-kostnaderne afgifne och i Kongl. Kammar-Rätten med anmärkning granskade räkenskapen upptager:

Debet:

Inkomst: Kongl. Stats-Contoret anordnat, enligt Staten för H. K. H. Prinsessan Sophia Albertinas hofhållning och Kongl. Brefven den 21 Mars och den 8 Maji 1829, tillhopa . . . . . Rdr	24,000: — —
Influtne medel för å auction försålde materialier och decorations-persedlar, som öfverblifvit efter Riddarholms-kyrkans inredning	1,006: 44. 11.
Summa Rdr	25,006: 44. 11.

Credit:

Utgifter: Till Husgerådskammaren för likrummets inredning m. m.	6,016:	10.	3.
Sorgklädes-penningar	1,354:	16.	—
Riddarholms-kyrkans inredning, decorering och eclairering	8,454:	18.	1.
Gratificationer	2,278:	28.	—
Diverse utbetalningar	3,727:	39.	3.
Sorg-livréers förfärdigande m. m.	1,356:	26.	—
Summa	23,187:	41.	7.
Leverering till Kongl. Räntekammaren:			
Behållne medel	1,819:	3.	4.
Summa Rdr	25,006:	44.	11.

Öfrige med Hennes Kongl. Höghets frånfälle gemenskap egande utgifter hafva bestått uti:

Ersättning för inställde Spectacler	10,000:	—	—
Omkostnader i och för Condoleance-beskickningar till och från Hans Maj:t Konungen i Preussen	4,384:	6.	—
Summa Rdr	14,384:	6.	—

Utskottet, som tagit kännedom af räkenskaperne öfver ifrågavarande utgifter, anser desamma icke föranleda till någon anmärkning.

Stockholm den 4 November 1834.

N:o 324.

Ank. till Exp.-Utsk. d 11 Nov. 1834.

Berättelse, angående verkställd granskning af anslaget till Lejonbackens ombyggnad.

De redogörelser, som för detta byggnads-arbete åren 1830, 1831, 1832 och 1833 blifvit upprättade, hafva för de 3:ne förstnämnde åren befunnits vara granskade af Kongl. Kammar-Rätten, hvarvid endast anmärkning för år 1830 förekommit. Upptagande samma redogörelser:

Debet:

	År 1830.			1831.			1832.			1833.		
Ingående Balance	—	—	—	2,623	12	5	1,643	30	10	12,061	16	—
Extra anslag . .	40,000	—	—	7,000	—	—	—	—	—	—	—	—
Upptagne lån .	—	—	—	22,500	—	—	31,000	—	—	1,000	—	—
Af anslaget till byggnader och reparationer i Stockholm . .	—	—	—	2,000	—	—	1,500	—	—	2,280	45	11
Af anslaget till extra utgifter .	—	—	—	—	—	—	1,000	—	—	1,000	—	—
Auctions-medel för försålde effecter	—	—	—	260	36	—	1,150	14	7	3,929	18	6
Innehållen Centonal	7	17	—	12	2	8	8	32	8	8	14	8
Summa	40,007	17	—	34,396	3	1	36,302	30	1	20,279	47	1

Credit:

	1830.			1831.			1832.			1833.		
Dagsverks-aflöning	11,443	4	3	15,708	8	1	11,215	42	3	6,844	13	2
Arbetslön för gråstenshuggning .	—	—	—	—	—	—	729	36	—	—	—	—
Arbets-commenderingars aflöning, marchkostnader m. m. .	4,973	14	6	5,423	37	1	3,235	27	11	—	—	—
Upphandling af materialier . .	4,584	25	1	4,224	44	—	3,204	8	6	1,977	9	7
Upphandling af instrumentalier och inventarier	720	10	7	886	44	—	389	26	8	225	1	7
Handtverks-arbeten	1,074	3	8	935	9	4	456	13	4	514	40	—
Arfvoden och gratificationer . .	805	7	4	1,205	—	—	936	24	—	830	—	—
Diverse . . .	1,776	18	2	2,740	27	6	2,064	42	9	984	43	10
Återbetalde lån	7,000	—	—	—	—	—	2,000	—	—	4,000	—	—
Ersättning för af Slotts-byggnadsfonden gjorde utbetalningar i och för Lejonbackens ombyggnad . .	5,000	—	—	1,615	39	7	—	—	—	—	—	—
Leverering af Centonal-medel . .	7	17	—	12	2	8	8	32	8	8	14	8
Utgående Balance	2,623	12	5	1,643	30	10	12,061	16	—	4,895	20	3
Summa	40,007	17	—	34,396	3	1	36,302	30	1	20,279	47	1

Vid 1830 års redogörelse har förekommit, att material-räkningen endast upptager 171 läster 1 tunna smedje-trädkol, churu uti cassa-räkningen, enligt attesterade och qvitterade räkningar, afföras upphandlade tillhopa 190

läster. Den sålunda uppkomne skillnaden har uti Kongl. Kammar-Rätten äfvenledes blifvit anmärkt och beror samma anmärkning på vederbörlig handläggning.

Af det anslag, 120,000 Rdr, som vid sistförflutne Riksdag beviljades till ombyggnad af Lejonbacken, på sätt Rikets Ständers till Kongl. Maj:t afgifne underdåniga Skrifvelse, N:o 239, innehåller, hafva 73,000 Rdr blifvit erlagde till Landtbruks-Academien, i afbetalning å dess meddelade lån till berörde byggnadsarbetes bedrifvande. Och utgjorde vid 1833 års slut

återstoden af samma lån	37,369: 44. 9.
samt öfrige för enahanda ändamål upptagne lån . .	88,600: — —
eller tillhopa Rdr	125,969: 44. 9.

hvarå räntan beräknas à 6 procent å Landtbruks-Academiens lån samt med 5 procent å de öfrige lånen. Dessa lån komma likväl, jemlikt hvad Rikets Ständer uti berörde underdåniga Skrifvelse förklarat, att af Kongl. Slottets byggnadsanslag godtgöras.

Enligt Kongl. Brefvet den 10 Mars 1824, skulle af berörde anslag afsättas årligen 8,000 Rdr till ränte- och capital-afbetalningar å de för Lejonbackens ombyggnad upptagne lån. Sedermera äro härtill ytterligare anviste år 1831 och följande åren 2,000 Rdr af meranämnde anslag och 1,000 Rdr å extra utgiftsfonden årligen, jemlikt Kongl. Brefven af den 5 Mars och den 23 April 1831.

Räkenskaperne öfver sistberörde medel upptaga:

År 1830:

Debet:		*Credit:*	
Behållning från år 1829	57: 38. 7.	Räntor	2,839: 5. 7.
1830 års anslag . . .	8,000: — —	Till år 1831 reserverade	5,218: 33. —
Summa	8,057: 38. 7.	Summa	8,057: 38. 7.

År 1831:

Reservation fr. år 1830	5,218: 33. —	Till arbetets fortsättande anordnade . .	2,000: — —
1831 års ordinarie anslag	8,000: — —	Räntor	10,065: 25. 8.
Transport	13,218: 33. —	Transport	12,065: 25. 8.

Transport	13,218: 33. —	Transport	12,065: 25. 8.
Ytterligare anslag af Slottsbyggnads-anslaget	2,000: — —	Afbetalning å lånet utaf skogs-planteringscassan 7,000 Rdr. .	3,153: 7. 4.
Dito af extra utgiftsmedlen	1,000: — —	D:o d:o de af extra utgifts-medlen anviste .	1,000: — —
Summa	16,218: 33. —	Summa	16,218: 33. —

År 1832:

Anslag för detta år af Slottsbyggnads-anslaget	10,000: — —	Till arbetets fortsättande anordnade . .	2,780: 45. 11.
Dito af extra utgiftsmedlen	1,000: — —	Räntor	5,372: 9. 5.
		Återstoden af skogsplanteringscassans fordran	2,846: 40. 8.
Summa	11,000: — —	Summa	11,000: — —

År 1833:

Anslag för detta år af Slottsbyggnads-anslaget	10,000: — —	Till arbetets fortsättande anordnade . .	3,000: — —
Dito af extra utgiftsmedlen	1,000: — —	Räntor	6,802: 36. 1.
		Behållning, till afbetalning å Landtbruks-Academiens fordran	1,197: 11. 11.
Summa	11,000: — —	Summa	11,000: — —

Utskottet anser förrberörde redogörelser icke föranleda till någon åtgärd.

Stockholm den 4 Nov. 1834.

N:o 325.

Ank. till Exped.-Utsk. d. 11 Nov. 1834.

Berättelse, angående verkställd revision af Kongl. Krigs-Collegii med derunder lydande Cassors afgifne Redogörelser för år 1831.

(I. A.)

Stats-Utskottet, som, i afseende på denna granskning, tagit kännedom af de Kongl. Bref, som under loppet af berörde år till Kongl. Collegium blifvit aflåtne, får nu anmäla resultaten af ifrågavarande Redogörelser.

Första Departementet.

Artilleri-Afdelningen.

Räkenskapen, som i Kongl. Kammar-Rätten blifvit granskad med anmärkningar, har, i afseende på Cassans tillstånd, utvisat:

Debet.

Balance från år 1830	R:dr 318,454:	46.	11.
Uppbörd:			
1831 års Statsanslag	213,696:	7.	1.
Krut- och Salpetermedel	89,133:	29.	5.
Auctions-medel	4,147:	47.	11.
För försåldt jern	10,556:	—	—
Under diverse Titlar tillsammans	20,183:	12,	4.
Afskrifning af Kongl. Maj:ts och Kronans skulder . .	7,034:	35.	5.
Anticipation till ersättning af Stats-Verket . . .	11,345:	45.	11.
	674,552:	33.	—
Balance till år 1832	70,143:	16.	2.
Summa R:dr	744,696:	1.	2.

Credit.

Credit.

Ifrån år 1830 balancerade skulder . . .	R:dr	76,048:	41.	10.
Utgifter:				
Beväringsbehof		2,886:	7:	11.
Ammunitionsbehof		3,269:	5.	7.
Byggnadsbehof		61,163:	41.	2.
Tygbehof		8,313:	12.	3.
Artilleri-materielens förbättrande		13,799:	12.	8.
Krut-tillverknings-kostnad		48,112:	47.	2.
Nya gevär		34,031:	37.	11.
Gevärs reparerande		9,211:	42.	6.
Passevolance för Gevär		9,418:	16.	—
Nya sido-gevär		9,549:	23.	—
Artilleriets Exercice och läroverk		14,395:	1.	11.
Upphandling		34,145:	12.	1.
Oförutsedde behof		8,607:	16.	7.
Af influtne medel försåld metall		4,706:	34.	4.
Skjutser och frakter		11,929:	40.	2.
Instructionsmedel		1,000:	—	—
Afföringar		20,208:	17.	4.
Afskrifningar		13,479:	1.	6.
Under diverse Titlar tillsammans		27,539:	42.	1.
Leverering till Kongl. Stats-Contoret af krut- och salpetermedel		83,160:	30.	1.
Balancerade tillgångar till år 1832		249,718:	45.	1.
	Summa R:dr	744,696:	1.	2.

Utskottet har, vid dessa räkenskapers granskning, fästat uppmärksamhet vid följande:

1:o Med anledning af Kamereraren i Kongl. Krigs-Collegii Artillerie-Departement (nu första Departementets Artillerie-afdelning) E. M. Dahleri skrifteligen gjorde anmälan, det Krigs-Casseuren, Assessoren S. H. Brattström försummat att i Banken, för Departementets räkning, insätta 15,000 R:dr Banco, som Utrednings-Departementet (nu andra Departemen-

tets Utrednings-afdelning) till Artillerie-Departementet anordnat, och hvarå anordningen blifvit den 16 December 1830 på Brattström, till medlens utbekommande, disponerad, hade Kongl. Collegium, den 5 Januarii 1831, låtit anställa uppräkning af de i cassan befintlige medel, hvarvid utrönts, att ett contant belopp af endast 2,552 R:dr 8 rst fanns i cassan att tillgå; hvarföre och då sålunda upplyst blifvit, att Brattström vore på balance, Kongl. Collegium låtit honom i häckte inmana, samt hos vederbörande Executor begärt qvarstad å hans egendom och löneförmoner.

Till närmare bestämmande af balancens belopp hade sedermera den 8 i nämnde månad fullständig inventering af de under Kongl. Collegium lydande cassor, för hvilka Brattström i och för sin befattning bestridt uppbörd och redovisning, blifvit verkställd, dervid, efter granskning af böcker och befintlige verifications-handlingar, utrönts, att Brattström bort i cassan contant innehafva:

För Artillerie-Departementets räkning, dels af Utrednings-Departementet anordnade, och derifrån af Brattström uppburne, men i Banken ej insatte medel, dels till honom assignerade medel för inlösen af utfärdade anordningar, som vid inventerings-tillfället funnos vara oliqviderade, dels ock 2:ne dagar före balancens upptäckt influtne medel för såldt krut m. m. till ett sammanräknadt belopp af . . . . . R:dr 24,996: 25. —

samt *för Utrednings-Departementet*, dels till förefallande daglige mindre utgifter innestående, dels till anordningars inlösande assignerade medel . . R:dr 478: 43. 5.

eller tillsammans R:dr 25,475: 20. 5.

och att följakteligen, då derifrån afdrages ofvanberörde tillgång . . . . . R:dr 2,552: — 8.

Brattströms balance uppginge till R:dr 22,923: 19. 9.

Hvaraf, och sedan nämnde 2,552 R:dr 8 rst. blifvit af den tillförordnade Casseuren i Banken för Artillerie-Departementets räkning insatte, nämnde Departement skulle ega att fordra . . R:dr 22,445: 24. 4.

och Utrednings-Departementet . . . . „ 478: 43. 5.

Enligt 11 §. i Kongl. Maj:ts Nådiga Instruction för Kongl. Kammar-Rätten den 21 Junii 1814, hade, efter det balance-räkningar upprättats, målet blifvit af Kongl. Krigs-Collegium till Kongl. Kammar-Rättens pröfning öfverlemnadt, och hade Kongl. Krigs-Collegium bland annat tillkännagifvit, dels att inventeringar årligen blifvit verkställde uti de Brattström anförtrodde cassor, utan att anledning till cassa-brist försports, dervid, till

utrönande, att den ena fondens tillgång icke skulle betäcka en annans brist, alltid den contanta behållningen på en gång för alla cassorne sammanslagne blifvit uppräknad; dels att Kamereraren Dahlerus genom Banco-attester och öfrige handlingar styrkt, att Artillerie-Departementets hela cassabehållning innestod uti Rikets Ständers Bank den 16 Dec. 1830, hvaraf således vore uppenbart, att balancen icke under bristande tillsyn blifvit efterhand åsamkad, utan tillkommit genom brottsligt tillgrepp några få dagar förrän den yppades. Sedan derefter ej allenast fråga blifvit väckt, huruvida 2:ne uti balancen inbegripne från Utrednings-Departementet till Artillerie-Departementet anordnade summor, tillsammans 18,002 R:dr 25 sk. 6 rst., borde anses såsom till det senare Departementet behörigen levererade, då de icke blifvit genom Utrednings-Departementets försorg i Banken för Artillerie-Departementets räkning insatte, eller huruvida dessa 18,002 R:dr 25 sk. 6 rst. vid nämnde förhållande borde anses såsom balance å Utrednings-Departementet; utan ock sistbemälde Departements yrkande, att, enär, enligt arbets-ordningen, Casseuren egde att af hvartdera Departementet under sin vård, till bestridande af hastigt påkommande mindre utbetalningar, innehafva 500 R:dr, eller för Artilleri- och Utrednings-Departementen tillsammans 1000 R:dr, hvartdera Departementets hos Krigs-Casseuren egande behållningar, så vida de ej öfverstego nämnde 500 R:dr, borde, af hvad i cassa-kistan fanns, först uttagas och sedan det öfriga beräknas Utrednings-Departementet ensamt till godo; samt t. f. Actorn i målet, för förment underlåtenhet i control å Brattström, vändt sin talan mot Kamereraren å Artillerie-Afdelningen Dahlerus, Kamereraren å Utrednings-Afdelningen, Krigs-Rådet Forsberg, Advocat-Fiscalen Lindberg, Civile Ledamöterne i Artillerie-Departementet, Krigs-Råden Sundius och Hauffman, och i Utrednings-Departementet Krigs-Rådet Branting, äfvensom Herr Presidenten m. m. Friherre af Tibell, samt mot Krigs-Rådet Stolpe för förment uraktlåtenhet att bevaka en för Brattströms uppbörd ställd borgen; så hade Kongl. Kammar-Rätten, genom slutligt Utslag af den 12 April 1832, fastställt ofvannämnde 22,923 R:dr 19 sk. 9 rst. såsom under tiden aflidne Brattströms proprie balance, att, med 6 procents ränta från den dag medlen bort vara levererade till dess Brattström blifvit häcktad, utgå med den rätt, som Concurs-Domaren tillkomme att föreskrifva; hvarjemte Kongl. Kammar-Rätten, under förklarande, att den funnit controlen å insättningar af de från Utrednings-Departementet till Artillerie-Departementet anordnade 18,002 R:dr 25 sk. 6 rst. hafva tillhört det senare, hvadan skäl icke funnes att förpligta Utrednings-Departementet till någon

ersättning åt Artillerie-Departementet i afräkning å Brattströms balance, förordnat, att de 478 R:dr 43 sk. 5 rst., hvilka upptagits såsom balance, af Utrednings-Departementets medel, skulle godtgöras af de vid inventeringstillfället contant i cassan befunne, för Artillerie-Departementets räkning i Banken insatte 2,552 Rdr 8 rst., och hvarigenom således hela balancen kommit att stanna å Artillerie-Departementet; i öfrigt har Kongl. Kammar-Rätten ålagt Kamereraren Dahlerus, att, med afdrag icke allenast af 500 Rdr, som, enligt Kongl. Collegii arbets-ordning, fått i cassan till smärre utgifter innestå, utan ock 1,924 Rdr, hvilka i betalning för krut blifvit till cassan levererade den 3 Januarii 1831, eller tvänne dagar före balancens upptäckande, och hvilka Dahlerus således icke ännu kunnat fulleligen controllera, ersätta Kongl. Krigs-Collegii Artillerie-Departement all den brist, som för gäldande af balancen kunde uti aflidne Brattströms till borgenärer afstådde bo uppkomma, samt att böta ett års lön, äfvensom Kongl. Kammar-Rätten pröfvat Extra Civil-Ledamoten i Artillerie-Departementet, Krigs-Rådet Hauffman skyldig, att i andra rummet, eller näst efter Kamereraren Dahlerus, ansvara för den brist, som, efter afdrag dels af 500 Rdr, hvilka fått i cassan till dagliga utgifter innestå, dels ock af Artillerie-Departementets andel uti den i cassakistan vid inventeringen befunne contanta behållning, och med beräkning af tillgångarne, så väl hos Brattström, som hos Kamereraren Dahlerus, kan uppstå uti den cassabehållning af 13,115 Rdr 17 sk. 10 rst., som Dahlerus uppgifvit uti en den 30 December 1830 aflemnad, men af Krigs-Rådet då ej inför Kongl. Collegium föredragen cassa-calcul. — Beträffande Actors serskilda yrkande om ansvar å Krigs-Rådet Stolpe, för det han ej skall bevakat den af Brattström för sin uppbörd ställde borgen, hade Kongl. Kammar-Rätten, som ej kunnat frågan derom upptaga, inberättat förhållandet till Justitiæ-Cancellers-Embetet, till den åtgärd detta Embete kunde finna lämplig: och blefvo öfrige Embets- och Tjenstemän, å hvilka Actor, i och för bristande control å Brattström, yrkat ansvar, af Kongl. Kammar-Rätten frikände.

Sedan häröfver besvär blifvit i underdånighet anförde, så väl af Actor, som Kamereraren Dahlerus och Krigs-Rådet Hauffman, har Kongl. Maj:t, med hufvudsakligt fastställande af samma Utslag, under den 22 Maji 1833, i Nåder förklarat, dels att Dahlerus, af anförde orsaker, icke kunde åläggas ansvara för de medel, som, utöfver förenämnde 18,002 Rdr 25 sk. 6 rst., Brattström år 1830 i cassan innehaft, samt dels att af de 1,573 Rdr 5 sk. 3 rst., som, efter afräkning af de Utrednings-Departementet tillkommande 478 Rdr 43 sk. 5 rst., och af de 500 Rdr, hvilka Brattström egt

att för Artillerie-Departementet innehafva, dessutom funnits i cassan vid inventeringen den 8 Jan. 1831 och afgått från Brattströms proprie-balance för detta senare Departement, eljest uppgående till 24,496 Rdr 25 sk., komme att ifrån merberörde 18,002 Rdr 25 sk. 6 rst. afräknas så mycket, som å sistnämnde summa, i förhållande till hela balance-beloppet, kunde sig belöpa.

Ehuru detta balance-mål, såsom i laga väg behandladt och afgjordt, icke erfordrar någon Rikets Ständers åtgärd, har Utskottet likväl ansett sig böra förhållandet dermed till Rikets Ständer inberätta.

2:o Af den uti senaste Stats-revisions-berättelsen pag. 51 omnämnde balancerade fordran för till America år 1820 exporteradt krut . . . . . Rdr 20,052: 20. 11.
hvartill kommer återstående fordran af Barthelemy-colonial-cassan för öfvertagne 73¾ Centner krut af det exporterade partiet . . . . . 777: — —
Tillhopa Rdr 20,829: 20. 11.
har, enligt af Kongl. Kammar-Rättens f. d. fjerde Revisions-Contor upprättad liqvid, grundad på den af Stats-Utskottet vid sistförflutne Riksdag granskade redogörelse för samma expedition, uti 1831 års Hufvud-bok, blifvit afskrifven skillnaden emellan det debiterade värdet af det exporterade krutet . . . . . 56,080: — —
och det belopp, hvartill detsamma, enligt ofvananförde redogörelse, blifvit försåldt 40,682: 34. 8.
15,397: 13. 4.
Återstoden Rdr 5,432: 7. 7.
finnes uti Hufvud-boken balancerad och utgör det belopp, som Staten ännu eger att fordra för samma expedition, nemligen:
Af Barthelemy-Colonial-Departementet, rest för öfvertaget krut 777: — —
Värdet af en å Ön S:t Barthelemy uppförd kruthusbyggnad 4,494: 34. 8.
Samt fordran i aflidne Fält-Kamereraren Sporrongs concurs för af honom uppburne, men sedermera ej levererade auctions-medel för försålde, i utbyte mot krut erhållne varor . . . . . 160: 20. 11.
Summa Rdr 5,432: 7. 7.

Och har, genom Resolution den 5 Julii 1832, Kongl. Krigs-Collegium

förständigat så väl Advocat-Fiscalen, som Artillerie-Kammar-Contoret, att om dessa balancers indrifning och redovisning draga försorg.

Af den i samma Revisions-Berättelse omförmälde fordran för 1822 års krutexpedition till Medelhafvet . . . Rdr 23,037: 9. 7.
hafva under loppet af år 1831 blifvit af Handelshuset Michaelsson & Benedicks inbetalde . . . . . 1,553: 8. —

så att den till år 1832 balancerade återstod utgjorde Rdr 21,484: 1. 7.

Sedan Utskottet hos Herr Hof-Cancelleren genom Skrifvelse begärt, att erhålla kännedom om de åtgärder, som blifvit vidtagne i afseende på medlens indrifning och ernåendet af slutlig redogörelse för ofvannämnde expedition, så hafva följande upplysningar i detta ämne blifvit Utskottet vederbörligen meddelade, nemligen: att förestående balancerade summa, under loppet af sistnämnde år, genom inbetalde 856 Rdr 4 sk., blifvit minskad till 20,627 Rdr 45 sk. 7 rst.; att Kongl. Krigs-Collegium, uti Skrifvelse af den 24 Julii 1832, anmodat En af Rikets Herrar, Stats-Rådet m. m. Herr Grefve Löwenhielm, som genom Kongl. Brefvet af den 16 April 1822 blifvit personelt uppdragen afsändningen och försäljningen af ifrågavarande krut, att meddela underrättelse, huru med försäljningen af krutet fortgått, och om slutliqvid med redogörelse för expeditionen snart vore att förvänta, hvarå Herr Grefven och Stats-Rådet under den 3 April 1833 lemnat det svar, att han icke vore i tillfälle bestämma, när sådan liqvid kunde blifva uppgjord, men ville, så snart underrättelse om affairen inlöpte, deraf lemna Kongl. Collegium del; samt att, då derefter icke något afhörts, Kongl. Collegium under den 17 April detta år ytterligare af merbemälde Herr Grefve och Stats-Råd skriftligen begärt upplysning om hvad härutinnan vore inhemtadt, samt utaf Herr Grefven vidare tillgjordt, men hvarå något svar sedermera icke följt.

I anledning af hvad sålunda upplyst blifvit, har Utskottet ansett sig böra hemställa:

det Rikets Ständer genom Skrifvelse hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla, att vederbörande måtte i Nåder förständigas, att antingen, innan Rikets Ständers nästa sammanträde, eller, derest sig göra låter, före Rikets Ständers Revisorers nästinstundande sammankomst, afgifva slutliqvid för merberörde krut-expedition, på det Rikets Ständer derefter må blifva i tillfälle, att detta balancemål till slutlig pröfning företaga.

3:o Under loppet af år 1831 har försålts inrikes:

Salpeter	Lisp.	183: — —
Krut	Centner	3,010: 13. 30.

4:o Från Kronans förråd hafva, uppå Kongl. Maj:ts Nådiga befallning, åtskillige qvantiteter krut blifvit utan betalning utlemnade, såsom: enligt Kongl. Brefvet af den 2 April 1831, omkring tio centner bergskrut till Directionen för segelfarten emellan Wenern och hafvet, för att användas till bergssprängningar vid de arbeten, som Directionen, enligt insänd underdånig arbetsplan, samma år låtit verkställa; enligt Kongl. Brefvet den 30 April 1831, trettio centner krut för Götha Canal-arbetes behof samma år; och enligt Kongl. Brefvet af den 24 Sept. merberörde år, tio centner bergskrut, till disposition af förstbemälde Direction, för att till bergssprängning vid Stallbacka arbets-station ofvanföre Trollhättan begagnas; men då Staten måste vidkännas betydliga uppoffringar i och för kruttillverkningarne och Stats-Verkets inkomster genom en dylik disposition minskas, så har, till förekommande deraf, Utskottet ansett sig böra tillstyrka:

att Rikets Ständer hos Kongl. Maj:t genom Skrifvelse i underdånighet anhålla, det icke något krut från Kronans förråd måtte, utan betalning, till enskilde verk, bolag eller inrättningar aflemnas.

Fortifications-Afdelningen.

Dess räkenskaper, som för år 1831 blifvit i Kongl. Kammar-Rätten granskade med anmärkningar, redovisa för inkomster och utgifter sålunda:

Debet.

Ingående Balance från år 1830:

Fordringar		Rdr 67,426: 15. 11.
Uppbörd:		
Af Tredje Hufvud-Titelns anslag för Försvarsverket	40,000: — —	
„ dito för oförutsedde militaire-behof .	300: — —	
„ Åttonde Hufvud-Titelns anslag för fångars skjuts och underhåll . .	24,233: 43. 3.	64,533: 43. 3.
	Transport	131,960: 10. 2.

	Transport	131,960: 10. 2.
Diverse arrende-, auctions-, observations- m. fl. medel .		9,550: 43. 11.
Utgående Balance till år 1832:		
Skulder		15,983: 10. 7.
	Summa Rdr	157,494: 17. 8.

Credit:

Ingående Balance från år 1830:		
Skulder		19,605: 2. 11.
Redoviste utgifter:		
Till fästningsbyggnader	32,456: 3. 2.	
Till Pionnier-Corpsen å Wanäs . . .	27,308: 13. 10.	
Af Extra Stats-anslaget, Carlsborgs fästning	8,681: 2. 3.	
Till diverse utgifter	2,317: 16. 4.	
		70,762: 35. 7.
Utgående Balance till år 1832:		
Fordringar		67,126: 27. 2.
	Summa Rdr	157,494: 17. 8.

I afseende på redogörelsen för detta Departement, har icke någon anmärkning förekommit.

I sammanhang härmed får Utskottet anmäla, att den utaf Kongl. Kammar-Rätten utan anmärkning granskade redovisningen för de till Kgl. *Topographiska Corpsens* arbeten anslagne och år 1831 uppburne medel, upptager:

Såsom Uppbörd:

Behållning från år 1830	Rdr	1,099: 40. 7.
Af Kongl. Stats-Contoret anordnade		10,000: — —
Försålde materialier		6: — —
Balance. Behållning till år 1832		379: 23. 9.
	Summa Rdr	11,485: 16. 3.

Utgif-

Utgifter:

För Triangelmätning	1,318: 19. 3.
„ Astronomiska observationer	702: 13. 7.
„ Chartæ connectioner	922: 7. 6.
„ Recognosceringar	5,538: 29. 9.
„ Inspectionsresor m. m.	1,502: 29. 4.
Arfvoden	167: 9. —
Ersättning	1,000: — —
Diverse utgifter	228: 20. —
Krigs-Archivet	5: 39. 4.
Aflevererings till Kongl. Krigs-Collegium	99: 40. 7.
Summa Rdr	11,485: 16. 3.

Hvilken redovisning icke hos Utskottet till någon anmärkning föranledt.

Andra Departementets Utrednings-Afdelning.

Denna Afdelnings räkenskaper för år 1831 hafva blifvit granskade i Kongl. Kammar-Rätten med anmärkningar. Redovisningen för *Inkomster* och *Utgifter* finnes upptagen på följande sätt:

Debet:

Balance från år 1830, Fordringar		Rdr 341,035: 11. 4.

Ordinarie Inkomst:

Års-anslaget för Departementet		416,833: 14. 6.

Extra Ordinarie Inkomster:

Indelta Infanteriets Beklädnadsmedel	68,165: 32. 5.	
Rese- och Tractamentsmedel	6,666: 32. —	
Års-anslaget till skrifmaterialier, m. m.	3,000: — —	
Årets ljuspenningar	2,190: 17. 3.	
Registratur-medel	91: 32. —	
Transport Rdr	80,114: 17. 8.	757,868: 25. 10.

Transport Rdr	80,114: 17. 8.	757,868: 25. 10.
1830 och 1831 årens recruteringspenningar för Kongl. Svea Artilleri-Regemente .	5,153: 22. 8.	85,267: 40. 4.
Fyllnadsanslag för 1830:		
Fyllnad i 1830 års ljuspenningar för Kongl. Collegium .		21: 16. —
Stats-ersättningar för år 1831:		
För utöfver års-anslaget utgifne rese- och tractaments-medel	8,218: 2. 5.	
För till ved och lysningsämnen anordnade	15,662: 32. —	
För till Protocollsföranden i Arméens Löne-reglerings-Comité utbetalde . . .	391: 32. —	24,272: 18. 5.
Ersättningar af andre Verk:		
För in natura ur förråden utlemnade persedlar	14,565: 38. 2.	
För gjorde contante försträckningar . .	5,617: 9. 2.	
För till canal- och vägarbeten commenderade truppers slitning af medförde utrednings-persedlar m. m. . . .	108: 24. 8.	
För förkomne munderingspersedlar . .	37: 22. 8.	
För lemnade modeller	89: 36. —	20,418: 34. 8.
Till Kongl. Sundhets-Collegium influtne ersättningsmedel .		525: 8. 11.
Redogörare ådömd ersättning . . . . , . .		226: 46. 1.
Extra medel:		
Auctions-medel	2,982: 40. 3.	
Observations- dito	15: 12. —	
Återburne expence-medel	42: 32. —	
Deponerade medel för Krigs-Casseuren Assessor Brattströms concursmassa . .	415: — —	3,455: 36. 3.
Värdet af i behåll varande materialier hos Svea Artillerie-Regementes Bataljons-Chefer och Regements-Directionen		1,957: 19. 4.
Balance till år 1832:		
Departementets skulder		51,420: 38. 11.
Summa Rdr		945,434: 44. 9.

Credit:

Balance från år 1830, Departementets skulder . .		Rdr 71,406: 16. 1.

Ordinarie Utgifter:

Upphandling, enligt sammandrag		68,296: 26. 4.
Arméens Beklädnad:		
Svea Lif-Garde	35,906: 47. 8.	
Andra Lif-Gardet	37,633: 3. 7.	
Lif-Gardet till Häst	43,019: 46. 1.	
Kron-Prinsens Husar-Regemente . .	31,832: 26. 8.	
Svea Artillerie-Regemente för 1830 och 5 månader af 1831	39,915: 5. 4.	
Götha dito för 1831 . . .	65,672: 17. 3.	
Wendes dito dito . . .	15,427: 11. 7.	
Wermlands Fältjägare-Regemente . .	10,021: 16. 7.	
Indelta Infanteriets beklädnad . . .	68,165: 32. 5.	
Bevärings-Manskapet	12,995: 30. 1.	
Capotters anskaffning och underhållande .	11,340: 9. 2.	
Surtout-beklädnad	1,519: 16. 10.	
Landskrona och Malmö Garnisons-Compagnier	760: 21. 1.	
Beklädnadshjelp för Underofficerare m. fl.	5,687: 43. 5.	
Ersättning till soldater af Södermanlands Regemente	703: 1. 1.	380,600: 40. 10.
Arméens Utredning:		
Communion-saker, tropheer, remtyg, sängkläder, personela utrednings-persedlar, sjukvårds-persedlar m. m. . .		10,156: 44. 2.
Till Arméens Tross		6,510: 40. 10.
Modeller		661: 10. 8.
Förlorade persedlars ersättande		47: 16. —
Fästningsfångarnes behof:		
Commendantskapens utgifter . . .	5,207: 4. 4.	
Ved- och Lysnings-ämnen	15,662: 32. —	
Beklädnad m. m. för fästningsfångar . .	76: 36. 8.	20,946: 25. —
	Transport Rdr	558,626: 27. 11.

	Transport Rdr	558,626: 27. 11.
Förrådens diverse behof		1,571: 28. —
Byggnader:		
Reparationer å förrådshusen	558: 3. 10.	
Dito i och för Vakterne i Stockholm . .	128: 4. —	
Hyror	2,975: 20. —	
		3,661: 27. 10.
Transportkostnader		2,363: 37. —
Extra Ordinarie Utgifter:		
Rese- och tractaments-kostnader . . .	15,065: 30. 5.	
Dito till Arméens Löneregleringsgs-Comité .	9,652: 10. 5.	
Dito till Protocollsföranden i dito . .	391: 32. —	
Extra Utgifter	183: 21. —	
Skrifmaterialier och expenser . . .	6,319: 21. 3.	
Registratur-medel	53: 32. —	
Auctionsomkostnader	50: — —	
Till andra Verk levererade medel . .	55: 13. 6.	
		31,771: 16. 7.
Afskrifning		2,710: 40. 3.
Besparde Beklädnadsmedel		667: 21. 4.
Balance till år 1832:		
Departementets Fordringar		344,061: 37. 10.
	Summa Rdr	945,434: 44. 9.

Utskottet har härvid inhemtat, att sedan Handelsbolaget Bibau och Wong, som på executiv auction sistlidet år för en summa af 10,500 Rdr banco inköpt en Repslagarne Sjöstedts concurs-massor förut tillhörig invid Kongl. Lif-Gardets till Häst casern belägen egendom N:ris 1 & 4 i Qvarteret Terra Nova Större å Ladugårdslandet, hos Secund-Chefs-Embetet för nämnde Lif-Garde skriftligen hembjudit denna egendom till Kongl. Maj:t och Kronan för nämnde köpeskilling på det sätt, att auctions-inropet å Kronan öfverflyttades med alla köparen åliggande skyldigheter och förbindelser; så har hos Kongl. Maj:t Befälhafvaren för Regementet, enär denna egendoms förening med casernen länge ansetts vara behöflig och önskvärd, dels i afseende på casernens otillräckliga utrymme, så att äfven boningsrum utom densamma hittills alltid måst hyras af Sqvadrons-Chefs

för större delen af Regementets Under-officerare, jemte deras hustrur och barn, dels ock i anseende till den stora tillgång på vatten, som af brunnar i egendomen lemnas och hvarpå vid casernen vore brist, hvartill för öfrigt komme, att berörde egendom, såsom gränsande till casernen, lättligen kunde, blott genom borttagande af nuvarande skilje-stängsel, med densamma förenas till en enda gård, i underdånighet hemställt, huruvida icke omförmälde egendom, som vore brandförsäkrad för 11,150 Rdr, och vid en derå i September månad 1830 verkställd värdering blifvit uppskattad till 14,000 Rdr banco, måtte af Kongl. Maj:t och Kronan inköpas, för att till Regementets begagnande öfverlemnas, helst fråga tillförene om ett sådant inköp förevarit så väl år 1822 som 1824, ehuru det ej kunnat verkställas, enär den derför då fordrade köpesumma funnits för hög, utgörande förra gången 17,666 Rdr 32 sk. och den senare ett ännu högre belopp. Och har, i anledning häraf, Kongl. Maj:t under den 30 Julii 1831 i Nåder funnit godt tillåta, att samma egendom må för Kongl. Maj:ts och Kronans räkning, emot den fordrade köpeskillingen, 10,500 Rdr, på erbjudet sätt, varda inlöst, för att åt Lif-Gardet till Häst till begagnande upplåtas, emot åliggande för Regementet, att, medelst afkastningen af de egendomen tillhörande jord- och andre lägenheter, som lämpligen kunde till enskilde utarrenderas, besörja egendomens iståndsättande, äfvensom de derå årligen erforderlige reparationer, så långt afkastningen dertill kan förslå, hvarom redogörelse för hvarje år borde till Kongl. Krigs-Collegium afgifvas, samt derefter till Kongl. Kammar-Rätten insändas; hvarjemte, hvad liqviden af köpeskillingen anginge, Kongl. Maj:t ansett lämpligast, att densamma af Kongl. Collegium utaf under händer hafvande medel förskottsvis utbetaldes, emot successiv ersättning på det sätt, att i 1832 års Statsreqvisitions-förslag dertill uppfördes 1,500 Rdr, samt derefter i de påföljande årens 1,000 Rdr eller mera, så framt tillgångarne det medgåfvo.

Utskottet, som funnit sig böra förhållandet med ifrågavarande egendomshandel hos Rikets Ständer anmäla,

anser likväl detta ämne icke föranleda till någon Rikets Ständers åtgärd.

Andra Departementets Underhålls-Afdelning.

Räkenskaperne för de under detta Departements förvaltning stående fonder upptaga:

För Bevärings-manskapets Underhålls-medel.

Debet:

Balance från år 1832:

Contant behållning	22: 39. 7.	
Anmärkningsmedel	327: 23. 3.	
Oredoviste förskott	4,018: 1. 2.	4,368: 16. —

Ordinarie Uppbörd:

Anordnadt af Kongl. Stats-Contoret		60,000: — —

Extra Ordinarie Uppbörd:

Återdebiterade medel	12: 21. 6.	
Ersättningar	533: 38. 9.	
Anmärkningsmedel	33: 22. 3.	599: 34. 6.
Afskrifning		863: 13. 10.
Kongl. Kammar-Rättens Observationsmedel: I följd af Kongl. Kammar-Rättens skrifvelse den 13 April 1831 och Kongl. Krigs-Collegii beslut den 26 i samma månad, uppdebiteras å nyo de Fältkamereraren J. F. Wallstersson ådömde anmärkningsmedel . . .		2,674: 39. 8.
Balance till år 1832:		
Öfverlevereringar		5,377: 32. 5.
	Summa Rdr	73,883: 40. 5.

Credit:

Balance från år 1830:

Upplånte medel	1,600: — —	
Öfverbetalningar	4,704: 35. 8.	6,304. 35. 8.
	Transport	6,304: 35. 8.

		Transport 6,304: 35. 8.

Ordinarie Utgift:

Möteskostnaden för Beväringsmanskapets i Riket vapenöfning under året . . . . . , . .		61,632: 19. 10.

Extra Ordinarie Utgift:

Slitnings-penningar . , ...	694: — —	
Restituerade medel	7: 24. 9.	
Skjuts- och tractaments-kostnad . . .	283: 28. —	
Diverse	15: 33. 4.	
		1,000: 38. 1.
Ersättningar . . . . . , . . .		442: 16. 10.
Afskrifning		400: 39. 7.
Kongl. Kammar-Rättens observationsmedel:		
De i Debet upptagne		2,674: 39. 8.

Balance till år 1832:

Contant behållning	26: 7. 10.	
Anmärkningsmedel	300: 21. 3,	
Oredoviste medel	1,101: 13. 8.	
		1,427: 42. 9.
	Summa Rdr	73,883: 40. 5.

Sammandraget öfver sjukhus-kostnader vid Södermanlands Beväringsmanskaps möte år 1831 upptager under titel *Dagliga Förbrukningspersedlar*, till sjukhusets behof, bland annat, 109 kannor 15½ jungfrur bränvin, till ett värde af 103 Rdr 19 sk. 4 rst., ehuru sjukhus-journalen utvisar, att endast 9 man befunnits sjuke, under ett möte, som blott räckt tio dagar.

Då anmärkning, rörande allt för stor bränvinsutdelning åt manskap, äfven förekommer vid redogörelsen för exercitie-sqvadronernes underhålls-medel, och hvilken anmärkning föranledt Utskottets hemställan i afseende på inskränkning i dylik bränvinsutdelning; så får, i afseende på ofvanberörde erinran, Utskottet samma hemställan åberopa.

För Exercitie-Sqvadronernas Underhållsmedel

år 1831 års Hufvud-bok granskad i Kongl. Kammar-Rätten med anmärkningar. Inkomster och Utgifter hafva varit;

Debet.

Balance från år 1830:

Contant behållning	R:dr 11,319: 2. 7.	
Oredoviste förskott	537: 18. 10.	
Anmärkningsmedel	187: 14. 7.	12,043: 36. —
Ordinarie Uppbörd:		
ifrån Kongl. Stats-Contoret . . . . . ,		22,347: 40. —
Extra Ordinarie Uppbörd:		
Auctionsmedel	15: 24. 8.	
Anmärkningsmedel	71: 10. 3.	
Ersättnings dito	815: 37. 1.	902: 24. —
Balance till år 1832:		
Skuld till Gamla Mötespassevolance-cassan		26,256: 18. 8.
	Summa Rdr	61,550: 22. 8:

Credit:

Balance från år 1830:

Till Gamla Mötespassevolance-fonden, Skuld	26,256: 18. 8.	
Till Örebro Läns Landtränteri dito	2,326: 31. —	28,583: 1. 8.
Ordinarie Utgift:		
Möteskostnad för Exercitie-Sqvadronernes sammandragande		21,861: 35. 9.
Extra Ordinarie Utgift:		
Skjuts- och resekostnad	21: 33. 6.	
Byggnads-reparationer	661: 20. —	
Arfvoden	50: — —	
Inventariers upphandling	130: 22. —	
Diverse	12: — —	875: 27. 6.
	Transport	51,320: 16. 11.

Trans-

Transport 51,320: 16. 11.

Balance till år 1832:

Contant behållning	6,149: 8. 10.	
Oredovista förskott	3,896: — 4.	
Anmärkningsmedel	184: 44. 7.	10,230: 5. 9.
		Summa 61,550: 22. 8.

Af Lif-Regements Dragon-Corps's räkenskaper har Utskottet inhemtat, huruledes under mötestiden, 74 dagar, åtgått 209 kannor 8 jungfrur bränvin, hvaraf största delen blifvit utlemnad till manskapet dels med 2, dels med 3 supar hvarje dag, för utom så kallade magdroppar, extraherade på bränvin, $\frac{1}{8}$ jungfru på man dagligen. Och som manskapets till 12 sk. utgående contanta aflöning blifvit på detta sätt ökad med 3 till $4\frac{1}{2}$ sk. om dagen, samt icke skäligen kan förmodas, att en så ymnig daglig bränvinsförplägning varit åsyftad med den, genom general-ordres af den 18 Mars 1831 gifna tillåtelse, att så stort qvantum beskt bränvin, som, efter läkarens hörande, kunde anses behöfligt, skulle få utdelas, serdeles som olika hushållning företett sig så vid Lif-Regementets Husar-Corps, der extra förplägning egt rum blott 8 serskilda dagar under hela mötet och då med endast 1 jungfru på man om dagen, som vid de öfrige Regementena, der åtgången af bränvin varit knappt $\frac{1}{10}$:del af den vid Lif-Regementets Dragon-Corps; så och till förekommande af bränvinets missbruk, i förening med besparing i utgifterne, har Utskottet funnit sig föranlåtet hemställa,

det Rikets Ständer hos Kongl. Maj:t genom underdånig skrifvelse anhålla, att bränvins-utdelning åt Kronans manskap måtte, så vidt sig göra låter, inskränkas.

För Artillerie-hästarnes underhållsmedel

har Räkenskapen för år 1831 blifvit granskad utan utfärdad anmärkning. Varande resultatet följande:

Debet.

Balance från år 1830:		
Contant behållning	841: 28. 7.	
Oredoviste förskott	3,063: 37. 6.	
		3,905: 18. 1.
Extra Ordinarie Uppbörd:		
Anmärkningsmedel		2,378: 26. 6.
Balance till år 1832:		
Upplånte medel		9,000: — —
	Summa R:dr	15,283: 44. 7.

Credit:

Balance från år 1830:		
Skulder		9,009: 2. 2.
Ordinarie Utgift:		
Fourragerings-kostnad för privata hästar år 1830	13: 25. —	
Diverse	2: — —	
		15: 25. —
Afskrifning till redovisning af Artillerie-Regementenas Fourragerings-Directioner		5,178: 12. 10.
Balance till år 1832:		
Contant behållning	496: 34. 1.	
Oredoviste förskott	584: 18. 6.	
		1,081: 4. 7.
	Summa Rdr	15,283: 44. 7.

Och har icke heller hos Utskottet någon anmärkning vid berörde räkenskap blifvit gjord.

Redogörelsen för 1829 års Mötespassevolance-afgift för år 1831.

Förhållandet med denna uti Kongl. Kammar-Rätten utan anmärkning granskade räkenskap, har befunnits sålunda:

Debet:

Behållning, anticiperad till Gamla Mötespassevolance-fonden	72,228: 31. 9.	
Innestående i Lands-Contoren . . .	56: 44. 3.	
Oredoviste förskott hos f. d. Commissariaten m. fl.	1,334: 44. 8.	
Anmärkningsmedel hos dito . . .	336: 38. 8.	
Ersättningsmedel	3,107: 39. 11.	83,065: 7. 3.
Extra Ordinarie Uppbörd:		
Enligt liqvid emellan denna och Gamla Passevolance-fonden upptages förut ej debiterade från Wermlands Läns Landtränteri		384: 7. 8.
	Summa R:dr	83,449: 14. 11.

Credit:

Balance från år 1830:		
Öfverleverering		8: — —
Extra Ordinarie Utgift:		
Sjukhus-byggnader:		
Chefen för Calmare Regemente . . .	2,290: — —	
Möteskostnad för år 1829	13: 45. —	2,303: 45. —
Ersättning till Gamla Mötespassevolance-fonden för derifrån levereradt fourrage		3,107: 39. 11.
Afskrifning för orätt påförd ersättning .	118: 5. 6.	
Vidare afföres: De uti denna räknings ingående Balance inbegripne Ersättningsmedel, hvilka medel uti 1830 års räkning af misstag blifvit såsom denna fondens fordran debiterade, ehuru de rätteligen utgöra densammas skuld till Gamla Mötespassevolance-fonden	3,107: 39. 11.	3,225: 45. 5.
	Transport	8,645: 34. 4.

Transport 8,645: 34. 4.

Balance till år 1832:

Behållning, anticiperad till Gamla Mötespassevolance-fonden	74,518: 10. 3.	
I Lands-Contoren innestående . . .	21: 32. 10.	
Oredoviste förskott af f. d. 6:te Commissariatet	122: 37. 11.	
Anmärkningsmedel hos f. d. Commissariaten	140: 43. 7.	74,803: 28. 7.
		Summa 83,449: 14. 11.

Någon anledning till anmärkning vid denna redogörelse har icke hos Utskottet förekommit.

Nya Mötespassevolance-fonden för år 1831:

Denna Fonds i Kongl. Kammar-Rätten med anmärkningar granskade räkenskaper visa,

i Debet:

Balance från år 1830:

Contant behållning	17,246: 4. 9.	
Innestående i Länen och Lands-Contoren .	130,573: 45. 10.	
Oredoviste förskott	7,451: 20. 11.	155,271: 23. 6.

Ordinarie Uppbörd:

Mötes-passevolance-afgift af Rust- och Rotehållarne i Riket 215,093: — 4.

Extra Ordinarie Uppbörd:

Ersättnings- och Anmärknings-medel m. m. . . .	5,358: 43. 4.
Interims Uppbörd. Centonal-medel	12: 40. —

Leverering:

Gamla Mötespassevolance-fonden påför för

Transport 375,736: 11. 2.

	Transport	375,736: 11. 2.
levereradt fourrage, emot ersättning .	6,873: 40. 4.	
Gamla Mötespassevolance-fonden tillhörige medel, levererade till Carlstads Ränteri den 17 Februarii 1831 . . .	768: 15. 4.	
Af Södermanlands och Kopparbergs Landtränterier, utöfver årets uppbörd levererade	2,935: 16. —	10,577: 23. 8.
Balance till år 1832:		
Öfverleverering af Lands-Contoren . .	35: — —	
Fordringar efter liqvider	4,173: 13. 7.	
Upplånte medel	65,000: — —	69,208: 13. 7.
	Summa Rdr	455,522: — 5.

Credit:

Balance från år 1830:		
Öfverlevereringar af Lands-Contoren . .	484: 10. 5.	
Fordringar efter liqvider	13,536: 16. 6.	
Upplånte medel	110,000: — —	
Gamla Mötespassevolance-fonden för förskjutne löner m. m. år 1830 . . .	6,353: 4. 5.	130,400: 31. 4.
Ordinarie Utgift:		
Mötes-kostnaden för de Indelte Cavalleri- och Infanteri-Regementena		161,765: 5. 2.
Möteskostnader för år 1830		8,016: 41. 6.
Uppbörds-procent och remisslage för influtne Mötes-medel		4,063: — 4.
Provision för Mötesmedlens utbetalning till Regementena		2,912: 6. 11.
Mönstrings-kostnader		568: 34. 1.
Löner och Inqvarteringspenningar för Regements-Commissarierne och Vaktmästarne		7,097: 10. 8.
Kostnader för mötesplatser		348: 29. 1.
Sjukhuskostnader		1,199: 36. 1.
Sjukhus-reparationer		354: 11. —
Restituerade medel		2,935: 16. —
	Transport	319,661: 30. 2.

	Transport	319,661: 30. 2.
Exercitie-ammunition för 1830		640: 14. 11.
Arrende för mötesplatser		198: 35. 3.
Diverse Extra Utgifter:		286: 44. 6.
Afskrifningar		15,579: 43. 10.
Utbetalde ersättningar		627: 10. 9.
Leverering: Af fourrage in natura af åtskilliga Rusthållare	1,171: 39. 11.	
Gamla Mötespassevolance-fonden tillhörige medel	768: 15. 4.	
Till Beväringsfonden	629: 23. 3.	
		2,569: 30. 6.
Balance till år 1832:		
Behållningar och fordringar:		
Contant behållning	31,019: 24. —	
Innestående i Lands-Contoren och Länen .	66,671: 27. 8.	
Oredoviste förskott	16,492: 17. 9.	
Ersättningsmedel	1,774: 9. 1.	
		115,957: 30. 6.
	Summa Rdr	455,522: — 5.

Utskottet har under granskningen häraf icke funnit någon anmärkning, som ansetts föranleda till Rikets Ständers åtgärd.

Tross-passevolance-medlen:

Af 1831 års i Kongl. Kammar-Rätten, utan anmärkning, granskade Hufvud-bok, har fondens ställning, till Inkomster och Utgifter, befunnits vara följande:

Debet:

Balance från år 1830:

Innestående i Lands-Contoren . . .	10,354: 18. 7.	
Utlånte medel	71,600: — —	
Contant behållning	4,258: 35. 5.	
		86,213: 6. —
	Transport	86,213: 6. —

	Transport	86,213: 6. —
Ordinarie Uppbörd:		
Af Rusthållarne, så väl för den delen af Indelta Infanteriet, som förut varit Cavalleri-Regemente, som för Cavalleri-Regementena:		
Passevolance-afgift till Trossens underhållande . . .		19,149: 8. —
Extra Ordinarie Uppbörd:		
Auctionsmedel		176: 47. 7.
	Summa R:dr	105,539: 13. 7.

Credit.

Balance från år 1830:		
Öfverleverering af Mötespassevolance-medlen . . .		6: 14. 8.
Ordinarie Utgift:		
Passevolance till Trossens underhållande, så väl vid Cavalleri-Regementena, som vid Indelta effective, till Infanteri afsutne Cavalleri-Regementen		12,192: 32, —
Generela Extra Utgifter: . . . . . ,		1,274: 42. 6.
Afskrifning		625: — —
Balance till år 1832:		
Innestående i Lands-Contoren . . .	5,884: 23. 7.	
Utlånte medel . . . . . ,	79,500: — —	
Contant behållning	6,055: 44, 10.	
		91,440: 20. 5.
	Summa Rdr	105,539: 13. 7.

Utskottet har vid denna räkenskap icke funnit något att anmärka.

Allmänna Hingstmedels-fonden.

1831 års redogörelse derför, i Kongl. Kammar-Rätten granskad, utan anmärkning, visar följande förhållande i

Debet:

Balance från år 1830:		
Behållningar och Fordringar		3,085: 22. —
Ordinarie Inkomst:		
Af Kongl. Stats-Contoret anordnadt		2,375: 21. —
Extra Ordinarie Inkomst.		
Återlevererade medel	125: — —	
Auctions- dito	72: 26. —	197: 26. —
Balance till år 1832:		
Skulder . , ...		2,741: 41. 3.
	Summa Rdr	8,400: 14. 3.

Credit.

Balance från år 1830:		
Skulder		2,741: 41. 3.
Ordinarie Utgift:		
Compagnie-hingstars inköp	300: — —	
„ „ utfordring . . .	234: 8. —	
Underhållskostnad för hingstar af Norrsk race	119: 21. 4.	
Hingstmönstrings-kostnad	281: 16. —	
Skjuts- och rese-kostnad	289: 5. 6.	
Hingstpræmier . . , ...	400: — —	
Tractamenten och Skrifmaterialier . .	465: — —	2,089: 2. 10.
Extra Utgifter: Diverse		2: — —
Balance till år 1832:		
Behållningar och Fordringar		3,567: 18. 2.
	Summa Rdr	8,400: 14. 3.

Vid granskningen af denna räkenskap har ingen anmärkning egt rum.

Andra

Civil-Departementet.

Militiæ-Boställs-cassan.

Hufvud-boken för år 1831, som i Kongl. Kammar-Rätten blifvit granskad utan anmärkning, utvisar följande räkenskaps-förhållande:

Debet:

Balance från år 1830, Behållningar och Fordringar		440,441: 44. 8.
Inkomster:		
Reserve-Hemmans räntor		5,941: 45. 11.
Säterifrihets-medel		40: 39. —
Interessen på lån		21,623: 33. 7.
Anmärknings-medel		145: 44. 8.
Auctions dito		443. 16. —
Diverse Inkomster		241: 42. 1.
Balance till år 1832:		
Cassans skulder	1,883: 35. 4.	
Orätt inlevererade medel	89: 36. —	
I Cassa-räkningen upptagne och år 1831 levererade medel, som icke blifvit påförde	4,455: 29. 8.	
		6,429: 5. —
	Summa	475,308: 30. 11.

Credit:

Balance från år 1830, Skulder	1,790: 26. 11.
Utgifter:	
Aflöning, gratificationer, arfvoden och pensioner	8,389: 43. 1.
Afgift till Civil-Statens Pensions-cassa	102: — —
Transport Rdr	10,282: 22. —

Transport		10,282: 22. —
Expenser, ljuspenningar, skjuts- och tractaments-kostnader		479: 25. 6.
Frihets-ersättning för genom vådeld afbrunne boställen .		138: 34. 2.
Inqvarterings-penningar		11,946: 13. 4.
Nybyggnader och reparationer		9,533: 31. 4.
Remisslage-afkortningar, afskrifningar och diverse utgifter		2,450: 10. —

Balance till år 1832:

Contant behållning	32,260: 37. 6.	
Fordringar hos låntagare	385,728: 12. 11.	
Förskott till nybyggnader . . .	8,916: 8. —	
Restantier, deponerade medel, och till afskrifning anmälde poster m. m. .	13,572: 28. 2.	
		440,477: 38. 7.
	Summa Rdr	475,308: 30. 11.

I afseende på medlens förvaltning samt cassans säkerhetshandlingar har icke något varit att anmärka; hvaremot Utskottet funnit Hufvud-boken otydlig och svårfattlig; men som en förbättrad räkenskaps-method jemväl för denna cassas räkenskaper, i sammanhang med de formulaire, som, i följd af Kongl. Maj:ts Nådiga befallning, Kongl. Stats-Contoret, i samråd med de förvaltande Verken, skall upprätta, är att förvänta;

så anser Utskottet någon hemställan i detta afseende nu icke erforderlig.

Wadstena Krigsmanshus-Cassa.

Räkenskaperne, hvilka för 1830 undergått granskning i Kongl. Kammar-Rätten, med anmärkningar, men ej ännu för år 1831 blifvit derstädes reviderade, hafva på följande sätt redovisat denna cassas uppbörd och utgifter:

Debet:	1830.			1831.		
Balance från föregående år. Fordringar	1,027,689	20	2	1,074,845	10	8
Ordinarie Uppbörd:						
Äldre Inkomster:						
Centonal	26,183	24	8	95	35	11
Avancements-penningar	5,383	16	—	2,640	2	3
Inskrifnings dito	306	—	—	—	—	—
Afskeds dito	54	43	1	—	—	—
Afgift för pensioner och gåfvor . . .	1,079	38	10	7	24	—
Rusthålls-afgifter	24,586	12	11	—	—	—
Bötesmedel	1,032	8	10	29	8	—
Interesse för utlånte capital	51,284	17	5	51,611	8	8
Afgift för Grefve-, Friherre- o. Sköldebref	25	—	—			
Hemmans-räntor efter Kronovärde . .	3,932	44	10			
Skilnaden efter markegångs-pris . . .	20,911	12	5			
Fyrationde spanmål	7,084	3	4			
Armbössemedel	7	43	—			
Innehållne medel för Civil-Statens Pensions-cassa	57	—	—	57	—	—
Leverering, innan den nya redovisningsmethoden blef föreskrifven	—	—	—	109,364	17	—
Nyare Inkomster:						
Centonal, afgift för fastighetsköp m. m.	28,384	5	11	1,830	7	—
Extra Ordinarie Uppbörd:	1,676	47	8	3,426	24	10
Balance, Skulder	1,228	23	6	3,713	41	2
Summa	1,200,907	26	7	1,247,620	35	6

Credit:	1830.			1831.		
Balance, Skulder	1,442	12	2	1,228	23	6
Utgift:						
Till Kongl. Maj:ts Nådiga disposition utbetalde medel	1,500	—	—	1,500	—	—
Löner	5,316	1	8	5,439	26	8
Pensioner	1,907	32	—	1,917	28	—
Nådegåfvor	63	—	—	69	—	—
Gratialisternes underhåll	67,437	32	—	69,727	24	—
Procent å gratialist-underhålls-medlen	679	11	6	702	20	6
Leverering till Arméens Pensions-cassa	41,297	18	11	56,595	19	8
Remisslage, provisioner, skrifmaterialier och diverse utgifter	4,477	10	9	2,920	25	5
Afkortningar, afskrifningar och restitutioner	1,941	40	11	560	8	10
Afskrifning af sådane poster, som komma att redovisas i de till Kgl. Kammar-Rätten ingående räkenskaper .	—	—	—	107,293	36	4
Utgående Balance. Behållningar och Fordringar	1,074,845	10	8	999,666	14	7
Summa	1,200,907	26	7	1,247,620	35	6

Någon anledning till erinran vid ifrågavarande räkenskaper har ej hos Utskottet förekommit. Cassans säkerhetshandlingar hafva befunnits i behörig ordning; varande, i följd af Kongl. Brefvet den 15 Februarii innevarande år, till Arméens Pensionscassa nu mera öfverlemnade låne-document å ett belopp af 69,836 R:dr 21 sk., hvarmed samma cassas hos Krigsmanshus-cassan innestående capital blifvit förminskadt.

Stockholm den 4 Novemb. 1834.

STOCKHOLM, hos B. M. Bredberg, 1834.

N:o 326.

Ankom till Exp.-Utsk. den 13 Nov.

Berättelse, angående verkställd granskning af Kongl. Krigs-Academiens Räkenskaper.

(I. A.)

Räkenskapen, som i Kongl. Kammar-Rätten blifvit granskad med anmärkningar, upptager följande förhållande:

Debet.

Balance från år 1830.			
Kongl. Academiens fordringar		15,558: 40. 7.	
Ordinarie Uppbörd.			
Stats-medel	37,525: — —		
Betalande Cadetters pensions-afgift .	41,051: 5. 4.		
D:o till Böcker och Rit-tillbehör .	1,100: — —	79,676: 5. 4.	
Extra-ordinarie Uppbörd.			
Utom Stat influtna medel för försålde, casserade persedlar m. m.		511: 29. 5.	
Balance till år 1832.			
Kongl. Academiens skulder		7,568: 12. 10.	
		Summa 103,314: 40. 2.	

Credit.

Balance från år 1830.		
Kongl. Academiens skulder . .	13,522: 21. 1.	
	Transport 13,522: 21. 1.	

Transport		13,522: 21. 1.
Tillkommer:		
Besparing uppå 1830 års Stats-anslag, att till Kongl. Maj:ts Nådiga disposition redovisas	2,036: 19. 6.	15,558: 40. 7.
Ordinarie Utgift:		
Aflöning	20,434: 12. —	
Underhåll, beklädnad, m.-fl. omkostnader	55,245: 19. 11.	
Båtsmans-Commenderingens underhållande	2,405: 27. 3.	78,085: 11. 2.
Extra-ordinarie Utgift:		
Restituerade medel	669: 42. 1.	
Begrafningshjelp	194: 18. —	
Utom Stat	1,857: 30. —	2,721: 42. 1.
Afskrifning		
Af aflyttade Cadetter påförd Pensions-afgift . . .		54: 21. 4.
Balance till år 1832.		
Kongl. Academiens fordringar		6,894: 21. —
	Summa	103,314: 40. 2.

Någon anmärkning vid denna Räkenskap har icke förekommit.

Stockholm den 4 Nov. 1834.

N:o 327.

Ankom till Exp.-Utsk. den 13 Nov.

Berättelse, angående verkställd granskning af Tullverkets Räkenskaper.

(I. A.)

Berörde i Kongl. Kammar-Rätten med anmärkningar granskade Räkenskaper redovisa på följande sätt Verkets Uppbörd och Omkostnader.

Debet.

Balance från föregående året:		
Contant behållning	27,376: 7. —	
Inom Augusti påföljande år levererade medel	195,631: 45. 9.	
Restantier	58,714: 38. 11.	281,722: 43. 8.
Uppbörd		
Båk- och Lots-medel	58,321: 19. 3.	
Tullmedel	2,641,716: 37. —	
Nionde Hufvudtitelns Besparingsmedel eller anslag till Manufacturernes befrämjande	3,543: 34. 5.	
Wadstena Krigsmanshus-medel . .	6,391: 9. 11.	
Convoy-medel	287,066: 24. 2.	
Fabriks-Fattig-Cassæ-medel . . .	70: 34. 8.	2,997,110: 15. 5.
Balance till påföljande året.		
Öfverlevereringar		977: 47. 4.
	Summa	3,279,811: 10. 5,

Credit.

Balance från föregående året.			
Öfverlevereringar		523: 2. 4.	
Afkortningar.			
å Stats-medlen	90,317: 20. —		
å Convoy D:o	4,247: 21. —	94,564: 41. —	
Anordning utom Stat.			
å Stats-medlen	151,170: 23. —		
å Convoy D:o	6,036: 7. 2.		
å Fabriks-Fattig-Cassæ D:o . . .	49: — 10.	157,255: 31. —	
Tull-Verkets Omkostnader.			
Löner för General-Tull-Styrelsen . .	11,833: 16. —		
Stat och Omkostnader . . .	406,395: 28. 5.		
Arfvoden och Gratificationer . .	18,561: 43. 8.		
Hemliga Utgifter	8,000: — —		
Pensions-Staten	6,768: 16. —		
Indragnings-Stat	26,180: 22. —	477,739: 30. 1.	
samt andra Utgifter.			
Till Götheborgs Hospital . . .	500: — —		
Remisslage	8,135: 42. 6.		
Procenter	4,971. 20. 7.		
Restitutioner	7,910: 3. 11.	21,517: 19. —	
Levereringar.			
Statsmedel	1,992,294: 3. 6.		
Wadstena Krigsmanshus D:o . .	4,800: 26. 6.		
Convoy D:o	286,362: 42. 3.		
Fabriks-Fattig-Cassæ D:o . . .	56: 28. 6.	2,283,514: 4. 9.	
		Transport 3,035,114: 32. 2.	

	Transport	3,035,114: 32. 2.
Balance till påföljande året.		
Contant behållning	30,607: 17. 2.	
Inom Augusti påföljande året levererade medel	146,007: 18. 11.	
Restantier	68.081: 38. 2.	244,696: 26. 3.
	Summa	3,279,811: 10. 5.

Utskottet har under granskningen af detta Verks förvaltning och räkenskaper icke funnit något att anmärka.

Stockholm den 4 Nov. 1834.

N:o 328.

Ankom till Exp.-Utsk. den 13 Nov.

Berättelse, angående verkställd granskning af Post-Verkets förvaltning år 1831.

(I. A.)

Räkenskaperne, som i Kongl. Kammar-Rätten blifvit granskade med anmärkningar, utvisa följande förhållande med inkomster och utgifter.

Debet.

Balance från föregående året.		
Tillgångar		147,419: 47. 6.
Inkomster.		
Postmedel		
Porto för inrikes brefvexlingen . .	278,035: 2. 6.	
Transport	278,035: 2. 6.	147,419: 47. 6.

Transport	278,035:	2.	6.	147,419:	47.	6.
Porto för utrikes brefvexlingen . .	168,858:	28.	7.			
Fraktmedel för Sjöpostfarterne . .	20,195:	46.	—			
Bötesmedel	431:	47.	9.			
Anmärknings D:o	1,683:	17.	4.			
Extra-ordinarie uppbörd . . .	1,117:	36.	—	470,322:	34.	2.
Diverse Verks medel				1,936:	21.	—
Balance.						
Öfverlevereringar och skulder				677:	30.	5.
			Summa	620,356:	37.	1.

Credit.

Balance från föregående året.						
Öfverlevereringar och skulder				1,984:	—	1.
Afkortning för restituerad Postporto, oinlöste, qvarliggande samt retournerade utrikes bref, observations-procent, Actorats-provision, m. m.				2,313:	46.	—
Utgifter och Omkostnader.						
Aflöning, arfvoden och gratificationer	45,227:	33.	10.			
Postilloners aflöning, tractamenten, beklädnad och beväring . .	28,173:	1.	11.			
Postförings- och Roterings-ersättnings-omkostnader	72,630:	14.	11.			
Sjöpostfarten	38,957:	16.	8.			
Utrikes brefvexlingen . . .	129,390:	14.	9.			
Pensions-Staten	2,097:	23.	4.			
Ved och ljus, lycktors underhåll, skrifmaterialier m. m. . . .	13,665:	22.	10.	330,141:	32.	3.
Paket-Post-Inrättningen, (förlust)				12,395:	—	9.
			Transport	346,834:	31.	1.

		Transport	346,834: 31. 1.
Levereringar.			
Till Stats-Verket	100,000: — —		
— Diverse Verk	1,936: 21. —	101,936: 21. —	
Balance, Tillgångar.			
Behållning i Banken	4,000: — —		
Fordran hos Norrska Regeringens Handels- och Finance-Departement, hvarom liqvidation ännu beror på Kongl. Maj:ts Nådiga pröfning . . .	16,485: 34. 2.		
Dito af Kejserliga Ryska Post-Amten i S:t Petersburg och Helsingfors . .	338: 11. 2.		
Förskott till reparationen af Posthuset i Helsingör	7,746: 44. 7.		
Dito för Post-Ångfartyget Motalas nybyggnad . . , . . .	101,000: — —		
Dito för dito transport och utredning .	4,759: 17. 7.		
Dito för Post-Ångfartyget Constitutions reparation	4,550: — —		
Förskjuten ersättning för förkomne recommenderade bref	1,467: 11. 2.		
Dito kostnader för utrikes brefvens rening och rökning	697: 38. 10.		
Dito skjuts- och tractaments-penningar till Ledamöter uti blandade Post- och Rådstufvu-Rätter	595: 11. 7.		
Proprie balancer och restantier hos Upphördsmännen	30,045: 7. 11.	171,585: 33. —	
		Summa	620,356: 37. 1.

I anledning af hvad Utskottet, uti 39 och 88 §§. af dess Utlåtande öfver Rikets Ständers Revisorers åren 1830 och 1832 afgifne Berättelser, yttrat sig skola efter granskningen af 1831 års räkenskaper meddela, rörande den i samma Berättelser (1830, pag. 108; 1832 pag. 94 — 97) förekommande

och af Revisorerne fullständigt utredde fråga, angående liqviden med Styrelsen af Motala mechaniska verkstad för Ångfartyget Motala, får Utskottet upplysa, att Kongl. Maj:t, genom Nådigt Bref af den 11 Februarii 1832, anbefallt Öfver-Post-Directeurs-Embetet, att erbjuda Styrelsen af nämnde verkstad 108,000 R:dr banco, såsom full betalning för så väl samma vid verkstaden byggde Ång-fartyg, som för den derstädes serskildt förfärdigade ångpanna af koppar, med Nådigt förklarande derjemte, att Verkstads-Styrelsen, derest den med denna summa icke åtnöjdes, egde att sin talan mot Post-Verket i laga ordning utföra. Sedan Post-Directeurs-Embetet i följd häraf till Verkstads-Styrelsen utbetalt fyllnaden i ofvanberörde 108,000 R:dr med 7000 R:dr, emot Styrelsens afgifne förbindelse, att, så framt vid den rättegång om högre betalning för Ångfartyget, som Styrelsen tilläfventyrs kunde finna sig befogad emot Post-Verket anställa, sistnämnde summa eller någon del deraf blefve verkstaden lagligen frånkänd, ett motsvarande belopp skulle af Verkstads-Styrelsen till Post-Cassan återgäldas; så har Götha Canal-Direction hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhållit, det Kongl. Maj:t täcktes ånyo under Nådigt skärskådande taga förhållandet med ifrågavarande fordringsanspråk, och, på af Directionen anförde förmente skäl, tillägga verkstaden betalning efter den under den 5 Julii 1831 afgifne kostnadsräkningen, hvilken, sedan de af Post-Revisions-Contoret deruti gjorde rättelser, dem Directionen godkände, blifvit iakttagne, slutar sig på en summa af 108,374 R:dr 26 sk. 11 r:st, då Directionen ville medgifva, att den vinstprocent, som Kongl. Maj:t kunde finna billigt i Nåder bestämma för verkstaden, må få beräknas, ej å verkliga kostnads-summan, utan å de 64,000 Riksdaler, hvartill levereringspriset för fartyget af framlidne vice Amiralen, Herr Grefve von Platen förslagsvis skall blifvit uppgifvet. I anledning häraf har Kongl. Majt. under den 22 Dec. 1832 i Nåder förklarat, att då Motala Verkstad, med afdrag af kostnaden för ofvanberörde serskilda ångpanna af koppar, för ifrågavarande Post-ångfartyg med machineri och ångpanna af jern undfått 95,580 R:dr 11 sk. 11 r:st, eller nära den summa 96,000 R:dr, som Ångfartyget Prins Carl, af lika storlek och beskaffenhet med Motala, kostade i England, der arbetslöner och materialier äro betydligt dyrare än i Sverige, samt enär beställningen af meranämnde Ångfartyg vid Motala, der Post-Verket under byggnadstiden i flere månader måst underhålla ett Ombud, dels för att tillse, det fartyget blef ändamålsenligt inredt, dels ock för att påyrka arbetets fortskyndande, för Post-Cassan i sjelfva verket medfört större kostnad, än om fartyget

tyget i England hade blifvit beställdt och byggdt, Kongl. Maj:t icke funnit skäl att å Götha Canal-Directions ofvanberörde underdåniga ansökning fästa afseende; i följd hvaraf Kongl. Maj:ts högstberörde Nådiga beslut af den 11 Februarii 1832, angående liqviden för meranämnde Ångfartyg, komme att fortfarande tjena till efterrättelse.

Vid detta förhållande och då någon talan emot Post-Verket icke blifvit i laga ordning af Verkstads-Directionen anställd,

anser Utskottet detta ämne icke påkalla någon Rikets Ständers åtgärd.

Norrska Post-Verkets äldre skuld balanceras fortfarande till lika belopp, som den uti Revisorernes berörde Berättelser blifvit upptagen, eller 16,485 R:dr 34 sk 2 r:st, med lika anteckning som förut, eller, "att tvist uppstått om liqvidationen, hvilken beror på Kongl. Maj:ts Nådiga pröfning."

Någon annan upplysning rörande förhållandet med denna fordran har Utskottet icke inhemtat, och Utskottet anser sig således ega anledning tillstyrka,

att Rikets Ständer hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla, det denna balance-fråga måtte bringas till slutligt afgörande

---

Redogörelsen för *Paket-Post-Inrättningen*, som i Kongl. Kammar-Rätten blifvit granskad med anmärkningar, har funnits utvisa följande inkomster och utgifter:

Debet.

Uppbörd.						
Passagerare-afgift	2,955:	27.	6.			
Fragt-afgift	1,831:	25.	6.	4,787:	5.	—
Innehållen Centonal				11:	31.	8.
Balance, förlust på Paket-Post-Inrättningen . . .				12,395:	—	9.
			Summa	17,193:	37.	7.

Credit.

Utgift.

Inredning af Paket-Post-Contoret i Stockholm	517:	4.	—			
Vagnar och Seldon	4,745:	44.	—			
Aflöning och Postilloners dagtractamenten .	1,508:	4.	—			
Postilloners beklädnad	401:	5.	4.			
Skjuts-kostnad	8,037:	27.	8.			
Reparationer, hus- och vagnbodshyror, inventarier och diverse utgifter	1,972:	16.	9.	17,182:	5.	9.

Leverering till Kongl. Ränte-Kammaren.

Wadstena Krigsmanshus-Cassas medel				11:	31.	10.
Summa				17,193:	37.	7.

Häraf visar sig väl, att Paket-Post-Inrättningen, som endast under 7 månader, eller ifrån Junii med December af år 1831 varit begagnad, utfallit med betydlig förlust; men då detta, enligt Rikets Ständers beslut vid sistförflutne Riksdag, utförde företag icke kan med full tillförlitlighet bedömas första året af dess tillvaro, enär en stor del af utgifterne varit föranledde af Paket-postens iordningbringande, nemligen genom inredning af Paket-Post-Contor, inköp af vagnar och selar m. m.; så har Utskottet ansett hufvudsakligt bedömande af Paket-Post-Inrättningen böra uppskjutas intilldess revisionen af förvaltningen för påföljande år företages, då, efter Utskottets förmodan, resultatet af samma Inrättning och den derå uppkommande årliga förlust kan närmare uppgifvas.

Stockholm den 4 November 1834.

N:o 329.

Ank. till Exp.-Utsk. den 13 Nov.

Berättelse, angående verkställd revision af Kongl. Numer-Lotteriets Räkenskaper.

(I. A)

Detta Verks, i Kongl. Kammar-Rätten utan anmärkning granskade Räkenskap för 1831 upptager:

Debet.

Balance från 1830.			
Contanta behållningen, Statsmedel	13,512: 8. 4.		
Riksgäldsmedel	4,027: 36. 1.		
Fastighet vid Svartmangatan	14,517: 18. 10.		
Innestående Lotterimedel, fordringar	747: 1. 3.	32,804: 16. 6.	
1831 års uppbörd.			
Numer-Lotterimedel,			
Lottförsäljning	278,740: 3. 11.		
Hushyror	264: 8.		
Anmärkningsmedel	176: 36. 10.		
Försåldt Maculatur	616: 32.	279,797: 32. 9.	
Bevillning af Lotteri-vinster		9,650: 44. 7.	
Wadstena Krigmanshus medel		105: 38. 5.	
Balance till 1832, öfverlevereringar		1,323: 27. 3.	
	Summa	323,682: 15. 6.	

Credit.

Balance från 1830, öfverlevereringar	125: 9. 2.	
Utgifter.		
Utfallna Vinster	172,528: 27. —	
Transport	172,653: 36. 2.	

		Transport 172,653: 36. 2.	
Numer-Lotteriets stat och omkostnader . . .		13,922: 16. —	
Provisioner till Collecteurerne		16,717: 35. 3.	
Till Castellette-Kamereraren		319: 26. 9.	
d:o af indrifne balancer		4: 23. —	
Postporto		6,589: 17. —	
Ljus- och Lackpenningar m. m.		2,504: 5. 6.	
Brudgåfvor		2,833: 16. —	
Årlig afgift till Seraphimer-Lazarettet . . .		500: — —	
Diverse Utgifter		4,815: 40. 9.	
Levereringar till Stats-Verket . .	61,567: 47. 3.		
d:o till Riksgälds-Contoret . .	9,170: 24. 11.		
d:o. till Wadstena Krigsmanshus-Cassa	105: 31. 5.	70,844: 7. 7.	
		Summa 291,704: 32. —	

Balance till 1832.

Contant behållning, Statsmedel .	10,818: 3. 5.		
Riksgäldsmedel	4,508: 7. 9.		
Wadstena Krigsmanshusmedel . .	— 7. —		
Numer-Lotteriets Egendomar . .	14,517: 18. 10.		
Innestående Lotterimedel, fordringar	2,133: 42. 6.	31,977: 31. 6.	
		Summa 323,682: 15. 6.	

När ifrån Inkomsterne		279,797: 32. 9.	
afgå Vinsterne	172,528: 24. —		
samt Numer-Lotteriets Stat och omkostningar	48,206: 36. 3.	220,735: 15. 3.	
så återstår behållning		59,062: 17. 6.	

Förhållandet med *Brudgåfvo-Fonden* har befunnits som följer:

Debet.

Behållning från år 1830, Contant .	4,301: 44. 1.		
Utlånte Capital	22,300: — —	26,601: 44. 1.	
		Transport 26,601: 44. 1.	

		Transport	26,601: 44. 1.
Fondens Inkomster.			
Ifrån Kongl. Numer-Lotteriet . .	2,833: 16. —		
Influtne räntor å utlånte capital . .	1,390: 16. 1.	4,223: 32. 1.	
		Summa	30,825: 28. 2.

Credit.

Utgifter bestående uti utbetalde Brudgåfvor	2,300: — —	
Dito diverse gratificationer . . .	801: 16: —	3,101: 16. —
Behållning till år 1832.		
Contant i Cassa	4,524: 12. 2.	
Utlånte Capital	23,200: — —	27,724: 12. 2.
	Summa	30,825: 28. 2.

Någon anmärkning vid dessa Redogörelser har icke förekommit. Varande denna Fonds Säkerhets-handlingar genomsedde och i ordning befunne.

Stockholm den 4 November 1834.

N:o 330.

Ankom till Exped.-Utsk. den 13 Nov.

Berättelse, angående verkställd granskning af Kongl. Controll-Verkets Räkenskaper.

(I. A.)

Detta Verks Räkenskaper öfver influten Stämpel-afgift, hvilken, enligt Författningarne, erlägges för Controlen å visse förarbetade Metaller, hafva

för år 1831 blifvit utan anmärkning granskade i Kongl. Kammar-Rätten; utvisande samma Räkenskaper följande förhållande:

Debet.

Balance från år 1830			5,499: 33. 3.
Uppbörd.			
Enkel afgift i Stockholm			
för 8,024 qvintin Guld à 5 sk. . .	835: 40. —		
— 126,748 lod Silfver à 1 sk. 4 r:st .	3,520: 37. 4.		
— 4,355 skålp. Tenn à 1 sk. . .	90: 35. —		4,447: 16. 4.
I Landsorterne.			
— 7,711 och 7-16:dels qvintin Guld à 5 sk.	803: 13. 3.		
— 108,180 och 7-8:dels lod Silfver à 1 sk. 4 r:st.	3,005: 1. 2.		
— 20,241 skålp. Tenn à 1 sk. . .	421: 33. 6.		4,229: 47. 11.
Dubbel afgift i Stockholm.			
— 437 och 3-4:dels qvintin Guld à 5 sk.	45: 28. 9.		
— 9,005 lod Silfver à 1 sk. 4 r:st. .	250: 6. 8.		295: 35. 5.
i Landsorterne.			
— 506 och 1-4:dels qvintin Guld à 5 sk.	52: 35. 3.		
— 4,467 lod Silfver à 1 sk. 4 r:st. .	124: 4. —		176: 39. 3.
		Summa	14,649: 28. 2.

Credit.

Anordnadt.			
Arfvoden och Postporto			1,460: 30. 6.
		Transport	1,460: 30. 6.

	Transport	1,460: 30.	6.
Levereringar.			
Till Kongl. Räntt-Kammaren och Ränterien . . .		8,844: 39.	2.
Balance till år 1832.		4,344: 6.	6.
	Summa	14,649: 28.	2.

Emot dessa Räkenskaper har icke heller i Utskottet någon anmärkning egt rum.

Stockholm den 4 Nov. 1834.

N:o 331.

Ankom till Exp.-Utsk. den 13 Nov.

Berättelse, angående verkställd Revision af Kongl. Sundhets-Collegii Räkenskaper.

(I. A.)

Enligt detta Verks afgifne, och uti Kongl. Kammar-Rätten med anmärkning granskade Redogörelser för år 1831, hafva Inkomster och Utgifter samma år blifvit upptagne på sätt som följer:

Debet.

Balance från år 1830.			
Behållningar och fordringar		25,111: 18.	5.
Inkomst.			
Medicinal-Statens anslag för året		69,859: 13.	9.
Dessutom af andra Hufvudtitelns besparingar . . .		8,448: 20.	—
	Transport	103,419: 14.	2.

Transport	103,419:	4.	2.
Interesse-medel	125:	—	—
Ersättnings D:o	303:	16.	—
Af Veterinair-Inrättningen influtne medel	5,304:	24.	3.
Balance till år 1832.			
Medicinal-Fondens skuld	7,400:	7.	5.
Summa	116,552:	3.	10.

Credit.

Balance från år 1830.			
Medicinal-Fondens skuld	8,078:	12.	11.
Utgift.			
Af Kongl. Stats-Contoret utbetalde	45,583:	45.	9.
Af Kongl. Sundhets-Collegium D:o.			
till Svenska Läkare-Sällskapet	500:	—	—
— Laboratorium-Chemicum	200:	—	—
— Allmänna Barnbörds-Inrättningen	1,212:	—	—
— Vaccinationens befrämjande	1,302:	3.	8.
— Barnbördshuset Pro Patria	60:	—	—
— Farsoters och smittosamma sjukdomars botande	13,024:	38.	10.
— Pensioner i Fält-Läkare-Corpsen	1,933:	16.	—
— Stipendier i D:o.	1,972:	10.	8.
För Veterinair-Inrättningen	2,853:	16.	—
Till åtskilliga behof och föremål	2,485:	4.	—
Till medico-legala besigtningar	3,206:	3.	5.
Af Föreståndaren för Veterinair-Inrättningen utbetalde medel för Inrättningens Smedja och Stall	5,068:	21.	10.
Balance till år 1832.			
Medicinal-Fondens behållningar och fordringar	29,072:	21.	9.
Summa	116,552:	3.	10.

Enligt

Enligt Cassa-Räkningen skulle behållningen i Banken utgöra 3,262 R:dr 20 sk. 2 r:st, men Banco-qvittencet utvisar endast en behållning af 1,049 R:dr 17 sk. Skillnaden 2,213 R:dr 3 sk. 10 r:st utgöres, enligt anteckning i Hufvudboken, af en proprie Balance hos aflidne Kamereraren *Tunman*, hvilken balance, såsom på laga handläggning beroende, icke erfordrar någon Rikets Ständers åtgärd.

Stockholm den 4 Nov. 1834.

N:o 332.

Ankom till Exp.-Utsk. den 13 Nov.

Berättelse, angående verkställd revision af Kongl. Invalidhus-Fondens Räkenskaper.

(I. A.)

Denna Fond, som tillkommit utaf en del af de, genom Adelsfane-Regementets Indelningars indragning, till Stats-Verket ingående räntor, egde vid 1831 års början:

Contant behållning	18,855:	45.	1.
Fordran för af Stats-Verket öfvertagen Spanmål in natura	11,021:	19.	4.
Innestående Krono-Uppbörd, dels levererad, dels resterande	17,055:	31.	3.
Förskott till redovisning	147:	—	—
Proprie balance	665:	34.	8.
Tillkommer proprie balance	82:	24.	—
1831 års Uppbörd	22,110:	47.	6.
Balance, öfverleverering	293:	12.	5.
Summa	70,232:	22.	3.

Utgifterne.

Öfverleverering				291:	8.	—
Afkortning				1,180:	19.	9.
Anordnadt.						
Remisslage	26:	11.	—			
Aflöning för Invalid-Inrättningen vid Ulricsdal	3,099:	24.	—			
Gratificationer derstädes utbetalde .	487:	16.	—			
Invalid-Corpsens derstädes underhåll, m. m.	7,500:	6.	5.			
Diverse utgifter	3,362:	19.	9.	14,475:	29.	2.
Balance till år 1832.						
Contant behållning	19,991:	16.	3.			
Fordran för af Stats-Verket öfvertagen Spanmål in natura . . .	11,301:	28.	10.			
Innestående Krono-Uppbörd, dels levererad, dels innestående . . .	21,761:	26.	3.			
Oredovisade gratifications-medel . .	147:	—	—			
Anmärkte poster	115:	19.	4.			
Proprie balancer	968:	18.	8.	54,285:	13.	4.
			Summa	70,232:	22.	3.

I anledning af den, uti 45 §. af Utskottets Utlåtande öfver Rikets Ständers Revisorers åren 1830 och 1832 afgifne Berättelser, upptagne och till Revisionen af 1831 års räkenskaper uppskjutne fråga om de af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Vermlands Län oredovisade gratifications-medel, hvilka äfven i sistberörde Räkenskaper balanceras, får Utskottet upplysa, att samma fråga beror på slutlig handläggning af Kongl. Kammar-Rätten; hvadan

Utskottet anser detta ämne icke påfordra någon Rikets Ständers åtgärd.

Stockholm den 4 Nov. 1834.

N:o 333.

Ankom till Exp.-Utsk. den 13 Nov.

Berättelse, angående verkställd revision af Civil-Statens Pensions-Cassas Räkenskaper.

(I. A.)

Desse för år 1831 ännu icke i Kongl. Kammar-Rätten granskade Räkenskaper hafva utvisat:

Pensions-Fonden för Embets- och Tjenstemän.

Debet.

Balance från år 1830.							
Contant behållning				61,393:	44.	6.	
Innestående Uppbörd i Länen för år 1826.				131:	8.	11.	
Dito enligt Redogörarnes räkningar:							
Levererade år 1831	7,253:	19.	1.				
Restantier . . .	10,738:	21.	9.	17,991:	40.	10.	
Utlånte Medel							
Capital . . .	556,450:	—	—				
Obetald ränta . .	7,184:	46.	5.	563,634:	46.	5.	
Oredovist förskott till Lånekostnader .				53:	43.	—	643,205: 39. 8.
Inkomster.							
Stats-anslag				40,000:	—	—	
Årlig afgift . . .	14,133:	31.	1.				
Befordrings-afgift . .	1,315:	—	—				
Transport	15,448:	31.	1.	40,000:	—	—	643,205: 39. 8.

Transport	15,448: 31. 1.	40,000: — —	643,105: 39. 8.
Retroactiv-afgift . .	473: 3. 3.		
Exspectance-afgift . .	61: 9 7.		
Besparde löner . .	5,747: 2. 11.		
Begrafnings-hjelp . .	8,050: 17. 5.	29,780: 16. 3.	
Ränta å utlånte medel		36,181: 19. 6.	
Ersättning från Arméens Pensions-Cassa för förskjutne pensioner . . .		36: 32. —	105,998: 19. 9.
Balance till år 1832.			
Öfverlevereringar		282: 8. 5.	
Innestående Pensioner:			
å Delegarnes fond . .	90: — —		
å 1798 års fond . . .	134: 28. —	224: 28. —	
Skuld till Allmänna Enke- och Pupil-Fonden		7,391: 3. 4.	
— till Enskilda D:o		33,993: 20. 5.	41,891: 12. 2.
		Summa	791,095: 23. 7.

Credit.

Balance från år 1830.		
Öfverlevereringar	228: 28. 9.	
Civile Embets- och Tjenstemäns innestående pensioner:		
å Delegarnes fond . . .	260: — —	
å 1798 års anslag . . .	113: 36. —	373: 36. —
Civil-Statens Allmänna Enke- och Pupil-Fond	4,852: 22. —	
Transport	5,454: 38. 9.	

Transport	5,454: 38. 9.		
Enskilda Enke- och Pupill-Fonden, emot ränta	26,601: 44. 6.	2,146: 35. 3.	

Utgifter.

1831 års anslag för afskedade Delegare .	6,023: 16. —		
D:o af 1798 års fond . .	3,084: 38. 3.		
D:o för Allmänna Enke- och Pupill-Fonden . . .	20,000: — —		
Uppbörds-Arfvode	624: 13. 8.		
Aflöning	3,652: 16. 6.		
Diverse utgifter	285: 22. 8.		
Ränta å upptaget lån af Enskilda Enke- och Pupill-Fonden	1,596: — —		
Utbetald ränta för ett Discont-lån . .	333: 16. —	35,599: 27. 1.	
Afskrifning		19: — —	

Balance till år 1832.

Contant behållning	23,753: 8. 11.		

Innestående uppbörd.

Lönbesparing för år 1826 . .		131: 8. 11.		
Behållning hos Redogörarne, levererade				
År 1832 .	6,889: 44. —			
Restantier .	16,093: 42. 11.	22,983: 38. 11.	23,114: 47. 10.	

Utlånte medel.

Capital	670,750: — —			
Obetald ränta	5,618: 5. 6.			
Förskott till låne-omkostnader		53: 43. —	676,422: — 6.	
Observations-medel			40: — —	723,330: 9. 3.
			Summa	791,095: 23. 7.

Allmänna Enke- och Pupill-Fonden.

Debet.

Tillgång vid 1831 års början		4,852: 22. —	
Års-anslaget	15,000: — —		
Pensions-Inrättningens bidrag	5,000: — —	20,000: — —	
Skuld vid årets slut:			
Innestående Pensioner		2,288: 16. —	
	Summa	27,140: 38. —	

Credit.

Skuld vid 1831 års början:		
Innestående Pensioner	2,103: 29. 4.	
Pensioner till utbetalning	17,646: 5. 4.	
Tillgång vid årets slut	7,391: 3. 4.	
Summa	27,140: 38. —	

Enskilda Enke- och Pupill-Fonden.

Debet.

Balance från år 1830.			
Innestående uppbörd	5,029: 45. 1.		
Utlånte medel	26,691: 44. 6.	31,721: 41. 7.	
Inkomst.			
Årlig afgift	7,281: 17. —		
Retroactiv-afgift	242: 44. 9.		
Expectance-afgift	30: — —	7,554: 13. 9.	
	Transport	7,554: 13. 9.	31,721: 41. 7.

Transport		7,554: 13. 9.	31,721: 41. 7.
Ränta å utlånte medel			
å gåfva af en Anonym	120: — —		
å Enke-Fondens behållning . . .	1,476: — —	1,596: — —	9,150: 13. 9.
Balance den 31 December 1831.			
Innestående Pensioner			247: — —
		Summa	41,119: 7. 4.

Credit.

Balance från år 1830.			
Innestående Pension			147: — —
Utgift.			
Anslagne Pensioner			1,523: 32. —
Balance den 31 December 1831.			
Levererade medel år 1832	3,289: 23. 6.		
Restantier . .	2,165: 27. 8.	5,455: 2. 11.	
Utlånte medel emot Ränta . .		33,993: 20. 5.	39,448: 23. 4.
		Summa	41,119: 7. 4.

Utskottet har icke funnit något vid förrberörde Räkenskaper att anmärka.

Stockholm den 4 Nov. 1834.

STOCKHOLM, 1834, hos J. A. Wallbom.

N:o 334.

Ankom till Exp.-Utsk. den 13 November.

Berättelse, angående verkställd granskning af Arméens Pensions-Cassa.

(I. A.)

1831 års Räkenskaper hafva undergått granskning i Kongl. Kammar-Rätten utan anmärkning.

Enligt desamma hafva, i afseende på förvaltningen af Statsbidragen till nämnde Cassa, för pensioneringen utaf *afskedade pensionsberättigade militaire och civile Embets- och Tjenstemän från Arméen,*

Inkomsterne dertill utgjort:

Tre femtedelar af Wadstena Krigsmanshus-Cassas äldre inkomster	R:dr	61,871:	17.	1.
Besparde löner, vacance- och liggetidsbesparing .	—	12,195:	4.	5.
Begrafningshjelps besparing	—	14,004:	4.	10.

Hvaremot *Utgifterne*

för pensionsutdelningen medtagit	—	119,026:	32.	—
så att Pensions-Fonden, tillkommen genom delegarnes enskilda bidrag, tillskjutit, utöfver anslagen	—	30,956:	5.	8.

Redogörelsen för de till militaire enkors och barns pensionerande anslagne Statsmedel, upptager:

Såsom *Inkomster:*

Balance från år 1830	R:dr	7,369:	18.	8.
samt det från Kongl. Stats-Contoret utanordnade årsanslaget	—	23,000:	—	—
Summa	—	30,369:	18.	8.

och såsom *Utgifter:*

Centonal, levererad till Kongl. Stats-Contoret . .	R:dr	203:	8.	10.
Till Civil-Statens Pensions-Inrättning utbetalde pensioner för sådane pensionairer, som till hälften pensioneras af samma Inrättning och till hälften af Arméens Pensions-Cassa	—	46:	32.	—
Utbetalde pensioner till militaire Embets- och Tjenstemäns enkor och barn	—	14,798:	5.	2.
Dito till Under-Officerares med vederlikars dito .	—	5,273:	18.	—
Nådegåfvor till Officerares enkor och barn . . .	—	1,180:	14.	8.
Dito till Under-Officerares dito . . .	—	212:	5.	4.
Balance, till redovisning år 1832	—	8,655:	30.	8.
Summa	—	30,369:	18.	8.

Till någon anmärkning hafva ifrågavarande Räkenskaper icke föranledt.
Stockholm den 4 November 1834.

N:o 335.

Ankom till Exp.-Utsk. den 13 November.

Berättelse, angående verkställd revision af Salpeter-Fonden.

(I. A.)

1831 års Räkenskaper för denna Fond, som ännu icke undergått granskning i Kongl. Kammar-Rätten, utvisa följande förhållande:

Debet.

Balance från 1830.			
Fondens fordringar:			
Contant behållning		11,597: 1. 7.	
Utlånte medel		247,325: 30. 8.	
Innestående Salpetermedel:			
I Landet	1,248: 2. 8.		
I Landt-Ränterien . .	24,202: 45. —	25,450: 47. 8.	
Transport		25,450: 47. 8.	

Transport	25,450: 47. 8.	
Utbetalde och oliqviderade förskott . . .	59,151: 32. 9.	
Fordringar för anskaffade och afsände Salpetersjudningspannor af koppar	21,180: 44. 2.	
Behållne inventarier	5,080: 18. 8.	
Proprie balancer	8,506: 45. 6.	378,293: 29. —

Uppbörden:

Statsanslag	164,000: — —	
Lega för begagnandet af Kongl. Maj:t och Kronan tillhörige Salpetersjudningspannor	312: 36. 8.	
Räntemedel	10,778: 43. 6.	
Extra uppbörd . . . . . , . . .	64: 10. 6.	175,155: 42. 8.

Balance till år 1832.

Fondens skulder:		
Öfverlevereringar	107: — 6.	
Skulder till Landt-Ränterien för förskott och öfverlevereringar	114,727: 43. 6.	
Anslagne, men ej liqviderade præmier för Salpeterplantladors anläggande efter Österbottniska methoden	7,545: — —	
Skuld till andra Verk.		
Wadstena Krigsmanshus-Cassa	16: 42. 11.	122,396: 38. 11.
	Summa R:dr	675,846: 14. 7.

Credit.

Balance från år 1830.

Fondens skulder.		
Öfverlevereringar	107: — 6.	
Skulder till Landt-Ränterien för förskott och öfverlevereringar	261,494: 34. 5.	
Anslagne, men ej liqviderade præmier för Salpeterplantladors anläggande efter Österbottniska methoden	7,545: — —	
Transport	269,146: 34. 11.	

Transport		269,146: 34. 11.
Skuld till andra Verk.		
Wadstena Krigsmanshus-Cassa	16: 19. 2.	269,163: 6. 1.

Utgift.

Årliga arfvoden och resepenningar samt Verkmästares löner	12,374: 19 1.	
Provisioner	756: 18. —	
Krono-utskyldsersättning till Verkmästare och Drängar	269: 20. —	
Pensioner och gratialer	640: 8. 11.	
Undervisningskostnader	480: — —	
Gratificationer och hedersbelöningar . . .	70: — —	
Uppbördskostnader	693: 29. 7.	
Transportkostnader	563: 24. 2.	
Skrifmaterialier och expenser	27: — —	
Remisslage	— — 2. 3.	
Upphandling af Salpeter	39,022: 44. 11.	
Extra utgift	556: 24. 11.	55,453: 47. 9.

Balance till år 1832.

Fondens fordringar:

Contant behållning		31,472: 44. 3.	
Utlånte medel		194,525: 20. 4.	
Innestående Salpetermedel			
i landet	305: 13. 11.		
i Landt-Ränterien . . .	26,171: 36. 2.	26,477: 12. 1.	
Utbetalde och oliqviderade förskott . .		64,094: 32. 11.	
Fordringar för anskaffade och afsände Salpetersjudningspannor af koppar . . .		21,007: 16. 6.	
Behållne inventarier		5,080: 18. 8.	
Proprie balancer		8,571: 8. —	351,229: 8. 9.
		Summa	675,846: 14. 7.

Vid 1831 års slut befinnes Fondens nettobehållning uppgå till 228,832: 17. 10.
hvilken summa, jemförd med enahanda behållning vid
samma års början . . . . . 109,130: 22. 11.

visar en tillväxt under året i fondens tillgångar af . . . 119,701: 42. 11.
uppkommen, så väl genom förhöjning i inkomst, som ock genom, enligt nedanstående specifika jemförelse, minskad utgift, nemligen å

	1830.	1831.
Årliga arfvoden	14,354: 16. —	12,374: 19. 1.
Provisioner	6,107: 33. 10.	756: 18. —
Kronoutskyldsersättning till Verkmästare och Drängar	358: 45. 4.	269: 20. —
Pensioner och gratialer	1,047: 3. —	640: 8. 10.
Gratificationer och hedersbelöningar . .	103: 22. —	70: — —
Uppbördskostnader	4,274: 6. 3.	693: 29. 7.
Transportkostnader	8,596: 7. 3.	563: 24. 2.
Skrifmaterialier och expenser	93: 32. —	27: — —
Remisslage	97: 1. 8.	—— 2. 3.
Extra utgifter	613: — 6.	556: 24. 11.
Upphandling af Salpeter	190,722: 23. 2.	39,022: 44. 11.
Propriebalancerne, som vid slutet af år 1830 utgjorde	8,506: 45. 6.	
hafva år 1831 blifvit ökade med . . .	64: 10. 6.	
så att totalbeloppet deraf vid samma års slut uppgick till	8,571: 8. —	

beroende, enligt erhållen upplysning, på utaf Advocat-Fiscals-Embetena i Kongl. Kammar-Collegium och Kongl. Kammar-Rätten vidtagen vederbörlig utredning.

Den under år 1831 in natura levererade Salpeter utgjorde 26,919 Lisp:d 1 skålp:d 26 lod, deraf 11,245: 16. — från Westerbottens Län.

Fondens säkerhetshandlingar hafva blifvit granskade och befunne i behörig ordning.

Någon anledning till anmärkningar vid denna Fonds räkenskaper har icke förekommit.

Stockholm den 4 November 1834.

N:o 336.

Ankom till Exp.-Utsk. den 13 November.

Berättelse, angående verkställd Revision af anslaget för Allmänna Garnisons-Sjukhuset i Stockholm.

(I. A.)

Enligt dess Räkenskaper, som blifvit granskade af Kongl. Kammar-Rätten med anmärkning, förhöllo sig inkomsterne och utgifterne för år 1831 sålunda:

Debet.

Balance från år 1830.			
Fordringar	17:	43.	8.
Af Kongl. Stats-Contoret anordnadt	31,950:	25.	8.
Ersättning för försålde inventarier	5:	5.	6.
Sjukportionsersättning af Under-Officerare m. fl., enligt Kongl. Brefvet den 20 December 1813.	187:	20.	—
Ersättning för främmande sjukes underhåll	917:	25.	4.
Dito af Kongl. Flottan i Stockholm för sjukvård åt manskap	4,253:	28.	7.
Balance till år 1832.			
Skulder.	6,666.	32.	—
Summa R:dr	43,998:	36.	9.

Credit.

Balance från år år 1830.			
Skulder	649:	12.	—
Utgifterne för året	41,160:	19.	9.
Balance till 1832.			
Behållning	2,189:	5.	—
Summa R:dr	43,998:	36.	9.

Utskottet har vid denna Räkenskap icke funnit något att till Rikets Ständers åtgärd anmäla.

Stockholm den 4 November 1834.

N:o 337.

Ankom till Exp.-Utsk. den 13 November.

Berättelse, angående verkställd granskning af Räkenskapen öfver Carl Custafs Stads Gevärs-Factori.

(I. A.)

Den aflemnade Redogörelsen för år 1831, hvilken uti Kongl. Kammar-Rätten blifvit granskad med anmärkningar, upptager Inkomster och Utgifter sålunda:

Debet.

Balance från år 1830, — behållningar	74,306:	34.	11.
Uppbörd Factori-medel m. m.	24,120:	30.	—
— Fristads dito	2,743:	44.	2.
— Klingtillverknings- och deponerade medel .	38:	32.	3.
Balance till år 1832, — förskott &c.	50,340:	39.	1.
Summa R:dr	151,550:	36.	5.

Vid denna Räkenskaps granskning har hos Utskottet ingen anmärkning förekommit.

Credit.

Balance från år 1830, förskott m. m.	49,834:	6.	7.
Utgift, Factori-medel	28,150:	—	9.
— Fristads dito	2,800:	44.	10.
— Klingtillverknings dito	———	24.	—
— Centonal till Vadstena Krigsmanshus-Cassa . .	36:	1.	—
Afskrifning	9:	25.	2.
Balance till år 1832, behållningar	70,719:	30	1.
Summa R:dr	151,550:	36.	5.

Vid denna Räkenskaps granskning har hos Utskottet ingen anmärkning förekommit.

Extra Licent-Fonden,

uppkommen genom afgift å manufacturvaror, som med utländska ofria fartyg utföras. Räkenskapen häröfver för år 1831, som blifvit granskad uti Kongl. Kammar-Rätten utan anmärkning, utvisar följande förhållande med denna fonds inkomster och utgifter:

Debet.

Balance från år 1830, behållningar och fordringar . . .	7,351: 36. 3.
Uppbörd	472: 17. 3.
Summa R:dr	7,824: 5. 6.

Credit.

Utgift	3,446: 4, 2.
Balance till år 1832, behållningar och fordringar	4,378: 1. 4.
Summa R:dr	7,824: 5. 6.

Utskottet, som vid denna Räkenskap icke haft något att erinra, har ansett sig böra upplysa, att under den tid extra licent-medlen uppgingo till något betydligare belopp, samt fond kunnat samlas och göras räntebärande, vore derå anvisade åtskillige anslag till aflöning för Tjenstemän vid Eskilstuna Fristad, underhåll af dervarande kronans byggnader m. m.; men sedan, genom den de flesta Nationers fartyg, medelst handelstractater, tillagde helfrihet, inkomsterne högst betydligt aftagit och icke varit tillräcklige till de årliga utgifterne, hafva de först samlade medlen småningom blifvit medtagne samt aflönings-utgifterne öfverflyttade dels på anslaget för Carl Gustafs Stads Gevärs-Factori, och dels på manufacturfonden. Och äro sedan den 1 Julii nästlidet år extra licent-medlen ställde under Kongl. Commerce-Collegii förvaltning.

Stockholm den 4 November 1834.

N:o 338.

Ankom till Exp.-Utsk. den 13 November.

Berättelse, angående verkställd revision af Kongl. Öfver-Intendents-Embetets Räkenskaper.

(I. A.)

För 1831 års till bemälde Embetes disposition ställde Stats-anslag, finnes Redogörelsen vara granskad i Kongl. Kammar-Rätten med anmärkningar; upptagande samma Redogörelse:

Debet

Debet.

Balance från år 1830		6,593: 23. 1.	
Inkomst.			
Årsanslaget till reparationer af publika byggnaderna i Stockholm	36,974: 20. 10.		
Hyresmedel af Oldenburgska Huset . .	720: — —	37,694: 20. 10.	
För försålde effecter		193: 6. 8.	
	Summa R:dr	44,481: 2. 7.	

Credit.

Utgift.	
Reparationskostnader för publika byggnaderna i Stockholm	23,791: 8. 3.
För Kongl. Hof-Stallets underhåll m. m.	2,145: — —
Ingångne entreprenader om reparationer å H. K. H. Prins Carls Palats, dito Stall, Theater-Salongen i Kongl Operahuset m. m.	15,562: 10. 8.
Balance till år 1832, behållningar	2,982: 31. 8.
Summa R:dr	44,481: 2. 7.

Vid granskningen af ifrågavarande Räkenskap har samma anmärkning mot formen deraf förekommit, som Rikets Ständers Revisorer vid 1829 och 1830 årens Räkenskaper anmält och hvaröfver Utskottet uti Utlåtanden N:o 22 pag. 59 och N:o 170 pag. 19 sig yttrat; men som nödig rättelse härutinnan är att förvänta, sedan Kongl. Maj:t, genom Nådigt Bref af den 5 Mars 1831, anbefallt Kongl. Stats-Contoret, att, i samråd med de förvaltande Verken, uppgöra Formulaire för de sistnämndes räkenskaper, i öfverensstämmelse med de för Riks-Bokslutsarbetet gällande grunder,

så anser Utskottet denna fråga icke för närvarande vara föremål för Rikets Ständers ompröfvande.

Stockholm den 4 November 1834.

N:o 339.

Ankom till Exp.-Utsk. den 13 November.

Berättelse, om verkställd granskning af Redogörelsen för anslaget till Stockholms Stora Barnhus.

(I. A.)

Räkenskaperne för år 1831, som ännu icke blifvit försedde med anteckning öfver förrättad granskning i Kongl. Kammar-Rätten, utvisa följande förhållande:

Debet.

Ingående Balance.

Diverse Verks och Personers skulder	478,699:	33.	5.

Inkomst:

Arrende- och Hyres-medel	4,026:	40.	—
Tolags-medel	8,074:	17.	—
Bötes- och Saköres-medel	2,806:	43.	3.
Fattig-penningar och Sterbhus-Inventarii-summor . .	5,462:	32.	5.
Fyrationde spanmåls-medel	26,829:	4.	10.
Gåfvor och Testamenten	1,617:	2.	2.
Lösen för inköpte barn	13,276:	32.	—
Manufactur-fonds-medel	1,000:	—	—
Öfverskotts-medel	16,241:	25.	3.
Interesse-medel	25,448:	7.	—
Ersättningar för fordringar i Finland	5,893:	37.	—
Diverse smärre inkomster såsom Kortstämpel-afgift, Burskaps-medel m. m.	3,693:	41.	4.

Utgående Balance:

Diverse Verks och Personers fordringar	129,897:	30.	7.
Summa R:dr	722,968:	10.	3.

Credit.

Ingående Balance:

Diverse personers fordringar	130,223:	44.	2.
Transport	130,223:	44.	2.

Transport 130,223: 44. 2.

Utgifter:

Aflöning, underhåll och ammlöner	53,667:	38.	8.
Upphandling af Beklädnad	7.533:	35.	6.
— — Proviant	10,095:	7.	11.
— — Ved, Ljus och Olja	2,015:	20.	4.
Discretioner och Arfvoden	2,398:	41.	6.
Rese- och Transport-kostnader	1,366:	30.	—
Interesse-medel	7,637:	12.	6.
Byggnader och Reparationer	1,291:	27.	3.
Diverse utgifter, såsom Begrafnings- och Medicament-kostnader, Städsel-penningar, m. m.	3,470:	14.	—
Leverering utom Verket	4923:	18.	6.
Utgående Balance:			
Diverse personers och Verks skulder	498,344:	7.	11.
Summa R:dr	722,968:	10.	3.

Någon anledning till anmärkning vid dessa Räkenskaper har icke förekommit.

Stockholm den 4 November 1834.

N:o 340.

Ankom till Expeditions-Utskottet den 13 Nov.

Berättelse, angående verkställd revision af Stuteri-Öfver-Styrelsens Räkenskaper för år 1831.

(I. A.)

Någon Hufvud-räkning, som visar förhållandet på det hela, har väl icke funnits uppgjord; men, enligt det sammandrag, som Utskottet låtit upprätta, har den uti Kongl. Kammar-Rätten med anmärkningar granskade Redogörelsen förhållit sig till inkomster och utgifter sålunda:

Debet.

Balance från år 1830		2,500: — —
Uppbörd:		
1831 års Hingstkringförings-medel för Strömsholms Stuteri	4,000: — —	
Löntillöknings-medel för dito	700: — —	
Donations-medel	44: — —	
Leverering från Strömsholms Stuteri till utrikes hästuppköp	14,000: — —	
1831 års byggnads-medel för Flyinge Stuteri	3,000: — —	
1829 års Stohållnings-medel för dito . .	2,400: — —	
Löntillöknings-medel för dito	300: — —	
1830 och 1831 årens anslag för Häst-afvelns förbättrande 14,000 R:dr, efter afdrag af först uppburna 2,500 R:dr . .	11,500: — —	
Lån ifrån Riksgälds-Contoret	6,000: — —	
Anslag till Häst-uppköp	2,000: — —	
För försåld Spanmål och Ull vid Ottenby	3,714: 45. 4.	
Leverering från Kongl. Krigs-Collegium till Compagnie-hingstars underhåll, Hingstpremier och inköp af Compagni-beskällare	934: 8. —	
För försålda Hingstar	54: 5. 4.	48,647: 10. 8.
	Summa R:dr	51,147: 10. 8.

Credit.

Levereradt till Strömsholms Stuteri, för bestridande af kostnaderne för Hingstkringföringar . .	4,000: — —	
Dito Halfvard Bergs donations-medel . .	44: — —	
Dito löntillöknings-medel	700: — —	
Till Herrar Tottie & Arfvedson för öfversända vexlar till Öfverste Liljenstolpe i London för uppköp af Hästar för Strömsholms Stuteris räkning, hvilka medel		
Transport	4,744: — —	

Transport	4,744: — —	
ytterligare redovisas i nämnde Stuteris räkenskaper	13,875: 21. 2.	
Öfverskott af medlen till utrikes Hästuppköp, contant levererade till Strömsholms Stuteri-Inrättning	124: 26. 10.	
Levererat till Flyinge Stuteri 1831 års byggnads-medel	3,000: — —	
Dito Stohållnings-medel	2,400: — —	
Dito löntillöknings dito	300: — —	
Landshöfdingen Adlersparre i afträde för Ottenby Kungsgård	1,500: — —	
Dito för inventarier	570: 18. 5.	
Dito för öfverbyggnad	256: 31. —	
Dito för bruknings-kostnad af Kungsgården år 1830	2,028: 14. 10.	
Remitteradt till Ottenby	6,708: 42. 4.	
Stallmästaren Beijer till upphandling af Hästar i England	10,457: 3. 9.	
För Hästuppköp m. fl. utgifter	3,376: 35. 7.	
Hingsthållare vid Lif-Regementets Husar-Corps för Hingstars utfodring m. m. .	234: 8. —	
Hingstpremier	300: — —	
Inköps-kostnader för en Esquadrons-beskällare	300: — —	
Leverering till Kongl. Krigs-Collegium för försålda Hingstar	54: 5. 4.	
Återlevererade Hingstpremier	100: — —	
		50,330: 15. 3.
Behållning		816: 43. 5.
	Summa R:dr	51,147: 10. 8.

Strömsholms Stuteri.

Redogörelsen, som i Kongl. Kammar-Rätten blifvit granskad med anmärkningar, utvisar följande förhållande med Inkomsterne och Utgifterne:

Debet.

Behållning från år 1830		14,808: 23. 11.
Uppbörd:		
Levererade medel från Stuteri-Öfver-Styrelsen	4,700: — —	
Dito från Westmanlands Läns Ränteri, 1831 års Dagsverks-lösen	10,506: 16. 8.	
Dito från Örebro Läns Ränteri, 1830 års Dagsverks-lösen	304: 12. 4.	
Arrende-medel	384: 3. —	
Försäljnings dito för Hästar, Hö och Halm	6,624: 21. 6.	
Betäcknings-medel för 1830 och 1831 . .	2,005: — —	
Krigsmanshus-medel	78: 13. 7.	
Kammar-Rättens Observations-medel . .	57: 37. 4.	24,660: 8. 5
	Summa R:d:r	39,468: 32. 4.

Credit.

Aflöning till Stuteri-Staten	8,277: 21. 4.	
Pensioner	300: — —	
Upphandling af Inventarii- och Förbruknings-persedlar	5,501: 38. 7.	
Transport- och Rese-kostnader	652: 32. —	
Gratificationer	146: 32. —	
Brandförsäkrings-afgifter	221: 4. —	
Medicamenter	453: 2. 4.	
Underhålls-kostnad för Stuteriets Landtbeskällare i provincerne	3,709: — 9.	
Diverse utgifter	1,993: 46. 2.	
Centonal-medel	78: 13. 7.	
Ersättning till Upsala Academie för Fourragering af Stuteriets dervarande Hingstar	226: 41. 7.	
Kongl. Kammar-Rättens Observations-medel	14: 21. 4.	21,575: 13. 8.
	Transport	21,575: 13. 8.

Transport		21,575: 13. 8.
Behållning, hvaribland de 14,000 R:dr, som i Stuteri-Öfver-Styrelsens redogörelse äro debiterade i och för utrikes Häst-uppköp		17,893: 18. 8.
Summa R:dr		39,468: 32. 4.

Härvid har förekommit, att de i Stuteri-Öfver-Styrelsens Redogörelse afförde och af Redogöraren vid Strömsholms Stuteri qvitterade 44 R:dr, Donations-medel, icke i denna Räkenskap äro debiterade och redoviste. Ej heller hafva de i förstnämnde Verks Räkning afförde 13,875: R:dr 21 sk. 2 r:st., utgifne i och för uppköp af utländska hästar, jemte öfverskottet på de från Strömsholms Stuteri till nämnde behof levererade 14,000 R:dr, affördt med 124 R:dr 26 sk. 10 r:st, såsom återlevererad, kommit till redovisning i sistnämnde Stuteris Redogörelse, hvaremot förskottet 14,000 R:dr i denna Räkning balanceras.

Flyinge och Dahlby Stuteri.

Den för detta Stuteri afslutade och i Kongl. Kammar-Rätten med anmärkningar granskade Redogörelse innefattar nedanstående Räkenskapsförhållande:

Debet.

Behållning från år 1830		2,245: 42. 3.
Uppbörd:		
Anslag från Stats-Verket för år 1831. För förlorade dagsverken	1,584: 8. —	
1831 års dagsverks-lösen	1,663: 32. —	
Försäljnings-medel för Hästar, Kor och Kalfvar	1,286: 32. —	
Interesse-medel	356: 8. —	
Gräsgälds-penningar	793: 34. 8.	
Afrads-penningar	9: — —	
1830 och 1831 årens byggnads-medel . .	6,000: — —	11,693: 18. 8.
Summa R:dr		13,939: 12. 11

Credit.

Diverse Utgifter	3,645: 3. 2.	
Observations-medel	589: 2. —	
Krono-utlagor	103: 20. 10.	
Prest-rättigheter	6: 6. 5.	
Lön- och Sofvelpenningar samt Beklädnads-persedlar	2,591: 16. —	
Gratification	6: 32. —	6,941: 32. 5.
Behållning, deribland 6,000 R:dr byggnads-medel . . .		6,997: 28. 6.
	Summa R:dr	13,939: 12. 11.

Uti denna Räkning finnas icke redogjorde 1829 års stohållnings-medel, 2,400 R:dr, ej heller 1831 års Lönetillöknings-medel, 300 R:dr, hvilka poster uti Stuteri-Öfver-Styrelsens Räkenskap afföras.

Ottenby Stuteri, från den 1 November 1830 till 1831 års slut.

Räkenskapen, som med anmärkningar blifvit granskad i Kongl. Kammar-Rätten, upptager:

Debet.

Uppbörd:

Levererade medel från Stuteri-Öfver-Styrelsen	6,708: 42. 4.
Arrende-medel för Kor	1,689: 39. 6.
Betespenningar	216: 37. 4.
Betäcknings-medel	21: 16. —
Försäljnings-medel för Spanmål, Hö, Ull, m. m. . . .	946: 32. 8.
Summa R:dr	9,583: 23. 10

Credit.

Diverse Utgifter	1,951: 45. 10.
Prest-rättigheter	135: 21. 5.
Löne-, sofvel- och skopenningar	2,353: 16. 5.
Extra aflöning till halfårs drängar	384: 43. 4.
Stat-Torpares dagsverks-aflöning	1,120: 34. 4.
Malt- och Mjölk-penningar till Torpare . .	119: 27. 6.
Aflöning till Legofolk	305: 32. 8.
Transport	6,371: 29. 6.

Qvarn-

Transport	6,371: 29. 6.		
Qvarn-dagsverken	32: 10. 8.		
Städja till Tjenstefolk	43: 40. —		
Statmjölk	150: 31. —		
Upphandling af potatoes	189: 40. —		
Uppköp af 13 Skånska ston	2,441: 26. 5.	9,229: 33.	7.
Behållning		353: 38.	3.
	Summa R:dr	9,583: 23.	10.

Då serskilde Redogörelser för hvarje Stuteri afgifvas, anser Utskottet, det alla inkomster och utgifter, som tillhöra det ena eller andra Stuteriet, böra på sitt rätta ställe eller uti det Stuteris Redogörelse, hvartill de höra, vara synlige, och ej, såsom nu eger rum, upptagas en del i Stuteriens och en del i Stuteri-Öfver-styrelsens Räkenskaper. Utskottet håller sålunda före, att, till vinnande af mera fullständighet, en generel Hufvudbok, genom Stuteri-Öfver-styrelsens försorg, borde uppgöras, som sammanfattade till ett helt ej allenast dess egen förvaltning, utan ock de serskilda Stuteriens Räkenskaper; men då, i följd af Kongl. Maj:ts år 1831 Kongl. Stats-Contoret meddelade Nådiga befallning om upprättande af Räkenskaps-formulairer för de förvaltande Verken, det är att förmoda, att fullständighet i denna del hädanefter kommer att ernås; anser derföre Utskottet,

att denna fråga icke erfordrar någon Rikets Ständers åtgärd.

Stockholm den 4 November 1834.

N:o 341.

Ankom till Exp.-Utsk. den 13 November.

Berättelse, om verkställd granskning af Redogörelsen öfver Finska Ersättnings-medlen. (I. A.)

Sedan så väl Stats-Utskottet vid sistf. Riksdag, som 1832 års Stats-

Revision för Rikets Ständer framlagt förvaltningen af dessa medel under åren 1825—1830, återstår nu endast att förevisa de åtgärder, som i samma afseende blifvit vidtagne under den sedermera förflutne tiden.

1831 års eller Slut-Redogörelsen upptager:

i Debet.

Balance från år 1830.

Contant behållning	54,202:	28.	9.	
Utlånte medel . . . . . , . . .	10,034:	32.	9.	64,237: 13. 6.
Influtne Räntor				775: 18. 2.
			Summa R:dr	65,012: 31. 8.

och i Credit.

Utbetalningar i kraft af Kongl. Brefvet den 15 October 1831, grundadt på Rikets Ständers skrifvelse vid sista Riksdag, angående dispositionen af desse medel,

Till Stockholms Stora Barnhus	5,893:	37.	—	
„ Vadstena Krigsmanshus-Cassa . . .	2,479:	—	8.	
„ Magasins- Fonden . , ...	48,710:	10.	4.	57,083: — —
Redogörarens arfvode, enligt samma Kongl. Bref. . .				500: — —
Leverering till Kongl. Räntekammaren, Stats-Verkets öfverskotts-medel till godo				7,429: 31. 8.
			Summa R:dr	65,012: 31. 8.

I sammanhang med desse dispositioner, har genom Nådigt Bref, äfven af den 15 October 1831, Kongl. Maj:t, i öfverensstämmelse med Rikets Ständers ofvanåberopade skrifvelse, anbefallt afskrifning ur Räkenskaperne af sådane fordringar i Finland, för hvilka någon ersättning af ifrågavarande medel icke ansetts böra utgå, nemligen:

För Kongl. Krigs-Collegium	86,380:	45.	—
— — Kammar- dito	87,598:	10.	1.
— — Commerce- dito	3,391:	4.	6.
— — Kammar-Rätten	74,496:	13.	9.
— — Öfver-Post-Directionen	4,831:	12.	4.
— — Numer-Lotteriet . . . . . : . .	21,233:	35.	4.
Summa R:dr	277,931:	25.	—

Utskottet finner sig emedlertid af allt detta föranlåtet afgifva det yttrande, att ett så ofullständigt och opålitligt redovisningssätt minst bort förmodas kunna få oförändradt fortfara en så lång tid, som här varit fallet, vid ett Verk, uti hvars administration allt från början personer deltagit, å hvilkas insigt, om hvad till en fullständig bokföring hörer, man eger rättmätigt anspråk, och der icke allenast en Kamererare och en Kammarskrifvare aflönas för bokföringen och redogörelsen, utan ock en öfver höfvan utsträckt tid till räkenskapernes afslutande blifvit medgifven, eller att hvarje års bokslut ej behöft vara färdigt förrän vid nästpåföljande års utgång. Deremot anser Utskottet, att Kongl. Convoy-Commissariatet bort redan för flere år tillbaka hafva funnit sig föranlåtet hos Kongl. Maj:t i underdånighet föreslå icke allenast till besparing i kostnaden för detta redovisnings-arbete, utan ock till en högst erforderlig förbättring deraf, att, i stället för de nu bestämde lönvilkoren till Kamererare och Kammarskrifvare med 11 à 1200 R:dr, förutan ljuspenningar och skrifmaterialier samt hushyra till Kamereraren, — bok- och räkenskaps-föringen fått uppdragas någon annan med slika göromål mera hemmastadd person, emot ett årligt arfvode af högst 250 à 300 R:dr i ett för allt, och med skyldighet att föra löpande Bok, hvilken vid hvarje Commissariatets sammanträde hade kunnat vara att tillgå för ständig kännedom af Verkets ställning och som för hvarje år kunnat vara afslutad, senast i Februarii eller Mars månad det påföljande året. Huru illa den årslånga redovisningstid, som här varit medgifven, blifvit använd, har Utskottet trott sig kunna sluta af den omständighet, att ännu i sistlidne October månad, efter all anledning, knappt någon början var gjord med uppställningen och utarbetandet af 1833 års Hufvudbok, hvilket förhållande, i andra hänseenden olämpligt, äfven utgjort ett obehagligt hinder för Utskottet i dess bemödande att, efter så långt fördröjande, med berättelsen om detta Verks revision för åren 1831 och 1832, kunna göra närmare reda för det senast förflutna året 1833, hvadan Utskottet endast af de upplysningar, hvilka kunnat vinnas af årets Cassa-Räkning, äfvensom af de speciela uppgifter, dem Kamereraren vid Verket lemnat, varit i tillfälle uppgöra den approximativa calcul öfver Verkets financiela förhållande under år 1833, äfvensom dess tillgångar och skulder vid samma års slut, som här under *Litt. D.* bifogas och den Utskottet dock tror komma ganska nära det verkliga förhållandet.

På grund af hvad nu anfördt blifvit, tillstyrker Utskottet:

att Rikets Ständer, med anmälande af dessa uppgifne förhållanden, må hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla om Nådigt förständigande till Convoy-Commissariatet, att uti 1834 års Hufvudbok, enär den för år 1833 numera bör vara under afslutning eller färdig, iakttaga till rättelse de här gjorda anmärkningar.

Af denna senare calcul inhemtas, att Convoy-Cassan vid 1834 års början egde ett Capital af . . . . . B:o R:dr 42,057: 20. 3.
oberäknadt innestående afsatt fond för Sjö-Expeditioner . . . . . — — 99,718: 13. 4.

och då under sistberörde år intraderne från Svenska Tullen och Norrska Stats-Verket kunna antagas, som vanligt, till 270,000 R:dr, samt utgifterne, bland hvilka inga extra-ordinaira äro kände, till 197,000 R:dr, inberäknade vanlig afsättning 45,000 R:dr till Sjö-Expeditioner; så torde ingen felräkning vara att befara, om man antar Verket i denna stund ega ett capital af circa . . . . . R:dr 115,000.
oberäknadt innestående fond för Sjö-Expeditioner . . . — 145,000.

med hvilken dess hela Capital alltså utgör . . . . . R:dr 260,000.

Utskottet har ej kunnat undgå fästa uppmärksamhet å den förlust fonden fått vidkännas genom fallissementer af flere hus, till hvilka Commissariatet adresserat sig i vexelaffairer. Sålunda förekommer uti 1830 års Hufvudbok afskrifning af 541 P. St. 1 sk. 10 pence hos Handelshuset Tottie & Compton i London; utgörande nämnde belopp återstoden af Kongl. Convoy-Commissariatets hos nämnde hus egande och, vid fallissementet år 1819, till 795 P. St. 4 sk. 2 pence uppgående fordran. Uti Nådig Skrifvelse den 13 Mars samma år hade Kongl. Maj:t lemnat Convoy-Commissariatet tillåtelse, att, i likhet med Handelshusets öfrige creditorer, ingå i accord, och från massan hade efter hand utbekommits 254 P. St. 2 sk. 4 p., så att ofvannämnde summa, 541 P. St. 1 sk. 10 p., utgjorde återstående fordringsbeloppet, hvilket blifvit balanceradt i Böckerne de senare åren med 5,307 R:dr 8 sk. 1 r:st. Svenskt Banco, dem Kongl. Convoy-Commissariatet, enligt protocoll af den 31 Januarii 1831, beslutat, att uti Hufvudboken för år 1830 afskrifva, enär, enligt Herrar Elmslie & Stooks i London uppgift, någon mera utdelning ur massan ej var att erhålla. Skiljaktig mening från beslutet om denna

Underhållsersättning	313:	16.	—
Sterbhusafgift	537:	32.	1.
Vin- och Caffe-Skänkars afgift	322:	8.	—
Spinnhusmedel från orterne	458:	18.	7.
Arrendemedel	300:	—	—
Restituerade medel	11:	19.	2.
Interessemedel	745:	7.	11.
Försålde inventarier	46:	32.	—
Arbetsförtjenst	33,328:	31.	6.
Diverse inkomster	1,167:	26.	—
Försåldt vadmal	3,970:	20.	4.
Ersättning för bristande proviant	318:	15.	4.
Anmärkningsmedel	236:	31.	4.
Återdebitering	—	47.	—
Innehållen centonal	11:	38.	8.
Upptaget lån	1,500:	—	—
Balance till år 1832.			
Skulder	46,084:	14.	3.
Summa R:dr	311,403:	41.	6.

Credit.

Balance till år 1830.			
Styrelsens skulder	52,318:	44.	4.

Utgift:

Arrendemedel	133:	16.	—
Aflöning och arfvoden	14,397:	34.	5.
Pension	333:	16.	—
Allmänna arbetsmanskapets aflöning	4,670:	27.	7.
Garnisonskostnad	5,878:	41.	8.
Underhållskostnad	60,938:	36.	2.
Extra forplägning	8,307:	15.	—
Beklädnad och sängkläder	15,732:	9.	8.
Eldning, lysning och tvätt	10,682:	16.	6.
Sjukvården	2,841:	47.	5.
Kostnad för arbetenas bedrifvande	1,339:	27.	7.

Inventarier för underhållet	1,007:	46.	4.
Dito för nybyggnaden	783:	8.	—
Byggnadsmaterialier	11,715:	36.	4.
Diverse reparationer	4,633:	28.	6.
Hästfourragering	428:	43.	11.
Diverse upphandlingar och utgifter	13,210:	24.	7.
Resekostnad	8:	24.	6.
Curhuskostnad	22:	21.	6.
Uppfostringshjelp för uttingade barn	408:	39.	7.
Ull m. m. till vadmals förfärdigande	3,827:	41.	9.
Afskrifningsprocent	710.	26.	7.
Återbetalde lån	1,500:	—	—
Bevillningsafdrag	6:	—	—
Remisslage	1:	6.	2.
Afkortning	3:	42.	8.
Smedjegårdshäktet	11:	39.	9.
Frimurare-Barnhuset	166:	32.	—
Vinst- och förlust-räkningen, mäklare-courtage för ett lån, 1,500 R:dr	11:	12.	—
Balance till år 1832.			
För tillgångar och fordringar	95,370:	3.	—
Summa R:dr	311,403:	41.	6.

Utan att taga i beräkning de balancerade fordringarne och skulderne, hvilka stå i ett nära jemlikt förhållande så vid årets början som vid dess slut, förete nedannämnde Inrättningar följande resultat af inkomster och utgifter:

Södra Corrections-Inrättningen.

Inkomster	15,331:	5.	9.
Utgifter	102,837:	—	11.
Brist, att ersättas af Statsmedel	87,505:	43.	2.
men då härifrån afdrages den eventuela nybyggnadskostnaden, uppgående till	15,453:	18.	8.
så blir Arbets-Inrättningens egentliga förlust	72,052:	24.	6.

uti hvilken summa äfven är inbegripen Garnisonens underhållskostnad, R:dr 5,878: 41. 8.

Norra Corrections-Inrättningen.

Inkomster	13,245:	31.	2.
Utgifter	32,722:	31.	—
Brist, att fyllas af Statsmedel	19,477:	—	2.

Norrköpings Spinnhus.

Inkomster	6,250:	34.	7.
Utgifter	16,528:	24.	6.
Förlust å Inrättningen	10,277:	37.	11.

Götheborgs Spinnhus.

Inkomster	4,961:	5.	5.
Utgifter	8,959:	13.	2.
Förlust å Inrättningen	3,998:	7.	9.

Uti ifrågavarande Räkenskaper balanceras väl alltifrån år 1808 en skuld till Långholms Spinnhus af R:dr 95: 35. 4., men enär detta Spinnhus numera till namnet upphört och blifvit med Corrections-Inrättningarne införlifvadt, hvarförutan nämnde summa redan blifvit af Stockholms Fattigvård Spinnhuset godtgjord, synes ock, att beloppet bör utur Räkenskaperne afföras. Och Utskottet får af sådan anledning föreslå Rikets Ständer

att hos Kongl. Maj:t i underd. anhålla, det förrberörde balancerade medel måtte, i vederbörlig ordning, befordras till afskrifning.

I afseende på de af Utskottet serskildt granskade lånehandlingarne har förekommit, att, ehuru den skuld, hvarför Ryttmästaren C. W. Wenus till Arbets-Inrättningarne häftar, väl blifvit år 1831 minskad med 1,314 R:dr 2 sk. 8 r:st., eller ifrån 3,575 R:dr 6 sk. till 2,261 R:dr 3 sk. 7 r:st., med hvilket sistnämnde belopp samma skuld till 1832 års Räkning blifvit utbalancerad; så hafva dock afbetalningarne hufvudsakligen å Capitalet blifvit afförde, hvaremot ränteskulden under loppet af året ökats med 126 R:dr 20 sk. 7 r:st. och uppgick vid årets slut till 865 R:dr 29 sk. 7 r:st. — Som likväl, efter hvad Utskottet inhemtat, detta förhållande, eller att afbetalning å ett räntebärande Capital fått beräknas innan den upplup-

ne räntan blifvit behörigen godtgjord, jemväl fästat Kongl. Kammar-Rättens uppmärksamhet och åtgärd;

så anser Utskottet denna fråga icke erfordra Rikets Ständers behandling.

Utskottet har tillika granskat den serskilda Hufvud-Bok, som blifvit förd öfver byggnadsomkostnaderne för *Malmö Arbets- och Corrections-Inrättning*, hvarvid resultatet till siffran befunnits sålunda:

Debet.

Balance från år 1830, fordringar			967: 6. 9.
Ordinarie inkomst.			
Statsanslag		18,000: — —	
Diverse inkomster.			
För försåld gråsten	384: 24. —		
„ försålde inventariipersedlar	354: 28. 6.	739: 4. 6.	18,739: 4. 6.
		Summa R:dr	19,706: 11. 3.

Credit.

Utgift.

Aflöning	800: — —	
Byggnadsmaterialier och inventarier	8,966: 7. 9.	
Handtverkarearbeten	5,039: 44. 7.	
Dagsverks dito	1,273: 12. —	
Öfverbetingsarbeten genom fångarne	2,018: 12. 6.	
Diverse utgifter	688: 42. 8.	18,786: 23. 6.
Balance till år 1832.		
Fordringar		919: 35. 9.
	Summa R:dr	19,706: 11. 3.

Vid hvilken Räkenskap något anmärkningsvärdt icke förekommit.
Stockholm den 8 November 1834.

STOCKHOLM, Ecksteinska Tryckeriet, 1834.

N:o 344.

Ankom till Exp.-Utsk. den 20 Nov.

Berättelse, angående verkställd granskning af Förvaltningens af Sjö-Ärendena, Kongl. Maj:ts Flottas med flere Departements Räkenskaper för år 1831.

(I. A.)

De från Förvaltningen aflemnade Räkenskaper, omfattande så väl detta Verk serskildt som Kongl. Maj:ts Flotta, hvartill höra Stockholms, Götheborgs och Carlskrona Stationer, Lots- och Fyrings- jemte Allmänna Lots-Indragnings-Staten samt Sjö-Chartæ-Archivet, hafva, med undantag endast af Carlskrona Stations Redogörelse, blifvit i Kongl. Kammar-Rätten granskade: Förvaltningens egne Räkenskaper utan, men de öfrige Verkens med anmärkningar.

Enligt de afslutade Hufvudböckerne, hafva Inkomster och Utgifter förhållit sig sålunda:

Debet.

Ingående Balance.

Behållne medel och utestående fordringar från år 1830	170,416:	18.	7.

Uppbörd.

Statsanslag för året å 4:de Hufvud-Titeln . . .	1,146,447:	16.	—
Ersättning af 9:de Hufvud-Titeln för utbetaldt förskott .	1,000:	—	—
Förre årens behållne och återlevererade medel . .	13,609:	42.	5.
Till serskilde behof anviste medel	56,291:	14.	3.
Ersättning af Convoij-Commissariatet för expeditionen till Atlantiska hafvet och kusten af Södra America med Fregatten af Chapman, år 1831	10,000:	—	—
Interims-Uppbörd	2,653:	20.	9.
=1,230,001:	45.	5.=	

Utgående Balance till år 1832.

Skuld för låntagne medel till accords-ersättningar	2,582:	45.	1.
Summa	1,493,001:	13.	1.

Crediti.

Ingående Balance från år 1830.

Skuld för låntagne medel till Accords-ersättningar	8,034:	32.	9.
Utgifter för Förvaltningen samt Flottan: aflöning	486,899:	45.	6.
Flottans nybyggnad och underhåll	449,841:	36.	1.
Fyringarnes underhåll	50,316:	22.	—
Exercice med Flottans bemanning	9,104:	13.	5.
Oförutsedde utgifter	4,791:	34.	6.
Skrifmaterialier och Expenser	2,500:	—	—
Rese- och Tractamentspenningar	2,694:	31.	1.
Af förre årens besparde medel under diverse Titlar	109,005:	16:	4.
Af andre för serskilde behof anslagne medel	82,448:	12.	11.
Af Interims-Uppbörden	19,288:	15.	2.
Extra ordinarie afskrifning	1,852:	4.	7.
=1,218,742: 39. 8=			

Utgående Balance till år 1832.

Behållne medel och fordringar	176,223:	36.	8.
Summa	1,493,001:	13.	1.

Lots- och Fyrings- samt allmänna Lots-Indragwings-Stats-medlen.

Debet.

Ingående Balance: Behållning	26,190:	6.	7.

Uppbörd.

Stats-anslag	50,316:	22.	—

Utskottet har icke funnit sig befogadt, att, i anledning af denna sålunda afslutade utredning af Finska Ersättnings-anspråken, tillstyrka någon vidare åtgärd af Rikets Ständer.

Stockholm, den 4 November 1834.

N:o 342.

Berättelse, om verkställd granskning af Lappmarks Ecclesiastique-Verkets Fond för år 1831.

(I. A.)

Denna Fonds Räkenskaper, som blifvit i Kongl. Kammar-Rätten granskade, utan anmärkning, visa:

Debet.

Ingående balance:			
Fondens behållningar och fordringar	83,768:	28.	2.
Inkomsterne:			
Räntor, arrenden, collectmedel m. m.	8,616:	31.	1.
Utgående balance:			
Fondens skuld för innestående aflöning till Lappmarks Ecclesiastique-Staten	86:	38.	—
Summa R:dr	92,472:	1.	3.

Credit.

Ingående balance:			
Skulder	86:	38.	—
Utgifter:			
Aflöning i Stockholm	600:	—	—
Lappmarks-Ecclesiastique-Staten i Westerbottens och Norrbottens Län	5,719:	35.	4.
Transport	6,406:	25.	4.

Transport	6,406:	25.	4.
Provision, remisslage och arfvoden	75:	20.	7.
Diverse utgifter	23:	32.	—
Utgående balance:			
Behållningar och fordringar	85,966:	19.	4.
Summa R:dr	92,472:	r.	3.

Vid denna Räkenskap har ingen anmärkning förekommit; varande säkerhetshandlingarne för de af Fonden utlånte medel granskade och befunne i behörig ordning.

Stockholm den 8 November 1834.

N:o 343.

Ankom till Exp.-Utsk. den 12 Novemb.

Berättelse, angående verkställd granskning af Kongl. Styrelsens öfver Fängelsena och arbetsinrättningarne i Riket Redogörelse för år 1831.

(I. A)

Räkenskaperne, som icke varit försedde med bevis öfver fullbordad granskning i Kongl. Kammar-Rätten, upptaga kostnaderne för Arbets-Inrättningarne i Stockholm, Norrköping och Götheborg, hafva utvisat följande sifferförhållande.

Debet.

Balance från år 1830.			
Styrelsens tillgångar	105,434:	14.	9.
Inkomst:			
Stats-Anslag	112,041:	—	10.
Krögare-Societetens afgift	1,666:	32.	—
Tolagsmedel	1,908:	19.	9.
Stockholms stads årliga bidrag	1,000:	—	—

Underhållsersättning	313:	16.	—
Sterbhusafgift	537:	32.	1.
Vin- och Caffe-Skänkars afgift	322:	8.	—
Spinnhusmedel från orterne	458:	18.	7.
Arrendemedel	300:	—	—
Restituerade medel	11:	19.	2.
Interessemedel	745:	7.	11.
Försålde inventarier	46:	32.	—
Arbetsförtjenst	33,328:	31.	6.
Diverse inkomster	1,167:	26.	—
Försåldt vadmal	3,970:	20.	4.
Ersättning för bristande proviant	318:	15.	4.
Anmärkningsmedel	236:	31.	4.
Återdebitering	—	47.	—
Innehållen centonal	11:	38.	8.
Upptaget lån	1,500:	—	—
Balance till år 1832.			
Skulder	46,084:	14.	3.
Summa R:dr	311,403:	41.	6.

Credit.

Balance till år 1830.			
Styrelsens skulder	52,318:	44.	4.

Utgift:

Arrendemedel	133:	16.	—
Aflöning och arfvoden	14,397:	34.	5.
Pension	333:	16.	—
Allmänna arbetsmanskapets aflöning	4,670:	27.	7.
Garnisonskostnad	5,878:	41.	8.
Underhållskostnad	60,938:	36.	2.
Extra forplägning	8,307:	15.	—
Beklädnad och sängkläder	15,732:	9.	8.
Eldning, lysning och tvätt	10,682:	16.	6.
Sjukvården	2,841:	47.	5.
Kostnad för arbetenas bedrifvande	1,339:	27.	7.

Inventarier för underhållet	1,007:	46.	4.
Dito för nybyggnaden	783:	8.	—
Byggnadsmaterialier	11,715:	36.	4.
Diverse reparationer	4,633:	28.	6.
Hästfourragering	428:	43.	11.
Diverse upphandlingar och utgifter	13,210:	24.	7.
Resekostnad	8:	24.	6.
Curhuskostnad	22:	21.	6.
Uppfostringshjelp för uttingade barn	408:	39.	7.
Ull m. m. till vadmals förfärdigande	3,827:	41.	9.
Afskrifningsprocent	710.	26.	7.
Återbetalde lån	1,500:	—	—
Bevillningsafdrag	6:	—	—
Remisslage	1:	6.	2.
Afkortning	3:	42.	8.
Smedjegårdshäktet	11:	39.	9.
Frimurare-Barnhuset	166:	32.	—
Vinst- och förlust-räkningen, mäklare-courtage för ett lån, 1,500 R:dr	11:	12.	—
Balance till år 1832.			
För tillgångar och fordringar	95,370:	3.	—
Summa R:dr	311,403:	41.	6.

Utan att taga i beräkning de balancerade fordringarne och skulderne, hvilka stå i ett nära jemlikt förhållande så vid årets början som vid dess slut, förete nedannämnde Inrättningar följande resultat af inkomster och utgifter:

Södra Corrections-Inrättningen.

Inkomster	15,331:	5.	9.
Utgifter	102,837:	—	11.
Brist, att ersättas af Statsmedel	87,505:	43.	2.
men då härifrån afdrages den eventuela nybyggnadskostnaden, uppgående till	15,453:	18.	8.
så blir Arbets-Inrättningens egentliga förlust	72,052:	24.	6.

uti hvilken summa äfven är inbegripen Garnisonens underhållskostnad, R:dr 5,878: 41. 8.

Norra Corrections-Inrättningen.

Inkomster	13,245:	31.	2.
Utgifter	32,722:	31.	—
Brist, att fyllas af Statsmedel	19.477:	—	2.

Norrköpings Spinnhus.

Inkomster	6,250:	34.	7.
Utgifter	16,528:	24.	6.
Förlust å Inrättningen	10,277:	37.	11.

Götheborgs Spinnhus.

Inkomster	4,961:	5.	5.
Utgifter	8,959:	13.	2.
Förlust å Inrättningen	3,998:	7.	9.

Uti ifrågavarande Räkenskaper balanceras väl alltifrån år 1808 en skuld till Långholms Spinnhus af R:dr 95: 35. 4., men enär detta Spinnhus numera till namnet upphört och blifvit med Corrections-Inrättningarne införlifvadt, hvarförutan nämnde summa redan blifvit af Stockholms Fattigvård Spinnhuset godtgjord, synes ock, att beloppet bör utur Räkenskaperne afföras. Och Utskottet får af sådan anledning föreslå Rikets Ständer

att hos Kongl. Maj:t i underd. anhålla, det förrberörde balancerade medel måtte, i vederbörlig ordning, befordras till afskrifning.

I afseende på de af Utskottet serskildt granskade lånehandlingarne har förekommit, att, ehuru den skuld, hvarför Ryttmästaren C. W. Wenus till Arbets-Inrättningarne häftar, väl blifvit år 1831 minskad med 1,314 R:dr 2 sk. 8 r:st., eller ifrån 3,575 R:dr 6 sk. till 2,261 R:dr 3 sk. 7 r:st., med hvilket sistnämnde belopp samma skuld till 1832 års Räkning blifvit utbalancerad; så hafva dock afbetalningarne hufvudsakligen å Capitalet blifvit afförde, hvaremot ränteskulden under loppet af året ökats med 126 R:dr 20 sk. 7 r:st. och uppgick vid årets slut till 865 R:dr 29 sk. 7 r:st. — Som likväl, efter hvad Utskottet inhemtat, detta förhållande, eller att afbetalning å ett räntebärande Capital fått beräknas innan den upplup-

ne räntan blifvit behörigen godtgjord, jemväl fästat Kongl. Kammar-Rättens uppmärksamhet och åtgärd;

så anser Utskottet denna fråga icke erfordra Rikets Ständers behandling.

Utskottet har tillika granskat den serskilda Hufvud-Bok, som blifvit förd öfver byggnadsomkostnaderne för *Malmö Arbets- och Corrections-Inrättning*, hvarvid resultatet till siffran befunnits sålunda:

Debet.

Balance från år 1830, fordringar			967: 6. 9.
Ordinarie inkomst.			
Statsanslag		18,000: — —	
Diverse inkomster.			
För försåld gråsten	384: 24. —		
„ försålde inventariipersedlar	354: 28. 6.	739: 4. 6.	18,739: 4. 6.
		Summa R:dr	19,706: 11. 3.

Credit.

Utgift.

Aflöning	800: — —	
Byggnadsmaterialier och inventarier	8,966: 7. 9.	
Handtverkarearbeten	5,039: 44. 7.	
Dagsverks dito	1,273: 12. —	
Öfverbetingsarbeten genom fångarne	2,018: 12. 6.	
Diverse utgifter	688: 42. 8.	18,786: 23. 6.
Balance till år 1832.		
Fordringar		919: 35. 9.
	Summa R:dr	19,706: 11. 3.

Vid hvilken Räkenskap något anmärkningsvärdt icke förekommit.

Stockholm den 8 November 1834.

STOCKHOLM, Ecksteinska Tryckeriet, 1834.

N:o 344.

Ankom till Exp.-Utsk. den 20 Nov.

Berättelse, angående verkställd granskning af Förvaltningens af Sjö-Ärendena, Kongl. Maj:ts Flottas med flere Departements Räkenskaper för år 1831.

(I. A.)

De från Förvaltningen aflemnade Räkenskaper, omfattande så väl detta Verk serskildt som Kongl. Maj:ts Flotta, hvartill höra Stockholms, Götheborgs och Carlskrona Stationer, Lots- och Fyrings- jemte Allmänna Lots-Indragnings-Staten samt Sjö-Chartæ-Archivet, hafva, med undantag endast af Carlskrona Stations Redogörelse, blifvit i Kongl. Kammar-Rätten granskade: Förvaltningens egne Räkenskaper utan, men de öfrige Verkens med anmärkningar.

Enligt de afslutade Hufvudböckerne, hafva Inkomster och Utgifter förhållit sig sålunda:

Debet.

Ingående Balance.

Behållne medel och utestående fordringar från år 1830	170,416:	18.	7.

Uppbörd.

Statsanslag för året å 4:de Hufvud-Titeln . . .	1,146,447:	16.	—
Ersättning af 9:de Hufvud-Titeln för utbetaldt förskott .	1,000:	—	—
Förre årens behållne och återlevererade medel . .	13,609:	42.	5.
Till serskilde behof anviste medel	56,291:	14.	3.
Ersättning af Convoij-Commissariatet för expeditionen till Atlantiska hafvet och kusten af Södra America med Fregatten af Chapman, år 1831	10,000:	—	—
Interims-Uppbörd	2,653:	20.	9.
	=1,230,001:	45.	5.=

Utgående Balance till år 1832.

Skuld för låntagne medel till accords-ersättningar	2,582:	45.	1.
Summa	1,493,001:	13.	1.

Crediti.

Ingående Balance från år 1830.

Skuld för låntagne medel till Accords-ersättningar	8,034:	32.	9.
Utgifter för Förvaltningen samt Flottan: aflöning	486,899:	45.	6.
Flottans nybyggnad och underhåll	449,841:	36.	1.
Fyringarnes underhåll	50,316:	22.	—
Exercice med Flottans bemanning	9,104:	13.	5.
Oförutsedde utgifter	4,791:	34.	6.
Skrifmaterialier och Expenser	2,500:	—	—
Rese- och Tractamentspenningar	2,694:	31.	1.
Af förre årens besparde medel under diverse Titlar	109,005:	16:	4.
Af andre för serskilde behof anslagne medel	82,448:	12.	11.
Af Interims-Uppbörden	19,288:	15.	2.
Extra ordinarie afskrifning	1,852:	4.	7.
=1,218,742: 39. 8=			

Utgående Balance till år 1832.

Behållne medel och fordringar	176,223.	36.	8.
Summa	1,493,001:	13.	1.

Lots- och Fyrings- samt allmänna Lots-Indragnings-Stats-medlen.

Debet.

Ingående Balance: Behållning	26,190:	6.	7.

Uppbörd.

Stats-anslag	50,316:	22.	—

Allmänna Indragnings-Stats medel.

för år 1830 . . .	1,277: 32. —			
och 1831 . . .	1,209: 46. —	2,487: 30: —		
Ersatte och återlevererade medel .		65: 25. 10.		
Extra-ordinarie uppbörd . . .		17: 16. —		
Amiralitets Krigsmans-Cassans medel .		487: 14. 1.	53,374: 11. 11.	
Utgående Balance, Hushyremedel			32. —	
		Summa	79,565: 2. 6.	

Credit.

Aflöning för Lotseri- och Fyrings- samt allmänna Lots-Indragnings-Staterne jemte Fyrarsunderhåll och nybyggnad	43,829: 8. 3.	
Leverering till Kongl. Räntе-Kammaren	17: 16. —	
D:o till Amiralitets Krigsmans-Cassan	487: 14. 1.	44,333: 38. 4.
Balance.		
Behållning		35,231: 12: 2.
	Summa	79,565: 2. 6.

Sjö-Chartæ-Archivet.

Debet.

Behållning från år 1830		391: 18. 9.
Uppbörd.		
Stats-anslag	2,600: — —	
Återbetalde medel	11: 40. —	2,611: 40. —

Balance till år 1832.

Anticipation af Lots- och Fyrings-Statsmedlen . . .	246:	37.	3,
Summa	3,250:	—	—

Credit.

Utgifter.

Sjömätnings-kostnader	3,147:	20.	—
Extra utgifter	102:	28.	—
Summa	3,250:	—	—

Utom de i Kongl. Kammar-Rätten vid ofvanberörde Räkenskaper författade och Utskottet delgifne anmärkningar, har, i afseende på kostnaderne för Sjukhusens underhåll vid Flottans Stationer, Utskottet väl fästat uppmärksamhet på åtgången af en och annan artikel, som synts vara nog betydlig, såsom t. ex., att vid Stockholms Station hvarje månad blifvit reqvirerade och betalde 3 kannor Citron-saft och således för året 36 kannor, hvilka kostat tillhopa 202 R:dr 24 sk. Banco; vid Götheborgs Station upphandlade 219 kannor Bränvin; äfvensom vid Carlskrona Station är, under 8 månader, uppköpt, hvarje månad, gammalt finare och gröfre linne för ett sammanräknadt belopp af 334 R:dr 8 sk. Banco. Men då desse anmärkningar innefatta en mindre summa, i förhållande till Förvaltningens vidsträckta omfattning; så har Utskottet ansett sig endast härom böra göra anmälan.

Revisionen af åtskillige utaf förenämnde Verks Räkenskaper har blifvit försvårad, 1:o derigenom, att en del Verificationer äro sammanhäftade i ett band med Hufvud-Boken eller Cassa-Räkningen, och 2:o att på flere ställen hänvisningarne dels varit origtige och dels alldeles saknats.

Utgifterne vid åtskillige Verk för Tidningsblad hafva ådragit sig Utskottets uppmärksamhet, och, i afseende på hvilka utgifter, anmärkning jemväl blifvit gjord af Revisionen i Kongl. Kammar-Rätten. Så har t. ex. vid

Stockholms Station blifvit utbetald en summa af 158 R:dr 16 sk. Banco för 10 serskilda Tidningsblad och deraf 5 exemplar af några ibland dem.

Med anledning häraf får Utskottet hemställa:

att Rikets Ständer hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla, det måtte något bestämdt varda stadgadt, i afseende på utgifter af ifrågavarande beskaffenhet.

Stockholm den 20 November 1834.

N:o 345.

Ankom till Exp.-Utsk. den 20 Nov.

Berättelse, angående verkställd granskning af Kongl. Quarantaines-Commissionens i Stockholm Räkenskaper för år 1831.

(I. A)

Hufvudboken, som väl blifvit af Revisionen inom Kongl. Commissionen granskad med anmärkningar, hvilka till en del äro af Kongl. Commissionen pröfvade, har ännu icke hunnit undergå granskning i Kongl. Kammar-Rätten. Förhållandet med inkomster och utgifter har befunnits som följer.

Debet.

Uppbörd.

Stats-anslag	200,000: — —
Influtne Quarantaines-afgifter	38,807: 38. 11.
Försäljnings-medel	9: 16. 7.
= 238,817: 7. 6. =	

Balance till år 1832.

Skuld för oersatte utgifter	75,201: 21. 11.
Summa	314,018: 29. 5.

Credit.

Utgift.

I och för Quarantaines-anstalterne vid Östersjön	285,877:	12.	1.
Restitution	146:	4.	1.
	=286,023:	16.	2.=

Balance till år 1832.

Behållne medel och fordringar	27,995:	13.	3.
Summa	314,018:	29.	5.

Vid denna Räkenskap har hos Utskottet icke någon anmärkning förekommit.

Stockholm den 20 Nov. 1834.

N:o 346.

Ank. till Exp.-Utsk. den 20 Nov.

Memorial, i fråga om revision af Lazaretts- och Curhus-Fondernes Räkenskaper.

(I. A.)

Vid den af Stats-Utskottet nu mera fullbordade granskning af Stats-Verkets samt andre af allmänna medel bestående Fonders tillstånd, styrelse och förvaltning för år 1831, hafva äfven Lazaretts- och Curhus-Fondernes Räkenskaper för samma år blifvit hos Utskottet företedde; men då ifrågåvarande Räkenskaper, så till ziffran som förvaltningen, granskas först af valde Deputerade inom hvarje Län från alla fyra Riks-Ståndenn, samt derefter af Kongl. Kammar-Rätten;

har Utskottet ansett merberörde Räkenskaper icke erfordra revision af Rikets Ständer eller deras Revisorer.

I sammanhang härmed anser Utskottet,

att till följd häraf någon vidare åtgärd, i anledning af Utskottets i 92 §. af dess Utlåtande N:o 22 öfver Rikets Ständers Revisorers, åren 1830 och 1832 afgifne Berättelser gjorde anmälan, rörande Curhus-medlens afskiljande från Hospitals- och Lazaretts-Fonden, icke erfordras.

Stockholm den 8 Nov. 1834.

N:o 347.

Ank. till Exp.-Utsk. den 20 Nov.

Betänkande, angående hos Rikets Ständer till afskrifning eller ersättning anmälde utgifter å öfverskotten af Stats-Verkets inkomster under åren 1827—1831.

(I. A.)

När Stats-Utskottet nu går att yttra sig öfver detta ämne, har Utskottet trott sig böra till Rikets Ständer öfverlemna bifogade Sammandrag af liqviderne med Riksgälds-Contoret öfver uppkomne öfverskott å Stats-Verkets beräknade inkomster samt besparingar i Stats-anslagen för åren 1827—1831; utgörande detta Sammandrag en fortsättning af enahanda, vid sistl. Riksdag till Riks-Ståndenn ingifne uppgifter för åren 1821—1826.

Af detta Sammandrag synes, att de af Kongl. Maj:t å Öfverskotts-medlen anvisade utgifter under åren 1827—1831, utgjort tillsammans 331,784 R:dr 18 sk. 1 r:st, hvaraf i de årliga Riks-Staterne afförts 300,866 R:dr 29 sk. 10 r:st, såsom varande dels af Rikets Ständer redan till afskrifning bifallne, dels af den natur, att de omedelbart bort drabba ifrågavarande medel. Återstoden, som ännu uti 1833 års Riks-Stat balanceras, har ansetts hos Rikets Ständer böra till ersättning eller afskrifning anmälas med . . . . . 30,917: 36. 3.
hvartill komma från äldre åren balancerade oersatte för-

	Transport	30,917: 36. 3.
skott, äfven af Öfverskotts-medlen utbetalde, nemligen för inköp af Biskopshuset i Götheborg .	3,728: 6. 8.	
samt till uppförande af en Stall-byggnad vid Veterinair-Inrättningen . . .	6,892: 38. 1.	10,620: 44. 9.
	Tillsammans	41,538: 33. —

Denna Summa, som uti nedan uppräknade 8 punkter finnes specificerad, får Utskottet, på grund af de under hvarje punkt upptagne skäl, tillstyrka till afskrifning utur Räkenskaperne.

1:o Återstod af Förskottet till inköp af ett Biskopshus i Götheborg	3,728: 6. 8.
hvartill bör föras en genom laga kraft vunnen dom och Kongl. Maj:ts derpå grundade befallning af den 16 Jan. 1829 skedd utbetalning {utgörande 30:de penninge-afgift till Götheborgs stad för samma Egendoms köp.}	450: — —
eller tillsammans	4,178: 6. 8.

Förenämnde återstod 3,728: 6. 8. af berörde förskott, grundadt på Rikets Ständers anhållan vid 1815 års Riksdag om Arbetshus-Fondens befrielse från hushyras utbetalande till Biskopen i Götheborg, och utbetaldt till ett ursprungligt belopp af 6,000 R:dr, men hvarå genom försäljning af tomten till förra Biskopshuset afbetalts 2,271: 41. 4., borde, enligt Kongl. Brefvet den 3 Febr. 1819, till sin återstående del ersättas af inkomsterne utaf Säteriet Sannegården, när samma Säteri åter tillfölle Kronan, hvilket skulle ega rum efter det den besittningsrätt å 50 år tilländalupit, som, genom Kongl. Brefvet den 2 Augusti 1776, blifvit tilldelad åt Biskop Lamberg och hans arfvingar, i och för gjorde enskilde omkostnader vid inköp af ett sedermera afbrunnet Biskopshus; varande genom Kongl. Brefvet den 4 Sept. 1822 bestämdt, att tiden för samma

Transport	4,178: 6. 8.

besitt-

Transport 4,178: 6. 8.

besittnings-rätt borde räknas från den 29 Januarii 1785, hvarefter Säteriet borde genom auction på arrende upplåtas. Enligt de upplysningar Utskottet varit i tillfälle inhemta, har Kongl. Kammar-Collegium, på grund häraf, såväl under den 22 Augusti 1832 beslutit uppsäga dem, som då disponerade Sannegården, och, i afseende på vidtagande förberedande åtgärder, derom förständigat Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Götheborg, som ock under den 14 Februarii och 19 Julii 1833 till Kongl. Maj:ts Befallningshafvande ytterligare påminnelser afgifvit, och slutligen detta år meddelat föreskrifter, huru vid arrendets upplåtande borde tillgå, m. m. Och då således arrendet af samma Krono-egendom i alla fall kommer bland öfrige arrende-medel Stats-Verket till godo, synes ifrågavarande Balance-posts ytterligare qvarstående i Riks-Staten till ingen nytta leda; anseende Utskottet enahanda förhållande vara med förenämnde sedermera utbetalde 450 R:dr, hvilka, såsom ökande kostnaderne i och för köpet, äfven bort af samma tillgångar ersättas.

2:o Den oersatte delen af Förskottet till uppförande af en Stallbyggnad vid Veterinair-Inrättningen . . 6,892: 38. 1.
torde böra bifallas till afskrifning, sedan Rikets Ständer gillat Stats-Utskottets uti Betänkandet N:o 26 gjorde tillstyrkande, att Medicinal-Fondens egande fordringar hos Lazaretten, i Uddevalla . . . 6,689: 6. 8.
i Nyköping . . . 2,943: 10. —

tillsammans 9,632: 16. 8.

hvilka utgiort den enda, genom Kongl. Brefvet den 23 Maji 1821 bestämda tillgången för ifrågavarande Förskotts ersättning, må till afskrifning befordras.

Transport 11,070: 44. 9.

	Transport	11,070: 44. 9.
3:o Öfverroterings ersättning i Skåne har utgått		
år 1827 med	2,677: 15. 4.	
— 1828 —	1,769: — —	
— 1829 —	6,478: — 8.	
— 1831 —	2,211: 9. 9.	
tillsammans		13,135: 25. 9.

Grundad på Kongl. Resolutionen den 21 October 1817 samt Riks-Ståndens gjorde serskilda underdåniga anhållanden uti Skrifvelser den 22 Junii 1818 och den 17 Nov. 1823, utgår denna utgift af ständige Rote-vacance-afgiften i Skåne, till lindring i öfverroterade hemmans besvär, enligt uti Kongl. Brefven den 29 Augusti 1825 och den 4 Maji 1827 meddelade föreskrifter; lärande, då intet anslag för denna utgift blifvit af Rikets Ständer anvisadt, ofvanstående summa, som blifvit till siffran granskad, böra på anförde grunder till afskrifning bifallas.

Hvad denna utgift för framtiden beträffar, hafva Rikets Ständer, i öfverensstämmelse med Utskottets uti Betänkandet N:o 22, §. 53, gifne tillstyrkande, bifallit, att, till vinnande af reda och enkelhet uti Räkenskaperne, den må på Stat under behörig titel uppföras.

4:o Rese- och Tractaments-penningar m. fl. utgifter för Comiterade till öfverseende af Rikets Undervisnings-Verk år 1828	4,000: — —	
— 1829	2,500: — —	6,500: — —

hvilken utgift, såsom föranledd af Rikets Ständers genom Skrifvelse den 4 October 1823 gjorde underdåniga hemställan om öfverseende af Militaire-Läroverken, och Kongl. Majts derpå grundade beslut om en generel granskning af Rikets Läro-Verk, icke synes hafva af andre tillgångar än öfverskotten å Stats-Verkets inkomster med skäl kunnat utbetalas.

Transport	30,706: 22. 6.

Transport 30,706: 22. 6.

5:o Omkostnader för gräns-regleringen med Ryssland hafva uppgått år 1828 till . . 2,454: 45. 5.
— 1829 — . . 1,068: 26. 7. 3,523: 24. —

bestående dels i bestämde Löseskillingar för genom Fredsslutet förlorade egor, dels ock i ränta å sådane Löseskillingar, till dess ersättning i jord eller contant kunnat tillvägabringas. Och då mot dessa summors rigtighet ingen anmärkning af senaste Stats-Revisioner blifvit gjord, samt enahanda utgifter af föregående Ständer till afskrifning beviljats, synes ifrågavarande summa icke heller vidare i Riks-Staten böra balanceras.

6:o Kostnader vid H. K. H. Kronprinsessans nedkomst hafva, enligt Kongl. Brefvet den 5 December 1829, af öfverskotten blifvit utbetalde med . . . . 6,334: — 4.
hvilken summa af 1832 års Stats-Revision lemnats utan anmärkning.

7:o För Rotejemknings-förrättningen i Westmanlands Län hafva år 1829 blifvit anordnade . . . . 445: 10. 2.

Utgiften, bestående i Skjuts- och Tractaments-kostnad för Rotejemknings-Comitéens Ledamöter m. fl., grundar sig på Rikets Ständers vid 1812 års och följande Riksdagar i underdånighet gjorde hemställanden om en sådan jemknings vidtagande i Länen, utan att likväl anslag dertill af Ständerne blifvit anvisadt; varande nu ifrågavarande belopp af 1832 års Stats-Revision till siffran granskadt.

8:o Ersättning till Knekterotarne i Westmanland för anslagen, men bristande Krono-Tionde-Spanmål, beräknad i penningar till . . . . . 529: 24. —

Enligt General-Indelnings-Verket för Westmanland samt äldre Författningar äro 2:ne Tunnor Spanmål af Krono-Tionden anslagne hvarje, inom Strömsholms och Kungsörs f. d. Län belägen rote vid Westmanlands Regemente, så väl till Knektehållets understöd, som till ersättning för utgörande dagsverken till afbergning af Kungsörs och Strömsholms Kungs-Ladugårdars ängar; varandes

Transport 41,538: 33. —

Transport 41,538: 33. —

dervid stadgadt, att der Krono-tionden inom hvarje Socken till en sådan utgift ej räcker till, bör återstående beloppet, efter viss beräkning, i penningar utgå. Då denna utgift således sedan äldre tider utgått, och förr alltid å Öfverskotten afförts, samt derjemte af 1832 års Stats-Revision blifvit till siffran granskad, torde det nu ifrågavarande beloppet äfven böra till afskrifning bifallas.

Beträffande denna utgift för framtiden, får Utskottet åberopa sitt uti Betänkandet N:o 22, §. 53, gjorde och af Rikets Ständer nu mera gillade tillstyrkande, att den må å Riks-Staten under behörig Titel varda uppförd.

Summa till afskrifning tillstyrkte 41,538: 33. —

hvaraf för 1827 med 1831, enligt bilagde Sammandrag . 30,917: 36. 3.
och för äldre åren, uti punkterne 1 & 2 upptagne . . 10,620: 44. 9.

Uti Kongl. Stats-Contorets, till Kongl. Maj:t, den 19 December 1833 i underdånighet afgifne Berättelse om Stats-Verkets förvaltning, tillstånd och behof, finnes anmärkt, att, sedan Civile och Militaire Embets- och Tjenstemäns Enkor och Barns pensionerande jemte anslagen dertill, blifvit, åren 1827 och 1828 öfverflyttade till Civil-Statens samt Armées Pensions-Cassor, och enär Pensionärerne egt rättighet att inom 5 år uttaga deras innestående pensioner, hvilka det ålegat Kongl. Stats-Contoret att, för den tid som föregått nämnde öfverflyttningar, anordna, oaktadt pensions-anslagen, genom nådegåfvors eller tredjedels pensioners utbetalande till pensionsberättigade men ej classificerade Enkor och Barn, blifvit till någon del medtagne, har dymedelst, utom den brist för år 1826, som, af enahanda orsak uppkommen, Rikets Ständer vid senaste Riksdag beviljade till ersättning med 2,114 R:dr 16 sk. 6 r:st, hvilket belopp Fullmägtige i Rikets Ständers Riksgälds-Contor likväl icke ansett sig böra utbetala, af den orsak, att berörde brist blifvit hos dem oafkortadt reqvirerad, ytterligare uppkommit brist å 7:de Hufvud-Titeln, nemligen:

För år 1827	1,595: 10. 5.	
— — 1828	155: 32. —	1,750: 42. 5.

hvar-

hvar mot, genom återdebitering af anordnade men ej uttagne hithörande pensioner, ett öfverskott uppkommit för år 1831 af . . . . . 159: 39. 1.

varandes skillnaden . . . . . 1,591: 3. 4.

sålunda till afskrifning anmäld, med tillkännagifvande, att, sedan den för så beskaffade innestående pensioners uttagande bestämda tiden numera förflutit, några brister icke vidare derigenom kunna inträffa.

I anledning häraf får Utskottet hemställa att, på grund af ofvan uppgifne, med räkenskaperne instämmande förhållande, och i likhet med hvad Rikets Ständer vid senaste Riksdag beslöto, i afseende å bristen å 7:de Hufvud-Titeln, förrberörde slutliga brist af 1,591 R:dr 3 sk. 4 r:st må af Riksgälds-Contoret utbetalas, äfvensom att det, i enahanda hänseende af föregående Ständer beviljade och i Riksgälds-Contorets Reglemente, upptagne belopp af 2,114 R:dr 16 sk. 6 r:st må obehindradt Stats-Verket godtgöras.

Till närmare upplysning uti omförmälde ämnen får Utskottet härjemte bifoga Sammandrag af liqviderne med Riksgälds-Contoret om Stats-Verkets Öfverskott och Besparingar samt de å Öfverskotten gjorde dispositioner för åren 1827 med 1831.

Stockholm den 20 Nov. 1834.

STOCKHOLM, 1834, hos J. A. Wallden.

Sammandrag af Liqviderne med Riksgälds-Contoret om Stats-Verkets Öfverskott och Besparingar samt de å Öfverskotten gjorde dispositioner för åren 1827 med 1831.

	1827			1828			1829			1830			1831			Summa.		
Balance från år 1826 .	40,632	46	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	40,632	46	6
Öfverskott	771,720	7	6	634,627	12	9	927,582	19	2	} 248,856	41	4	449,214	33	1	3,488,539	10	2
Restantier	180,285	5	1	145,829	47	7	130,422	35	8									
Besparingar																		
å 1:sta Hufvud-Titeln .	—	—	—	—	—	—	19	35	9	—	—	—	—	—	—	19	35	9
å 5:te D:o	362	8	9	688	17	7	162	41	9	134	19	9	—	—	—	1,347	39	10
å 6:te D:o	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	42	8	3	42	8
Allm. Indragn.-Staten . .	1,943	5	8	22,332	37	6	36,424	19	4	8,947	6	5	738	38	3	70,886	11	2
Summa besparingar	2,305	14	5	23,021	7	1	36,607	—	10	9,081	26	2	742	32	11	68,757	33	5
Anslag till Spanmålsförhöjning under Penninge-lönerna	40,632	46	6	40,632	46	6	40,632	46	6	—	—	—	—	—	—	121,898	43	6
Brister, af Rikets Ständers Riksgälds-Contor ersatte	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21,198	47	3	95,741	9	10	116,940	9	1
Summa	1,035,576	24	—	844,111	17	11	1,135,245	6	2	279,137	18	9	545,698	27	10	3,839,768	46	8

	1827			1828			1829			1830			1831			Summa.		
Anslag till Försvars-Verket	233,333	16	—	233,333	16	—	233,333	16	—	70,000	—	—	70,000	—	—	840,000	—	—
Dito till Salpeter-Näringens upphjelpande . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		—	124,000	—	—	124,000	—	—
Utgått af Anslaget till Spanmålsförhöjning under penninge-lönerne .	81,265	45	—	15,237	17	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	96,503	14	5
Brister i Förslags-Anslagen:																		
å 2:dra Hufvud-Titeln .	67,138	33	11	61,403	14	3	38,692	8	9	15,753	10	10	39,407	43	9	222,395	15	6
å 3:dje D:o.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17,499	17	7	3,259	10	8	20,758	28	3
å 4:de numera 10:de D:o	2,592	23	11	2,295	13	8	2,293	1	8	223	31	3	737	32	4	8,142	6	10
å 5:te D:o.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	685	29	9	685	29	9
å 6:te D:o.	619	23	—	619	23	—	619	23	—	—	—	—	—	—	—	1,858	21	—
å 7:de D:o.	—	—	—	—	—	—	24	32	—	—	—	—	—	—	—	24	32	—
å 8:de D:o.	218,166	24	9	182,952	29	10	185,818	42	—	134,283	32	7	213,102	47	9	934,324	32	11
å Anslaget till Spanmålsförhöjning under penninge-lönerna	56,716	40	11	—	—	—	—	—	—	23,243	15	6	51,467	17	2	131,427	25	7
Summa brister	345,234	2	6	247,270	32	9	227,448	11	5	191,003	11	9	308,660	37	5	1,319,616	47	10
Utgifter å Öfverskotten: formelt, eller i kraft af Rikets Ständers beslut, afförde	138,024	24	8	75,225	18	5	35,133	47	9	11,656	6	4	40,826	28	8	300,866	29	10
att hos Rikets Höglofliga Ständer till afskrifning anmälas	2,677	15	4	8,223	45	5	11,327	13	1	6,478	—	8	2,911	9	9	30,917	36	3
Summa	140,701	40	—	83,449	15	10	46,461	12	10	18,134	7	—	43,037	38	5	331,784	15	1
Saldo, levererat till Riksgälds-Contoret	235,041	16	6	264,820	31	11	628,002	13	11	—	—	—	—	—		1,127,864	14	4
Summa	1,035,576	24	—	844,111	17	11	1,135,245	6	2	279,137	18	9	545,698	27	10	3,839,768	46	8

N:o 348.

Ankom till Exp.-Utsk. den 20 November.

Memorial, i anledning af Riks-Ståndens olika beslut i frågan om slutliga bestämmandet af Riks-Ståndens och Utskottens Cancelliers aflöning.

Sedan Stats-Utskottet i berörde hänseende, genom Betänkandet N:o 282, tillstyrkt antagandet af enahanda aflöningsgrund, som vid sista Riksdagen var gällande, med undantag endast för Ståndens Secreterare, hvilkas aflöning Utskottet trott kunna nedsättas med $\frac{1}{6}$:del, och för Bonde-Ståndets Notarier, för hvilka aflöning föreslagits till likhet med hvad de andre Ståndens Notarier beviljas, samt Utskottet derefter, på grund af de mot detta förslag gjorde anmärkningar, uti förnyadt Utlåtande N:o 300 frångått de ifrågaställde undantagen och i stället tillstyrkt: att den för månad eller efter dag utgående aflöningen till Riks-Ståndens och Utskottens Cancellier må vid denna Riksdag bestämmas i likhet med hvad vid sista Riksdagen beviljades, hvarjemte Utskottet vidblifvit sitt första förslag i afseende på aflöningens bestämmande i ett för allt åt den Stats-Utskottet biträdande Kamereraren med . . . . R:dr 1,200.
åt den Notarie, som biträdt vid granskningen af Kongl. Commerce-Collegii Cassor . . . . . — 200.
åt en Vaktmästare . . . . . — 30.
åt Hemliga Utskottets Secreterare . . . . . — 400.
åt en Cancellist derstädes . . . . . — 150.
och åt en Vaktmästare . . . . . — 50.

Så hafva Riks-Stånden nu, enligt till Utskottet ankomne Protocolls-Utdrag, rörande detta ämne stannat uti följande beslut:

Ridderskapet och Adeln har bifallit Memorialet N:o 282 med de förändringar och tillägg, hvilka i Utlåtandet N:o 300 blifvit föreslagne;

Preste-Ståndet har fastställt runda summan för Utskottens Notarier och Cancellister, nemligen för hvardera af de 4 Notarier, som tjenstgöra i Stats- samt Stats- och Oeconomie-Utskotten, äfvensom för den af Expeditions-Utskottets Notarier, som har befattning att upprätta Sakregister till Riks-Ståndens Protocoll . . . . . R:dr 1,200.
för hvardera af alla öfriga Utskotts-Notarier . . . . . — 1,100.

för 3:ne Cancellister i Stats-Utskotttet . . . . . — 800.
och för öfriga Utskotts-Cancellister . . . . . — 700.
och har Preste-Ståndet i öfrigt, äfven i hvad som angår Hemliga Utskottets Cancellie, bifallit Memorialet N:o 282;

Borgare-Ståndet har bifallit, att den för månad eller efter dag utgående aflöning till Riks-Ståndens och Utskottens Cancellier må vid denna Riksdag bestämmas i likhet med hvad vid sista Riksdagen beviljades, med undantag af arfvodet för Bonde-Ståndets Secreterare, hvilket Borgare-Ståndet bestämt till 333 R:dr 16 sk. jemte hushyre-ersättning 33 R:dr 16 sk. Banco i månaden; hvarjemte Borgare-Ståndet, med gillande i öfrigt af Memorialet N:o 282, beslutit: att arfvodet för den Kamererare, som biträdt Stats-Utskottet, skall bestämmas till 1,000 R:dr; att den Notarie, som biträdt vid revisionen af Kongl. Commerce-Collegii Cassor, må undfå ett arfvode af 100 R:dr, samt att arfvodena till Hemliga Utskottets Cancellie må bestämmas för Secreteraren till 200 R:dr, för Cancellisten till 75 R:dr och för Vaktmästaren till 25 R:dr;

Bonde-Ståndet har, lika med Ridderskapet och Adeln, gillat Memorialet N:o 282, med den förändring och det tillägg, som innefattas i Utlåtandet N:o 300.

Till följd af dessa beslut, kommer aflöningen att utgå i enlighet med Utskottets senast afgifne förslag, nemligen den efter dag eller månad utgående aflöningen till det belopp, som vid sista Riksdagen egde rum samt för de serskilde, ofvan uppräknade Tjenstemännen, hvilka åtnjuta en rund summa, i ett för allt, i öfverensstämmelse med hvad Utskottet tillstyrkt.

Ett enda undantag förekommer likväl härvid med aflöningen för Bonde-Ståndets Secreterare, bestämd af Ridderskapet och Adeln samt Bonde-Ståndet till hvad den var vid sista Riksdagen, eller 400 R:dr i månaden, men af Preste- och Borgare-Stånden bestämd till 333 R:dr 16 sk.; oberäknadt, i båda fallen, den hushyre-ersättning af 33 R:dr 16 sk. i månaden, hvartill bemälde Secreterare, enligt Riks-Ståndens redan fattade beslut, är berättigad.

Jemte det Utskottet får inbjuda Preste-Ståndet, som i detta hänseende icke, lika med Borgare-Ståndet, meddelt något uttryckligt förklarande, att antaga Utskottets af 2:ne Riks-Stånd gillade hemställan, har Utskottet tillika, i händelse denna inbjudning lemnas utan afseende, skolat framställa förslag till proposition för den omröstning, som i sådant fall af Förstärkta Stats-Utskottet bör ega rum, nemligen:

Den, som bifaller, att aflöningen för Bonde-Ståndets Secreterare bestämmes i likhet med hvad vid sista Riksdagen egde rum, eller till 400 R:dr Banco i månaden, voterar

Ja;

Den det ej vill,

Nej;

Vinner *Nej*, kommer bemälde Secreterares månadtliga aflöning att bestämmas till 333 R:dr 16 sk.

Stockholm den 20 November 1834.

N:o 349.

Ankom till Exp.-Utsk. den 20 November.

Memorial, i anledning af erhållen återremiss på Stats-Utskottets Utlåtande N:o 232.

(I. A.)

Ifrån Borgare-Ståndet har Utskottet erhållit återremiss å dess under N:o 232 afgifna Utlåtande, angående Löfås Silfver-Verk. Men som, enligt till Utskottet ankomne Protocolls-Utdrag, berörde Utlåtande blifvit bifallet af de öfrige trenne Riks-Stånden den 29 sistl. September, anser Utskottet, till följd af 75 §. Riksdags-Ordningen, denna fråga vara afgjord, och kan således dervid icke taga någon vidare befattning.

Stockholm den 20 November 1834.

STOCKHOLM, Ecksteinska Tryckeriet, 1834.

N:o 350.

Ankom till Exp.-Utsk. den 17 November.

Memorial, i anledning af Riks-Ståndens olika beslut i frågan om formen för Rikets Ständers skrifvelse, angående Sterbhus-afgiftens utgående i Stockholm och Götheborg.

Sedan i Utlåtandet N:o 209 öfver gjorda anmärkningar vid Stats-Utskottets, uti Bilagan Litt. G. till Betänkandet N:o 54, afgifne tillstyrkande, att Sterbhus-afgiften måtte i Stockholm och Götheborg utgå efter enahanda grund som å landet och i Rikets öfrige städer, och deremot den så kallade matlags-afgiften upphöra, Utskottet förnyat samma tillstyrkan och serskildt, beträffande formen för expeditionen af Rikets Ständers beslut, ansett frågan icke vara af den beskaffenhet, att beslutet borde Kongl. Maj:t till Nådig sanction underställas; så har väl hufvudfrågan blifvit genom Ridderskapets och Adeln, Borgare- och Bonde-Ståndens bifall till Utskottets förslag afgjord, men i afseende på expeditionens form hafva Riks-Stånden på så sätt stannat i olika beslut:

att *Ridderskapet och Adeln* lagt detta mom. af Utskottets förslag till handlingarne, sedan Herr Landt-Marskalken förklarat, det han ansåg sig hindrad att deröfver framställa proposition; att *Preste-Ståndet*, som ogillat Utskottets förslag i hufvudsaken, äfven afslagit detta 2:dra mom. angående formen för expeditionen; att *Borgare-Ståndet* deremot godkännt Utskottets tillstyrkande; och att *Bonde-Ståndet*, sedan dess Talmans vägrande att i formfrågan framställa proposition blifvit af Constitutions-Utskottet, enligt dess Memorial N:o 29, underkändt, äfven gillat Utskottets förslag.

Då således endast 2:ne Stånd bestämdt yttrat den åsigt, att beslutet i sjelfva frågan icke behöfde underställas Kongl. Maj:ts Nådiga sanction, får Utskottet, på grund häraf och med ytterligare hemtadt stöd af Constitutions-Utskottets berörde Memorial, innehållande, att denna fråga, i det skick hvari hon blifvit framställd, kan af Rikets Ständer afgöras, härigenom inbjuda Preste-Ståndet att, i afseende på formen för expeditionen, fatta beslut samt dervid instämma uti den af Borgare- och Bonde-Stånden antagne mening.'

Skulle likväl Preste-Ståndet härpå icke ingå, får Utskottet för den

omröstning, som i Förstärkta Stats-Utskottet lärer böra anställas, föreslå följande voterings-proposition:

Den, som anser frågan angående Sterbhus-afgiftens utgörande i Stockholm och Götheborg icke vara af den beskaffenhet, att beslutet bör Kongl. Maj:t till Nådig sanction underställas utan att densamma kan af Rikets Ständer afgöras, voterar

Ja;

Den det ej vill,

Nej;

Vinner *Nej*, anses expeditionen böra uppställas så, att, jemte tillkännagifvande af Rikets Ständers beslut, derå begäres Kongl. Maj:ts Nådiga sanction.

Stockholm den 13 November 1834.

N:o 351.

Ankom till Exp.-Utsk. den 17 November.

Memorial, angående det så kallade Stora Creditivet, som, enligt 63 §. Regerings-Formen, skall på Riksgälds-Contoret anvisas.

(RG:s A.)

Som det, i anledning af Kongl. Maj:ts vid sistl. Riksdag derom gjorda Nådiga framställning, i grundlagsenlig ordning vid samma Riksdag behandlade och till innevarande Riksdag hvilande förslag till förändring af 63 §. Regerings-Formen blifvit af samtlige Riks-Stånden antaget och godkändt, samt, i följd häraf, på sätt Kongl. Maj:t i Nåder behagat proponera, så väl det Stora, som det Lilla Creditivet skall på Riksgälds-Contoret anvisas; så har Utskottet, i afseende på beloppet af det förstnämnde eller Stora Creditivet, skolat

föreslå en summa af två millioner (2,000,000) R:dr Banco, att, vid infallande krig, af Konungen lyftas, sedan Han Stats-Rådet in pleno hört och Rikets Ständer sammankallat, hvilken summa dock icke får af Fullmägtige i Riksgälds-Contoret utbetalas förr än sedan Riksdags-kallelsen blifvit i Hufvudstadens Kyrkor vederbörligen kungjord.

Beträffande åter de medel, hvilka, i händelse af Creditivets lyftning, må kunna utses och anvisas, så har Utskottet skolat

tillstyrka, att till utbetalningar, som blifva en följd af ifrågavarande Stora Creditivs anlitande, skola användas de till Riksgälds-Contoret influtne odisponerade öfverskott på Stats-Verkets inkomster; men att, i saknad af sådane eller andre tillgångar, erforderlige medel skola anskaffas genom upplåning mot Obligationer, ställde på högst ett års förfallotid och till inlösen med de extraordinarie Skatter, som, i och för krigets utförande, af Rikets Ständer blifva beslutade.

Stockholm den 13 November 1834.

N:o 352.

Ankom till Exp.-Utsk. den 17 November.

Memorial, angående det så kallade Lilla Creditivet, som, enligt 63 §. i Regerings-Formen, skall på Riksgälds-Contoret anvisas.

(RG:s A.)

Som det, i anledning af Kongl. Maj:ts vid sistl. Riksdag derom gjorda Nådiga framställning, i grundlagsenlig ordning vid samma Riksdag behandlade och till innevarande Riksdag hvilande förslag till förändring af 63 §. Regerings-Formen blifvit af samtlige Riks-Stånden antaget och godkändt, samt, i följd häraf, på sätt Kongl. Maj:t i Nåder behagat proponera, ej mindre det så kallade Lilla Creditivet, än äfven det större Creditivet skall på Riksgälds-Contoret anvisas, så har Utskottet, i afseende på beloppet af det förstnämnde, eller så kallade Lilla Creditivet, skolat

föreslå, att en summa af en million (1,000,000) R:dr Banco anvisas på Riksgälds-Contoret, att derstädes vara tillgänglig, då Konungen, efter slutet af innevarande Riksdag, till Rikets försvar eller andra högst vigtiga och angelägna ändamål, sedan hela Stats-Rådets tankar deröfver blifvit inhemtade, finner den vara oundvikligen nödig; äfvensom att, af denna summa, hälften eller 500,000 R:dr bör vara att tillgå för Ri-

kets försvar och hälften för andra högst vigtiga och angelägna ändamål; och således, både i anseende till Creditivbeloppet och dess fördelning, blir enahanda förhållande med Lilla Creditivet, hvilket vid sistlidne Riksdag på Riksgälds-Contoret anvisades.

I afseende åter på medlen till utbetalningarne, hvilka å detta Creditiv kunna äskas, så får Utskottet

tillstyrka, att de till Riksgälds-Contoret influtne, odisponerade öfverskott på Stats-Verkets inkomster härtill användas; och att, i saknad af sådane eller andre tillgångar, erforderlige medel genom upplåning anskaffas.

Stockholm den 13 November 1834.

STOCKHOLM, Ecksteinska Tryckeriet, 1834.

N:o 353.

Ankom till Exp.-Utsk. den 25 November.

Utlåtande, i anledning af Nils Strindlunds motion, angående rättighet för Fullmägtige i Banken och Riksgälds-Contoret, att emellan Riksdagarne få bebo och begagna Riksgälds-Contorets förra hus.

(RG:s A.)

Till Stats- och Banco-Utskotten har Bonde-Ståndet, medelst Protocolls-Utdrag af den 6 innevarande November, remitterat ett af Riksdags-Fullmägtigen *Nils Strindlund* från Westernorrlands Län afgifvet anförande, att, sedan till Stats- och Banco-Utskottens förenade beredning blifvit öfverlemnad en motion om förhöjning i arfvodena för Rikets Ständers Fullmägtige i Banken och Riksgälds-Contoret samt för Directeurerne vid Låne-Contoren, så, och på grund af 56 §. i Riksdags-Ordningen, ville *Strindlund* fästa Bonde-Ståndets uppmärksamhet å samma ämne och till grundlagsenlig behandling väcka den motion, att då de rum i Riksgälds-Contorets förra hus, som blifvit inredda och använda till de ofrälse Ståndens och åtskillige Utskotts sessioner under Riksdagarne, deremellan eljest skulle stå obegagnade, hvarigenom rummen och eldstäderne, i brist på tillsyn, kanske icke obetydligt komme att missfaras, det måtte till Fullmägtige i Banken och Riksgälds-Contoret öfverlåtas, att, såsom något bidrag, jemväl till vedergällning för deras möda, emellan Rikdagarna få begagna och bebo dessa rum; hvilken motion blifvit understödd af *Anders Brisman* från Skaraborgs Län och *Nils Månsson* från Malmöhus Län, jemte flere bland Ståndets Ledamöter.

Vid öfvervägande häraf, har förekommit, huruledes inredningen af ifrågavarande rum icke kan vara passande både för enskilda personer och till begagnande för offentliga sammankomster. Och då härtill kommer, att, om rummen skulle emellan Riksdagarne bebos, de samma troligen behöfde repareras före Rikets Ständers sammankomst, så

afstyrkes motionen.

Stockholm den 20 November 1834.

N:o 354.

Ankom till Exp.-Utsk. den 25 November.

Utlåtande, i anledning af väckt motion, om tillökning i arfvodena, så väl för Fullmägtige i Banken och Riksgälds-Contoret, som för Directeurerne vid Låne-Contoren i Götheborg och Malmö.

(RG:s A.)

Från Bonde-Ståndet har till Stats- samt Banco-Utskotten blifvit remitteradt ett af Riksdags-Fullmägtigen *Petter Andersson* från Hallands Län ingifvet memorial, deri han anhåller att få fästa Rikets Ständers uppmärksamhet på otillräckligheten af det honorarium eller arfvode, som Rikets Ständers Fullmägtige i Banken och Riksgälds-Contoret, jemte deras Ombud vid Låne-Contoren i Malmö och Götheborg, för närvarande åtnjuta för deras, icke blott mödosamma, utan ock i högsta måtto ansvariga befattningar. Och lärer det väl icke af någon kunna påstås, att de, som för dessa befattningar måste uppehålla sig på främmande orter, kunna der lefva för hvad dem af Banken eller Stats-Verket bestås. Det är endast inom Ridderskapet och Adeln, Preste-Ståndet och Borgare-Ståndet, som desse platser kunna besättas med personer, boende på stället. Innehafvandet af platserne för dessa Stånd synes Motionairen likväl icke böra vara ett monopolium för städerne Stockholm, Malmö och Götheborg, och utom deras område finnas visserligen personer, af lika duglighet och användbarhet, som inom dessa städer; hvadan motionairen yrkar arfvodets förhöjning för Rikets Ständers alla nyssnämnde Ombud, i förhållande till vigten af deras befattningar.

I anledning häraf, har Utskottet inhemtat, hurusom, vid sistlidne Riksdag, väcktes enahanda motioner, och att Stats- och Banco-Utskotten, uti deras häröfver afgifne och af Rikets Ständer godkände Betänkande N:o 13, till stöd för motionens afstyrkande, anfört, att, i betraktande deraf, att de personer, åt hvilka Rikets Ständer behaga uppdraga ifrågavarande mödosamma och ansvarsfulla värf, mindre, vid deras emottagande, kunna fästa något afseende å de, jemförelsevis i allt fall obetydliga fördelar, dem i œconomiskt hänseende kunna beredas, än å det tillfälle derigenom för dem öppnas, att i en vidsträcktare verkningskrets gagna fosterlandet, och å den högre belöningen, de, för sine ned-

lagde omsorger och gjorda uppoffringar, böra finna i medborgares tacksamhet.

Utskottet, som i allo delar de af Stats- och Banco-Utskotten vid sistlidne Riksdag, på sätt ofvanberördt är, i förevarande ämne framställda åsigter, har, i afseende på den del af motionen, som tillhörer Utskottets handläggning eller rörande Fullmägtiges i Riksgälds-Contoret honoraria, ansett sig

icke kunna tillstyrka bifall å motionen.

Stockholm den 20 November 1834.

N:o 355.

Ankom till Exp.-Utsk. den 25 November.

Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition, angående medel för undsättningar vid inträffande svårare missväxter.

(RG:s A.)

Denna Nådiga Proposition (N:o 64) har från samtlige Riks-Sånden blifvit till Utskottets handläggning remitterad samt de deri omförmälde handlingar till Utskottet aflemnade; äfvensom Utskottet erhållit del af de inom tvänne Riks-Stånd, vid Propositionens remittering, afgifne yttranden.

Inom Ridderskapet och Adeln har Herr Grefve *Frölich* yttrat, att creditivet borde på sådant sätt beviljas och användas, att det ej lade hinder i vägen för uppkomsten af en ordnad spanmålshandel. Herr Friherre *Ehrenborgh*, som härmed instämt, har tillagt, att understödet ej bör uteslutande bestämmas, att kappvis i säd utgå, utan användas till medel för etablerande af en sådan spanmålshandel, hvarigenom behofvet till en stor del kan fyllas, och att denna sak står i omedelbart sammanhang med den vigtiga frågan om spanmålstullen samt att, utan bestämmande af en sådan, till för en längre tid oföränderligt belopp, kan en verklig spanmålshandel inom vårt land ej uppstå; i hvilket yttrande, så väl Herr Grefve *Frölich*, som Herr Grefve *Horn* instämt, den sistnämnde med tillika uttryckt önskan, att Stats-Utskottet måtte sätta sig i gemenskap med Constitutions-Utskottet, för tillvägabringandet af ett förslag till förändrad redaction af 60 §. Regerings-Formen.

Inom Borgare-Ståndet har Herr *Halling* hänvisat till sista punkten af Bevillnings-Utskottets Betänkande N:o 29, om Tull-Bevillningen, der Utskottet tillstyrker Rikets Ständer, att till Kongl. Maj:ts disposition öfverlemna hvad tullen för inkommande utländsk spanmål inbringar, att endast och framför andra medel användas till understöd i de orter af landet, som, hårdast tryckta af missväxt, i öfrigt befinnas vara i högsta behof af undsättning; och bör hvad af dessa medel det ena året icke användes, till ett annat år reserveras för enahanda behof.

Med anledning af Rikets Ständers uti den Nådiga Propositionen omförmälda Beslut, hvarigenom för ifrågavarande ändamål blifvit ställdt till Kongl. Maj:ts Nådiga disposition allt hvad som redan influtit eller ytterligare inflyter å det vid sista Riksdag på Riksgälds-Contoret anvisade och åren 1830 och 1831 lyftade creditiv af en million R:dr; har Kongl. Maj:t i Nåder yttrat, att Kongl. Maj:t med Nådigt välbehag emottagit detta prof af Rikets Ständers omtanka, men att då förrberörde, vid sista Riksdag beviljade creditiv är nu för en längre tid fästadt i Westerbottens och Norrbottens Län samt fråga blifvit af Kongl. Maj:t hos Rikets Ständer väckt om eftergift och afskrifning af en del utaf desse Läns skuldsummor för erhållne undsättningar under flere på hvarandra följande missväxtår, hvarefter återstoden endast successive skulle återgäldas på sätt äfven är fallet med undsättningsmedel i andra Län, Kongl. Maj:t alltså funne omsorgen för behöfvande ålägga Kongl. Maj:t den pligt, att af Rikets Ständer begära, det, utöfver den af Rikets Ständer redan beviljade anvisning å det förra creditivet i mon detsamma inflyter, ytterligare, med afseende å förenämnde tillgångars till en del mindre disponibla beskaffenhet, en summa af 400,000 R:dr må af Rikets Ständer anvisas, för att, i händelse af behof och sedan influtne creditiv-medel blifvit i första rummet använde, vara för Kongl. Maj:t tillgänglig för undsättningars meddelande.

Till vinnande af närmare upplysning om förhållandet med 1830 års Creditiv-undsättningsfond, är, under den 4 innevararande November, efter Utskottets begäran, af vederbörande i Kongl. Stats-Contoret meddelad en Promemoria, som utvisar hvad som utaf berörde creditivmedel är utestående, så väl hos handlande för erhållne förskott, som hos undsättnings-tagarne. Och då blott uti 2:ne Län eller Westerbottens och Norrbottens Län innestå icke mindre än 549,109 R:dr 39 sk. 4 r:st.,

samt för sistberörde skulder, uti Stats-Utskottets Utlåtande N:o 297 är tillstyrkt, dels eftergift och afskrifning för en tredjedel och dels anstånd med återbetalningen af de öfriga två tredjedelarne, så, och med fästadt afseende på de serskilda upplysningar berörde Promemoria tillika innehåller, torde innan nästa Riksdag icke kunna påräknas större tillgång, än omkring R:dr 500,000, häri inbegripne behållningen på räkningen i Vexel-Banken, stor 48,403 R:dr 38 sk. 10 r:st.

På grund af en sådan erhållen upplysning, har Utskottet funnit, att, vid inträffande mera allmänna och svårare missväxter, den anvisade tillgången uti 1830 års creditivmedel, torde blifva mindre tillräcklig, att dermed undsätta de mest behöfvande.

I fråga åter om anvisande af den penninge-tillgång, som ytterligare erfordras, så har Utskottet, delande de uti Bevillnings-Utskottets Betänkande N:o 29, om Tull-Bevillningen, framställda åsigter, hvari Talare, hvilka vid remitteringen af den Kongl. Propositionen sig yttrat, jemväl instämt, så väl, i afseende på nyttan af en fix och oföränderlig tull å inkommande spanmål, som användandet af samma tull till spanmålsundsättningar i missväxtår, ansett denna tullinkomst böra, såsom den lämpligaste, företrädesvis begagnas, och hvadan Utskottet skolat

föreslå och tillstyrka, att, under förbehåll, att en oföränderlig tull å inkommande spanmål varder i Nåder fastställd, åtminstone för en tid af fem år, all sådan inflytande tull må, emot vanlig redovisning, öfverlemnas till Kongl. Maj:ts Nådiga disposition för ifrågavarande undsättningars meddelande.

Då likväl Utskottet härvid icke kunnat undfalla, att penningar kunna erfordras förr, än ifrågavarande spanmåls-tullmedel blifva tillgängliga, så har Utskottet derjemte skolat

tillstyrka, att på Riksgälds-Contoret må anvisas ett extra- eller förskotts-creditiv, till beloppet motsvarande tullen å från utrikes ort inkommande 100,000 tunnor Råg, 100,000 tunnor Korn och 50,000 tunnor Hafre, med vilkor, att hvad som uppå detta Creditiv uttages, varder, utaf först inflytande tull för importerad spanmål, återguldet, och att, om dessa tullmedel icke skulle förslå till betäckande af Riksgälds-Contorets förskott, bristen ovilkorligen skall fyllas genom återbetalningar af dem, hvilka undsättningsmedel utaf detta Creditiv erhållit.

För öfrigt får Utskottet, med anledning af hvad Kongl. Maj:t uti den Nådiga Propositionen behagat yttra, förklara, att, ehuru det af Kongl. Maj:t uppgifne sätt för undsättningars meddelande i allmänhet synes lämpligast, Utskottet likväl

tillstyrker Rikets Ständer, att till Kongl. Maj:t i underdånighet öfverlemnas, att vidtaga de åtgärder, som för hvarje tillfälle pröfvas tjenligast och till ändamålet ledande.

Hvad slutligen angår Herr Grefve *Horns* framställda önskan, att Stats-Utskottet ville sätta sig i gemenskap med Constitutions-Utskottet, för att tillvägabringa en förändrad redaction af 60 §. Regerings-Formen, så har Utskottet ansett sig härmed icke kunna taga någon befattning, enär det icke tillhörer Utskottet att tillvägabringa Grundlagsförändringar.

Stockholm den 20 November 1834.

Reservation

af Herr *Petré, Th:* "Vid Stats-Utskottets ofvannämnde Betänkande har jag ansett mig böra vördsamt erinra:

1:o att, då de fleste af Rikets provincer nu mera, äfven under verklig nöd, sällan eller aldrig begagna undsättningsspanmål, det Creditiv, som i detta hänseende ställes till Regeringens disposition, icke bör hafva något annat egentligt föremål, än att, der så fordras, kunna med frösäd bispringa de orter, som af missväxt hemsökas;

2:o att, sedan till Stats-Utskottets kunskap kommit, huruledes, vid utlåning af spanmål för Statens räkning, eftertänkliga missbruk, serdeles inom Westergöthland, egt rum, Utskottet bort tillstyrka Rikets Ständer att, med hemtadt exempel från Dalarne, der, oaktadt en progressivt tilltagande, snart sagdt exempellös fattigdom, ingen synnerlig förlust på undsättningsspanmål uppkommit, fästa Kongl. Maj:ts Nådiga uppmärksamhet derpå, att det i allmänhet eller med få undantag beror af vederbörande Autoriteter att förhindra, det spanmålsundsättningar i missväxtår icke tillskynda Staten förlust; och

3:o att, med godkännande af den grundsats, att en oföränderlig spanmålstull är, för uppkomsten af en fri och för det allmänna nyttig spanmålshandel, af nöden, man likväl icke skäligen kan instämma uti hvad Stats-Utskottet härom föreslagit, under annan förutsättning, än att denna tull bestämmes till det modererade belopp, att densamma icke under något tidskifte kan anses innefatta ett indirect förbud emot spanmålsinförsel,

en fråga af så mycket mer ömtålig och grannlaga art, som den närmast rörer den talrikaste och fattigaste delen af folket eller de obesutna, hvilka mången ganska origtigt påstått vara representerade uti Bonde-Ståndet, som endast utgöres af besutne jordegare."

N:o 356.

Ankom till Exp.-Utsk. den 25 November.

Memorial, i anledning af erhållen återremiss på Stats-Utskottets Utlåtande N:o 265.

(RG:s A.)

Ifrån Ridderskapet och Adeln har Utskottet erhållit återremiss å dess under N:o 265 afgifne Utlåtande öfver den del af Kongl. Maj:ts till Rikets Ständer aflåtne Nådiga Skrifvelse, N:o 11, som angår det vid sistl. Riksdag i och för regleringen af Arméens accorder, på Riksgälds-Contoret anvisade Creditiv. Men som, enligt till Utskottet ankomne Protocolls-Utdrag, berörde Utlåtande blifvit bifallet af Preste-Ståndet den 16, af Borgare-Ståndet den 9 samt af Bonde-Ståndet den 7, allt i sistl. October månad, anser Utskottet, till följd af 75 §. Riksdags-Ordningen, denna fråga vara afgjord, och

kan således dermed icke taga någon vidare befattning.

Stockholm den 25 November 1834.

STOCKHOLM, Ecksteinska Tryckeriet, 1834.

N:o 357.

Ankom till Exp.-Utsk. d. 29 Nov.

Memorial, i anledning af erhållen återremiss å Utskottets förslag till sammanjemkning och Voterings-Propositioner i åtskilliga punkter rörande de Extra anslagen. (U. A.)

Å detta, under N:o 318 afgifne Förslag, har Utskottet erhållit återremiss från Borgare-Ståndet; men som detsamma, enligt till Utskottet ankomne Protocolls-Utdrag af den 17 och 26 innevarande November, är godkändt, till alla delar, af Bonde-Ståndet samt af Ridderskapet och Adeln och Preste-Ståndet i alla öfrige punkter, utom i den 6:te, mot hvilken anmärkning blifvit gjord i afseende på en i redactionen förekommande ofullständighet; så och då denna, genom misstag vid Expeditionens utskrifning, föranledda felaktighet är rättad i den här nedanföre meddelade förnyade uppgift öfver Voterings-Propositionerne, anser Utskottet, till följd af 75 §. Riksdags-Ordningen, frågan om berörde under N:o 318 afgifne förslag vara afgjord.

Enligt ofvan åberopade, till Utskottet ankomne Protocolls-Utdrag af den 26 innevarande månad, har Ridderskapet och Adeln antagit de af Utskottet gjorde inbjudningar i 1:sta, 2:dra, 4:de, 9:de, 10:de och 12:te punkterna; och som, till följd häraf, åtskilliga voteringar, dels i hufvudsak och dels om Contra-propositionernes innehåll, komma att förfalla, har Utskottet trott sig böra, såsom ledande till tydlighet och lättnad vid omröstnings-tillfället, här ånyo upprepa ej mindre de ämnen, hvaröfver votering i Förstärkta Stats-Utskottet skall ega rum, än ock de genom 3:ne Riksstånds sammanstämmande beslut godkände Voterings-propositionerne.

Första Voteringen, angående *sättet för anskaffning af de medel, som under benämning af Extra Statsanslag utaf Rikets Ständer beviljas.*

Den, som bifaller, att full tillgång för de Extra anslag, Rikets Ständer nu kunna bevilja, må anvisas å Riksgälds-Contoret att med $\frac{1}{3}$:del årligen af Bevillningsmedlen utgå, röstar

Ja;

Den det ej vill,

Nej.

Vinner *Nej*, blifver beslutet:

1:o att hvad Rikets nu församlade Ständer bevilja såsom Extra Statsanslag skall med $\frac{1}{5}$:del årligen af Riksgälds-Contoret utbetalas;

2:o att Riksgälds-Contoret, derest tillgång dertill ej af disponible medel finnes, må i detta afseende upptaga lån till erforderligt belopp; samt

3:o att de sålunda upptagne lånen skola senast inom 15 år vara till fullo återbetalde.

Andra Voteringen, rörande *anslag för anskaffning af så kallade Kustpiecer eller Bomb-Canoner.*

Den, som godkänner Stats-Utskottets förslag, hvarigenom allt anslag för anskaffning af så kallade Kustpiecer afstyrkes, voterar

Ja;

Den det ej vill,

Nej.

Vinner *Nej*, kommer en Summa af 25,000 R:dr, att för nämnde ändamål anslås.

Tredje Voteringen, angående *anslag för anskaffning af Gevär.*

a) Den, som anser Contra-Propositionen böra blifva det af Ridderskapet och Adeln fattade beslut, eller att för anskaffning af Gevär anslås en Summa af 300,000 R:dr, röstar

Ja;

Den det ej vill,

Nej.

Vinner *Nej*, blifver Contra-Propositionen, i enlighet med Borgare- och Bonde-Ståndens beslut, eller att icke något Extra anslag för Gevär kommer att ega rum.

Derefter blifver hufvud-voteringen öfver följande Proposition:

Den, som bifaller, att, i och för anskaffning af Gevär, ett Extra anslag må beviljas med tillsammans 180,000 R:dr, voterar

Ja;

Den det ej vill,

Nej.

Vinner Nej,

(1:sta Altern.)

beviljas för nämnde ändamål hela det af Kongl. Maj:t äskade anslag eller 300,000 R:dr.

(2:dra Altern.)

kommer för nämnde ändamål något anslag icke att ega rum.

Fjerde Voteringen, angående *anslag för befästnings-arbetenas fulländning vid Carlskrona.*

a) Den, som vill, att Contra-Propositionen skall, enligt Ridderskapets och Adelns beslut, upptaga hela det i Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition för Carlskronas befästning äskade anslag, 200,000 R:dr, voterar

Ja;

Den det ej vill,

Nej.

Vinner *Nej*, kommer Contra-Propositionen att innefatta afslag å det för ifrågavarande ändamål äskade anslag.

Propositionen för voteringen i hufvudsaken är så lydande:

b) Den, som för befästnings-arbetenas fulländning vid Carlskrona åt sjösidan, beviljar ett Extra anslag om 170,000 R:dr, voterar

Ja;

Den det ej vill,

Nej.

Vinner *Nej*,

(1:sta Alternat.)

beviljas hela det af Kongl. Maj:t för befästnings-arbetena vid Carlskrona äskade anslag.

(2:dra Alternat.)

afslås allt anslag för befästnings-arbetena vid Carlskrona.

Femte Voteringen, angående *anslag för Kungsholms Fästningsbestyckning.*

a) Den, som vill, att Contra-Propositionen skall innehålla bifall till Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition i fråga om ett Extra anslag till Kungsholms fästnings bestyckning, eller samma anslags bestämmande till 100,000 R:dr, voterar

Ja;

Den det ej vill,

Nej.

Vinner *Nej*, kommer Contra-Propositionen att innehålla afslag å allt anslag.

För voteringen i hufvudfrågan är följande proposition antagen:

b) Den, som bifaller, att för Kungsholms fästnings bestyckning må beviljas ett Extra anslag af 50,000 R:dr, voterar

Ja;

Den det ej vill,

Nej.

Vinner *Nej*,

(1:a Alternat.)

beviljas hela det i Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition äskade anslag af 100,000 R:dr.

(2:dra Alternat.)

afslås allt anslag för bestyckningen å nämnde fästning.

Sjette Voteringen, angående *anslag till Stockholms avenuers befästande till lands och sjös.*

Den, som bfialler ett Extra anslag af 50,000 R:dr i ett för allt, att användas till fullbordande af försänknings-arbetet i Stockholms Skärgård samt till anskaffning af erforderlig bestyckning, voterar

Ja;

Den det ej vill,

Nej.

Vinner *Nej*, afslås allt anslag för berörde ändamål.

Sjunde Voteringen, angående *anslag till Carlstens fästnings iståndsättande och bestyckning.*

Den, som, med bifall till Stats-Utskottets förslag, afslår allt anslag till Carlstens fästnings iståndsättande och bestyckning, voterar

Ja;

Den det ej vill,

Nej.

Vinner *Nej*, beviljas till omnämnde behof de af Kongl. Maj:t äskade anslag med tillsammans 70.000 R:dr.

Åttonde Voteringen, angående *anslag för upphjelpandet af Fyr- och Båk-anstalterne.*

Den, som bifaller, att till Kongl. Maj:t må öfverlemnas att, genom Förvaltningen af Sjö-Ärendena, för Fyr- och Båk-inrättningens upphjelpande, på billigaste vilkor upptaga ett lån, utan annan föreskrift, än att samma lån, med den tillgång för ränta och amortissementsfond, som med 9333 R:dr 16 sk. årligen å 4:de Hufvud-Titeln finnes anvisad, senast inom 20 år efter lånets upptagande, blifver till fullo liqvideradt, voterar

Ja;

Den det ej vill,

Nej.

Vinner *Nej*, kommer bestyret med upptagandet af nämnde lån att, under enahanda vilkor, i afseende på tiden för dess liqviderande, anförtros åt Rikets Ständers Fullmägtige i Riksgälds-Contoret.

Nionde Voteringen, angående *ett Extra anslag af 1500 R:dr för allmänna undervisningen.*

Den, som anser det för allmänna undervisningen äskade Extra anslag af 1500 R:dr icke böra beviljas, voterar

Ja;

Dendet ej vill,

Nej.

Vinner *Nej*, kommer berörde Extra anslag att beviljas och att ställas under disposition af Vexelundervisnings-Sällskapets Direction, för att befrämja författandet och utgifvandet af Läro- och Läseböcker, tjenliga för folk-undervisningen.

Tionde Voteringen, angående *ett årligt anslag att användas till vatten-communicationer m. m.*

a) Den, som vill, att Contra-propositionen i voteringen om anslagssumman för vattencommunicationer m. m. skall upptaga ett årligt anslag af 50,000 R:dr, voterar

Ja;

Den det ej vill,

Nej.

Vinner *Nej*, anses Contra-proposition böra, i enlighet med Ridd. och Adelns beslut, ställas på 100,000 R:dr årligen.

b) Den andra voterings-propositionen lyder sålunda:

Den, som bifaller, att till vatten-communicationer m. m. må göras ett årligt anslag af 70,000 R:dr, voterar

Ja;

Den det ej vill,

Nej.

Vinner *Nej*, bestämmes den årliga anslagssumman till

(1:a Alternativet) 50,000 R:dr;

eller

(2:a Alternativet) 100,000 R:dr.

c) I afseende på vilkoren för dispositionen af dessa medel är följande Voterings-proposition antagen:

Den, som anser, att några andra vilkor, än de i Stats-Utskottets Betänkande N:o 291 omnämnde, icke böra fästas vid dispositionen af de medel, som anslås till vattencommunicationer m. m., voterar

Ja;

Den det ej vill,

Nej.

Vinner *Nej*, komma, utom nämnde vilkor, följande förbehåll att fästas vid dispositionen af berörde medel, neml.:

1:o att understöd i främsta rummet bör lemnas de arbetsföretag, som, af Kongl. Maj:t gillade och anbefallde, redan äro påbörjade med löfte om bidrag af allmänna medel, men hvilka bidrag likväl icke erhållits;

2:o att understöd dernäst lemnas åt sådane företag, hvilka, af Kongl. Maj:t gillade och anbefallde, väl icke blifvit började, men för hvilkas fullbordande löfte om understöd blifvit gifvet; och

3:o att understöd derefter må lemnas åt öfrige arbeten i denna väg, hvilka af Stor-Amirals-Embetets 3:dje Afdelning äro upptagne bland dem, som synas förtjente af snar verkställighet.

I anledning af Utskottets förklarande, vid slutet af 8:de punkten i Memorialet N:o 318, att frågan om det i Betänkandet N:o 291 gjorda serskilda tillstyrkande om användande i visst fall för Carlstens Fästnings behof af anslagen till Carlsborgs och Kungsholms Fästningsbyggnader, efter Utskottets tanka, ehvad utgång voteringen i ämnet erhölle, borde förfalla, har Ridd. och Adeln beslutit, att för den händelse, att något anslag för Carlstens befästning icke af Förstärkta Stats-Utskottet bifalles, Ståndet ville

godkänna berörde i Betänkandet N:o 291 gifne tillstyrkande, hvarjemte Preste-Ståndet, med ogillande af Utskottets yttrande rörande detta ämne i Förslaget N:o 318, tillika förklarat, att Ståndet ville vara oförhindradt att yttra sig rörande användandet i visst fall för Carlstens fästnings behof af anslaget till Carlsborgs och Kungsholms fästningsbyggnader, sedan frågan om anslaget till Carlstens iståndsättande och bestyckning blifvit genom votering i Förstärkta Stats-Utskottet afgjord. Då deremot Bonde-Ståndet gillat Utskottets åsigt i denna punkt, samt Borgare-Ståndet, som återremitterat förslaget i dess helhet, derom icke fattat beslut, skall Utskottet, sedan voteringen rörande Carlstens fästning försiggått, ånyo anmäla frågan till afgörande.

Stockholm den 28 November 1834.

N:o 358.

Ankom till Exp.-Utsk. d. 29 Nov.

Memorial, i anledning af Riks-Ståndens olika beslut, i fråga om bestämmande af arfvode för Stats-Commissarien Tauvon. (U. A.)

I afseende på denna fråga hafva, enligt ankomna Protocolls-utdrag af den 17, 22 och 24 dennes, Ridd. och Adeln samt Preste-Ståndet, med bifall till Stats-Utskottets Memorial N:o 283, beslutit, att förenämnde arfvode skulle bestämmas till 1666 R:dr 32 sk., hvaremot Borgare-Ståndet nedsatt detsamma till 1000 R:dr samt Bonde-Ståndet till 1200 R:dr B:co.

Då 3:ne Riks-Stånd sålunda beviljat minst 1200 R:dr, får Utskottet, jemte inbjudande af Bonde-Ståndet, att förena sig om Ridd. och Adelns samt Preste-Ståndets beslut, tillika, i händelse denna inbjudning icke antages, föreslå följande Voterings-proposition:

Den, som bifaller, att gratifications-beloppet för Stats-Commissarien Tauvon må bestämmas till 1666 R:dr 32 sk., voterar

Ja;

Den det ej vill,

Nej.

Vinner *Nej*, anses nämnde gratification böra bestämmas till 1200 R:dr.

Stockholm den 28 Nov. 1834.

STOCKHOLM, Kongl. Ordens-Boktryckeriet, 1834.

N:o 359.

Ank. till Exp.-Utsk. den 29 Nov.

Memorial, i anledning af erhållen återremiss på Stats-Utskottets Utlåtande N:o 297.

(I. A.)

Ifrån Bonde-Ståndet har Utskottet erhållit återremiss å dess, under N:o 297, afgifne, Utlåtande i anledning af så väl Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition, angående f. d. Allmänna Magasins-Fonden, samt betalningsvilkoren för erhållna spanmåls-understöd, som åtskillige dervid afgifne yttranden samt i sistnämnde ämne väckte motioner. Men som, enligt till Utskottet ankomne Protocolls-Utdrag, berörde Utlåtande blifvit bifallet af Preste- och Borgare-Stånden den 7, samt af Ridderskapet och Adeln den 10 innevarande månad, anser Utskottet, till följd af 75 §. Riksdags-Ordningen, denna fråga vara afgjord, och

kan således dermed icke taga någon vidare befattning.

Stockholm den 28 Nov. 1834.

N:o 360.

Ank. till Exp.-Utsk. den 29 Nov.

Memorial, i anledning af erhållen återremiss å Stats-Utskottets Utlåtande N:o 315.

Ifrån Preste-Ståndet har Utskottet erhållit återremiss å dess under N:o 315 afgifna Utlåtande, i anledning af väckt fråga om understöd af allmänna medel till framl. Justitiæ-Ombudsmannen Poignants tvänne omyndige söner; men som, enligt till Utskottet ankomna Protocolls-Utdrag, berörde Utlåtande blifvit bifallet af Ridderskapet och Adeln den 19 samt af

Borgare- och Bonde-Stånden den 22 innevarande månad; anser Utskottet, till följd af 75 §. Riksdags-Ordningen, denna fråga vara afgjord, och kan således dermed icke taga någon vidare befattning.

Stockholm den 28 Nov. 1834.

N:o 361.

Ankom till Exp.-Utsk. den 5 Dec.

Memorial, rörande verkställd omröstning i fråga om arfvodet till Bonde-Ståndets Secreterare.

Till följd af Riks-Ståndens, under den 24 nästlidne November samt den 1 dennes fattade beslut, i anledning af Stats-Utskottets Memorial N:o 348, i fråga om slutliga bestämmandet af Riks-Ståndens och Utskottens Cancelliers aflöning, har Förstärkta Stats-Utskottet, nedannämnde dag, i behörig ordning anställt omröstning öfver följande godkända Voterings-Proposition:

Den, som bifaller, att aflöningen för Bonde-Ståndets Secreterare bestämmes i likhet med hvad vid sista Riksdagen egde rum, eller till 400 R:dr B:co i månaden, voterar

Ja;

Den det ej vill,

Nej.

Vinner *Nej*, kommer bemälde Secreterares månadtliga aflöning att bestämmas till 333 R:dr 16 sk.

Voteringen har utfallit med 61 *Ja* och 58 *Nej*, och som *Ja* sålunda vunnit, alltså kommer

aflöningen för Bonde-Ståndets Secreterare att bestämmas i likhet med hvad vid sista Riksdagen egde rum, eller till 400 Riksdalen Banco i månaden.

Hvilket Förstärkta Stats-Utskottet skolat Rikets Ständer tillkännagifva.

Stockholm den 5 December 1834.

N:o 362.

Ankom till Exped.-Utsk. den 5 Dec.

Memorial, i anledning af verkställd omröstning i fråga om handtlangnings-understöd för nybyggare uti de norra orterne.

Sedan, enligt ankomna Protocolls-Utdrag af den 15 och 17 sistlidne November månad, Riks-Ståndens godkändt den af Stats-Utskottet, uti Memorialet N:o 308, föreslagna Voterings-Proposition, i fråga om handtlangnings-understöd för nybyggare i de norra orterna; har Förstärkta Stats-Utskottet denna dag, i vederbörlig ordning, verkställt omröstning öfver berörde, så lydande Voterings-Proposition:

Den, som bifaller Utskottets förslag, hvari tillstyrkes afslag å den väckte motionen om norra orternes invånares befrielse från bekostande af handtlangning vid Kronohemmans och Nybyggens afvittring, voterar

Ja;

Den det ej vill,

Nej.

Vinner *Nej*; så komma Rikets Ständer att, uti underdånig skrifvelse, anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes meddela den förklaring eller det tillägg i 16 §. af Stadgan den 10 Februarii 1824, rörande Afvittrings-Verket i Vester-Norrlands, Vesterbottens och Norrbottens Län, att handtlangning vid afvittring af Krono-lägenheter, hvilkas åboer sakna förmåga att dem utgöra, må af de till afvittringens befrämjande redan bestämda medel bekostas i den mon vederbörande Landshöfdingar, med fästadt afseende äfven på Afvittrings-Verkets snara befordrande till slut, kunna pröfva billigt och erforderligt.

Voteringen har utfallit med 42 *Ja* och 77 *Nej*.

Och som *Nej* sålunda vunnit, komma Rikets Ständer att genom underdånig skrifvelse anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes meddela den förklaring eller det tillägg i 16 §. af Stadgan den 10 Februarii 1824, rörande Afvittrings-Verket i Vester-Norrlands, Vesterbottens och Norrbottens Län, att handtlangning vid afvittring af Krono-lägenheter, hvilkas åboer sakna förmåga att dem utgöra, må, af de till afvittringens befrämjande redan bestämda medel bekostas i den mon vederbörande Landshöfdingar, med fästadt afseende äfven på Afvittrings-Verkets snara befordrande till slut, kunna pröfva billigt och erforderligt.

Hvilket Förstärkta Stats-Utskottet skolat Rikets Ständer tillkännagifva.

Stockholm den 5 Dec. 1834.

N:o 363.

Ankom till Exp.-Utsk. den 5 Dec.

Memorial, angående anställd omröstning i fråga om Bränvinsbränningens beskattning.

Sedan, enligt ankomne Protocolls-Utdrag, samtlige Riks-Stånden godkännt de af Bevillnings- samt Allmänna Besvärs- och Oeconomie-Utskotten, uti Memorial N:o 7, framställde Voterings-Propositioner, i fråga om Bränvins-bränningens beskattning; har Förstärkta Stats-Utskottet, i den ordning 69 §. Regerings-Formen föreskrifver, denna dag anställt votering öfver dessa Propositioner:

1:sta Voteringen.

Den, som bifaller Bevillnings- samt Allmänna Besvärs- och Oeconomie-Utskottens af 3:ne Stånd gillade förslag i 10 Mom. af Utlåtandet N:o 5, att enkel rectificator och mäskvärmare med 175 procent samt dubbel rectificator och mäskvärmare med 200 procent ökar den enkla pannans afverknings-förmåga och att dessa apparater, i förhållande derefter, böra beskattas, voterar

Ja;

Den det ej vill, voterar

Nej;

Vinner *Nej*, kommer, i likhet med Preste-Ståndets beslut, afverkningens skyndsamhet att anses ökad för enkel rectificator och mäskvärmare med 125 procent, samt för dubbel rectificator och mäskvärmare med 150 procent, i mon hvaraf desamma böra beskattas.

Voteringen har utfallit med 77 *Ja* och 42 *Nej*; och som *Ja* sålunda vunnit, är bifallet hvad de förenade Utskotten föreslagit i 10 mom. af Utlåtandet N:o 5, eller att enkel rectificator och mäskvärmare med 175 procent samt dubbel rectificator och mäskvärmare med 200 procent ökar den enkla pannans afverknings-förmåga, och att dessa apparater i förhållande derefter böra beskattas.

2:dra Voteringen.

Den, som godkänner den af Bevillnings- samt Allmänna Besvärs- och Oeconomie-Utskotten uti 10 mom. af Utlåtandet N:o 5 föreslagne, af 3:ne Stånd gillade pannerymds-afgift för Bränvins-bränning, på sätt den vid Utlåtandet bifogade tariff utvisar, likväl med den förändring deruti, som genom afgörandet af nästföregående Voterings-Proposition blifvit bestämd, samt att skatten för sådane konst-apparater, hvilkas tillverkning öfverstiger den för dubbla pistoriska pannorna antagne, utgår med 4 sk. på hvarje kanna bränvin, som med sådan brännings-redskap kan tillverkas, voterar

Ja;

Den det ej vill,

Nej.

Vinner *Nej*, kommer, i enlighet med Bonde-Ståndets beslut, den i ofvanberörde tariff utsatta beskattning, med iakttagande af den förändring, som deruti genom nästföregående votering blifvit bestämd, att i alla delar till hälften nedsättas, samt *denna hälft* utgöra hela beskattningen för sex månaders brännings-tid; och skall afgiften för konst-apparater, som icke kunna hänföras under någon af de beskrifna sorterna, nedsättas äfven till hälften eller till 2 sk. för hvarje kanna bränvin, som med dem kan tillverkas.

Vid Voterings-sedlarnes öppnande hafva befunnits 42 *Ja* och 77 *Nej*; och som *Nej* sålunda vunnit, alltså kommer, i enlighet med Bonde-Stån-

dets beslut, den i ofvanberörde tariff utsatta beskattning, med iakttagande af den förändring, som genom första voteringens utgång blifvit bestämd, att i alla delar till hälften nedsättas,, samt denna hälft utgöra hela beskattningen för sex månaders brännings-tid; och skall afgiften för konst-apparater, som icke kunna hänföras under någon af de beskrifna sorterne, nedsättas äfven till hälften, eller till 2 sk. för hvarje kanna bränvin, som med dem kan tillverkas.

Hvilket allt Förstärkta Stats-Utskottet skolat Rikets Ständer tillkännagifva.

Stockholm den 5 December 1834.

N:o 364.

Ankom till Exp.-Utsk. den 5 Dec.

Memorial, angående anställd omröstning i åtskillige frågor om stämplade pappers-afgiften.

Sedan, enligt ankomne Protocolls-Utdrag, samtlige Riks-Ståndens godkänt Bevillnings-Utskottets, uti Memorial N:o 43, föreslagna Voterings-Propositioner, i anledning af skiljaktiga beslut, angående stämplade pappers-afgiften, har Förstärkta Stats-Utskottet i vederbörlig ordning, denne dag, anställt omröstning efter följande Propositioner:

1:sta Voteringen.

Den, som bifaller Bevillnings-Utskottets förslag, att Folkpass vid inrikes sjöfart må charteras med 12 sk., röstar

Ja;

Den det ej vill,

Nej;

Vinner *Nej*, kommer Folkpass vid inrikes sjöfart icke att beläggas med stämpladt papper.

Vid Voterings-sedlarnes öppnande hafva befunnits 52 *Ja* och 67 *Nej*.

Och enär *Nej* sålunda vunnit, kommer Folkpass vid inrikes sjöfart icke att beläggas med stämpladt papper.

2:dra Voteringen.

Den, som bifaller Bevillnings-Utskottets förslag i 7 §. 1 Mom., att arrende- och andra contract emellan enskilde personer, angående egendomar, hus, rum, bodar, källare, tomter, trädgårdar, åkrar, ängar och beteshagar m. m., så på landet som i städerne, skola, oafsedt det sätt, hvarpå de finnas upprättade, jemväl om de blifvit för vederbörande Embets-Verk och genom deröfver meddeladt Protocolls-Utdrag afslutade, antingen skrifvas på, eller beläggas med stämpladt papper, beräknadt efter den arrendesumma, hyra eller afgäld, som för ett år i penningar utgöres; dock belägges ej contract med ny charta förr, än nytt sådant upprättas eller förnyadt aftal göres, röstar

Ja;

Den det ej vill,

Nej.

Vinner *Nej*, skall 7 §. 1 Mom. erhålla följande lydelse: Arrende och andra contract emellan enskilde personer angående egendomar, hus, rum, bodar, källare, tomter, trädgårdar, åkrar, ängar och beteshagar m. m., så på landet som i städerna, skola, oafsedt det sätt, hvarpå de finnas upprättade, jemväl om de blifvit för vederbörande Embets-Verk och genom deröfver meddeladt Protocolls-Utdrag afslutade, antingen skrifvas på eller beläggas med stämpladt papper, beräknadt efter den arrendesumma, hyra eller afgäld, som för ett år i penningar eller penningars värde utgöres och för kortare tid i förhållande derefter, dock aldrig lägre än 3 sk. Begagnas contractet utöfver den deruti bestämda tid, bör chartan derefter lämpas, dock ej till högre belopp, än som svarar emot ett års arrende eller hyra; och belägges ej contract med ny charta förr, än nytt sådant upprättas, eller, i följd af nytt aftal, arrendet eller hyran förhöjes, då chartan derefter lämpas, eller när contract på ny arrendator eller hyresman transporteras.

Voteringen har utfallit med 31 *Ja* och 88 *Nej*;

Och som *Nej* sålunda vunnit; alltså skall ofvanberörde §. och Moment erhålla följande lydelse:

Arrende- och andra contract emellan enskilde personer angående egendomar, hus, rum, bodar, källare, tomter, trädgårdar, åkrar, ängar och beteshagar m. m., så på landet som i städerne, skola, oafsedt det sätt, hvarpå de finnas upprättade, jemväl om de blifvit för vederbörande Embets-Verk och genom deröfver meddeladt Protocolls-Utdrag afslutade, antingen

skrifvas på eller beläggas med stämpladt papper, beräknadt efter den arrendesumma, hyra eller afgäld, som för ett år i penningar eller penningars värde utgöres, och för kortare tid i förhållande derefter, dock aldrig lägre än 3 sk. Begagnas contract utöfver den deruti bestämda tid, bör chartan derefter lämpas, dock ej till högre belopp, än som svarar emot ett års arrende eller hyra; och belägges ej contract med ny charta förr, än nytt sådant upprättas, eller, i följd af nytt aftal, arrendet eller hyran förhöjes, då chartan derefter lämpas, eller när contract på ny arrendator eller hyresman transporteras.

3:dje Voteringen.

Den, som bifaller Bevillnings-Utskottets förslag, att lysningssedlar för allmogens söner och drängar, hvilka veterligen icke hafva fast egendom, äfvensom för alla sådane personer, som ej betala bevillning efter 2 Art., beläggas med 12 sk. charta, röstar

Ja;

Den det ej vill,

Nej;

Vinner *Nej;* skola lysnings-sedlar för drängar, allmogens söner och alla personer, hvilka icke betala bevillning för förmögenhet, ej beläggas med stämpladt papper.

Voteringen har utfallit med 83 *Ja* och 36 *Nej;* hvadan och som *Ja* vunnit, lysningssedlar för allmogens söner eller drängar, hvilka veterligen icke hafva fast egendom, äfvensom för alla sådane personer, som ej betala bevillning efter 2 Art. skola beläggas med 12 sk. charta.

Hvilket allt Förstärkta Stats-Utskottet skolat Rikets Ständer tillkännagifva.

Stockholm den 5 Dec. 1834.

Rättelse:

I det häfte, som innefattar Betänkandet N:ris 353—356
står: 19:de *läs:* 13:de

STOCKHOLM, 1834; hos J. A. Wallén.

N:o 365.

Ankom till Exp.-Utsk. den 10 Dec.

Memorial, angående resultatet af Stats-regleringen, samt om några stadganden att intagas i Reglementet för Riksgälds-Contorets Fullmägtige.

Sedan Rikets Ständer nu mera fattat deras beslut, i afseende å regleringen af Stats-Verkets så väl utgifter som ordinarie inkomster, och det för Riks-Statens afslutande allenast återstår, att få de belopp bestämda, hvartill Stats-Verkets extra-ordinarie eller bevillnings-inkomster komma att i densamma upptagas, anser sig Utskottet, för utrönande af *Statsfyllnadssumman*, eller den andel af allmänna Bevillningen, hvarmed Riksgälds-Verket kommer att bidraga till Stats-Verkets utgifter, böra för Rikets Ständer vördsamt uppgifva, huru resultaten af Stats-regleringen på det hela nu visa sig.

Utgifterne äro sålunda beräknade:

å 1:sta Hufvud-Titeln		719,250 — —
— 2:dra D:o	2,354,474: 9. 7.	
Genom den af Rikets Ständer beviljade tillökning i Kongl. Justitiæ-Revisions och Kongl. Cancelliets löningsanslag, har totalsumman å denna Hufvud-Titel kommit att blifva ojemn; men som Rikets Ständer medgifvit, att, der det låter sig göra, Hufvud-Titlarnes anslagssummor varda jemnade, har, till följd deraf, Utskottet upptagit å Lands-Staten ett jemknings-belopp af . . .	5: 38. 5.	
hvarigenom 2:dra Hufvud-Titeln kommer att sluta sig med		2,354,480: — —
— 3:dje Hufvud-Titeln		3,392,500: — —
— 4:de D:o		1,242,180: — —

å 5:te D:o	26,430: — —
— 6:te D:o	161,630: — —
— 7:de D:o	63,000: — —
— 8:de D:o	759,800: — —
— 9:de D:o	164,930: — —
— 10:de D:o	565,620: — —
Allmänna Indragnings-Staten	248,280: — —
Summa R:dr	9,698,190: — —

Tillgångarne utgöra:

Stats-Verkets ordinarie inkomster, inberäknadt restantierne	4,038,500: — —
D:o extra-ordinarie D:o, på förhand af Utskottet calculerade till	3,794,500: — —
Och då desse sammanräknade . . . . . R:dr	7,833,000: — —
afgå från utgifterne, blifver Stats-fyllnads-summan .	1,865,190: — —
hvilken dock kommer att minskas i den mon Stats-Verkets extra-ordinarie eller bevillnings-inkomster blifva af Rikets Ständer beräknade utöfver ofvan upptagne 3,794,500 R:dr.	
Summa R:dr	9,698,190: — —

Sedan, uti det vid sistförflutna Riksdag för Rikets Ständers Riksgälds-Contor utfärdade Reglemente, följande stadganden blifvit intagne, nemligen i §. 65. "I händelse Riksmarkegångspriset för den under lönerne inberäknade spanmål något år skulle öfverstiga Sex R:dr Banco Tunnan, "skall den härigenom uppkommande brist för den del af berörde spanmål, "som öfverskjuter Kronans behållne spanmål, af Riksgälds-Contoret Stats-"Verket ersättas" och i §. 66. "Jemväl hafva Rikets Ständer beslutat, att "den brist i anslaget till fourrageringen af värfvade Cavalleriets och Artille-"riets hästar, hvilken, genom förhöjning i priset på fourragerings-persedlar, "något år kan uppkomma, skall Stats-Verket af Riksgälds-Contoret ersättas "emot det, att den besparing, som genom låga pris, ett annat år kan ega "rum, till Riksgälds-Contoret ingår"; — och Utskottet funnit enahanda stadganden nu äfven böra ega rum, har Utskottet skolat till Rikets Ständer hemställa, att sådant uti det för Riksgälds-Contoret upprättande Reglemente måtte fortfarande iakttagas.

Derjemte innehåller åberopade Reglemente i §. 67. "Derest, i enlighet "med Rikets Ständers i underdånighet anmälda önskan, legan för krono-

"skjuts varder förhöjd från åtta till sexton skillingar milen, eller lika med "hvad för gästgifveri-skjuts erlägges, skall den brist, som, i och för en så-"dan förhöjd betalning, något år kan komma att uppstå i anslaget af 25,000 "R:dr till durchmarche-kostnader å Riks-Statens 3:dje Hufvud-Titel, efter "Kongl. Stats-Contorets reqvisitioner, utaf Riksgälds-Contoret Stats-Verket "ersättas och godtgöras, emot det, att den behållning, som å anslaget möj-"ligtvis kan ett annat år ega rum, blifver för ifrågavarande behof reserve-"rad." Och som Kongl. Maj:t, jemlikt den 6 Maji 1830 utfärdad Nådig Förordning, förhöjt krono-skjutsen till lika belopp med gästgifvare-skjuts, får, sedan Rikets Ständers underdåniga önskan i denna del sålunda blifvit uppfylld, Utskottet hemställa, att, i enlighet med det vid förra Riksdagen fattade beslut, omförmälde stadgande jemväl måtte uti det för Riksgälds-Contoret utfärdande Reglemente intagas.

Stockholm den 10 December 1834.

N:o 366.

Ankom till Exped.-Utsk. den 10 Dec.

Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts Nådiga Skrifvelse till Rikets Ständer, angående upptagande af lån till befrämjande af Hypotheks-Föreningar.

(RGS. A.)

Denna Nådiga Skrifvelse (N:o 67) har från samtlige Riks-Stånden blifvit till Utskottets behandling remitterad; äfvensom Utskottet tillhandakommit de, vid remitteringen, inom Ridderskapet och Adeln, Borgare- samt Bonde-Ståndens afgifne yttranden.

Utskottet har tagit i noga och behörigt öfvervägande hvad Kongl. Maj:t uti den remitterade Skrifvelsen i Nåder behagat framställa tillika med de inom förrbemälde trenne Riks-Stånd i ämnet afgifne yttranden.

Det kan ej vara obekant, åtminstone för dem, hvilka bivistat sistlidne Riksdag och tagit verksam del uti förhandlingarne, att realisationens

skyndsamma befrämjande varit hufvudsakliga ändamålet med det, vid samma Riksdag, beslutade lånet af högst 2,000,000 R:dr i Silfver; och hvilket dessutom kan inhemtas af de, Fullmägtige i Riksgälds-Contoret, uti ett serskildt Reglemente, gifna föreskrifter. Så heter det uti samma Reglementes 2:dra punkt (sid. 60): "Lånet indrages *icke i Vexlar*, utan i Silfver, som "i Banken på Deposit-räkning insättes"; och vidare uti 2:dra punkten af Allmänna Föreskrifterne (sid. 65): "Vid beräkning af Silfver-Fondens för-"hållande till Sedelstocken, i afseende på tiden för realisationens verkställande, "ega Banco-Fullmägtige, i händelse Silfver-lånet varder upptaget och på De-"positions-räkning insatt, förr än realisationen börjas, att anse den på ifrå-"gavarande räkning då innestående behållning i Silfver, såsom Bankens."

Fastighetsegares understödjande med lån har således varit ett med lånets upptagande underordnadt ändamål, att nemligen genom utlåningen af de Banco-Sedlar, hvilka för det till Banken levererade Silfret erhöllos, bereda en säker tillgång för den ränta och amortissement, som för Silfver-lånet skulle erläggas.

De förhållanden, hvilka, vid sistlidne Riksdag, föranledt beslutet om Silfver-lånets upptagande, äro numera förändrade. Banken har sedan den 1 sistl. October varit öppnad för utvexling af Silfver mot Banco-Sedlar och, till realisationens vidmagthållande, derest, vid inträffande conjuncturer, Silfver-fonden skulle nedsjunka till ett bestämdt minimum, är Banco-Styrelsen autoriserad, att, med begagnande af Bankens credit, införskaffa Silfver; så att Statens mellankomst, genom skuld-sättning för ett utländskt lån, numera icke kan vara behöflig, hvarken till realisationens befrämjande eller till dess vidmagthållande.

Egde man full och tillförlitlig visshet derom, att upplånade utländska capital kommo att uteslutande användas i productiv väg, och att dessa penninge-tillgångar icke tillitades utan efterhand och i den mon de kunde upptagas och absorberas af en ökad production, så skulle, under sådane vilkor, upplåning af utländska capital kunna medföra gagn och nytta. Men efter hvad den Kongl. Skrifvelsen antyder, är hufvudsakliga och egentliga ändamålet med det föreslagna utländska lånet, att härigenom åt skuldsatte Fastighetsegare bereda en utväg, att emot lindrigare ränta få omsätta och efterhand, medelst smärre capital-afbetalningar, afbörda sig sine skulder.

Om Staten icke skall göra någon uppoffring, utan det i Kongl. Skrifvelsen utsatte vilkor uppfyllas, att nemligen Staten skall hållas skadeslös för all på upplåningen uppkommande förlust, så kan Utskottet, för sin del,

icke inse, huru, under ett sådant vilkor, det uppgifna ändamålet, eller räntefotens nedsättande till 4 procent, möjligen skulle kunna ernås.

Det har åtminstone förekommit Utskottet mindre sannolikt, att ett utländskt lån skulle kunna erhållas till pari och 4 procents ränta mot ouppsägbare Obligationer på Långifvarens sida; och då, i händelse större eller mindre rabatt eller afdrag på nominela capitalet, hvarå Obligationerne skola utställas, måste medgifvas, så uppkommer härigenom en ren capitalförlust och en mot det rabatterade beloppet svarande ständig tillökning i ränte-foten; hvarförutan måste tagas i beräkning alla omkostnader, så väl vid lånets upptagande, som de årliga, hvilka från remitteringen till utrikes ort af förfallne räntor och capital-afbetalningar äro oskiljaktige, såsom courtage, provision, cours-difference, m. m.

Enär nu det icke heller gerna bör kunna förväntas, att Entrepreneurerne af lånet skulle vilja ikläda sig den förbindelse, att, utan någon räntas beräknande, på alldeles obestämda terminer och till obestämda belopp, efter reqvisitioner, hålla Riksgälds-Contoret tillhanda de större eller mindre summor, som efter hand af de tillämnade Hypothek-Föreningarne äskades, så uppkommer härigenom en ytterligare ränte-förlust, den Riksgälds-Contoret i första rummet finge vidkännas, enär Contoret, som utställt Obligationerne, måste, vid förfallotiden, hålla innehafvaren tillhanda den utfästade räntan.

Om derföre Staten skall vara fullkomligt betryggad för all förlust å upplåningen, så erfordras nödvändigt, att, innan upplåningen kungöres eller några Obligationer från Contoret utgifvas, skola finnas i Contorets vård godkände hypothek för den summa, som skall upplånas, samt tillräcklig säkerhet dessutom vara ställd för fulla ersättningen af den förlust, som på upplåningen samt räntors och Capital-afbetalningars liqviderande kan uppstå.

Under innevarande Riksmöte, väcktes inom Ridderskapet och Adeln en motion derom, att det vid sistlidne Riksdag beslutade lån af 2,000,000 R:dr i Silfver skulle upptagas ocb anslås till låne-biträde åt de Hypothek- och Privat-Bank-institutioner, som kunde formera sig. — Uti Stats-Utskottets häröfver i sistl. Julii månad afgifne och af samtlige Riks-Stånden, utan återremiss, godkände Utlåtande N:o 190 afstyrktes bifall å denna motion, på de anförde hufvudsakliga skäl, att neml. Statens skuldsättning, till förmon för enskilda, i allmänhet icke syntes vara nyttig, utan skadlig, och att densamma således icke borde sättas i fråga under andra omständigheter,

än då ett större ondt blott derigenom kunde undvikas, samt att Utskottet ansett Rikets allmänna förhållande under närvarande tidpunkt icke påkalla någon dylik åtgärd, helst Utskottet förutsatte, att realisationen ej längre fördröjes.

Inom Borgare-Ståndet väcktes äfven en motion, om inställande tills vidare af all åtgärd, i afseende på Rikets Ständers vid sistlidne Riksdag fattade beslut om upptagande, för Statens räkning, af ett lån af 2,000,000 R:dr i Silfver.

I anledning häraf tillstyrkte Utskottet, uti dess afgifna Utlåtande N:o 191, som äfven af samtlige Riks-Stånden, utan återremiss, blifvit godkändt, att Rikets Ständers vid sistlidne Riksdag fattade beslut, om ifrågavarande låns upptagande, måtte förklaras till all kraft och verkan hafva upphört.

Och som Utskottet ansett sig böra vidblifva sina uti förenämnde 2:ne Betänkanden yttrade och af Rikets Ständer så enhälligt gillade åsigter, så anser Utskottet, för sin del, sig

ej kunna tillstyrka bifall å den Nådiga framställningen.

Vidkommande Herr *Rosenblads, B.*, i sammanhang med dess, i anledning af den Kongl. Skrifvelsen afgifne yttrande, framställda önskan, att Utskottet måtte få sig uppdraget, att till Rikets Ständer inkomma med förslag till Reglemente för Hypotheks-Föreningar, så, enär Utskottet afstyrkt bifall å Kongl. Maj:ts ifrågavarande Nådiga Skrifvelse, och, såsom en följd häraf, något understöd till sådana Föreningars bildande icke kommer att, genom Riksgälds-Contoret, ega rum, anser Utskottet sig icke böra, med upprättande af förslag till Reglemente, i detta ämne taga någon befattning.

Stockholm den 10 Dec. 1834.

Reservationer:

af Herr *Petré, Th.*, "Vid besvarandet af denna fråga, hade, i min tanke, Stats-Utskottet bort förklara: att, ehuru stadgandet i 75 §. Riksdags-Ordningen icke undfallit Utskottets uppmärksamhet, Utskottet likväl, med föranledande af samtlige Riks-Ståndens meddelade remiss, ansett sig så mycket mer oförhindradt att i ämnet afgifva Utlåtande, som till Utskottets kunskap kommit, att pröfningen, huruvida berörde stadgande kan till förevarande fråga lämpas, redan blifvit från ett af Riks-Stånden till Constitutions-Utskottet hänskjuten.

Beträffande sjelfva saken, anser jag, att Stats-Utskottet först och främst bort fästa Rikets Ständers uppmärksamhet derpå, att handhafvande af Rikets gäld och Riksgälds-Contorets upplåningar, enligt 66 §. Regeringsformen, äro Rikets Ständers ensak, samt att denna rätt vore förnärmad, derest, på sätt Kongl. Maj:ts Nådiga Skrifvelse den 4 nästlidne October antyder, det kunde af Regeringen bero, att underkänna vigten och värdet af de beslut, hvilka Ständerne, i afseende på Riksgälds-Contoret fatta.

Vidare anser jag det hafva tillhört Stats-Utskottet att meddela Rikets Ständer upplysning derom, att den af förra Riksdagens Ständer hos Kongl. Maj:t i underdånighet begärda sanction å det då, i följd af Kongl. Maj:ts egen Proposition, förnämligast med hänsigt till realisationen, beslutade utländska Silfver-lånet, endast afsåg bestämmelse af tid för lånets upptagande samt de sannolika anspråk, Långifvare kunde ega, att, genom Regeringens bifall till ifrågavarande lån, erhålla en ytterligare garanti för detsamma; i sammanhang hvarmed jemväl bort anmärkas, att då hvarken Berättelsen om hvad sedan föregående Riksdag sig i Rikets Styrelse tilldragit, eller någon annan från Regeringen till Ständerne, under en tidrymd af nära 10 månader från innevarande urtima Riksdags början, emanerad handling, omförmält, att detta lån, till hvars upptagande Regeringen under Riksdagarnes mellantid, gjort fruktlösa försök, ännu kunde komma i förslag att verkliggöras har Regeringen derigenom tydligen ådagalagt, att dess mening förr varit, det lånefrågan helt och hållet förfallit; hvilket förhållande förekommer så mycket mindre tvifvelaktigt, som det omöjligt kan hafva undfallit Regeringen, att berörde, med den vid förra Riksdag beslutade realisationen direct samband egande fråga skulle, om den äfven vid denna Riksdag fortfarit, nödvändigt hafva föranlåtit Ständerne, att, i afseende på Silfver-utvexlingens garantier, vidtaga åtgärder, olika med dem, som nu äro bestämde.

För öfrigt finner jag Stats-Utskottet hafva saknat anledning, att, på sätt nu skett, begränsa sitt Utlåtande, hvilket, i anseende till ämnets synnerliga vigt, bort utsträckas till bedömande, ej mindre huruledes ett utländskt lån kan ofördelaktigt inverka på Silfver-utvexlingen, än äfven hvilka olägenheter Stats-Lån i allmänhet kunna medföra, serdeles för ett land, med den Stats-Författning, som Sverige eger.

I förra hänseendet har hos Stats-Utskottet förekommit, att Bankens förstärkning med ifrågavarande utländska lån möjligen kunde förorsaka hög import af öfverflöds-varor och en deraf beroende skadlig fluctuation i vexelcoursen, samt att följden deraf kunde blifva, att, i den mon landets egna

export-artiklar voro otillräckliga för den sålunda tillvägabragte höga importens betäckande, Silfver, till utskeppning, vexlades ur Banken.

I det senare fallet får jag vördsamt åberopa följande Utdrag af Herr *Wærns* anförande till Stats-Utskottets Protocoll.

Transsumt af Herr J. Wærns till Stats-Utskottets Protocoll, den 2:dra Aug. 1834, afgifna yttrande.

— — — — — — — — — — —
— — — — — — — — — — —

Införandet af Låne-systemer utgör för de fleste Regeringar en allmänt eftersträfvad sak. Orsakerne dertill kunna vara mångahanda, men sammanlöpa alla uti begäret efter ökad magt; vare sig relativt till andra Stater, eller i hänseende till inre samhälls-förhållanden. Staternes sannskyldiga bästa i tidernas längd blifver dervid ofta en mer eller mindre afsedd bisak. Granskar man beskaffenheten af Stats-låne-system på något närmare håll, så torde finnas, att deras hufvudsakliga och snart sagdt enda fördel består deruti, *att skaffa penningar med hastighet och lätthet.* En Regering, som har god credit, öppnar ett lån på några millioner; och för att erhålla detta, erfordras blott att förbinda sig till ränte-betalning. Härigenom ökas skatterne för tillfället blott genom ränte-liqviden, och genom denna jemförelsevis ringa ökning, har Regeringen fått i sina händer ett capital af 15, 20 till 30 gånger beloppet af räntan, det är af den genast vidtagande skatteökningen. För ögonblicket synas de skattdraagande föga lida, emedan skatten är mätaren af deras uppoffringar. Industrien undviker den våldsamma rubbning, som är följden af hastigt höjda skatter; den fortsätter sitt vanliga lopp, och ingen snart märkbar förändring visar sig i landets utseende. Med de upptagne betydliga summorne kunna stora företag verkställas, för hvilka tillgång på annat sätt icke utan svårighet varit disponibel; den närvarande tiden sättes i åtnjutande af fördelar, hvilka, i naturlig ordning, först tillhört en kommande ålder; och då företagen äro af reproductiv natur kan möjligen af en serdeles klok förvaltning uti dem inläggas förmåga af skuldens återbetalning. Så långt sträcka sig fördelarne, och man föreställer sig deraf, att Stats-lånen ega en undergörande kraft, samt en Stat endast behöfver göra lån för att blifva rik och mägtig.

Men

Men kastom äfven en blick på de olägenheter, som Stats-lånen medföra i släptåg, och på de stora vådor de innebära genom lättheten af missbruk. En sådan blick på följderne torde i närvarande stund finnas så mycket angelägnare, som man svårligen lärer kunna neka, att egenskapen af Sveriges Styrelse och Representation innebär allt för ringa verkliga garantier emot missbruk i allmänhet.

Man känner, att capital äro nödvändiga för productionen af National-rikedom; Stats-lånen verka förstörande på dessa capital. Betraktom denna verkan i korthet. Den regering, som lånar i stället för att hålla sig till de skattdragande, vänder sig till Capitalisterne; och alldenstund det lån, som lemnas Staten, är för långifvarne en placering af capital, så blifva dessa capital dragne ifrån den industri, hvilken de skulle hafva gifvit näring, derest de icke blifvit förde utur sin naturliga rigtning. Genom lånemethoden undandrages sålunda ett capital från productionen, och i följd deraf blir den allmänna välmågan drabbad i sina källor eller åtminstone hämmad i sin naturliga utveckling. Om lånet upptager ett capital, som redan är användt uti industriela arbeten, så förminskar det välmågan; om det blott absorberar ett nyligen bildadt capital, som ännu icke erhållit användning, så är dermed ett uppehåll åstadkommet uti industriens framskridande. I bägge fallen skadar lånet allmänna välfärden, och om i det senare detta onda är mindre påfallande, så har det i alla fall ej mindre vigt och verklighet, och verkningarne häraf äro alltid mest kännbara uti ett på capital i sig sjelf fattigt land. Det vore visserligen öfverdrifvet, att jemföra beloppet af det förstörda capitalet med sjelfva låne-beloppet, enär låne-systemet icke kan nekas hos de skattdragande qvarlemna en större del af deras inkomster, hvaraf de ega medel att bilda nya capital; men då omständigheterne härvid i allo öfvervägas, qvarstår alltid såsom en sanning, att lånesystemet förtär en del af samhällets capital, då deremot skatte-systemet, uti en rigtig tillämpning, endast förtär revenuerne. —

— — — — — — — — —

Hvarje klok Styrelse måste således, framför det lätta men ruineusa medlet af lån, föredraga det mera mödosamma men tryggare skatte-systemet. Utaf tvänne Nationer skall den, som följer sistnämnde system, om ock dess financer i början icke synas så lysande som dess medtäflares, likväl vid utgången utur kampen befinnas vara den rikare och mägtigare. Och

denna öfverlägsenhet är en rättvis belöning för dess uppoffringar och mödor, samt dess ädla återhållsamhet emot framtiden.

Med hvad jag nu anfört vill jag icke hafva sagt, att tillfällen aldrig kunna finnas, då en Regering, utan att erfara rättvist tadel för oklokhet, må begagna sig af lån. Jag har blott velat utmärka de olyckliga följderna af Stats-lånesystemet uti sin vanliga tillämpning, samt visa felet uti dessa finance-läror, hvilka uti regelbunden ordning beräkna tillgångarne för Statens utgifter till delnings emellan skatter och lån; anseende för min del, att skatterne alltid, så länge möjligheten medgifver, böra fylla de verkliga behofven, utan skilnad i dessas natur af mer eller mindre tillfällige, samt att lånesystemet icke bör tillgripas annorlunda, än såsom en nödfalls-utväg i följd af en oundviklig nödvändighets tvingande kraf, samt då hvarje annan utväg saknas till fyllande af sådane behof, som röra ett skyndsamt afgörande om samhällets väl eller ve.

En slutsats, hvartill man härigenom kommer, är den, att det väl kan vara nyttigt för en Stat att ega credit, men att denna credit bör begagnas så sparsamt som möjligt, och icke såsom hittills skett af de fleste Regeringar, hvilka varit i tillfälle att skaffa sig långifvare. En annan slutsats är den, att Statsskuld ingalunda gör folken rika, som man velat förespegla; utan att creditens ofta repeterade användning snarare leder till fattigdom och försvagande. En tredje slutsats är, att Stats-lånesystemet icke, mera än någon annan mensklig uppfinning, förmår göra underverk, eller att af intet skapa något annat än intet; att hvad som lånas måste förr eller senare betalas; samt att den enda sanna grunden för Staternes välstånd och financiela styrka ytterst hvilar på individernes, hvilken åter i sin ordning beror på idoghet och hushållning.

En nation, som utan tvingande behof inträder på skuldsättnings-banan för att på efterkommande åldrars bekostnad göra sig goda dagar, är redan ett godt stycke sjunken uti moralitet, samt förer uti sitt sköte elementen till fortgående försämring och depravation, deraf förlust af frihet och ära blir den slutliga följden. Omsorgen för framtiden och för efterkommandes väl är deremot en af de ädlaste attributer, som tillhöra menskliga intelligensen.

För öfrigt lärer icke kunna nekas, att hvad skuldsystemet innebär förledande, är just det, som utgör dess fara, nemligen den skenbara lättheten af de deraf uppkommande bördorne. Denna skenbara båtnad fördöljer för nationerne deras verkliga belägenhet, undangömmer svårigheterna, qvarhål-

ler de skattdragande uti okunnighet och ovarsamhet, samt insöfver dem i en olycksbådande säkerhet, och i en dröm om rikedom och magt, hvarifrån de sent men förfärligt skola återvakna. Den noggrannare hushållning med Statens medel, som ensam förmår göra dessa tillräcklige för de mångartade Statsbehofven, är vanligen främmande, der Stats-låns- och skuldsättnings-systemet slagit fullständig rot. Missbruken äro i allmänhet stora i samma mon, som lättheten är stor för anskaffande af medel till utgifter och slöserier; och dessa missbruk äro vanligen farligast, der Representationen är svag samt Styrelsen fåfäng eller planlös." — — — — —

— — — — — — — — — —

Af Herr *Oxehufvud:* "Det egna och ovanliga behandlingssätt, denna lånefråga rönt inom det Höglofl. Utskottet, har öfvertygat mig, att man helt och hållet förbisett hufvudfrågan, för att komma till ett resultat, hvilket icke rimligen på annan väg kunnat ernås; från olika grundsatser har jag utgått vid denna frågas behandling, hvarföre jag emot Utskottets nu afgifna Betänkande nödgas reservera mig.

Historien lärer, att, så länge jordbrukaren sjelf egde den jord han odlade, så länge var han rik, änskönt skatterne då voro högre än nu (emedan jordbruket ensamt tillsköt Statsbehofven och odeladt bestred alla kostnader till landets försvar) hvaraf följer, att jordbrukets nuvarande förlägenhet icke egentligen kan tillskrifvas beskattningen, utan fastmer, dels jordbrukarens iråkade beroende af Capitalisterne, eller rättare, dels att jordbrukaren från odalman har blifvit förvandlad till arrendator åt penninge-aristokratien, dels ett minskadt rörelse-capital emot förr, oansedt en ökad folkmängd *)

Jordbruket anses för det närvarande vara skuldsatt till ett belopp af omkring 70 millioner R:dr, således närmare en fjerdedel af jordens verkliga värde, och för denna ensamma skuld måste erläggas 6 procents ränta! eller omkring 4 millioner i rund summa, att årligen från jordbruket utgå till Capitalisterne. Då jorden i intet land i Europa, minst i Sverige, kan bära en dylik utgift, måste jordbruket år från år djupare invecklas i ett ruinerande låne-system, och samma system slutligen åstadkomma en total omhvälfning i egande-rätten.

---

*) År 1808 var rörelse-capitalet i Sverige omkring 15 millioner R:dr Silfver, svarande emot omkring 45 millioner R:dr Banco, och för närvarande, sedan folkmängden ökats med 500,000 menniskor, är rörelse-capitalet vida mindre.

Denna jordbrukets vådliga belägenhet har vid flere tillfällen utgjort ett vigtigt föremål för Konungs och Rikets Ständers uppmärksamhet. Redan år 1815 finner man uti det serskilda Utskottets Betänkande, att jordbruket ansågs för nationens dyrbaraste interesse, och att man vid den tiden var betänkt på ett amortissements-system, så förekommer t. ex. följande uttryck:

"— — — — om åkerbruk och boskaps-skötsel med skäl räk-
"nas bland Rikets mest vigtiga näringar, på hvilkas trefnad den
"allmänna välfärden egentligen beror — — — —."

och på ett annat ställe:

"— — — — att ett Rikets Ständers Låne-Contor på fastig-
"heter må inrättas, med en fond af 2 à 3 millioner R:dr Banco,
"samt grunderne för de skeende utlåningarne på det sätt fastställ-
"las, att lån emot 3 procents ränta och 3 procents afbetalning å
"primitiva capitalet meddelas å pant af jord, bruks-egendomar och
"andra fastigheter på landet — — — —

Vid 1818 års Riksdag uttalade sig samma bekymrande åsigter för fastigheternes skuldsatta belägenhet. De sammansatta Stats- och Banco-Utskotten vederlade ingalunda dylika framställningar, dels från Kongl. Maj:t, genom Dess Nådiga Propositioner, dels från enskilde Riksdagsmän. I numera aflidne Grefve *von Schwerins* anförande på Riddarhuset den 15 April finner man redan då omtaladt införandet af det Credit-cassa-system, som i Preussiska Staterna var infördt:

"för att skydda gäldbundne fastighetsegare mot följderne af den
"ebb och flod i penninge-rörelsen, som vidsträckta handels-specu-
"tioner åstadkomma, hvarigenom penninge-räntan stegras. — —

Grefve *v. Schwerin* ansåg redan då tidpunkten för införandet af ett sådant system genom Statens mellankomst vara för handen.

Finance-Comitéens underdåniga Betänkande år 1823 skildrar landtmannens skuldsatta belägenhet, och föreslår Hypotheks-inrättningar till dess afhjelpande. Uti första punkten af grunddragen för en sådan allmän Hypotheks-inrättning föreslår nämnde Comité — — — — "att förvaltnin-
"gen skulle till en början uppdragas åt en serskild, af Rikets Stän-
"der vald Commission, eller åt Fullmägtige i Riksgälds-Contoret"—

och i 14 punkten — — — — "att hypotheks-förvaltningen skulle hafva
"ett Creditiv på Banken, svarande emot ett års ränta på bevisli-
"ligen utställde obligationer"

Vidare säger Comitéen, uti dess underdåniga Memorial till Konungen, "alla hafva lika rättighet att vårdas och skyddas, ehuru jordegen-"domens mera allmänna vigt och dess nuvarande betryckta läge, "gifva henne anspråk på några serskildt gynnande anstalter."

Uti 1830 års Stats-Utskotts Betänkande, under N:o 382 läser man — — — — "Det kan likväl icke nekas, att de gäldbundne Fastig-"hets-egarnes belägenhet i närvarande ögonblick framställer sig be-"kymmersam."

och längre fram i samma Betänkande — — — — "behofvet, att nu kom-"ma jordegaren till hjelp, synes således icke böra ifrågaställas —"

och vidare — — — "att Statens mellankomst, till beredande af nödig "lättnad och mildring i en del Fastighets-egares förlägenhet, af "omständigheterne påkallas och bör begagnas — — —" samma års Riksdags-Beslut vederlägger icke dessa åsigter; deremot finner man följande framställning — — — — "Rikets Ständer hafva derföre, äfven med "erkännande deraf, att Staten bör så litet som möjligt inblandas i "enskilda förhållanden, trott, att Statens mellankomst, till beredan-"de af nödig lättnad och mildring i en del Fastighets-egares förlä-"genhet, af omständigheterne nu påkallas och bort begagnas, lik-"väl på ett sätt, att för Staten någon våda deraf icke uppkommer "och att biträdet i detta hänseende meddelas äfven utan tyngd "hvarken för nuvarande eller kommande tiders skattdragande."

Sannt är, att dessa under 20-tal af år erkända sanningar, dock icke medfört ett med dem åsyftadt resultat; men man har åtminstone icke förnekat dem. Det var blott 1834 års Stats-Utskott förbehållet, att finna de omständigheter, som föranledt ett lån för Fastighetsegare, nu mera hafva upphört; för min del har jag dock ingalunda kunnat dela denna åsigt; ty om än realisationens befrämjande stått i samband med det år 1830 beviljade lån, och detta behof numera ej är för handen, qvarstår dock jordbrukets skuld ökad och icke förminskad; deremot har myntvärdets vunna stadga framkallat en för nationen ej mindre vigtig omständighet, den nemligen att underlätta Hypotheks-föreningarnes bildande, hvilken vid föregående Riksdags Beslut ej var beräknad, men, enligt mitt förmenande, dock fullkomligen motväger de motiv till detta lån, som genom realisationens verkställande skall hafva upphört.

Man har sagt, att förmonen af det äskade lånet endast tillfaller några få och större Fastighets-egare. Jag tror, att ett så beskaffadt lån, som

jag vågat föreslå, skall framkalla hypotheks-föreningar, och bestrider sålunda, att fördelen af detta lån endast skall tillfalla några få, skuldsatta större Possessionater. Om jag äfven skulle medgifva, att alla skuldsatte Fastighetsegare icke directe blifva delaktige af ifrågavarande låne-biträde, så qvarstår dock den sanningen oförändrad, att om lånet användes till Hypotheks-föreningars befrämjande, kommer, genom dessa föreningars uppkomst, räntan ovilkorligen att nedsättas, hvarutaf blifver en naturlig följd, att icke allenast alla skuldsatte jordbrukare, utan äfven alla öfrige näringsidkare, som till sin rörelses bedrifvande erfordra lån, skola njuta frukten af Hypotheks-föreningarnes tillvaro, och i thy fall lärer man icke kunna påstå, att det lån, som framkallat dylika föreningar, företrädesvis gynnat en medborgare framföre en annan.

Då det ostridigt ligger i Hypotheks-föreningarnes natur, att deras obligationer blifva rörlige, och sålunda motsvara penningar uti den allmänna rörelsen, då deremot nuvarande inteckningar utgöra döde capital, så synes det klart för mig, att. genom Hypotheks-föreningarnes tillkomst, rörelsecapitalet ökas och låne-systemet förbättras, hvarigenom dessa 2:ne för jordbrukaren ingripande olägenheter afhjelpas.

Antager man nu, att desse föreningar till Riksgälds-Contoret skola uppgifva det belopp, eller den del af ifrågavarande låns total-summa, som de önska, och för hvilken summa de kunna anskaffa fullgod säkerhet, äfvensom att samma föreningar bestämma de vilkor, under hvilka de önska nämnde lån, så följer derutaf, att om Hypotheks-föreningar icke anmäla sig till erhållande af några lån, så kommer icke någon Riksgälds-Contorets åtgärd att erfordras; men, i motsatt fall, kungör Riksgälds-Contoret upptagandet af så stort lån, (icke öfverstigande 2 millioner R:dr Specie) som Hypotheksföreningarne åstunda, på de tider och de vilkor, som samma föreningar äskat; kunna emot förmodan sådane lån icke erhållas, så förfaller äfven frågan af sig sjelf, utan Rikets Ständers förvållande; deremot, om så beskaffade lån kunna erhållas, måste man med skäl kunna antaga, att de för Hypotheks-föreningarne blifva förmonlige. Af denna sakens enkla framställning torde man kunna draga följande slutsatser:

1:o att Riksgälds-Contoret endast skulle blifva en länk emellan låntagare och långifvare;

2:o att Staten aldrig skulle kunna förlora på låne-operationen;

3.o att den skulle förfalla af sig sjelf, om den icke förde till det åsyftade goda ändamålet; och slutligen

4:o att den endast vinner framgång, i händelse att låntagare och långifvare dervid finna sig ömsesidigt belåtne.

På dessa grunder hade jag önskat, att Höglofl. Stats-Utskottet, i så måtto velat understödja den Kongl. Propositionen, och derigenom ådagalägga en rättvis omtanka för landets mest betryckte medborgare, att Utskottet tillstyrkt Rikets Ständer, att på det sätt bifalla Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition,

att, sedan Hypotheks-föreningar bildat sig, Riksgälds-Contoret må, i den mon sådant låter sig göra, för det afsedda ändamålet upptaga ett företrädesvis inrikes lån, på de vilkor, som af Hypotheksföreningarne förut böra uppgifvas och bestämmas; börandes derjemte Hypotheks-föreningarne, förr än Riksgälds-Contoret om upplåning går i författning, förete sådane säkerhets-handlingar för uppfyllandet af de utfäste vilkoren, och till betryggande af den förlust för Staten, som af Fullmägtige i Riksgälds-Contoret pröfvas vara antaglige."

Uti denna reservation har Herr *af Billbergh, J. P.*, instämt, med det tillägg:

"Då ovedersägligt är, att mängden af Landtbrukare befinna sig uti en financiel förlägenhet, som påkallar Stats-magternas mellankomst, till förekommande af obehagliga verkningar; då Reservanten, efter min tanke, fullständigt ådagalagt, att det *ensamt* är den stora skuldsättningen och ett minskadt rörelse-capital, som vållat denna förlägenhet; och då någon annan utväg icke nu lär föreffinnas, att motverka orsaken till det onda, som man bör och jag vill hjelpa, än att uppmuntra och understödja Hypotheks-föreningarne, hvilkas bestämmelse är, att bidraga till den allmänna räntans nedsättande och rörelse-capitalets förökande; så understödjer jag, med full öfvertygelse om det nyttiga i saken och med förutseende, att Staten icke afventyrar någon förlust, hvad Herr *Oxehufvud* i sin reservation föreslagit Rikets Höglofl. Ständer att besluta.

Och hafva uti Herrar *Oxehufvuds* och *af Billberghs* ofvanupptagne reservationer sig förenat Grefve *Posse*, Herr *Peyron*, Biskop *Thyselius*, Doctor *Bexell* samt Herr *Santesson, B. H.*

Af Herr *af Ström, J.* "Hvar och en lärer medgifva, att landtbruket är Rikets hufvudnäring, och ändå är denna näring den minst uppmuntrade och den hårdast skuldsatte. Den här i landet gällande höga räntan, 6 procent, kan jorden ej afkasta, och ändå måste den skuldsatte jordbrukaren betala denna höga ränta och ännu mera genom de extra omkostnader som åtföljа lånet, såsom lösen för gravations-bevis, förmyndare-bevis, chartor, post-

porto och commissions-arfvoden, hvilka alla sammanlagda ofta gå till en procent till, om ej mera; huru är det då möjligt för jordegaren att nånsin kunna komma från denna skuld; den skall fästas vid jorden i evighet, om icke Staten med sin credit mellankommer och hjelper den skuldsatta jorden. Capitalisten sofver sig till 6 procent, och har inga skatter för sin förmögenhet mer än 5 procent af räntan, om låntagaren vågar göra detta afdrag utan att risquera uppsägning, och jordbrukaren får svettas och träla för att få ut 4 procent utur jorden, samt betala 6 procent för den summa han lånat. Handtverkaren, Fabriksidkaren och Köpmannen, kan omsätta sitt rörelse-capital inom året och har oftast mer än 6 procent på kortare tid än ett år, men Landtmannen kan ej på mindre tid än ett år afsätta sina utur jorden frambragta varor. Något hvar känner, huru Svenska jorden är skuldsatt i de serskilda, mångfalldige, Bolagens cassor; huru desse långifvare strängt utkräfva till och med till öfverflöd gränsande säkerhets-betyg, (alla för gäldenären kostsamme och svåra att anskaffa). Cassorne lägga skatt till skatt och den arma Landtmannen är tvungen att betala detta bidrag till rikedomarnes hopande. Flere gånger har jag som Ledamot i dylika Directioner yrkat räntans nedsättning, då brist på låntagare gjort en hopad fond i Cassan, men alltid vid sådane tillfällen hört till minoriteten.

Med en så hög räntefot och så ringa afkastning skall jordbrukaren aldrig kunna komma från sin en gång åsamkade skuld. Det tyckes således vara hög tid att med Statens credit komma Rikets hufvudnäring till hjelp. Jag är visserligen icke af dem, som älska statsskuld, icke ens skuldsättning i allmänhet; men här är ju icke fråga om en ny skuld, utan blott att omsätta en redan iråkad, på ett sätt, att den inom kortare eller längre tid skall kunna amorteras.

Man säger, att skuldsättningen uppkommit genom förhastade köp och genom vinglerier med egendomshandel; visserligen kan detta äfven vara fallet med några, men icke så med allas. Egendomar ärfvas med skuld, och olyckor vålla ofta skuldsättningar på egendomarne. Man säger, att de stora egendomarne endast äro skuldsatte, och desse böra med en klok hushållning kunna arbeta sig utur densamma. Den, som sett lånehandlingarne, har säkert funnit, att namnen *Jan Jansson, Sven Månsson* m. fl. varit blandade med de mera kända namnen på reverserne, och jag inser icke mera möjlighet för den stora godsegaren att arbeta sig utur skulden än för den mindre, då ränta och omkostnader förblifva så höga som de nu äro.

Att